הארץ

הוצאה שניה

אג'. שנה נ"ד / יום ו' כ"א אייר תשל"ב / MAY 5, 1972 / 16,051 / VOL 54

גב' מאיר בבוקרשט: נסו להביא למו"מ ישראלי־ערבי

השיחה עם מאורר – ידידותית * נענה להזמנה לבקר בישראל * הפגישה עם צ'אושסקו – היום

מאת מישל פלומין
שליח „הארץ" ברומניה

בוקרשט, 4 (מיוחד ל„הארץ"). ראש הממשלה, הגב' גולדה מאיר, החלה היום אחה"צ בשיחותיה עם ראש ממשלת רומניה, גיאורגי מאורר, לאחר שהוא קיבל את פניה בנמל־האויר של בוקארשט.

לאחר שעתיים של דיונים בנושאים דו־צדדיים מובהקים, החלו האורחים והמארחים לדבר על עניינים עדינים יותר, בעת הרמת כוסות של ראשי שתי הממשלות בסעודת הערב שערך מר מאורר לגב' מאיר.

כהקדמה לפגישתה של הגב' מאיר ביום ו' (היום) עם נשיא רומניה ומזכיר המפלגה הקומוניסטית, ניקולה צ'אושסקו, הגדיר מר מאורר מחדש את העמדה המסורתית של ממשלת רומניה לגבי המשבר המזה"תיכוני:

* היות נסיגה ישראלית מהשטחים (בלי לציין אם המדובר בכל השטחים המוחזקים או בחלקם).
* כיבוד השלמות והריבונות של כל ארצות המזה"ת.
* הצורך בפיתרון הבעיה של האוכלוסיה הפלשתינאית ע"י יצירת תנאים שיאפשרו להם להיות בהתאם לשאיפותיהם.

לאור ההודעה המשותפת הרוסית־מצרית שהתפרסמה במוסקבה בתום ביקור סאדאת, בלטה ההדגשה החוזרת ונשנית בדברי מאורר, כי דרוש שהשינויים במצב במזה"ת יוצאו אל הפועל אך ורק בדרכי שלום.

הגב' מאיר השיבה ביתר אריכות. היא הזכירה, כי גורל מדינת־ישראל גזר עליה להתגונן מאז הקמתה, מפני העויינות הבלתי־פוסקת של שכניה. היא שבה והעלתה את הצעת ישראל לפתוח במו"מ עם מדינות ערב ללא כל תנאים מוקדמים.

(הסוף בעמוד 2, טור 5)

1 אחר חצות

וקרשט, 4 (ע"צ). ראש הממ־ שלה, גב' גולדה מאיר, הציעה ב באורה פומבי, שבוקרשט תפעיל השפעתה כדי לנסות ביא את ישראל ואת ארצות ב למו"מ.

נאום בסעודה שנערכה ע"י ראש שלה הרומני, ג'יאורגי מאורר. ה הגב' מאיר: „אנו חושבים, משלת רומניה, הנהגות מאמינן כל ארצות האזור שלנו, יכולה יע ולהפעיל את השפעתה על דים המעורבים בסכסוך, כדי זות במו"מ בינהן בלי תנאים בלים. כל צד יוכל לבוא לשולחן תים עם כל הצעה, שלפי דעתו ניה בבחינת האינטרסים שלו".

באומה הזמינה הגב' מאיר רש־ ן את מר מאורר לבקר בישראל יעה התוה, שיהיה לה בקרוב גע לקדם את פני ר"מ רומניה.

אש הממשלה סקרה בהרחבה את מצי ישראל כזה 24 שנים לייצב רכי שלום את חילוקי הדעות בי־ לבין שכנותיה הערביות. היא ספה הודעה ישראלית למזכיר ים, בה פורטה העמדה הישראלית פי שליחות ד"ר יארינג. בהודעה הביעה ישראל את נכונותה לפתוח דיון ללא תנאים מוקדמים, בחסות לוח האו"ם ועל סמך הסכמת כל צדדים לקבל את החלטת מועצת טחון 242. קריאת ישראל לאר־ ת ערב לנהל עמה מו"מ ישיר קלת בתשובה: „לא הכרה בישר־ ל, לא כרה ולא שלום".

הגב' מאיר הסתיפה, כי בממשלת ראל ועם ישראל מעריכים עד ד את היחסים היביבים והידידו־ ים בין ישראל ורומניה הבאים יטוי בתחומים שונים, להועלת י הצדדים.

כר מאורר אמר בדברי תשובתו שוה, כי רומניה מודאגת מהמשך תיחות במזה"ת ומצדדת בפתרון סכסוך באזור על בסיס הגשמת ולטת מועצת הבטחון 242. החלטה מחייבת את נסיגת הכוחות הי־ שראלים בשטחים כבושים, הכרה כויות לעצמאות לריבונות ולשלי־ ה טריטוריאלית של כל ארצות אזור וכן פתרון לבעית האוכלוסיה פלשתינאית, ע"י יצירת תנאים ש־ פשרו לאוכלוסיה זו לכונן חיים ותים בהתאם לשאיפותיה.

בהכירו את עקרונות היסוד של דיניות הרומנית, הצהיר מר ורר, כי רומניה דוגלת בעקרון כזה איש יוצר זכויות וכי כל עיות ביחסים בין המדינות צרי־ ם למצוא את פתרונן בדרכי זם.

ר מאורר ציין, כי דעות רומניה ישראל אינן עולות בקנה אחד ב־ פר בעיות בינלאומיות וכי הסי־ הפוליטית והחברתית שלהן קו־ אף על פי כן, סובר זה אינו יך להפריע לדו־קיום בשלום בין מים ולשיתוף פעולה נרחב בי־ ם, שמטרתו להבטיח את השלום ת הבטחון הכללי.

מקורות מערביים מוסרים:

הרוסים האשימו את המצרים באי־תיאום שגרם לנפילת 2 מיגים

„עורער מצבו של סאדאת * סובל ממחלת לב"

מאת דן מרגליה,
כתב „הארץ"

חוסר תיאום בין הסובייטים לבין מערכת ההגנה הנגד־מטוסית של המצרים, גרם באחרונה לנפילת שני מטוסי מיג ולמתיחות גוברת בין המומחים הרוסים לבין ממשלת קהיר, — על כך מוסרים מקורות מערביים.

המקורות אמרו כי תקרית זו החריפה את היחסים המתוחים בלאו־הכי בין המצרים למומחים הסובייטים. הרוסים האשימו את המצרים באחריות לתקלות אלה.

עוד אמרו מקורות אלה, כי יש בידיהם ידיעות מהימנות על ערעור מצבו הפנימי של הנשיא סאדאת. הם גם טוענים, כי הוא סובל ממחלת־לב המכבידה עליו בעבודתו.

למרות כל הידיעות הללו, המופצות מפי גורמים מערביים וקומוניסטיים כאחת, סבורים משקיפים בכירים בירושלים, כי משמעותן המעשית מופרזת. גברה התלות של סאדאת בבריה"מ והחיכוכים בין שתי המדינות לא מנעו בעדן מלהקשיח את התבטאויותיהן כלפי ישראל, כפי שהדבר בא על ביטוי בהודעה המצרית־סובייטית. בעיקר מדגישים בירושלים את „האפשרויות השונות" אשר הוזכרו בהודעה המשותפת בקשר לכיבוש מחדש של השטחים מידי ישראל.

מסע אבן ללונדון

גורמים ממשלתיים מוסמכים הכחישו אתמול בתוקף את השמועות כאילו עושה שר־החוץ אבא אבן בשליחות מיוחדת בלונדון — דבר אשר עלה מפירסומים שונים, שנועדו לסמן כאילו צפויה פגישה בינו לבין המלך חוסיין, על בסיס ההנחה, כי מו"מ עם ירדן יקדים את המגעים עם מצרים. היו גם שמועות, שגב' מאיר בחרה בין התאריכים שהוצעו לה ע"י הרומנים לביקור בבוקרשט דווקא בתאריך בו ישהה שר־החוץ בלונדון כדי להאפיל על ביקורו בבירה בריטניה ולאפשר לו לקיים שם את שליחותו. אך, כאמור, כל הגור־

(הסוף בעמוד 2, טור 9)

הייכל: יש חיוב בהתקפות קדאפי על בריה"מ

קהיר, 4 (יופ"ע). איני מרגיש מבוכה כשאני שומע את הקולונל קדאפי תוקף את בריה"מ, אף שבריה"מ היא הידידה הכנה ביותר של הערבים — כותב עורך „אל־אהראם", חסנין הייכל, במאמרו השבועי.

„התקפות אלו יש להן צד חיובי, מפני שהן מראות, שבעולם הערבי ובמיוחד בקרב הארצות הערביות המתקדמות, יש אנשים המסוגלים להגיד „לא" גם לידידים הקרובים ביותר".

רוג'רס הגיע לבריסל

בריסל, 4 (ע"צ ויופ"ע). שר החוץ האמריקאי, ויליאם רוג'רס, הגיע הערב לבריסל וייפגש ביום ו' (היום) עם ראש הממשלה ועם שר החוץ הבלגי.

תקווה להצלת הכורים במיכרה הכסף בארה"ב

קלוג (איידהו) 4 (יופ"ע וצ"ר). פקיד חברת המיכרות בעיר קלוג במדינת איידהו אמר, כי טובים הסיכויים להציל לפחות חלק מבין 58 הכורים שנלכדו במיכרה הכסף הגדול ביותר בארה"ב, לאחר שאתמול פרצה בו אש.

במיכרה היו אותה שעה 190 כורים, שמהם 108 הצליחו להימלט מן הלהבות. גופות 24 כורים נמצאו ע"י צוותות ההצלה ואילו השאר לכודים במעמקי המיכרה הנמצא 1280 מ' מתחת לפני האדמה.

צוותי הצלה פעלו במשך 24 שעות בעשן ובאדים הקטלניים הממלאים את המיכרה. נמסר, כי הם מתקרבים אל השכבה בה מצאו מיקלט הכורים הלכודים, הנמצאים ב„כיסים" של אויר.

בפתח המיכרה מתאספים בני המשפחה של הכורים הלכודים, שלא ויתרו על התקווה לשמוע בשורה על הצלת יקיריהם. המספר הכללי של תושבי קלוג הוא 7000.

„חזיון מוזר
בבוקר גשום"

התקווה ודגל ישראל בבירה הקומוניסטית

מאת מישל פלומין
שליח „הארץ" ברומניה

בוקרשט, 4 (מיוחד ל„הארץ"). חזיון מוזר היה נכון לנו בבוקר גשום וקודר זה, של ה־4 במאי: כאשר מטוס הבואינג של אל על שנחת, נעצר לפני המשלחת הרשמית והעתונאים הרוקעים ברגליהם כדי להתחמם, שאלו עצמם רבים אם אינם רואים מחזה תעתועים, או חזיון לעתיד לבוא.

בין העתונאים נמצאים גם נציגי העתונות הסובייטית וכל נציגי ארצות מזרח אירופה.

הגב' מאיר, שהיתה מכורבלת במעיל צמר גדול לבן, סקרה משמר כבוד של חיילים בכובעים רוסיים. התקווה המצלצלה בהירות בבירה של מדינה קומוניסטית. דגל ישראל התנפנף ברוח לצד דגלה של מדינה החברה בברית ורשה. כל ניגוני הטכס שמנהיגי הקומוניזם מייחדים בדרך כלל למשלחות של מדינות ידידותיות, הופעלו לכבודה של ישראל הקטנה. זו חמש שנים שמדינה זו הוכה בחרפות ובוז מצד גרורות בריה"מ יותר משוכה „האימפריאליזם האמריקאי" במשך כ־25 שנה.

אולם, דומה, כי עצם הטכס סימל באורח מובהק ביותר, שרומניה, על משטרה הפנימי הקשוח — קשוח יותר מכל מדינה אחרת שהצל הסובייטי פרוש עליה — שוב איננה גרורה. כוהוי רומניה הזהירה העצ־ עת.

חלק מצורקי התנועה בבוקרשט קושטו בדגלי ישראל — אולם רק חלקם.

(עתיים). קהל רומני לא בא לחזות בבואו של המטוס עם הגב' מאיר. כמה נערות בתלבושת לאומית הגישו לראש הממשלה זרי פרחים, הגב' מאיר נשקה לאחת הנערות, לקול תשואות הנוכחים.

אחרי כן יצאה הגב' מאיר בלווית 12 אופנועים לחווילה שהועמדה לרשותה מטעם הממשלה.

בין מקדמי פניה בנמל האויר היה גם שר החוץ של רומניה קורנליו מאנסקו.

דרש ½ מיליון ד' מלופטהנזה

קהיר, 4 (יופ"ע). שלטונות מצרים עצרו אדם שאיים כי יפוצץ שני מטוסים של חברת התעופה המערב גרמנית לופטהנזה, אם לא יקבל 250,000 דולר — מוסר העתון „אל־אהרם".

העתון מציין, כי האיש — אל־קבארי עלי אל־דין מחמד חסאנין, בן 30, שיגר מכתב לדיפלומט מערב גרמניה באלכסנדריה ובו דרש את הכסף.

מלמעלה למטה: ראש ממשלת רומניה, גיאורגי מאורר, מקבל את פני ראש ממשלת ישראל, הגב' גולדה מאיר, בשדה התעופה בבוקארשט. באמצע: גב' מאיר סוקרת משמר כבוד של צבא רומניה. למטה: ילדי עובדי שגרירות ישראל בבוקארשט מקבלים את פני ראש הממשלה בשדה התעופה.
(צילומים: לשכת העתונות הממשלתית)

בגדאד, 4 (צ"ר). סגן נשיא מצרים ד"ר מחמד פאוזי בפנה להמנת בגדאד ויבקר בעיראק.

שני סורים נאשמים בריגול למען ישראל

דמשק, 4 (צ"ר). בבית הדין הגבוה לענייני ביטחון נפתח כאן היום משפטם של שני אזרחים סורים שנאסרו לפני חודש באשמת ריגול לטובת ישראל.

השניים, חאסין דיאב וסאלג אחמד, מחוז קוניטרה ברמת־הגולן, אמרו בבית־המשפט, כי עברו מספר פעמים את קווי הפסקת־האש לשטח המוחזק ע"י ישראל, במחצית השנייה של 1971.

כן אמרו, כי קצין־ביון ישראלי אימן אותם בכתיבת הודעות סתריות וכי הם שלחו לישראל מספר הודעות הנוגעות לביטחון סוריה, ב־ אכבצות בירה אירופית.

ירדן ביקשה רשות לטוס מעל לרמת־הגולן

בדרך מרבת־עמון לביירות

(ע). שלטונות ירדן פנו באמצעות גורמים תעופתיים בינלאומיים לישראל בבקשה להתיר לחברת התעופה הירדנית עאליה לעבור במטוסיה מעל רמת־הגולן בדרכם מרבת־עמון לביירות ולמקומות האחרים בעולם.

כפי שנודע לכתב עתיים בלוד, זיו שורר, אין ישראל מתנגדת לפנייה כזאת והעניין נמצא בבדיקה. עוד נודע, כי מקובלת הסברה, שלאחר בדיקת העניין, לא יהיה נימוק שלא להיענות לבקשת ירדן.

גם טורקיה ויון ירכשו פנטומים

„ישראל רכשה כבר יותר ממאה פנטומים"

מאת סופרו הצבאי של „הארץ"

שתי מדינות נוספות באיזור תרכושנה מטוסי פנטום כארצות הברית. יוון התמה באחרונה חוזה לקבלת המטוסים ואילו טורקיה מנהלת עתה מו"מ על קבלת מטוסי פנטום.

עד כה רכשו ישראל ואיראן מטוסי פנטום. איראן קנתה 36 מטוסים וקיבלה עד עתה רק חלק מהם. באשר לישראל אומרים הפירסומים הזרים שקנתה יותר מ־100 מטוסי פנטום. יוון לוחצת זה מזמן לקבלת מטוסי פנטום, אך רק באחרונה הסתיים הבירור ונחתמה עיסקת רכש בסך 90 מיליון דולר. מספר המטוסים שיוון תקבל הוא 36. המו"מ עם טורקיה הוא עדיין בעיצומו, מאחר שהטורקים דורשים מספר רב יותר של מטוסי פנטום ועומדים על כך שוואשינגטון תיתן את המטוסים, או את סכום הארי של מחירם, כמענק.

קאנברה, 4 (צ"ר). מספר התושבים באוסטרליה הגיע בסוף 1971 ל־12,881,100.

ספינת או"ם נעצרה ליד חוף סיני — ושוחררה

לאחר שנתקבלו הסברי אנשי הצוות

מאת דן מרגלית
סופר „הארץ"

ספינה של ארגון ההקלאות של האו"ם נעצרה שלשום ע"י ישראל ליד מיצרי טיראן, אך שוחררה תוך זמן קצר לאחר התייעצויות של גורמים בכירים — על כך נמסר אתמול לסופר „הארץ" בירושלים כפי גורמים ממשלתיים מוסמכים.

כפי שנודע, היתה זו ספינה שפעלה בקו שבין עקבה בירדן לבין דרום תימן. על סיפונה היו 4 בעלי דרכונים בריטיים. היא נעצרה בגלל כניסתה למים הטריטוריאליים של החוף הישראלי בסיני. ההסברה היו.

(הסוף בעמוד 2, טור 2)

פתח: הקמנו מחתרת בצבא ירדן

ביירות, 4 (יופ"ע). בצבא ירדן הוקם אירגון מחתרתי, שמטרתו לסגר את המלך חוסיין, — נאמר בהודעה מטעם פתח שפורסמה היום בביירות.

בהודעה נאמר, שכרוזים המבשרים על הקמת האירגון, הופצו ביום ג' באירביד. בעיקבות הפצת הכרוזים נעצרו ע"י שילטונות ירדן כמה חיילים ירדניים.

שום מקור אחר לא אישר את הטענה הכלולה בהודעת פתח.

סאדאת קדאפי ובומדיאן מקיימים שיחות באלג'יר

קהיר: המטרה — עמדה אחידה נגד ישראל

סאדאת — בומדיאן — קדאפי

מאת סופר „הארץ"
לעניינים ערביים

נשיא מצרים, אנואר סאדאת, ויו"ר מועצת ההפיכה הלובית, מעמר קדאפי, הגיעו אתמול לאלג'יריה לביקור רשמי שיימשך 3 ימים.

שיחות השניים עם נשיא אלג'יריה, הוארי בומדיאן, החלו אמש בדיונים מורחבים בהם השתתפו חברי משלחות שלוש המדינות. היום ייערכו דיונים סגורים בין שלושת המנהיגים על ההתפתחויות האחרונות במזה"ת ותוצאות ביקורו האחרון של סאדאת במוסקבה.

לסאדאת וקדאפי נערכה בשדה התעופה באלג'יר קבלת־פנים ממלכתית. אל סאדאת נלווים שר־המלחמה, הגנראל מחמד אחמד סאדק, ויועצו לענייני ביטחון לאומי, ד"ר מחמד חאפז איסמאעיל.

שגריר אלג'יריה בקהיר הכריז אתמול, כי לביקור סאדאת ולשיחותיו עם בומדיאן יהיו השלכות מדיניות חשובות בזירה הבין־ערבית. משקיפים בקהיר ציינו אתמול, כי מסעו זה של סאדאת נועד לגייס עמדה ערבית אחידה נגד ישראל.

מקהיר נמסר אתמול, כי בפגישתו עם הסטודנטים באלכסנדריה הודה סאדאת להיענות לדרישות הסטודנטים לשיחרור חבריהם מהמשך השירות הצבאי, לברר אפשרות ביקור סטודנטים בסיני אצל משפחותיהם באמצעות הצלב־האדום, לבנות בתים למשפחות הסטודנטים ממפוני סיני ולהגדיל את נציגות הסטודנטים בוועדי מפלגת השילטון.

מוסקבה מדגישה נאום מתון מקהיר

מאת אליהו זהבי,
סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן, 4 (מיוחד ל„הארץ"). רדיו מוסקבה, אשר התעלם מנאומי המלחמה של הנשיא סאדאת, הקדיש היום מקום נכבד בחדשות להכרזותיו של שר המדינה המצרי ד"ר מחמד חסן אל־זיאת במסיבת עתונאים עם הכתבים הזרים אור לאתמול בקהיר.

הכרזותיו המתונות של זיאת צוטטו בהרחבה ברדיו המוסקבאי. המשפט התוקפני ביותר בדבריו שנמסר בשידור היה הדיבור על זכות טבעית של כל עם להגן על קיומו.

פצצה ליד משרדי בי.או.אי.סי. בטהרן

טהרן, 4 (צ"ר). פצצה התפוצצה הבוקר בשעה 5 ליד משרדי חברת התעופה הבריטית בי.או.אי.סי. בטהרן. מעוצמת ההתפוצצות נתנפצו שמשות בבניין ונגרם נזק.

איש לא נפגע. הכבאים השתלטו כעיד על אש שפרצה בבניין. כש־ כרה טהרן תוקרה.

בגליון זה 28 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 48 עמודים

אירופה - מגדל פיזה
פרסום א. אריאלי

שוב הפסקה בשיחות השלום בפריס על וייטנאם

השיחות הסודיות נכשלו כנראה

פאריס, 4 (ע"ר, יופ"ע, צ"צ). ארה"ב ודרום וייטנאם השעו את שיחות השלום הווייטנאמיות, כאשר סירבו נציגי שתי המדינות לקבוע מועד לישיבה הבאה של הוועידה.

ראש המשלחת האמריקאית, מר ויליאם פורטר, אמר בצאתו מאולם הדיונים לאחר הישיבה ה־149 שנערכה היום, כי נציג סייגון, פאם דאנג לאם, הבהיר לצד הקומוניסטי, שהאמריקאים והדרום וייטנאמים אינם מסכימים לקבוע מועד לישיבה נוספת.

מר פורטר הוסיף: „אל תחשבו שההחלטה נתקבלה אך ורק על יסוד התוצאות של הישיבה היום". מדברים אלה נשתמע שנכשלו גם השיחות הסודיות בין הצדדים.

ביום א' עבר הגיע לפאריס חבר הפוליטביורו של צפון וייטנאם, לה דוק תו, כדי לפתוח בשיחות סודיות ומניחים שהוא כבר נפגש עם נציגים אמריקאיים. לא ידוע אם נוצר מגע נוסף בין יועצו המיוחד של הנשיא ניכסון, הנרי קיסינג'ר, לבין לה דוק תו.

ההודעה על הפסקת שיחות השלום נתקבלה בהפתעה ע"י משקיפים כאן.

בישיבה שנערכה היום סירבו נציגי צפון וייטנאם והוייטקונג לדון בהפסקת המיתקפה של כוחותיהם ודרשו לעומת זאת שארה"ב תסתלק מוייטנאם ותעזוב את ממשלת סייגון לגבורה.

ראש המשלחת הצפון וייטנאמית קסואן תואי דחה את הגירסה האמריקאית לפיה פלשה צפון וייטנאם לדרום וייטנאם כ„פבריקציה". הוא ציטט את הסכמי ג'ינבה כי 1954, שבהם נאמר, כי הקו הצבאי בין שני חלקי וייטנאם הוא קו זמני „ואין בשום אופן לראות בו גבול מדיני או טריטוריאלי".

סופר „הארץ" בניו־יורק, רפאל רוטשטיין מוסר: מקורות יודעי דבר טוענים, כי בארה"ב מצפים עתה לחידוש ההתקפות האוויריות בקרבת האנוי והייפונג, עם הפסקת שיחות השלום בפאריס. מטרת הגיחות החדשות יהיו לסייע לדרום־וייטנאם וכן לשכנע את הצפון וייטנאמים „כי ארה"ב מוכנה להישאר בדרום מזרח אסיה בכל עוצמתה הצבאית, עד אשר האנוי תהיה מוכנה לשבת ליד שולחן הדיונים לשיחות רציניות.

הממשל האמריקאי הורה להעביר 3 טייסות נוספות של פאנטומים להודו־סין כדי לחזק את הזרוע האווירית האמריקאית הפועלת בוייטנאם.

מזג האויר

ענגים המשך האובך, אך הטמפרטורות יהיו רגילות לגבי העונה. בשבת: מעונן חלקית עם אפשרות לגשם מקומי.

הטמפרטורות החזויות להיום: ירושלים 15 עד 22 מעלות, תל־אביב 19 עד 26, באר־שבע 19 עד 30, אילת 23 עד 36, מפרץ שלמה 18 עד 34, רמת הגולן 12 עד 20, יריחו 20 עד 32 מעלות.

מקורות דיפלומטיים באו"ם:

שובו של גונאר יארינג למוסקבה — הצלחה ישראלית

מאת רפאל רוטשטיין,
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 4 (מיוחד ל„הארץ"). מקורות דיפלומטיים במרכז האו"ם רואים בשובו של ד"ר יארינג לכהונתו במוסקבה, בלי לחדש את שליחותו הדיפלומטית במזה"ת, הצלחה ישראלית.

משקיפים יודעי־דבר הבהירו, כי מאחר שיארינג והמזכיר הכללי קורט ואלדהיים לא הצליחו במאמציהם לחדש את שליחות יארינג במזה"ת, אין נראית אפשרות שיוגש דו"ח בעניין המזה"ת למועצת־הביטחון — לפחות לא בעתיד הקרוב. מניעת דו"ח כזה במועצת־הביטחון, תמנע גם קיום דיון בנושא שעלול היה להיות עויין לישראל.

הדחייה הנוספת בשליחות יארינג מקרבת את סיכויי שיחות הקירבה בעניין התעלה, אשר הן ישראל והן ארה"ב רואות בהן את האפשרות הנוחה ביותר, בשלב זה, לקידום ההסדר במזה"ת.

בפגישתו עם יארינג אתמול, אמר השגריר הישראלי באו"ם, יוסף תקוע לדיפלומט השבדי, כי הצהרות המלחמה האחרונות של סאדאת מחבלות במאמצי השלום.

ניצחון גדול לוואלס באלבמה

מונטגומרי, אלאבאמה, 4 (ע"ר). המושל הגזעני ג'ורג' ואלאס נחל ניצחון מכריע בבחירות המוקדמות לנשיאות ארה"ב מטעם המפלגה הדמוקרטית, שנערכו במדינת אלאבאמה — המדינה שהוא מושלה.

ואלאס זכה ב־26 מבין 37 נציגי מדינה זאת בוועידה הארצית של המפלגה ויתכן שלאחר סיום מנין הקולות, יעלה מספר נציגיו ל־29.

אין ספק כמעט, שואלאס יזכה היום בניצחון דומה בבחירות המוקדמות במדינת טנסי, מול 10 מתמודדים יריבים.

בן הבניין הפיפי של הקולות ב־ [illegible]

משקיפים בירושלים:

שליחות יארינג הוקפאה לזמן ממושך

ת כופרו המדיני של „הארץ" ההודעה, כי ד"ר יארינג החזר וסקבה, כונה מכל הודעה קוד־ שפורסמה בניו־יורק בעניין זה בר, כי הפעם יש בפירסום כ־ כז או"ם כדי להדגיש ששליחותו יינג שוקעת בקיפאון ממושך. זו היתה אמש התגובה הרא־ נה של משקיפים בירושלים על ידיעה ממרכז האו"ם.

בתוך כך העירו המשקיפים, כי יונים שהתקיימו לפני כמה שבועות בירושלים — לקראת ביקור הגב' איר ברומניה, — נאמר, כי אין עה של מזכיר או"ם לערוך ועידה מדינות האזור „בנוסח רודוס" ין ישראל או כמצרים חייבות השוי־ על הידהוריו — אך ההוצאה אלה תית האפשרות א הקפאתה הקרובה של שליחות ינג.

בדיונים אלה כבר נאמר, כי זו [illegible]

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ניכסון הבטיח לסייגון שיהרוס את מנגנון המלחמה של האנוי

„ואז יוכלו כוחות הדרום להשיב בהסתערות"

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 4 (מיוחד ל„הארץ"). נראה, כי ממשלת ניכסון הבטיחה למשטרו של הנשיא תיאו בדרום וייטנאם שיוסיף לקבל סיוע אמריקאי, על אף הכשלונות האמורים בקרבות בווייטנאם.

נציג ממשלה ארה"ב, ביניהם מפקד כוחות ארה"ב בווייטנאם, גנרל אברמס, בסדר הסברה לנשיא וייטנאם, בשם הנשיא ניכסון, כי הכוחות האוויריים והימיים של ארה"ב יהרסו את מנגנון המלחמה של צפון וייטנאם במהלך המערכה הנוכחית. ואז, כאשר יוקהה עוקצה של המתקפה הקומוניסטית, יוכלו כוחות דרום וייטנאם להשיב בהסתערות.

בינתיים מוסרים כתבים מערביים, כי הנסיגה הנמשכת של כוחות הדרום מהציר המחוזי קואנג־טרי מעידה על היעדר האימון וההחלטה בצבא דרום וייטנאם להתנגד למתקפה.

בטלוויזיה האמריקאית ראו אמש הצופים חיילים של צבא הדרום בנסיגתם, קצינים ודרוגים שנסוגו בבהלה, לא טרחו לעצור ליד לוחמים פצועים וכרותי־אברים של צבאם ההולכים להם עזרה.

ארה"ב יעצה לסייגון שהאיסטרטגיה הטובה ביותר היא להתרכז בהגנה מרכזים חשובים ולצמצם את האבידות ע"י הימנעות מהגנה מקרמות לא־חיוניים.

שר־ההגנה האמריקאי, מלווין ליירד, שיגר משלחת רמת־דרג של מומחים לדרום וייטנאם, כדי להציג את צרכיה הצבאיים. רואים בצעד זה כהקדמה להגברת אספקת הנשק מארה"ב.

אלון פתח מגבית לאיסוף 85 מיליון דולר

ואשינגטון, 4 (עסס"א). סגן ראש ממשלת ישראל, מר יגאל אלון, פתח אתמול מגבית מיוחדת שמטרתה לאסוף 85 מיליון דולר במסגרת המפעל להפצת איגרות חוב ישראליות, בחודשים מאי־יוני.

אלון נאם באסיפה של ראשי הבונדס, אשר נערכה בשגרירות ישראל.

הסכם בגרמניה על דחיית הדיון בחוזים

בון, 4 (ע"ר). קבלה גרמניה המערבית, מר וילי בראנדט, ומנהיג האופוזיציה, ד"ר ריינר בארצל, הגיעו היום להסכם על עריכת הדיון החיוני על אישור החוזים שמממשלת בון חתמה עם בריה"מ ופולין — בשבוע הבא, ביום ג' וד'.

ההסכם הושג, כאשר בראנדט וד"ר בארצל נפגשו עם כוח בירה — במשמרה לכרות עצמי של הבונדסטאג.

בינתיים נמשכים המאמצים לגבש הצהרה מדינית, על דעת הממשלה והאופוזיציה, שתלווה את אישור החוזים ואשר תספק את מנהיגי הנוצרים־דמוקרטים.

---

250 מנהיגי יהדות ארה"ב ידונו בעניין יהודי רוסיה

מאת רפאל רוטשטיין,
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 4 (מיוחד ל„הארץ"). — נושא יהדות בריה"מ וביקורו הקרוב של הנשיא ניכסון במוסקבה, מוסיף לעמוד בראש השיחות בקרב היהודים האמריקאים השבוע.

מנהיגי היהדות האמריקאית אמרו, כי, מאמציהם מכוונים להניע את ממשלת ניכסון להעלות את בעיית היהדות הסובייטית הנירדפת בבריה"מ וכן את זכויות הדת של היהודים, בלי להעמיד את הבית־הלבן במטרה לביקורת.

גישה זו עולה בקנה אחד עם המדיניות של ממשלת ישראל והובהרה היטב לאירגונים היהודיים בארה"ב ע"י שר־החוץ, מר אבא אבן, בביקורו האחרון כאן.

מר צבי ברוש, הממונה על האינפורמציה הישראלית בארה"ב, דוחה כל סברה, כי המדינאים הישראלים בארה"ב מדריכים את היהודים האמריקאים במאמציהם בעניין יהדות בריה"מ. מר ברוש ציטט את הצהרת שר־החוץ מר רוג'רס בוועידת הנשיאים של האירגונים היהודיים, שנאמר בתשובה לשאלות בעניין ההשפעה הישראלית על היהדות האמריקאית בעניין יהודי בריה"מ.

ב־15 בח.ז. יתכנסו 250 מנהיגים יהודיים בארה"ב כדי לאבק עמדה סופית בקשר לביקור ניכסון בבריה"מ. הפנייה לנשיא תיעשה באדיבות ובסודיות כדי לבנות גבוכה כלשהי מהבית־הלבן — דבר ההולם את מדיניות השגרירות הישראלית בוואשינגטון להימנע מהפגנות רבות במחנה בעניין יהדות בריה"מ.

אגודה שוודית למען יהודי רוסיה

מאת אליהו זהבי,
סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן, 4 (מיוחד ל„הארץ"). בפרלמנט השוודי התקיימה אתמול אסיפת יסוד של אגודה שוודית לבען יהודי בריה"מ. באסיפה התקבלו חמש החלטות הקוראות לתת רשות הגירה לכל יהודי בריה"מ, להפסיק את הרדיפה, לשחרר יהודים שנאסרו בגלל הגשת בקשת הגירה, להפסיק תעמולה אנטישמית באמצעי התקשורת הסובייטים ורשות לקיים את מוצאי ישראל.

באסיפת היסוד השתתפו קרוב ל־80 איש ביניהם מדינאים, אנשי רוח וספרות. העתק מההחלטה שנתקבלה נשלח לשגרירות בריה"מ בשטוקהולם ופורסם בעתוני שוודיה.

בינתיים ההלו חוגים יהודיים בסקנדינביה בהכנות להצלות את שאלה יהודי בריה"מ לפני הבר הפר ליטבינוב הסובייטי, אלכסנדר שליאפין, שיבוא לאוסלו בעוד 10 ימים. שליאפין היה בעבר ראש הק.ג.ב.

עתון ירדני לועג לדובר המצרי

רבת־עמון, 4 (ע"צ). היומון הממשלתי הירדני „אל ראי" הגיב היום בנימה של לעג על הסבריו של הדובר ממשלת מצרים בעניין נאומו של הנשיא סאדאת בחג הולדתו של הנביא מוחמד. כידוע, אמר הדובר, כי סאדאת לא קבע מועד של שנה לשחרור השטחים הכבושים, אלא רק הביע תקווה, שהמשבה תלויה בנסיבות.

העתון הירדני קורא להסברים אלה „גיחוך מצחיק" ושואל, לכי יש להאמין, לראש מדינת מצרים המכבד את דברו או לדוברו אשר הסבריו המגוחכים בוללים מעברים את אמירותיו.

התאבדו 2 עריקים מהצבא הצ'כי

פראג, 4 (ע"צ). שני חיילים שערקו מצבא צ'כוסלובקיה, התאבדו לפני זמן לאחר שעקבותיהם נתגלו, מוסר העתון „פראבדה", בטאון המפלגה הקומוניסטית הצ'כוסלובקית בבוהמיה המערבית.

העתון מציין כי שני החיילים נמלטו מיחידותיהם כשהם מצוידים בתקלעים. פורסמה קריאה לאוכלוסיה שתסייע למשטרה ולצבא בגילוי הערקים. „תודות לשיתוף פעולה בין התושבים, המשטרה והצבא, נתגלו השניים כעבור זמן. הם הסתגרו בבית ריק וכאשר התברר להם, כי עקבותיהם נתגלו, הפילו את נשקם והתאבדו" — כותב העתון.

דמשק, 4 (ע"צ). הפטריארך הרוסקבאי פימן הגיע היום אתה"צ לדמשק בדרכו בקאהיר.

מצפאל: דיילת הודיה ו־נוסעים כהמכוס התורכי החוטף מכייעים בנשיאתו של הנוסע האקר קינרק בן ה־28. (צילום רדיו של אי.פי.)

4 חוטפי המטוס הטורקי קיבלו מיקלט בבולגריה

הסגירו עצמם ושיחררו את 68 הנוסעים * אנקרה דחתה התביעה לבטל גזר דין המוות על 3 אנשי המחתרת

אנקרה, 4 (יופ"י, ע"ר וע"צ). סגן ראש ממשלת טורקיה, פריס כהה, החליט היום הבית־הנבחרים שבולגריה תעניק מיקלט מדיני ל־4 אנשים, שחטפו מטוס טורקי ואילצו את הצוות להטיסם לסופיה.

4 החוטפים הסגירו עצמם לשלטונות בולגריה, ושיחררו את הנוסעים והצוות של המטוס, שבו החזיקו יותר מ־24 שעה כשהם מאיימים את האיום לפוצצו על כל נוסעיו.

סוכנות הידיעות היוגוסלבית מוסרה, כי לא התנהל כל מאבק. הד־4 מסרו לנציגי השלטונות את כלי הנשק שלהם — אקדחים ובדרוכת על רימונייד, המחוברים בחוטים.

החוטפים — 4 סטודנטים — איימו קודם לכן שיפוצצו את המטוס על חברה התעופה הטורקית על 63 נוסעים ו־5 אנשי צוות, אם לא תשחרר ממשלת טורקיה את 3 אנשי המחתרה שהוצאתם להורג אושרה ביום ד'.

הם השתלטו על המטוס אתמול, 15 דקות לפני שעמד לנחות באיסטנבול. שתי דיילות, שחוררו ע"י החוטפים עוד לפני שהסגירו את עצמם כדי שיוכלו ללוות 6 נוסעים הזקוקים לטיפול רפואי, סיפרו, כי החוטפים הציגו בשעותיהם, כאשר התקרב המטוס לאיסטנבול. ברגע מסויים קמו הד־4 על רגליהם והציגו אקדחים ופצצות. „הם אמרו לנוסעים, כי חטפו את המטוס ושהם צבא השיחרור של העם הטורקי", — אמרה אחת הדיילות.

סוכנות „רויטר" מוסרת, כי ממשלה טורקיה החליטה בישיבה הדרום שקיימו בראשות הנשיא סונאי אמש בשעה מאוחרת הבוקר, לדחות את דרישות החוטפים בקשר לשיחרור 3 הנידונים למוות.

בין הנוסעים במטוס הטורקי — 12 אורחים זרים, בתוכם 4 מערב־גרמנים, שני נורווגים, הולנדי וקצין אמריקאי שבא לגימלאות.

אנקרה, 4 (צ"ר ויופ"י). המטה הכללי על צבא טורקיה, העמיד הלילה את הכוחות המזויינים במצב הכן וכל החופשות בוטלו.

ארבעה אנשים חמושים פתחו היום באש על מפקד המשטרה הטורקית גנרל קמאל פאין אקן ופצעו אותו ברגל ובבית השחי.

הגנראל בן ה־61 הועבר לבי"ח ומצבו משביע רצון. בהקריות נפצעו אחד מעוזריו של אקן, נהגו ושניים מבין שומרי ראשו. אחד התוקפים נהרג, שני נעצר. השלישי נמלט לבית מעבר לרחוב הרביעי הצליח להימלט במכונית.

בן־נתן מחדש ביקורתו על המדיניות הצרפתית

„אין בישראל בולמוס ניצחון או סיפוחים"

מאת אליהו כאויסי,
סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 4 (מיוחד ל„הארץ"). שגריר ישראל בצרפת, מר אשר בן־נתן, חידש היום את ביקורתו העקיפה והישירה על מדיניות צרפת במזה"ת. לאחר שובו מישראל.

מר בן־נתן, שדיבר בסעודה הגיגית לרגל שנת העצמאות ה־24, בנוכחות יהודים ולא־יהודים, ביניהם אישים פוליטיים רמי־דרג, אמר, כי כצא בישראל התחושה של צורך רב בשיחות, אך לא בולמוס ניצחון או בולמוס סיפוחים. היה רמז־תשובה לדברי שר־החוץ מוריס שומאן באחרונה, על בולמוס הסיפוח של ישראל.

מר בן־נתן אמר, כי ישראל לעולם לא תשכח את עזרתה של צרפת, אך הדגיש את הכבוד שמייחסת ישראל לזכויות האדם. דברים אלה כוונו כלפי ההצבעה הצרפתית האנטי־ישראלית בועדה לזכויות האדם של האו"ם.

צרפת, — אמר, — מגלה מחדש את ישראל ולומדת לדעת שלא יתכן להשיג דבר במזה"ת — ובפרט שלום — ללא ישראל. הגבי מאיר התכבה לרומניה כשום שמדינה זו הכירה במציאות הישראלית, — אמר.

מר פוריאר, ידיד הסינאט הצרפתי, הדגיש בנאומו באותו מעמד, כי ביקורו בישראל ובשטחים התברר למשלחתו, שהמצב במדינה זו שונה ככפי שהוא מתואר בצרפת.

„אין זה נכון שישראל היא מדינה האשכה בפשפי מלחמה" — אמר.

נשיא אגודה אליאנס צרפת־ישראל, הסינטור־לשעבר אנדרע מונסאי, אמר, כי ההצבעה הצרפתית בוועדת האו"ם התקבלה בישראל כהלוכה הזונית יותר מהאמברגו הצרפתי על מישלוחי נשק לישראל.

בון לא נחפזת לחדש קשריה עם מצרים

היחסים יחודשו כנראה במרוצת השנה

מאת צ'ארלס רייצ'י,
סופר „הארץ" בגרמניה

בון, 4 (מיוחד ל„הארץ"). ממשלה בון מקווה לחדש עוד ב־1972 את יחסיה של גרמניה המערבית עם מצרים. פקיד משרד־החוץ של בון אמר עם זאת כי אין צו אינה נחפזת לחדש את היחסים, אף כי קהיר היתה מעוניינת בכך בהקדם.

ממשלה גרמניה ומצרים הכחישו משר־החוץ המצרי, מראד גאלב, יבקר בבון לפני ביקורו המיועד בפאריס או לאחריו.

נציג הליגה הערבית, איברהים שוקראללה, בקיים שיחות בבון עם אנשי משרד־החוץ המערב־גרמני ועם נציגי המפלגות הנוצריות דמוקרטית, והסוציאל־דמוקרטית. זהו הנציג הרשמי הראשון של הליגה שבא לבון מאז החלטת הליגה להתיר למדינות ערב לחדש את היחסים עם בון.

בצרים בכוגה כנראה כהבישרה שממשלת בון הפרסם הצהרה פרו־ערבית על המזה"ת ומהביעות אחרות שהן שליליות לגבי ישראל, זו אינן התקבלות על דעת הממשלה בבון. זו האחרונה דבקה בהתחייבה לישראל, כי לא תעשה צעד כלפי מדינות־ערב שיעביד בסכנה את יחסיה עם ישראל.

אחד המילוליים שנוהרו בדרך לחידוש יחסי קהיר־בון, הוא שאלת המוענו כתהדם על החוב המצרי לבון, המסתכם ביותר כ־300 מיליון מארק. הבנקאי הגרמני הרמן אבס חזר לא־מכבר משליחות פרטית לקהיר. שבה נדונה הבעיה, ללא הכלה.

פקיד בכיר הכלכלה בבון אמר, כי בעת הדיונים על הסכם השהר בין מצרים והשוק האירופי המשותף בבריסל, התנגדה בון להבאיר בתחום את שאלה החוב העגבי נגד ישראל. לא־פתוח ב־200 חברות מערב־גרמניות, בכללן ברשימה השחורה של החרם.

יחלק 109 כינורות לילדי עניים

בוכום, 4 (ע"ר). הפינסיונר המערב־גרמני פראנץ טכה, בן ה־91, החליט לחלק לפני מותו את האוסף שלו, המורכב כ־110 כינורות יקרים ביותר, לילדי משפחות עניות. הוא ישאיר לעצמו רק כנור אחד „אמאטי", שמחירו נאמד ב־220,000 מארק.

גידרון אושר כמנהל נתיבי נפט

מאת סופר „הארץ"

מועצת המנהלים של חברה נתיבי נפט אישרה אתמול רשמית את מינויו של מר מאיר גידרון למנהל החברה, במקום מר מרדכי פרידמן. מר גידרון כבר החל לכהן בתפקידו החדש.

כן החליטה מועצת־המנהלים להגדיל את מספר חברי המועצה מ־5 ל־11. הדבר מחייב שינוי תקנון החברה, שייעשה באסיפה כללית של בעלי המניות בעוד כשבועיים.

הרוסים מסכימים לאליפות באיסלנד

מוסקבה, 4 (יופ"י). פדרציה השחמט הסובייטית הודיעה היום על הסכמתה לעריכת כל 24 המשחקים במסגרת אליפות העולם בשחמט בריקיאוויק.

המשחקים בין אלוף העולם בוריס ספאסקי מבריה"מ ודיבו בובי פישר מארה"ב, יתחילו ב־2 ביולי. על פישר להסכים לתנאים האליפות עד מחר בבוקר, שאם לא כן, ייפסל.

(ע). כצפוי על כי שהיה אלוף השחמט של צ'כוסלובקיה, לודק פחכן, הידוע כתומך ברפורמות הליברליות שבוצעו בתקופת אלכסנדר דובצ'ק, החל הבוקר בפראג.

סבורים, כי האשמה נגד פחמן (42) קשורות בראיון שהעניק להנהגת רדיו הולנדיה לפני זמן מה. הפלסונות לא הירשו לכתבים זרים להתהך במשפט.

ספינת או"ם

(סוף מעמוד 1)

שהלה ספות ביוזום. ההסברים נהקבלו על דעת הגורמים הבכירים.

גורמים האחראים לטיפול בקברים עם האו"ם במשלה טענו אתמול, כי לא ידוע להם על הדרוה הספינה לכיס הטריטוריאליים. אך לסופר „הארץ" נודע שהידיעה מוסמכת.

ההחלטה לשחרר ביד את הספינה נתקבלה בהשתתפות ראש הממשלה, גב' מאיר. היתה זו אחת מההחלטות האחרונות לפני צאתה לרומניה.

הממשלה תקיים ישיבה רגילה בראשות שר המשפטים שפירא

נמשך שיתוף־הפעולה המקומי עם ירדן * מכחישים בתוקף שמועות על פגישת אבן–חוסיין

מאת סופרו המדיני של „הארץ"

הממשלה תקיים מחרתיים ישיבה רגילה בראשות ממלא־מקום ראש הממשלה, שר־המשפטים יעקב שמשון שפירא. אם יספיק שר־החוץ, אבא אבן, להגיע לישיבה, הוא יסקור בה את ההתפתחויות בתחום המדיני.

בביקוח, כי עד לשובה של ראש הממשלה לארץ, לא יהיו בירושלים דיונים מדייקים על מהלך שיחרתיה בבוקרסט.

בירושלים הוכחשו אתמול שמועות שהופצו בחוגים מסויימים — שמקורן בחוגים מצריים — לפיהן עומד מר אבן לפגוש בלונדון את המלך חוסיין. שמועות אלה הוכחשו בתוקף רב. בירושלים אמרו, כי חוסיין שוהה עתה בעמאן.

עם זאת ציינו באחרונה במקורות מערביים, כי יש סימנים להמשך שיתוף הפעולה בין ישראל לירדן בבמה התחומים מעשיים נוספים, בנקודות המפגש לאורך הנהר ובשטחים.

בישיבת הממשלה היום עומדים על סדר־היום כמה נושאים, ביניהם הכרזה על איזור שיקום השכונות בירושלים. הדיון בנושא זה כבר החל.

כן עומדת על סדר־היום הצעת קרן העבודה, יוסף אלמוגי לדון במיכסת העובדים מהשטחים בישראל. הממשלה עומדת גם לאשור אמנה לדיכוי מעשים לא־חוקיים כנגד בטיחות התעופה האזרחית.

רשמית: אלון לא חרג מסמכותו

כמה מישרי המערך מתכוונים להעלות בישיבה זו את הביקורת שמתח ח"כ יצחק רפאל מהמפד"ל על הכנ"ת אלון ועל הצגתה בפני מר ויליאם רוג'רס. מר אלון סבור, כי היה מוסמך לומר את הדברים למרות שהממשלה לא קיבלה החלטה בנדון, ומר רפאל סבור, כי אין לו כל סמכות לעשות זאת במסגרת שיחה דיפלומטית רשמית.

(ל.ע.מ.). מלשכת ראש הממשלה נמסר: פירסומים כאילו סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון, בשיחתו עם מזכיר המדינה מר רוג'רס חרג מסמכותו — אין להם על מה לסמוך.

יגאל אלון בקיים את שליחותו ושיחותיו בגדר סמכותו ולא חרג ממנה — מציינת לשכת ראש הממשלה בהודעתה.

מדינות ערב יתבעו שלילת זכות הצבעה מישראל בכנס הבריאות

מאת סופר „הארץ"

הצעה לנגוע מישראל את זכות ההצבעה בוועידת אירגון הבריאות העולמי מתיפתה במחצית השנייה של החודש בז'נבה, הועלתה ע"י מדינות ערביות.

ההצעה מנומקת ביחס גרוע של שלטונות ישראל לערביי השטחים וכן באי־שיתוף פעולה עם אנשי הצלב־האדום. במשרד־החוץ נמסר, כי ידוע על תימרונים בכיוון זה מצד כמדינות־ערב וכי המשרד נערך לכך. בלשכת שר־הבריאות, אשר ישתתף בדיוני הוועידה, נמסר, כי ייאבק בהצעה הערבית.

עוד נמסר, כי לא ברור עדיין אם סגן השר, עבדול עזיז זועבי, יצא לוועידה. את השר יתלוו ד"ר דניאל פרדין, מנהל משרד־הבריאות, ד"ר יהודה וקובדון וד"ר אריה הראל, מנהל בתי־החולים בבית־החולים...

עשרות הרוגים במכסיקו סיטי

מכסיקו סיטי, 4 (ע"ר ויופ"י). לפחות 37 אנשים נהרגו במכסיקו סיטי בשריפה בבניין הקומה ביותר שפקדה את העיר ב־50 השנים האחרונות. היא פרצה בבניין ...

באש נספו העובדים ... האזור ... 70.

בבניין, כפי אחוז אנשי צוות ... גורד ...

על אכון כבע אזר בבוקר ... עם צבא את הגג 14 בספרי תים ... בעקבות הכיבוי ... האורחים ...

מבעי 21 נצרת

נצרת, 4 (א', פ'.ו.). 21 ... נצרת ... 16 עד 18, ...

זכו בפיס

בסך — 150,000 ל"י זכו המספרים: 446587; 048735. בסך — 50,000 ל"י זכה המספר: 350546.

בסך — 12,520 ל"י זכו המספרים: 11462; 555275.

בסך — 6,250 ל"י זכו המספרים: 777009; 465575; 259804; 025663.

בסך — 1,250 ל"י זכו המספרים: 105457; 111989; 122362; 131087; 131862; 132885; 148346; 152008; 154621; 177033; 185132; 227007; 285761; 326923; 338e22; 409819; 452083; 498313; 623596; 643331; 650431.

בסך — 600 ל"י זכו המספרים המסתיימים בספרות: 10073; 13500; 37665; 40294; 48415; 68378; 66631; 80088; 85049; 99647.

בסך — 250 ל"י זכו המספרים המסתיימים בספרות: 00144; 07253; 04963; 05572; 16838; 16951; 22640; 23785; 30196; 35545; 39017; 35672; 45064; 42430; 42627; 43627; 43461; 61883; 62754; 63394; 90553; 53557; 87958; 91864; 66947.

בסך — 100 ל"י זכו כל המספרים המסתיימים בספרות: 2637; 3039; 5094; 5833; 3951; 9475; 5759.

בסך — 50 ל"י זכו כל המספרים המסתיימים בספרות: 0213; 0242; 0417; 0662; 0651; 0891; 1137; 1557; 2023; 2157; 2443; 2819; 2959; 3432; 4440; 4565; 5274; 5324; 5591; 5746; 5914; 6529; 6624; 6741; 6845; 7013; 7674; 7422; 7648; 7530; 8310; 8256; 8473; 9153; 9545; 9596; 9719; 9815; 9970.

בסך — 4 ל"י זכו כל המספרים המסתיימים בספרה: 3.

המפגינים מבקשים רשיון

[illegible]

קאנג' נידון ל־23 שנות מאסר ע"י ביהמ"ש בקוניטרה

על קשריו עם המודיעין הסורי

מאת נחמן פביאן,
סופר „הארץ"

כמאל קאנג' אבוסאלח, ממנהיגיה הבולטים של העדה הדרוזית ברמת־הגולן, נידון אתמול ל־23 שנות מאסר בפועל ע"י בית־המשפט הצבאי בקוניטרה.

כמאל קאנג'

זה העונש החמור ביותר שהוטל ע"י בית־משפט זה מאז כניסת צה"ל לרמת־הגולן ביוני 1967.

קאנג' נידון לאחר שהודה ב־18 סעיפי אישום שיוחסו לו, ביניהם קיום פגישות עם שליח המודיעין הסורי, יציאה כשטח סגור והתגנבות חזרה, מסירה בלידי אנשים מודיעים, גיוס אדם בישראל לצורכי ריגול לטובת סוריה והחזקת נשק שלא כדין.

נשיא בית־המשפט הצבאי, סגן אלוף אלכס שור, ציין בגזר דינו, כי העבירות של קאנג' יכלו לפגוע בצורה חמורה בביטחון המדינה.

בית־המשפט ישב בהרכב של שלושה סגני אלופים.

פרטי האישום כלפיהם נידון קאנג' הם: מגע עם שליח בסוריה, הסמל נויאד מאופיק אבו־סאלח, קרוב משפחה של קאנג' בסוריה, שנמלט באחרונה מכלא ישראלי ודיבר ראדיו דמשק קיים כבר כשידורים בנושאים בסוריה ביבים אלה. מטרת השליחה היתה לשכנע את קאנג' לגנוב אל אחיו המשרת בדרגת אלוף בצבא הסורי. שלושה פרטי אישום התייחסו על ההזקת כלי ירייה. בנקודה זו הקל בית־המשפט בהתחשב בעובדה, כי הנשק שבידי קאנג' היה שייך לשליח המודיעין הסורי שהתאכסן בביתו ולא נעשה לשימושו.

שני פרטים נוספים הם יציאה ללא...

דיון באיזור סגור והכה־מסוריה לרמת־הגולן, בלי אנשים מוזיינים. בית־המשפט בגזר הדין, כי עצם ההתלוות באנשים מזוינים ... חמורה בעיני החוק. הסיפים הם הנסיון לגייס אדם במטרה לשכנע אותו להיות גורמי המודיעין הסורי ... ספות עם השליח ... שבעניינם היה בקבלת הורים כדי להעביר אותם מישראל לצורך הפעלתו במשפט צ"ין, כי שלוש האלה היו מעולשות, נבחו בהן גם השליח הישראלי.

סיכומי המשפט, שהתח אוגוסט אשתקד ונמשך גדולות באחר והנאשם גורים ובשל מהלתו של חוסר־ישי שהיה סניגורו קאנג', — הסתיימו אתמו מאחר וקאנג' הודה באחת הראשונות בעובדות, על בשמעות הפגישות בין הסניגור לבין בית־התביעה. סניגור טען בישיבה הסגורה, כי מגיעי קיום מגעים לצורך לאותם הדרוזים שנמלטו מאז המלחמה, ופגישות עם אחיו, האלוף בצבא...

בית־המשפט ... יותהם של אורח ישר לא הוהר לפירהום, דרוזים להעידו על ... העדה, של שני אנשי ... וכל אשת הנאשם כדי להפריך טענות שהן הפדרויות בנבו של הנאשם קאנג'.

באולם בית המשפט ... דרוזים וכמה אנשי ... עצמו הופיע אתמול ... ובגרלה לבית. כלפי הדין, אב כי ...

קאנג', שהיה חבר במו... ומנהיגים ישראלים ועם ... בזר, ניסה, במאבק של אחרון, להבליט את ... כדי להקל בגזר דינו. הצלחה ע"י סניגורו, ... סגן ראש הממשלה, מר ... ועם קציני צה"ל בבירור רבבים ראה עובדה זו ... דרוקא.

עם גזר דינו של קאנג' ... בעלה של האיש ... בשם עדה, עם ... כלפי הדין הגבי ... כון ישראלי על ... הגולן.

גזר הדין ... הצבעי, האלה מחדי ...

הרוסים הא...

[illegible]

תרופה לעצירת גידול סרטן השד

בוסטון, 4 (יופ"י). תרופה חדשה שנרת העתה בזוכה לל.ס.ה. עשויה לשכפם לעצירת גידול סרטני בשד בלי שיהיה צורך בהסרתו של השד בניתוח, — מסרו אתמול בדיונים כנתחלים בוועידת האגודה לחקר הסרטן בארה"ב.

[illegible]

ועדי העובדים בחיפה ידונו בהסכמים נפרדים

מאת סופר „הארץ" בחיפה

ועדי עובדים בחיפה יכונסו בשבוע הבא כדי לדון בדבר הסכמי עבודה נפרדים — על כך החליטו אמש בישיבה בראשות מזכיר מועצת פועלי חיפה, מר אליעזר מולר.

ניכסון מאמין שייחתם הסכם במוסקבה על הנשק האיסטרטגי

מקורות אמריקאיים בלונדון:

רוג'רס ויום בדעה שלא יהיה סיכום על המזרח התיכון

לונדון, 4 (יופ"י, ע"ר וע"צ). הנשיא ניכסון מאמין כי ייחתם חוזה לצימצום הנשק האיסטרטגי וינוהל מו"מ על תכניות הלל משותפות עם בריה"מ, בפגישותיו עם המנהיגים הסובייטים במוסקבה החודש, — אמרו היום מקורות אמריקאיים כאן.

המקורות הוסיפו, כי אין לצפות להסכם עם בריה"מ על הסיכסוך המזרח התיכוני.

דברים אלה התבררו במהלך שיחות שקיים שר־החוץ האמריקאי, מר ויליאם רוג'רס, עם עמיתו הבריטי סיר אלק דאגלס יום, ועם ראש הממשלה, מר אדוארד הית.

מר רוג'רס הגיע לכאן אתמול לאחר שקיים התייעצויות עם מנהיגים באיסלנד. הוא יקיים סיור בבירות אירופה, כדי לדווח לבעלות־בריתה של ארה"ב על תכניותיו של הנשיא ניכסון ולקבל חוות־דעת המנהיגים אירופים לפני שיחות הפיסגה.

דובר בכיר החוץ, ... גילה בבסיבת־עיתונאים, כי מר רוג'רס כבר ליום פרטים על סדר היום של הנשיא ניכסון במוסקבה. הסיכויים לצימצום הנשק האיסטרטגי סגי — אמר, — יהיו אחד מבין הנושאים המרכזיים של הפיסגה וקיימים סיכויים להתיכת הסכם.

● יידונו הבעיות חלל אמריקאיות־רוסיות, כולל הסדרי הצמדה בחלל.

● נושאים ימיים, שעליהם דנו מו"מ באשינגטון, יעלו אף הם לדיון.

● בין הנושאים שידונו... אלה שהתחכו כבר — הסיבוק הבינהרתיכוני, צעדים לבעיית הקריות גביים, בעיה ... ההפתוחה לבטחון אירופה.

המקורות ציינו, כי בקשר עם הסכם במזה"ת אין בדעה ארה"ב לגלות יוזמה חדשה.

ארה"ב בוסיפה להתמגד לפיתרון כפוי במזה"ת. המקורה הוסיפו, כי בריה"מ היא שביקשה לדון על המזה"ת.

דובר משרד־החוץ הבריטי אמר, כי בשיחה שקיימו הבוקר מר רוג'רס וסר אלק, הסכימו השניים, כי אין מקום רב לאופטימיות בקשר עם ישוב הסיכסוך המזרח־תיכוני.

סיור תידרוך של רוג'רס

מאת רפאל רוטשטיין,
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 4 (מיוחד ל„הארץ"). סיורו הנוכחי של שר־החוץ האמריקאי, מר ויליאם רוג'רס, ב־8 בירות באירופה, נועד כנראה לתדרך את הקהילה שפקד את יפאן בעת ביקור הנשיא ניכסון בפקינג ואחריו.

הנשיא ניכסון, שלא שיתף את ראש ממשלה יפאן בהודעה על נסיעתו לסין, הכה לו אכזבה יקרה ומפלגתו שהתעורר ביפאן כשמעט גרם לנפילה ממשלת סאטו.

ארצות באמו"ן בהסתדרות אישה בעת על מסע ניכסון ב־22 במאי למוסקבה.

מר רוג'רס יבהיר כנראה לידידיה ארה"ב באירופה, כי יש אפשרות כי ארה"ב ובריה"מ יחתמו על הסכם להגבלת הנשק הגרעיני.

בעלות הברית האירופית יתבקשו גם בהזדמנות זו להסכם לסיכוכים כזהות, בין נאט"ו וברית ורשה.

אוהבות באמדי יאנג ... כלל אפצעהדה של ... אמריקאים ... על 500 אלף דולר.

כי הזגים בבעיות להן שלא ייתבע כל הסכם סובייטי־אמריקאי לעיבוב כיתוב בגאיים שלא תוכל הכבה, ללא התייעצות עם נאט"ו.

גב' מאיר נועדה עם מאורר

(סוף מעמוד 1)

הגבי מאיר הכיזה בברית אנשי 350,000 ... בבלנת ישראל. באופן זה, ...

[illegible]

שיחה ידידותית

מלבד כך באחד השב... הגבי מאיר ...

[illegible]

פעולו

רהיטים?

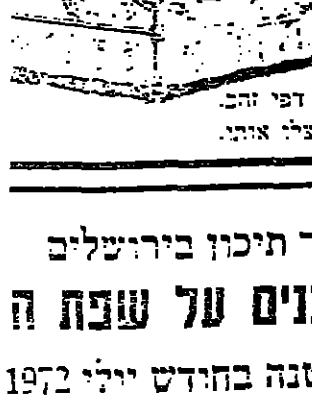

תבצאו בקלות בצורה דפי זהב. דפי זהב בביתכם נצלו אותו.

בית ספר תיכון בירושלים
מחפש מבנים על שפת הים
לקיום קייטנה בחודש יולי 1972
נא לפנות בכתב לת.ד. 1111 ירושלים.

למסירה חנות מבוססת
ליד התחנה המרכזית
(בדמי מפתח)
פרנסה בשפע.
לפנות טל. 726942 ת"א בשעות הערב.

אנו מודיעים בצער על פטירתה של אחותנו
חנה קנטור
ההלויה תתקיים היום ... בשעה 13.00 ...
המתאבלים: ...

הארץ

כ"א באייר תשל"ב
5 במאי 1972

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח' המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח' הפצה ומנויים מזא"ה 75, טל' 623311 ת. ד. 233. מס' ביקור: 61000.

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245־6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20 טלפון 8—661166, ת. ד. 5259

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. דפוס הארץ מזא"ה 56 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 623311

הצעת נפל

צריך לקוות כי ההצעה בדבר חיוב רוכשיהן של דירות גדולות בפקדון חובה אפילו לא תזכה לדיון בועדת השרים לענייני כלכלה. [ה]יא אינה ראויה לדיון בכמה טעמים: יש בהצעה יסוד בולט של [כ]פיה שרירותית, תועלתה מפוקפקת והיא אינה בת־ביצוע.

הבניה המאוכלסת היא ללא ספק מרכיב חשוב בעודף הביקוש. [א]ך אין היא המרכיב היחיד או אף החשוב ביותר, וגם בתוך הבניה [ה]פרטית, מקור הלחץ האינפלציוני לא נעוץ בבניית דירות גדולות [ד]וקא. ואם כן, מה הצדקה יש לפעולת עונשין כספית נגד רוכ[שי]הן של דירות כאלה, להבדיל מרוכשי סחורות או שירותים אחרים?

ההצעה, שעובדה בידי ועדה מטעם בראשותו של מר משה [ז]נבר, מעוררת את הרושם הלא־טוב של חיפוש שעירים לעזאזל מתוהם במשק. ונוצר בה גם יותר משמץ של הסתה חברתית. [י]תכן שהמתבוננים היו מקלים עם טעמים אלה לפגם, אילו [צ]פה אפשר היה לבצע את ההצעה. אלא שאפילו מבחינה ביצועי[ת] היא כהויה זוהי הצעת נפל, שהרי כבר במבט ראשון מתגלות בה [פר]צות שדרכן ניתן בנקל להשתמט מחובת הפקדון.

לא צריך לבזבז זמן ומחשבה רבים כדי לעמוד על מיעוט [ת]ועלתה של ההצעה גם במלחמה נגד האינפלציה. כדי שמלחמה [ז]ו תצליח, צריך שפעולות הריסון יפגעו בהיקפי ביקוש גדולים. [ה]יקף בנייתן של דירות גדולות־יחסית, שאינן מועדפות מטעמים [...] לפולים, למשפחות גדולות, בניה לתושבי חוץ ולמי דירתו משמשת גם מקום עבודה) הוא אפסי — וכך תהיה גם [ה]שפעתה האנטי־אינפלציונית של הפיקדון המוצע.

פשע בלתי מאורגן – ובלתי נענש

משטרת ישראל אינה מכירה בקיומו של פשע מאורגן בארץ [ו]בוודאי אינה מייחסת לגוף בלתי־קיים זה את גל ההתנכלויות [ש]פרץ בזמן האחרון לרכושם של אנשי החוק אשר העזו לדרוש [ב]תקיפות את קיומה.

אולי זו בקרה — ואולי לא — שרבות מן הפרשות מסוג זה [נ]עלים במוח אנשים המקורבים עם עבריני פיקוח עירוני. זכורה פרשה [...] בדירתו של מר יעקב קנר, ראש אגף הפיקוח (לשעבר) של [ע]יריית תל־אביב, ושלשום נמסר כי גם לראש פקחי פתח־תקוה שרפו [א]ת מכוניתו.

בתל־אביב הובלה בשבוע האחרון מכוניתה של עו"ד העיריה [...] השיון. זמן־מה קודם לכן ערכה גב' שטיין ביקורת ליד [...] בלתי־חוקי בו מתגורר פקח העיריה. היה זה ישראל דגון [...] אחר שהליכים בניגוד לחוק כבר נהרס לפי פסק דין במשפט [...] התובעת. שבוע ימים חלף מאז אך האנשים [...] לא התגלו.

[...] יותר חשוב ויותר דחוף לשמירה [...] — משום להבטיח את כפרכת החוק ועובדיה מפני [...] העולם התחתון. אם יוכלו פושעים להתנכל ללא חשש לפקח, [...] התפרצות ואחרים, יתפוצצו חוליות חזוניות ביותר של הכבוד [...] הוא ובשהק ציבור במדינה. ואם אפשר לפגוע בהון של [...] והסבל בסביבותיה של באת־כוח התביעה שהעזו לדרוש קיום [...] — לבה שלא יהבלו מהר ברכושם, אם לא בגופם, של שופטים [...] של שופטים?

[...] שמשטרה תיתן לנושא זה עדיפות מדרגה [...] הכל לגילוי האשמים ותביא את החשודים למשפט [...] אפשרית.

קאסטרו יוצא לסיור

ראש ממשלת קובה ד"ר פידל קאסטרו הגיע השבוע לאלג'יריה, [...] הראשונה בסיור בתשע מדינות באפריקה ובאירופה המזרחית. [...] יבקר גם בגיניאה, בבולגריה, ברומניה, בהונגריה, בצ'כוסלו[ב]קיה, בפולין, בגרמניה המזרחית ובבריה"מ.

הסיור מיועד ברובו להבליט, קודם כל, את התייחסות קובה אל [...] הסוציאליסטי (נוסח מוסקבה), אם כי בבריה"מ עצמה יוהל [...] קאסטרו יותר מאשר היות שיגרתיות על ידידות ותילופי מסחר [...]. המשך הזיקה הכלכלי הסובייטי לקובה, בעיות קידום [ה]מהפכה הקומוניסטית באמריקה הלאטינית והלקו של הקרמלין בכך [...] אף הן לקבל נושא לכבוד בדיונים בקרמלין, לא בלי קשר [ל]ביקורו של הנשיא ניכסון במוסקבה.

לאחרונה הושמעו בוואשינגטון דעות ועצות באוזני מר ניכסון [...] בעקבות הניסול מדיניות האיבה הסוציאליסטית בין ארה"ב [...] כאן בסיר, הגיע אולי הזמן לשנות את היחס אל קובה ולחדש [...] הדיפלומטיים איתה. אולם סיכוי כזה אינו עולה בקנה [...] עם „יצוא המהפכה" כהוראה לברכו והדרום אמריקה.

אחת מהכוונות הסינסאציוניות יותר של ד"ר קאסטרו הוא נותנו [...] בנגדר דברים מהסוג שפליט קומוניסטי אחר לא היה [...] על דל שפתיו. הנה, בהודיעו על צאתו לסיורו שיימשך [...] חדשיים, הוא ציין כי „לפני שנים אחדות איש מאתנו לא היה [...] שיוכל לעזוב את המדינה לזמן כה ממושך. לא כך הדבר היום. [ה]מהפכה חזקה".

יש אולי משהו מן האמת בהערכה גלויה זאת. אך מתקבל [...] הדעת שיש לזקוף זאת לא רק לכח המהפכה, או אינו מתרחש [...], אלא גם לשינוי בעמדה וואשינגטון אשר חדלה לראות עצמה [...] כמהפכה־הנגד בהוואנה.

הביקור לא יהיה חסר תועלת

רומניה מלמדת את העולם משמעותה של הגיגות דיפלומטית

מאת מישל סלומון
שליח „הארץ" ברומניה

בוקארשט

אפילו לא יהיו כל תוצאות מבי־שיות לשיחותיה של ראש הממשלה הגב' מאיר עם הנשיא צ'אושסקו, סיוב לוודאי כבמישור היחסים בין שתי הארצות לא יהיה הביקור חסר תועלת. לפגישתה של ראש ממשלת ישראל עם מנהיגי בוקארשט היהודי

חשיבות פסיכולוגית ופוליטית גדו־לה לכדיניות־החוץ של ישראל, הי־מוצאת את עצמה כלואה והסוגרת בידי בתלוות תכליתית בוואשינג־טון, והאוספת הבטחת בכך שהיא לוקח בתסבוך כאוכרסטי של בידוד. כאן ביקוריהם של צ'ו אן־לאי וזל ניכסון בבוקארשט לא בראשה

גולדה מאיר בבאנה אתמול לרומניה

פלישה כה גדולה של צתנאים (כ־מאהיים) מרחבי העולם לבדה ה־רומנית.

אבל התנגשויות הבין־לאומית ב־בישקרה של ראש ממשלת ישראל עבורה להסתיים באכזבה מסויכת לאלה שציפו להבריכה ראוותני.

עשרים וארבע שעות אחרי נחיתת במטוס אל על בנמל האוויר של ב־רת רומניה, נבטח הביקור בכוס ל־עניין שבעגרה.

הפריזה לכאן ולכאן

הכל מסכימים כאן שהחלה היתה בישראל ובארצות ערב הפריזה ב־אופטימיות, שנתחלפה אחר כך ב־הפרזה בפסימיות לגבי התוצאה ה־אפשריות של הביקור.

דוהה אופטימיות יתרה כאשר נד־כה היה כי צ'אושסקו הפיא מפני־שתו עם נשיא מצרים אלכנסים מב־שיים המאפשרים לקדם את התהליך לפתיחת התצלה, או את ה־פתרון הכולל לשלום. נראה שבידי צ'אושסקו אין שום הבטחה ממא־דאת. הוא הקשיב לדברים שהיו בפי הראיס, והבר כי רומניה תצ־ליה אולי לראות את הסוגיה בבהירה יותר אם תשמע גם את ה־צד האחר.

הפסימיסטים סברו כי פגישה צ'אושקו־מאיר עלולה להביא לתוצאה שליליה קשה, האיל ולנביא ה־רומני — שהביא הצעות של סאד־דאת לבלי ספק אינן עומות כאלה שסאדאת כעלה מאז ארבע שנים — אינו יכול להגיע כל דבר הדי־ראש הממשלה של ישראל, שעבדה תוכל לכל ה־יותר לחזור באוזני צ'אושסקו על

מה שכבר אמרה להית יארינג, רוג־ר'רס וסיסקו.

בקורות רוכבים הדגישו כי אין לחשוש משינוי ביחסים בין רומניה לישראל עקב השיחות, האיל וה־נביא הרומני שאינו רואה עצמו כ־מתוך. לא יראה לעצמו עלבון אם גיקושיו יסתיימו בכבוד הסהם ה־אפיקי מתבוד ליחסי מדינות ערב וישראל. כוונתו לפתוח בדו־שיח עם הגב' מאיר, שידוע לו כי יהיה ארוך מאד, כשם שמציאת הפתרון לסכסוך באזור, תימשך עוד זמן רב.

השלטונות הרומניים, על אף העי־מדת הפנים של אדישות חייכנית, נרתצים מתשומת הלב הבין־לאומית שהופנתה לפתע כלפי ארצם. רו־מניה נותרת נאמנה לעקרונות ה־מנחים את מדיניות הדידית שלה עם כל הארצות, לרבות אלו שאין היא שותפה למחשבתן הפוליטית. רומניה השכילה לכונן מחדש הגצ־לחה ברהיבה את יחסיה עם העולם הערבי, תוך הידוק ניכר של קש־ריה עם ישראל. בכך הריהי מבצי־קה לקח מאלף של תוכמת חיים ו־כיוונות לאלה שנבנצו לסחטנות ה־ערבית — לרבות ארצות מערביות גדולות, ואשר יצאו בסופו של דבר קרחים מכאן ומכאן.

פאראדוכס הוא שדוקא מדינה ה־שייכת לגוש הקומוניסטי, שעמדו־תיו כמעט הבוד אנטי־ישראליות, היא הנותנת דוגמה זו על תמרון מוצלח.

אבל לי איש מהרחוב: „כל עוד יש לנו יחסים תקינים עם ישראל, איננו יכולים להתייחס אליה כאל מנודה... שבפי הדבר שנומן את הגב' מאיר, והדבר מכיח שאנו באמת עצמאיים".

תפנית

אין לזלזל במשמעות ההכרזות התוקפניות של סאדאת

מאת א. שוייצר

יתכן שנשיא מצרים אינו שיא השכלול הכזיבי. כן יתכן לגרוס שאכזבותו לקויה כלשהו. אך אין אינדיקציה טובה יותר למעשיו בע־תיד מדבריו היום והכוונות הגר־אוה־לציון. ואם לשפוט על פי אלה, הלה הפנית בנטגה המדיניות המצ־רית; הפנית לרע, לכיוון של הא־רכתי וחודוד של הפיכוח בין יש־ראל למצרים.

גם בעבר נאם הנשיא סאדאת ב־אומים כלהסהיים התצבי־להבות. אך כל נאומיו הרתחו למלחמה עם ישראל כמאבק המנהגל, לצאות ב־נד מצרים. למכן משרות מוגבלות, היינו הדיפה ישראל אל גבולות 1967. באיפיון כהותי זה של גי־כתו כאן ראשית 1971 הלה עשה הפנית. נאומי האחרונים מהוי־רים לקדוכוה את התפיסה הנאצ־ציות הכוהאלית של המלחמה: ה־מטרה היא הכנעת ישראל, השפלתה וכו'.

✶

עדות נוספת למגמה החדשה־יש־נה היא אותה פוסקה במגדעת הבד־כים לאחר שיחות סאדאת במוסקבה, המזהירה לאימפריאליזם הפוליטי את השימוש „בכל האמצעים" למען נצ־חון הערבים בעניינים הצודק. לסי־בורים כי אין אלה אלא מלים כן הראוי להזכיר, כיצד נאחזו במלים כאשר הללו ביעורו את העדפתו של הזהדר המדיני. אך מעבר לזה, רא־שיהם של מעשים מדיניים במלים; שינויים של מלים הוא על פי רוב אינדיקציה טובה לשינויים של מע־שים.

פרשנים ישראליים, מלומדים מ־מכוני־מחקר, ועתונאים המביעים דעת עצמם ושל הקרויים משקיפים במדיניים הורבו לעמוד על מניעיו ובימומיו של הנשיא סאדאת, עדות להפתעה הכללית נוכח השינוי ה־מפלג בנכונות. הנהורסים הפסיכו־לוגיסטים שהעלו מעוררים הפ־עם עוד יותר ספקות מן הרגיל הולך המחשבה המיוחס לו לחלוהי עד שאפילו פרשנים מדיניים צריכים לפקפק בכינותו. אצל כל הפרשנים חוזה בצורה זו או זו הסברה, כי יש כאן חיכום אורדה לקראת הי־פיכה במוסקבה: הנשיא ריצ'ארד

ניכסון מיועד להיות מפתח כי אינני מצרים ולהסכים להסכם כפוי על פי הנוסחה המצרית־הסובייטית. כלום באמת סבורים אד־הם מפרכנים שכה קל להפחיד את נשיא ארה"ב עד שבלי ניתוק הב־ליתו יותר יעיל את מדיניותו המוצד־הרת ב־180 מעלות? או שהנשיא סאדאת והיה בדיבייב וקוסיגין מאי־מינים לדיבורים פרימיטיביים מעין אלה?

לכאורה, הפרודיכים המקילים כתו־רים את עצמם, אם דברי סאדאת הודעה הסיכום הם מלים בעל־מא, לא ההיה להם המשמעה גדו־לה יותר על הבכר, הוא הנשיא ניכ־סון, כאשר על תלמידי בית הילל הישראליים. ואם אלה הן מלים שב־

עדמנים להפגש במוסקבה. היה מפ־תיע לולא הושמעו ולא נהג הנ־שיא סאדאת אחרת. כאן קץ בלתי־מת שעת הימים הזהרים ובעידים מדינאים ישראלים, ובראשם כר־דיין, כי כבורים לא תשלים עם יש־הדברים מעשקפים כוונת ראיתו על נשיא מצרים, ישראל לא הוזו מקי־ווים אלה ברצונה הטוב. על כן יש לכאות עליה הזהה — יבניהד לד־עת כמה אלופי כילוים על בהיל, לא ניגעים לכפיה אליהם בראש קר ובלי הוספה מעט אד־רנאלין לכזהור הזה.

זה כה שערכה עתה נשיא כב־רים; הוא מסיק את המסקנה שה־סיקו לפניו המדינאים הישראלים

בנקל. בקיצור, כדאי להאמין לו כי אין בדעתו לנהל שיחות כאלה או אחרות, במישרין או בעזרת מ־תווך.

לא צריך לקפוץ מכאן אל המס־קנה, כי הצב היעזה להוהר. זו החלטה אופרטיבית שעל דרכי בי־צועה ועל עיתויה משפיעים אלף ו־אחד גורמים. אך זו הכנוגה, אם לשפוט מדברי הנשיא או הודעה הסובייטית־מצרית — והכוכב שבמיה מוכנים לסמיטה המבצעי. מוכנות, בהקשר זה אין פירושו שיבוש־מהויים מוסרי בלבד, אלא הכנה בכובן החומרי והאופרטיבי — שכן כעות לחשוב כי יתכן גלישה אד־מוסמית לתוך כלהתבתיהותם. דגם 2. הנסיבות בעתנו, בראש ובראה־שונה הנסיבות הצבאיות, והנתאם לכך צריכה להתחשות התשובות לשאלות שיתעוררו במצב החדש.

✶

בראשית השנה, לאחר שנודע על חידוש אספקת המטוסים האמרי־קאיים לישראל וישראל נאחזה בה־הו בירות הדבם המיריותי־בבת כי־להן, השליג של הבטחון, שלא כ־דרכו, אל עולם התקוה המאפיינים, כיון שאין דבר הלוחץ על ישר־אל, אמר, כשהוא השעה ליזום, לע־שות משהו, כדי שנגיע להסדר ונמ־נע מלחמה מיוחרת בין מצרים ויש־ראל. כשנשאל אם יש סיכוי לכך, השיב בחיוב. כמתבר שטפה — אולי משום שלא הצריך נכונה את הדביקות העיקשת של סאדאת בתק־ווהו להפוך את מצרים המובסת בש־דה הקרב למנצחת בדיפלומטיה. ואו־לי היו עוד סיבות, שאחת מהן ראו־יה לאיזכור מיוחד.

מסתבר שארצות — וישראל בגב־בן — אינן פועלות כאשר אין לחץ. על כל פנים לא ראינו בארבע חוד־שי 1972 פעילות קדחתנית של יש־ראל המכוונת למימוש הסדר אפש־רי. יתכן שממילא לא היינו מגי־עים להסדר, כי מצרים לא הבינה שהמפסידה מלחמה וישראל — שנכ־חונה לא היה מחוץ דיו כדי להכ־תיב את תנאיה לצד האחר. אך מה שצריך להיקבע הוא, שהעדר לחץ לא עודד יוזמות: לקח יקר זה מן הראוי שיישמר היטב בזכרוננו.

באראשת נאצר באלכסנדריה לאחר שובו ממוסקבה

והמוזכרים על רקע סירובה של יש־ראל לבוא לקראתו. השאלה אם ישראל אמנם צריכה היתה לבוא לקראתו, או טוב נהגה בכפי שנה־גה, אינה צריכה לעניין כאן: מה שמעניין הוא המצב העובדתי הה־אילוצים הפועלים על נשיא מצ־רים, יהיה אשר יהיה. וכיוון שכך נראה המצב בעיני סאדאת, נדמה שאין טעם לצפות שישנה את דעתו

ריכות להרשים, הרי רק בוכות הוי־הן מבוא לעשיה. ובמקרה זה, אפי־בם עלול ניכסון להתרשם כהן — ואם כל כן הראוי שגם הפרשנים הישראליים יתיחסו אליהם ברצינות רבה יותר.

✶

מתמיה שבפרוס השנה השישית למלחמה הנוכחית מעניים דברי נ־שיא מצרים הסברים חדשים ומי־

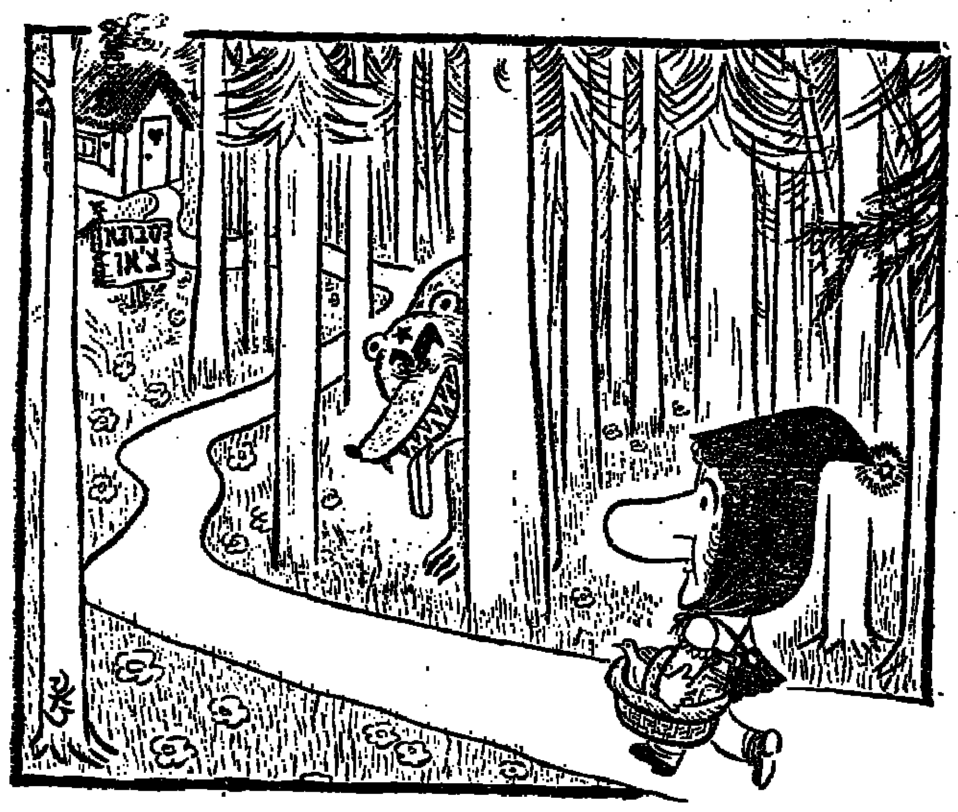

אתגרים ל־1 במאי הבא

במקום „ערכים" שאבד עליהם הכלח יש לדאוג להחדשים

מאת שבתי טבת

שני אירועים שלפי תפיסת הזרם הפועל אולי נחשבו כשוליים בבאר־רעות האחד במאי — ודאי לא בבאר־כוז — הם דוקא העדים על מצבו הלבו של החג הזה: הפגנה הסנה־רים בכבר הדודיקה בירושלים ומע־צה הקונגרס של תלמידי המסכיים ה־היסבי בשברה, בנסיבים לעורר בה־לת־יותב של גדות הכנרת.

צד משותף לשני האירועים הוא הגיל הצעיר של המפגינים. הפנתרים השחורים המסתובבים כבויים ברו־בם מתחת לגיל 30, ועד צד כשור־תף הוא אי־אמון במשמעות המסו־בלות של האחד במאי המאורגן. ו־אולי הדרך הכונה להבין במשוב־עות הפגנת הפנתרים ובהתהלכה ה־סטודנטים באחד במאי היא לבסות להתבונן בהגיגות הרשמיות.

ראשית, הכיוון להציג רוחות חדשה באחד במאי הוא בבירה רבה מפעלו של מוכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון. הוא זכה להרים את קר־בה של מטרה המוכיר הכללי ואין ספק, כי מבחינה אישית הסביל ל־בור לו עמדה־השפעה. ייתכן שהצי־לחתו האישית היא שנטשה בו בט־חון שיוכל להזיק גם את ההסתדרות וגם את ערכיה הישנים. רעיון ה־אחד במאי, הרחבת השבתה בו, עד בדי השבתת הכנסת, נמנה עם האמ־צעים שבחר לשם כך.

אבל בן־אהרון הוא בן 66 ונטיונו לרענן את ערכי האחד במאי על־ידי שבתון, מסכים, צעדות־עם, רא־יונות ונאומים, דומה מאד לנטיונו של בן 66 המבקש לשכור כל רענ־נות של כושר גופני וגריבת הכרס על־ידי תרגילי התעמלות בהדר, עם בגלגל־פלא וקפיצה על חבל. בשביל הגוף הבחין שובים תרגילי הכושר. אבל בשביל הצעירים דרושים ד־מהוחי־מתנועה התרגילים האלה הם מעילי־שמטון במקרה הטוב. לדידם הם מעורדי־ציחוק לרוב. שום צעיר בריא שאינו בעל־יום לא יספוד המשישים הרמות ידיים ולא ינענע את רגליו בתנועת־מספריים — הוא יתר־רוצץ, ישחה, ירקוד והשד יודע מה עוד — לכן ובזיה זו אצלו פעילות גופנית ולא תרגילים נגד הזקנה.

✶

האחד במאי היה חג מלהיב לפני למעלה מעשרים שנה, כאשר לניגון הכפסמדי של נילוות — כבכל מקום אחר בעולם — ניגון לאומי לא פחות חזק. הוא גם היה חג אבות לא מ־שום שחוגגיו היו צעירים, אלא מ־שום שהמאבק על זכויות הפועל היה במסגרת המאבק על זכויות העם. בינתיים, עד 1972, התרחשו דברים רבים בעולם ודאי בישראל. האחד במאי שניטלה כמנו משמעותו הלאומית ורוזה שגם המצמית: ה־ישוב היהודי היה למדינה ישראל וחברי ההסתדרות דאז היו לבורגנים.

יש גם היום נאבקים למען זכרו יוהיהם, אבל הם, עד כמה שראינו, אינם זקוקים כל כך להסתדרות, לא לסיסמאותיה ולא לצרכיה — שביתה

פתח אחת חוקה בחהוב הינון לפסק ביקות למעגם מה שנהגו על נאר־מים בכבבכסיסקפרים כהוצר הפועל. לא תה מסיג למעגם לעולם. יש גם כנוצלים ונגיים — אבל כבבב הלוי בעיקר במדיניות כללית ישר־אלית, וההסתדרות, בנסיבות המפ־לגתיות הסוררות בישראל, כהוגלה לסייע להם במעט. דומה שהפגנה הפנתרים, כצד אחד, נועדה להמ־חיש שלעניי ישראל אין מה לצפות מההסתדרות. שכן זו, בעבריים ה־שנים האחרונות, אם באיזה פעיל

יצחק בן־אהרון

או סבול, הייתה בההבדה להוקים, לאלה שהיא זקוקה להם יותר מלאלה שהם זקוקים לה.

ואילו בצד האחר המהדסו הסבר רבים של המוכיחות על־ידי כהתהלות את הגיהוד בסיסמאות ריקות בתור בן שבצלר־זבויות נושאים אותן, כמו בהפלל קהול שאינו מאמין, האו־מר ירידויים הנגביים והבדיים, „ה־לה ההבה" של הישראלי היא הכוה הכוניע אותו בכציאות הישראלית.

✶

אכן, לא עמדה כי הבריית, לא קשה היה להתליט באחד במאי ש־חלק, היכן להכהיבה ועם בי לישול חלק: עם הפנתרים, עם הסטודנטים או בעצרות הדלילות כבאצום הסכי־כל רגש של הזדהות עבכויה, או על בפשה, הליפו עליהם שממה. אפשר לו יצחק בן־אהרון, שהופיע בעצרת המרכזית של ההסתדרות, בבפה, די־בר על אנשי העליה השניה „שהני־פו את הדגל האדום בפתח־תקוה לפני 60 שנה ונבבאו בני איכרים שסגדו בפניהם את הפרדסים והכו־את הדגלים בוילון".

הקבלה משונה לכל הבדיוק, אבל מי הם היום נוצלו הפרדסים והגור־כי הדגלנים בני האיכרים דאז, ש־היום כלאו להם לא פחות מ־80 ו־אולי 90 שנה? או הקלאים הפרסים כחלקם בחברה הישראלית נטשה בכל בששים? ואם לא, כי הם הנ־עלים פורסים? אולי כי שנגל את גמלי אשחוד הנישה, ואולי כי שנגל את גבל להיי? ואולי כי שהלבית המגורבות הנגינות? היש בין אלה בני־אימכים?

וכי ההון את הדגלים האדומים — אותם וקבים מפהדי־תקוה, או הנכרי בות בצלים, בריית המועצות וצוררי ישראל אחרים, או שהגביבות החבר־תיות בישראל שהודכו על־ידי כמ־שלות שלא יצא כן הכלל גשלטו

תביד עלידי אישים המסייבים לספ־לגת העבודה (כמאי פעם)?

✶

בהצגיות הכוונה, בהתראיינות ה־רבים, אי־אפשר היה להבין כלל מה הם ערכי „העבודה" היום, מה הן הכוונות הכוהלהוהם של האחד במאי שעלידי שבתון ותגיגות אפשר ל־השיגו. בפלי־הגל נעשתה התברה הישראלית הכרת שפע המרוץ אחר־רי כבר יותר גדול הוא הגאגיט בריב העצלים וברוב הפועלים, וכל־קיב האחרונים גדל הולך במספרם של האיצואים. ואם כמובר בתגרי־ות הסכר, הרי קודם כל זה עניין של הצריך הכלכלי של ישראל וב־איפן יותר לשמים עניין של מס הכ־נסה.

לדבר על הכבת תנאיו של הפועל, אפילו של הכביר שהתברגן, בלא להזכיר את מס־הכנסה הרי זה די־בור לא לעניין. אבל להצמיד החג האחד במאי את מס־הכנסה כאויב הראשון של הפועל השכיר היום, ואת כל בעיית המכים הצקיפים — ל־כך לא התרגל עוד בנפשו אפילו בן־אהרון התלמו־קונגבבייני. אף לו היה נוח להעביר כאויב אם בני אי־כרי פתח תקוה כלפני 60 שנה.

✶

הפגנת הכ"א עוד אתגרים לציבור המאורגן בישראל ואין שום סיבה שלא להקדיש להם יום הגיגה בשנה וזול דווקא באחד במאי. את הדעיי־נות הפונים שהמביאו הפנתרים וה־סטודנטים, לעשות את האחד במאי יום המכוונת של פגרים או של מח־לות (כמקום 1 באפריל) אפשר ל־יישם למטרות יותר כלליות ונתה־צות. למשל למבדה של הנקיון.

המהרה הישראלית, שהיא רוצה הדבה של פסכלים, במש כבהילה בכל הנוגע להרגלי נקיון והתנהגות כוללת. מה יפה היה — וגד כמה מעשי הוליאנגל — לא כל השב־תים באחד במאי היו יוצאים במספ־גרת החדבתית, לא לנאום ולצ־עוד, אלא לפנות בצים וביצועים ולנקותם; לא תלמידי ומורי בתי־הספר שבמגע היו יוצאים לתגיות בתי־הספר ומלקטים את הפסולת: לא באחד במאי היו הכל משבבלים שלא להזיק גופי בייתות ועצומים ל־יוהגי, לא להסיל בצד ההכוניות קליבות פרי וקופסאות־סיגריות ו־נייח ובבתי הקרקעיה לא לגלגל בקי־ביים ריקים על הרצפה.

אינני יודע אם עצרות אחד במאי קרב צעד אחד לטהרה לציבור חבר־תה כהרית בישראל — אני מסופק — אבל אם התקבל הצעה לציל אני משוכנע, כי באחד במאי תבא כע־בל לפחות כביבה נקיה יותר. כי יותן הנקיון הסדר הטוב יתון גם הם הרהתים על הדגל האדום ובערכי „העבודה".

יהיה האחד במאי יום הנקיון, ול־דידי טוב יהיה אם להסתדרות, ש־היעשה שומרה נקיון, יצטרפו גם הקרן הקימת לישראל וצוד מוסדות וארגונים שערכיהם נעשו בלתי־כביאוהיים.

הכפריים באנגליה נלחמים בהילולות הפופ והאלימות

מאת אלף שם
סופר „הארץ" באנגליה

לונדון

[...]גליה בתחבנת בבעבר במבפה [...] בידבר להוק התתקהלויות ה־[...] העבה חוק זו הועבת על [...] כדי לאפשר פיקוח [...] של פופי הנפוריים [...] בהתהבנות רבות בצדים. [...] הכפריים בקיקות שבהם [...] התקהלויות כאלה כד כה מבחר [...] עבורות, שכן כיבאורים [...] את עשבויהם בנידה [...] ואשפה, גניבות, הוצאות ל[...] המזח והיזקי הכבבתהו, הרס, [...] הילולות של סמים, ואלימות.

[...] שמבלאים הפסטיבלים של [...] עם בחברה המתירנית היא ללא [...] בנושא ברחם למחקר סוציולוגי. [...] לצל סף ביתם בלולים אלה [...] להתערך אינם מובאים בחשה [...] לפי המצב החוקי הנוכחי [...] לעכוות נגדם הרבה מ[...] במפעפית. אך אם תתקבל ההצעה [...] ההוזה התיה לבבילה זו [...] הקקובוצות כיוה רבה יותר על [...] הם יוכלו להתנות תנאים ל[...] הפסטיבלים. בנין הפקדה כס[...] לבירור נזקים בפריצים. אחד [...] להבראה, להגיה ולתברודה ה־[...] וכאופן זה לא הבהילם עזר־[...] פסטיבל הוא יתנק באיבה.

[...] רבות מתנגדות בתוקף ל[...] החוק, כיום שהן רואות בה [...] של הופע. אין צורך לומר [...] הראשונה של המתנגדים [...] על סמך זימוקים של הפשר [...] נבחאים תומכים בלהביט ב[...] החוק־לארץ.

יש אורות בבריטניה כהבה [...] המשכים לחקיקה חוקיה. הם [...] בכטצי פרטיבת ובלחצים על

המאורגנים ועל בעלי הקרקעות או על החברות שיש להם אדמות בסבי־בה, ואשר היו מוכנים להשכיר ולהחיים לציון בידי הפסטיבלים. היו כן ה־תושבים שהרחיקו לכת עוד יותר, ב־החייהם מלחמה, כפריה רדופה. הם ערכו הכנניות להסום כבישים על־ידי נזירות עצים, להציף את האזורים ה־נבחרים — שמהם נביבים — ל־נהרר פריים והיות אחרות. להטיל פצצות־סרחון וכו', ובשעת הצורך אף להלוח כשמורה המושים כדי לספל בעבריינים. אוהבים נשאו פרי לא רק במקרה אחד. הדעות חלוקות ב־אשר להתנהגות כזאת: האם זו ה־רפה־נגד להתפתחות החוק והסדר, או שמא הולה נכסת בתגובה שרר בית? המוכחים עתידים להיבבק, אך לא יכול להיות ספק רב שהישב בה הכיבה.

בראש קבוצה גדולה אחת המאר־גנת פסטיבלים של שירי פופ עומד לורד הורלק (לשעבר אורמסביי־גור), אחד מאותם חברי „המבסד היכינ־היוודעים יותר מכל „לשתות עם ה־זרם". הוא מבינן את כשרונם המסור־תי של המעמדות העליונים הבריטיים לקפוץ על העגלה — כשהן כאיד לה. בליות הכל, להתקיים של־בים בכשך מאות שנים, במעד ש־כיליהם ביבשת אירופה שקעו ואבדו.

בפלוטיקה, שגריר לשעבר של בריטניה בארצות־הברית, ידיד של הסבאה, נהנה הלורד הורלק מכל הפילומיה. אך בחלוקה אורים הכל־כילה ההגגדות נברצת מצד כמה תושבים בקופים את התכניות שלו לפסטיבל. הוא יכול היה לגבור על אר־הסכמה בכהגה והוזה ועל תביעה מצמצית הבריגים הבריטים לאבן לעצמם את „תורת הכהאורי" הבי־דרית ולצלות כה על כבביאה. כד להת מכך אריאנגת תרבה של מלי־הכת כתבודות, כשדין יש להכות ל־הרצאותיה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

החידה טרם פוענחה

נמשכים הניחושים ביחס למטרת הזמנתה של מאיר לרומניה

מאת דן מרגלית

מאז גילה לפני יום העצמאות ה־סוד שראש הממשלה גולדה מאיר הוזמנה לרומניה, טרם פוענחה ה־חידה הבין־לאומית המעוררת סקרנות כה רבה במזרח התיכון: מדוע שלח הנשיא ניקולא צ'אושסקו את גיאורגי מקובסקו לירושלים? היום, אולי ממש בשעה זו — ויתכן שמאז נפגשה אתמול עם ראש הממשלה הרומני מאורר — הוכנסה גם גול־דה מאיר בסוד העניין. היא כבר יודעת את התשובה.

טרם הטלוויזיה שיוצג הערב ו־יראה את פניה, או קולה שיישמע ברדיו — יוכלו להצביע על הרגש־תה. אפשר להניח כי היא תבחר בקפידה כל מלה ממעט המלים ש־היא אמרה לומר לעתונאים. לה — ו־בעוד כמה ימים גם לשרים הבכי־רים, ואחריהם לממשלה כולה — אין עוד סימני שאלה.

מפקפקים באמינות הייכל

עד עכשיו היו ניחושים. כמה שבו־עות סיפרו שהזמנתה היא הישג מר־שים למדיניותה. כדי להפיס את דא־גתם של הערבים — אשר עד כה נזהרו מלתקוף בסגנון המקובל עלי־הם את רומניה — פורסם כי גולדה מאיר תדון בבוקארשט במכלול ה־יחסים בין שתי הארצות.

צריך להוסיף עוד פרט חשוב: גם התקפותיו של חסנין הייכל על הזמנת גולדה מאיר לבוקארשט, מתקבלת בירושלים בהסתייגות. אי־לי זוהי העמדת פנים? אולי נתן הנשיא אנואר סאדאת את הסכמתו להזמנת גולדה מאיר לבוקארשט, ולאחר מכן התחרט ו/או הורה ל־הייכל להסתייג מהביקור בגלל לח־צים פנימיים בקהיר?

המצרים ודאי יודעים כי הייכל נחשב בירושלים כשופר הרשמי של קהיר. הם יודעים כי הממשלה מני־חה מראש שהוא מגלה במאמריו מה שקהיר רוצה שיהיה ידוע. מצרים יודעת כי כל מאמריו משוכפלים ו־מופצים בין כל האישים הבכירים בארץ. בכל זאת, הפעם יש הסתיי־גות רבה ובלתי־רגילה מתוכן מאמ־רו. יש בירושלים שכנוע מלא כי צ'אושסקו לא הזמין את גולדה מאיר לבוקארשט נגד רצונו התקיף של הנשיא המצרי.

אם יש טעם בניחוש של הרגע האחרון הרי צריך להניח שיש בפי הרומנים הרבה יותר מכפי שהיו מוכנים להודות (לנהוחתם ולנחוות ממשלת ישראל). דבר זה נלמד מ־עצם נסיבות ההזמנה. ימים ספורים בלבד חלפו בין הבעת רצונו של מקובסקו לבקר בארץ לבין בואו; וכמה דיפלומטים בנוסים סיפרו לי כי אינם זוכרים מקרה שראש מם־שלה יוזמן בבהילות כה רבה ויישבה אחרי זמן כה קצר. מדוע — כפי ששאל הייכל ויכולים לשאול גם ה־ישראלים — לא לקיים את הפגישה בעוד שנה? בעוד חדשיים? לפחות אחרי פיסגת מוסקבה? מה גם שאין איש המאמין כי צ'אושסקו קיבל ב־ברית המועצות עידוד ליזום היוזן שבועיים חוצי לפני ביקור הנשיא ניכסון בקרמלין.

מכאן, שאחרי סיבוב של דברי ני־חוש האחרי שמתפזר מבך העשן של חסנין הייכל, עדיין כדאי לדבוק ב־ניחוש שלרומנים יש דבר מה חשוב לומר לישראלים: האם דבר זה הוא המשך ישיר לביקור צ'אושסקו ב־מצרים — הרי פירוש הדבר שיש בפיו דברים הקשורים בנצחה ב־קהיר.

צ'אושסקו מצא מארח נבוך

ישנם דברים גלויים וברורים: סאדאת נבוך, מוכה, מצוי בנסיגה. שליחות יארינג קפאה. סיכויי ועי־דת ולדהיים, מעטים. סאדאת לא נענה ליוזמה האמריקאית לפתיחת התעלה. מה נותר לו לעשות אם אינו רוצה לחדש מיד את האש? יתכן כי במצב זה נולדת אצל צ'אושסקו התקוה כי סאדאת מוכן ל־ותר על כמה מסירוביו הקיצוניים. כפי שאמר השבוע פרשן ותיק, ה־מועד להציע מקום עבודה לשכיר הוא כאשר המועמד מחוסר עבודה והתקופה תקופת מיתון.

גורם שמאלני ניחש בימים האח־רונים שסאדאת הפקיד מכתב כלשהו בידי הרומנים: אולי הסכמה לוותר על מדיניות של „אף שעל" מראש אם ישראל תוותר מראש על היספח השטחים אשר כבר הוכרז כי יצור־פו לישראל? בישהו אחר שמע דבר מה על התבטאות מצרית (ש־אינה בהכרח חדשה) כי קהיר אינה חובבת נסיגה ישראלית עד להגבל־רת כל הפרסים הכלולים בחתימת הסכם שלום. כלומר, היא מציעה תקופה ארוכה של רגיעה כל עוד ימשך הנשא המתן.

כל אלה פרטים. המשלחת אשר יצאה אתמול לרומניה, המוכחים אשר נותרו בארץ ללא מבריקים מ־בוקארשט — משוכנעים כי צ'או־שסקו לא יוכל לבשר לגולדה מאיר, כי כברים בסכימה להעביר לריבו־נות ישראלית אף לא פיסת שטח אחת. אך אולי מצא צ'אושסקו את סאדאת כה חלש, ואת תשובותיו של קהיר מבוקשה כה צמוקים וכה דומים להשכותיה על בוקארשט מ־ברית המועצות — שהנשיא הרומני סבור כי יעלה בידו „לבסור" ליש־ראל את הרצון של „מאחר" בבאי במקומות קונים בבינוי תוך התרת כל הריבונות על חבי האי למצרים.

מיצהו מכל הניחושים

לכל פרשן ומומחה בירושלים היה השבוע „הניחוש שלו". בקבוצת המסבה המצומצמת ביותר נאמר כי בצד ההישג המדיני יש גם השפעות כבדים, ובעיקר ידעו בכירי השרים לספון, שדבר אינו ידוע להם בכל הקשור לנסיבות ההזמנה וכוונותיה. שר בכיר אחד אמר למקורביה של גולדה מאיר כי ההזמנה היא „דבר גדול", אבל היו שרים ופקידים בכירים שהיו להם גם ספקות לגבי חשיבותה המעשית.

כאשר ייגלו פרטי המסע לרומניה כנראה יתברר — כפי שקורה פעמים רבות — כי „משהו" מכל הניחו־שים התאמת בשיחות בוקארשט. יש המסים אחון לאחד הניחושים, לפיו בהצעה שיפלה הנשיא צ'אושסקו ייכלל גורם מרכזי שיתבטא בכוונות מצרית לקבוע מיגבלה מוסכמת לג־בי גידול הנוכחות הסובייטית במצ־רים. כמה מומחים אומרים כי זוהי שטות מוחלטת. יש מי שמשוכנע כי גם גורם כזה ייכלל בשיחות.

כאשר תעלה הערב גולדה מאיר על בימת בית הכנסת בבוקארשט כבר יהיה כתב החידה מפוענח. לפ־חות בשבילה.

מרד צעירי המפלגות

חברי הדור הצעיר במפלגות המרכז ועבודה מגבשים קו יוני

מאת רן כסלו

לפני כשבועיים רעשה המפלגה ה־סימפטית והשקטה — הליברלים ה־עצמאים. אלה שהשתתפו בישיבת הנהלתה של המפלגה נדהמו מעצ־מת התפרצות היצרים וחריפות הבי־טויים הבלתי־מקובלים בישיבות ה־רגועות של מוסד זה.

נושא הדיון החריף וההודעה הח־ריפה יותר שפורסמה למחרת בעתו־נים, היו צעירי המפלגה הקטנה. יום לפני הישיבה פירסמה מזכירות ה־דור הצעיר של ל"ע החלטה הדורשת כינוס דחוף של הנהלת מפלגתם, כדי לדון „בהכרזות ראשי המפלגה בדבר הצורך להכליל (בהודעה הוחלפה ה־מלה „לספח" במלה „להכליל", א־חרי דיונים של ראשי הצעירים עם ראשי המפלגה) את רצועת עזה ב־ישראל — עמדה הנוגדת את דעת הצעירים, ואת החלטת מוסדות המפ־לגה ועמדותיה המתחרות לפיהן לא יסופחו השטחים המוחזקים לישראל לפני פתיחת מו"מ ישיר לשלום".

ההודעה פורסמה למרות התנגד־תם החריפה של ראשי המפלגה ש־סירבו להעניק לראשי הדור הצעיר את הטפסים הרשמיים של המפלגה עליהם בדרך כלל מתפרסמות ההוד־עות של הגופים השונים בל"ע. הי־תה בהודעה זו ביקורת על ראשי המפלגה ועל הכרזותיהם, הנוגדות — לדעת הצעירים — את החלטות ה־מפלגה. אך מה שהרגיז במיוחד את ראשי ל"ע לא היתה הביקורת, אלא עמדה ברורה אותה נקטו הצעירים בבעיות היסוד.

„הדרישה של ממשלת ישראל מ־ארצות ערב, שלא להכתיב תנאים מוקדמים לפני המו"מ צריכה לחול באותה מידה על ישראל," קבעו צ־עירי ל"ע. „צעירי ל"ע מגנים את נישול התושבים הערבים באיזור פי־תחת רפיח, לצורך הקמת ישובים יהודיים." אותה הודעה מגנה הכר־זות של שרים על כוונות לספח את רצועת עזה, רמת הגולן ובקעת ה־ירדן וקובעת: „הגיעה העת, כי ה־ממשלה תחדל להגרר אחרי לחצי תנועת החרות ותעמולתה".

מליברלים ועד מפ"ם

ל"ע היא מפלגה קטנה וקבוצת צעיריה זעירה. מזכירות הדור הצ־עיר בל"ע מורכבת מ־30 איש בלבד ואילו הקבוצה שניסחה סופית את ההחלטות היתה קטנה יותר. אפשר לומר — וכך גם טענו ראשי ל"ע — כי לכל התקרית הזאת אין חשיבות פוליטית, וכי היא מוגבלת למסגרת של קבוצה זעירה במפלגה קטנה ואינה מציגה בעיה.

אלא שתקרית צעירי ל"ע אינה בו־דדת ותהליך הרדיקליזציה הפולי־טית של הצעירים במפלגות המרכז המתונה נראה כחלק מתהליך הר־בה יותר נרחב ואולי אף מאפיין את מה שקורה בשכבות רחבות בגילים מסויימים.

מזה זמן רב נמשך תהליך הרדי־קליזציה בחלק האקטיביסטי של ה־מפלגות. צעירי חרות נוטים לפרוץ את מסגרת מפלגתם ולהצטרף לליגה של הרב כהנא. רבים מהם מאשי־מים את מפלגתם במתינות־יתר; היו ביניהם שהשתתפו בהפגנות המאור־גנות מחוץ למפלגה — על־ידי הק־בוצה הקיצונית של ד"ר אלדד־שייב ובהתנחלות הפגנתית באזור שכם.

בולטת יותר הרדיקליזציה בחוגי צעירים של המפד"ל, הדוגלים כמ־עט בכל העקרונות של תנועת ארץ־ישראל השלמה, המהווים את הפלג הניצי־הקיצוני במפלגה דתית־לאו־מית. נראה כי באחרונה הצליחו אף להשפיע על הקשת כיוונה של ה־מפד"ל לא רק בעניני דת, אלא גם בבעיות התנחלות בשטחים והגישה הכללית לויתורים טריטוריאלים ב־עתיד.

אופינית לא פחות הרדיקליזציה בכיוון הפוך בין הצעירים של כל יותר המפלגות — החל במפלגה הלי־ברלית וכלה בדור הצעיר של מפ"ם. כמובן קיימים הבדלים ניכרים בין גישתם של צעירי הליברלים לעניני השטחים והסדר־השלום לבין צעירי מפ"ם — בהתאם לגישה של מפלג־תיהם — אך את כולם מאחדת ה־עובדה, כי צעירי כל המפלגות ה־אלה נמצאים בתוך הפלג „היוני" במפלגתם, או אולי אף בראש ה־פלג.

הכוח הצעיר באורגן של הליב־רלים — ובעיקר הסטודנטים — הט־ריד את ראשי מפלגתם לא אחת בהחלטות שנגדו את הקו הרשמי — לא רק של גח"ל, אלא אף של היונים במפלגה. הם היו הראשונים שדרשו את פירוק גח"ל ואף כימשו את דרישותיהם, כאשר פירקו את ה־שותפות עם תנועת החרות באוניבר־סיטה העברית בירושלים. בהולסט־

מיכה הריש

יחיאל לקט

תיהם הצלו הצעירים נימוק שמצ־לם לא הועלה על־ידי הפסקנים ה־ותיקים: יש לפרק את גח"ל בגלל חילוקי הדעות בגישה לעניני חוץ ובטחון, נכונות לסגת מהשטחים ת־מורת שלום ואי־הסכמה לסיסמת ארץ־ישראל־השלמה בה דוגלת תנו־עת החרות.

מעמד הצעירים בקצה השני של הקשת המפלגתית — במפ"ם — דו־מה לזה של הליברלים.

במוסדות הדור הצעיר של מפ"ם יושבים רוב המתנגדים להמשך השו־תפות עם מפלגת העבודה במערך. אם המתנגדים למערך בדור המבו־גר מדברים ביחוד על חילוקי־דעות בין השותפים בנושאי הכלכלה וההס־תדרות, מנמקים הצעירים את עמ־דתם בעיקר בהתנגדותם לסיפוח שט־חים ולמדיניות הממשלה בעניני חוץ ובטחון.

אף בפרשה האחרונה — פרשת פיתחת רפיח, נגררו המוסדות ה־רשמיים של מפ"ם אחרי הצעירים. בכנס גיו־עון שפתח בסערה כולה, השתתפו כמעט באופן בלעדי בני ה־דור הצעיר של קיבוצי השומר־הצ־עיר בדרום. מזכירות הדור הצעיר במפ"ם הזדרזה להביע את התמיכה בהחלטות הכנס, לפני שכל מוסד מפלגתי רשמי דן בפרשה. החלטת מזכירות מפ"ם, המחזקת את עמדת כנס גיו־עון נתקבלה, למרות התנג־דותו של ח"כ יעקב חזן, בגלל לחצם של הצעירים.

צרות עם המשמרת

אופייני יותר הוא תהליך הרדיק־ליזציה של צעירי המפלגה הגדולה ביותר — מפלגת העבודה. הפעם מדובר בקבוצה גדולה. מוסדות ה־משמרת הצעירה מייצגים כ־43 אלף חברי המפלגה, שהשתתפו בבחירות האחרונה והצביעו במסגרת המשמרת, בתוך אלה היו כ־1500 סטודנטים. יחד עם זאת הולך וגובר כוחה של המשמרת, כגוף מאורגן, לעומת האנדרלמוסיה האירגונית ה־שוררת במפלגה כולה.

לתסיסת צעירי העבודה יש בסיס אידיאולוגי רחב. זו ריאקציה ל־„צעירי מפא"י" לשעבר, עם כל ה־פרגמטיזם והאקטיביזם הבטחוני ש־להם ולפרגמטיזם של דור־הביניים בעבודה עצמה. הצעירים של היום דורשים חזרה ליסודות הסוציאליזם של ראשוני התנועה. הם תומכים ב־בן־אהרן בגלל סיסמותיו הסוציאליס־טיות בהסתדרות, ומתנגדים לפנחס ספיר במדיניותו הכלכלית. הם גרמו לסערת רוחות, כאשר קיבלו החלטות בזכות הפרדה בין דת למדינה, הפ־עלת שרותים בשבתות, חוק נשואין אזרחיים וחיסול הרבנות הראשית. הם היו גם הגוף המרכזי בעבודה שהביא לתחילת הדיון הכללי במפ־לגה בעניני דת. השבוע שוב הקפיצו הצעירים את המנהיגות הוותיקה של המפלגה בעמדתם החריפה לגבי בי־נוי מסקנות ועדת ויתקון.

אך נראה, כי יותר כאשר הדרי־שות האידיאולוגיות הכלליות ואף יותר מהכרזותיהם בעניינים עיוניים — כמו עניני דת או הפרשיות ה־אחרונות של השחיתות — מדאיגות את ראשי המפלגה והמימסד השאי־פות הברורות של המשמרת ל„יו־ניות" מובהקת ולהתנגדות למדיניות הרשמית של הממשלה בעניני חוץ ובטחון.

כבר לפני שנה — שבועיים בספר לפני ועידת המפלגה — התגלה ה־משבר הראשון בנושא מרכזי זה בין המשמרת לבין ראש הממשלה גב' גולדה מאיר. הגב' מאיר התריכה את ישיבה כזו המזכירות הצעירה כהפגנה נגד „הספוף הפלסתינאי" שהועלה בישיבה.

באו הלכו הדור הביטויים לעמדו־תיהם היוניות המובהקות של ראשי המשמרת. לא היה זה מקרה שנציג המשמרת בלשכת המפלגה, מר יחיאל לקט, הגן בכל ישיבות הלשכה שהיו קודמות לשבועון „אותי", ב־הגנה הבוטה ביותר במפלגה ה־עבודה לבטאון היונים שבתוכה. ב־ישיבה הסוערת האחרונה הצטרף מר לקט למגינים על „אותי" — אנשי דור המבוקש מקבוצת צעד־רבינוביץ — ולא הסתפק בהגנה על זכותו של עורך „אותי" להביע את דעותיו בל־בד, אלא הקיף את פרישת ביטול ה־בהירים בפתחת רפיח.

גם לישיבה בירכו צעירות האחרו־נה — ב־3 במאי — הבאי העלית החלטה חריפות לגבי הנצחה בפי־תחת רפיח. ברגע אחרון זיעצו ראשי המשמרת על הדיון בנושא — כנראה בזכות סחב..., כדי לא לבטל הזל־בות נוגהיה ההחלטה הלקטה ימים מפוזרים אחרי בלבוה — אך הניהא יתלה בקייב בישיבה לשכה המש־מרת ונראה, כי ההחלטות יהיו חרי־פות.

הניצים במפלגה טענו לא פעם, כי העמדות היוניות של הצעירים אינן אופייניות למשמרת כולה, אלא ל־שניים או שלושה מראשיה — כמו יחיאל לקט ומיכה חריש (מזכיר חוג לשילוב, המהווה מעין המשך של ה־משמרת בגילים מבוגרים מעט יו־תר), שהשתלטו על המשמרת הצעי־רה והכתיבו לה את עמדותיהם. או־לם נראה, כי זו עמדה פשטנית מ־אוד.

גם מבחינה פרסונאלית החוג של היונים במשמרת הוא רחב מאוד, ומ־כיל כמעט את כל נציגי הצמרת של היונים. לקבוצה זו שייכים, בנוסף ללקט וחריש מהצמרת המרכזית, ש־מואל בהט מנהל המחלקה לקשרים בין־לאומיים בהסתדרות. נתן רעגן המזכיר האירגוני של המשמרת, אורי יוזר מנהיג הצעירים בקיבוץ המאו־חד, יצחק בן־דוד מזכיר המשמרת הצעירה באיחוד הקבוצות והקיבו־צים, ניסים זווילי מזכיר המשמרת במושבים, ובסניפים הגדולים: מז־כירי הסניפים במשמרת חיים קימחי בירושלים, נתן וולך בתל־אביב ו־ישראל שרף בחיפה. נראה כי ב־חירתם של כל אנשי הצמרת הצעי־רה של העבודה, כאשר דעותיהם ה־פוליטיות מגובשות במחנה אחד, אי־נה יכולה להיות מקרית, אלא מב־טאת את דעותיהם של הרוב מבין אותם 43 אלף, המרכיבים את המש־מרת.

תמורות מתחת לפני השטח

האם המצב הזה בכל מפלגות ה־מרכז והשמאל מבטא יותר מאשר את עמדת המפלגות עצמן? האם דעו־תיהם היוניות של צעירי המפלגות מוכתבות על־ידי דעות רחבות יותר בשכבות הגילים 20־35 בחלק גדול של האוכלוסיה?

צעירי המפלגות טוענים כי כך נראה הדבר. לדעתם — למרות כל המשאלים המראים על הסטטוס־קוו בדעת הקהל — ניכרות תמורות דוו־קא בשכבות אלה בגישה לעניני ה־שלום והמחיר שיש לשלם תמורתו.

אמר לי השבוע אחד מפעילי ה־צעירים בל"ע: „בינינו, אשר שי־רתנו בצה"ל והשתחררנו מהשרות בשנים אחרונות ומשרתים במילואים, לבין דור הזקנים כבר אין שפה משותפה בעניינים אלה. אנחנו נו־לדנו בארץ ואין אצלנו אותה שנאה הטבעית לערבים שאבותינו אינם יוד־עים כיצד להשתחרר ממנה".

נראה כי תהליך זה צריך להדאיג את צמרת השלטון לא פחות מאשר הדאיגו אותה בזמנו מכתב השמי־ניסטים ו„מכתב האמפטיה". כדאי גם לקחת בחשבון את התהליך, כי אכבר קובצים את המדיניות בשמו של הצב. הפעם לא מדובר ב„קבו־צות שוליות" כמו מצפן או שמאל החדש, אלא בדור הצעיר שבתוך ה־מימסד עצמו.

אמן העיתוי והכותרת

לאזארף — עתונאי ואיש הלוחמה הפסיכולוגית

מאת אורי קיסרי

עתון ועתונאי הם מושגים הגזורים משורש לשוני אחיד. אך אין לש־כח, כי גם „עיתוי" שייך לקבוצה זו של מושגים, עיתוי בסיטואציה ו־עיתוי של יום ושעה. הפיתוי כבוהו כזו וכרמזור כמל לראשם של ה־קוראים במשימת עריכת העתון: החל בעורך הראשי וכלה בפועלים הרכונים על מכונות הדפוס ומייצ־רים, ללא הפוגה, רבבות אותיות ו־כלים.

שורות אלו לא נועדו להספיד עתונאי בוזהיר, עורך עתון שתפוצתו נמנית, או היתה נמנית, במיליוני טפסים.

במסכת חייו של פיאר לאזארף — בנו של יהלומן יהודי שהגיע לצרפת מרוסיה — יותר מאשר במותו, אצור ליקח מוסר לכל עתון בכל ארץ, כולל ארצנו שלנו. כי אם כבש לא־זארף הצעיר את פאריס והיה לאחד ממחבריה, אחד מנותני הטון של חייה המדיניים והחברתיים, אחד מ־מעצבי דעת הקהל, הנה הבעייה המתעוררת לנוכח העקומה של עליו־תיו וירידותיו היא בעיית הפעלת הפיתוי של המכשיר החזק המסוכן, שחלילה לו לעורך לקבוע את מהלכיו בטרם יציב לעצמו את השאלה: אי־זה עתון נותן אני לקורא? את ה־עתון שהוא חפץ בו, או עתון שאני חפץ כי יחפוץ בו?

האפשרות הראשונה היא הקלה. אין צורך להיאבק עליה. הקהל, בקל להעלותו בחכה, הוא הקהל החי על התחושות, הבולע את הסיפורים, ה־מלקק את השמנת, המוותר מלכתחי־לה על מחשבה והרהורים. זוהי ה־אפשרות הראשונה. ואילו האלטר־נטיבה: אם העתון, שאתה חפץ ל־תתו לקהל קוראיך, חייב, לפי הכ־רתך, לפי משגיך, להיות עתון בוה נך, חושב ושוקל, הרי שעליך לספק חומר זה וכוזה לקוראים הפוטנציאליים של עתונך.

לאזארף חולל נפלאות. מ־130 א־לף טפסים ביום העלה את מכירת עתונו לשני מליונים. אך בהמשך הזמן לא עמד בפני בקורת חריפה מפי גדולי העתונאות הצרפתיה „ה־קלאסית". לדעתם החדיר לאזארף לעתונות של צרפת את תפיסות ה־אמריקאים ואת שיטות העבודה שלי־הם. כי בדומה להם ייחס גם הוא חשיבות ראשונה למידע ולא לחוות הדעת, לחדשות הסנסציוניות ולא לפרשנות. ובזאת סטה מהמסורת ה־עתונאית הטובה של הצרפתים. ואכן, הדבר החל לנקום בו, בעיקר כש־שליטתה של הטלויזיה החלה נו־תנת אותותיה, בעקיפין ובמישרין, בתחום התקשורת החברתית.

הוא טען, כי פנה לדרך זו מכוח שהעתונות בצרפת נתכסתה אבק. הוא לא היה אויבה של הרצינות, אלא טען כי הרצינות חייבת להיות מרו־תקת. הקו שלו היה מכסימום של ידיעות המוגשות במכסימום של ריתוק. וכלל יבני, הרי זו הקפדנות ל־גבי היושר במסירת האינפורמציה, שכן יש להניח לקורא שיקבע את דעתו.

הוא החל את דרכו בעתון „מידי". תפוצת העתון היתה [...] טפסים ליום. לאזארף היה בן 19. אך כשהוא סוקר את [...] בישיבת המערכת וטוען, כי [...] בינתיים, אומר לו בעל העתון [...] אותו בידיים!" ומקץ שלושה [...] קופצה התפוצה ל־50 אלף [...] שנה למאה אלף. כשמטילים [...] עצייה „פארי־סואר" — הה ל־2 מיליון טפסים ביום.

בעידן הטלויזיה הוא כבר כאן, ומעביר אליה את „הכו־רים בעמוד הראשון", שנתן לגישה העתונאית שלו.

הוא עסק את כל המלאכ[ות] שהון. הוא עתונאי ספורטיבי, [...]סר, כתב פרלמנטרי, ראש [...] תיאטרון, הסרטים, מזכיר ה[...] עורך משנה ועורך ראשי.

הוא לא זילזל בשום מלאכ[ת] מערכת. הוא סיפר בהנאה, [...] שורות הראשונות שכתב היו [...] מתחת לתמונות... היו לו [...] מקצועות: את הרציונות בבא מבעד למצטים ואת [...] מבעד לאנבים. ואילו החוב[ה] סוגה של העתונאי היא להיו[ת] [...] ו„שהקוראים ירצו ויאהבו אותו". הוא היה חוזר על פ[...] אותו עתונאי גדול: „העתונ[אות] זה לראות, לדעת, לדעת לפ[...] עשות שהכל ידעו".

ה־13 ביוני 1940 הוא יום [...] הגרמנים נכנסים לפאריס. [...] בודק את כותרות העמוד [...] של הגליון שבעוד שעה [...] רחוב. עכשיו הוא מסתלק ב[...] אחורית וקופץ ההצגה — [...] זו תהיה קפיצה מבוסכת: [...] דרגת סגן־אלוף במחלקת [...] של הצבא האמריקאי ורא[ש] הלוחמה הפסיכולוגית באיר[ופה].

אמיץ, חכם, סלחני, נדיב, [...] דמיון וכח אמצאה נדירים [...] ממוצעת, כמעט נמוכה, [...] שעות היום — כספית היה, [...] הגבה, הבקור ועיניו הם [...] משפיעים על חבריו כאותו [...] הדר שלו. הוא אהב לומר, [...] כל אדם יש משהו מן התסרי[ט] שהתסריט יהא טוב... שלו; [...] שכן פגש את האשה השניה [...] הלן גורדון, אבעולוגית של [...] עתונאית בהזהירה, עורכת [...] האשה שלו: Elle.

פיאר לאזארף קיים את [...] עמוד הראשון... על המבט [...] הוא היה אבן העיקום, אמן [...] אמן הכותרות. „המבט [...] עמוד ראשון" היתה מבין [...] לא רק הוראה טכנית בעשייה [...] זו היתה גם קריאת תגר, [...] בעין־ כבלעה אצבעות.

לקח החיים שלו הוא לקח [...] על העתונאות של [...] אפשר להתוכח. אולם [...] אות שלו היתה, ללא [...] חשוב והביעבין בקיברה [...] צעיה וגייה.

טיפול כמו באברמוביץ או במזרחי

מי לא יגלה אהדה לאדם שיצטרך לשלם מס אמת, פחות או יותר?

מאת אליהו סלפטר

פוקה הירש מובל מביתו לבית החולים

בשנים במאי, כאשר פורסמה ה־ידיעה אודות המשיסה של דירתו של איש העסקים ד"ר פוקה הירש, שוב גרם לי מס ההכנסה מבוכה. קראתי את הידיעה ולהתמהוני הר־גשתי לפתע מעין ניצוץ של סימפא־טיה.

אודה כי אין אני שייך לחוג ה־נוצץ. אין לי גם סיבה רבה להגיע להוחים שיעורר את חוש הריח של חוקרי מס־הכנסה. ויש בי עדיין שריד של אותו חינוך האומר שתש־לום מס בהתאם ליכולת הוא דבר טוב. תגצג. בקיצור, אין לי בסיס להרגשת הזדהות ספונית עם ד"ר פוקה הירש.

אם כך, מניין ניצוץ הסימפאטיה? נדמה לי כי הוא צץ לראשונה ברגע שקראתי את הקטע על הצורות הצעירה שנמצאה בדירה כאשר הגי־עו לשם החוקרים באותן שעות ה־בוקר המוקדמות.

מיד הרגשתי שכאן יש ענין ב־אדם עם מה שקוראים „קלאסה". יותר מדי בקל נהגים אצלנו לזכות כל חיים ויענקל אשר יש לו וילה, קונה כמה תמונות ועושה פעם אוד־גיה קטנה, בתואר „איש החוג ה־נוצץ". המוכח אבד לאחרונה את משמעותו. עוד קורבן של האינ־פלציה.

והנה סיפור על מיליונר מבוגר עם דירה דופלקס, עם צעירה מחו"ל המתגלית עם שחר באחד החדרים. ובכן, יש עוד אנשים מהאסכולה האמיתית, מהחוג הנוצץ נוסח פא־ריס 1927 או וינה 1932!

אולי זאת חולשה שלי, אבל היתה לי תמיד אהדה לגרעין של זהב טהור הנמצא בערימה של מתכת צהוב־בה רגילה: לאדם היודע לא רק איך להרוויח הרבה כסף אלא גם איך ליהנות ממנו.

אחר כך הגעתי לקטע השני ב־אותה ידיעה, ושוב הרגשתי מבו־כה. קראתי ושוב קראתי את דבריו של מנהל מחלקת החקירות של מס הכנסה מר אליעזר שילוני:

„החקירה סביב עסקיו של ד"ר הירש איננה אמנם הגדולה ביותר מבחינת היקף הכנסות שהועלמו". כך שח ראש החקירות לדברי הכתב. „אולם היא חשובה מבחינת הענין הציבורי שיש בה ומבחינת הצורך להשליט צדק חברתי".

והוסיף: „... חשוב שהציבור ידע כי החוג הנוצץ מקבל אותו טיפול שמקבל עתם אברמוביץ' או מזרחי".

זהו זה! כמו אברמוביץ' או מז־רחי!

עתה הביטוי מניין הסימפאטיה! ובכן, אין לי אהדה אל איש החשוד בהעלמת מאות אלפי לירות שבודאי מקומן הטוב ביותר הוא בקופתו של מר ספיר! אין לי סימ־פאטיה אל מיליונר בן 64 המצליח להקסים ברונהילדות צעירות הרוד־פות אחריו במטוסי סילון מיסטוריים.

לא השפעתי גם מהחשד הקטן המבצבץ, שבא מישהו מבעל מר שילוני שראה מעשה שבתבו־נת הפוליטית לערוך דווקא בימים אלה — ולא לפני חצי שנה או לפני החדש — ביקור־פתע של פק־חי מס הכנסה בדירת איש המסמל את החוג הנוצץ; ובלוויית קבוצת עתונאים וצלמים זריזים ש„במקרה" נודע להם על מה שעומדים לגלות.

אף לא היו אלה הספקות — בלתי מוצדקים, כמובן — אם ראש ה־חקירות של מס ההכנסה הוא האיש שבידיו הפקידה הדמוקראטיה הישר־ראלית את התפקיד להשליט צדק חברתי במדינה. סוף סוף כל אחד מאתנו עושה מלאכתו ביותר יעילות אם יש לו אידיאלים ורואה בעבו־דתו שליחות ולא מקצוע!

תודה לאל, לא כל אלה עוררו את אהדתי הסמויה אל ד"ר פוקה הירש.

היתה זאת המחשבה שגם הוא יז־כה מצד מס הכנסה בטיפול כמו אברמוביץ' או מזרחי. ובראשית ה־הירש גם הוא יקבל הלויה משכורת אחרי כל ניכויי המסים, המילוות וההטלים.

מצפוני שקט. אינני אלמנט אנטי־סוציאלי. כי מי לא יגלה סימפאטיה אל אדם שיצטרך לשלם מס אמת, פחות או יותר, כמוני, כמוך?

סלחנות משפטית תמוהה

הערות נוספות על מימצאיה ומסקנותיה של ועדת ויתקון

מאת שמואל תמיר

שעה שנטלתי לידי את דו"ח ויתקון בשלמותו, על אף הדעות הבקור־תיות הראשונות שהוטחו כלפיו, קיוויתי שישכנע אותי. מכמה סיבות. האחת — ההיכרות שהיתה לי עם מר מרדכי פרידמן, אף שקצרה הי־תה, השאירה בי רושם רב של איש בעל דינמיקה חיובית וכושר עשייה באמת־מידה בלתי רגילה. רציתי איפוא לקוות שאין ממש בהאשמות שהוטלו נגדו. הסיבה השניה — נר־אה לי שאחד מהישגיה המהותיים של ישראל בתחום המשפט, נעוץ לא רק באי־תלות של מערכת השיפוט אלא גם באופיה הליבראלי של ה־פסיקה בישראל. הקפדה מירבית ש־לא להוקיר כי שגגות או אף עוולות בתחום האזרחי ייחשבו לעבירה פלי־לית הוא אחד מסימני ההיכר להתפ־צה ליבראלית זו.

אך לאחר עיון מדוקדק בדו"ח ה־רוב, ועם כל הכבוד שאני רוחש ל־שופט בית־המשפט העליון השופט ויתקון, כשופט מעלה ועשיר־נסיון, ולמר קליר כאיש־עשיה וערכים כ־אחד, לא היה לי מנוס מן המסקנה שלא רק המסקנות של דו"ח הרוב הן סלחניות ונוגדות את ה־אינטרס הציבורי — הרחק מעבר ל־כל ליבראליזם רחב־לב — אלא אף המימצאים העובדתיים־משפטיים, א־שר עליהן מושתתות המסקנות, אינם עולים בקנה אחד עם הנורמות המשפטיות — ולא רק עם ה־נורמות הציבוריות־מוסריות — כפי שנקבעו על־ידי בתי־המשפט בכלל, ובית המשפט העליון במיוחד.

שכן החומר שהובא בפני הוועדה, ושהוועדה אף מצביעה עליו, מוביל בהכרח, לעניות דעתי, למימצאים עובדתיים שונים מאלה והפוכים מ־אלה אשר קבעו חברי הרוב בווע־דה.

התמורה: לירה משנה?

עובדה יסודית לגבי מעמדו של מר פרידמן בנתיבי נפט, שהוזכרה אמנם בדו"ח, במשפט אחד, לא קיבלה את המשמעות המספקת במימצאי הווע־דה ובמסקנותיה כאחד.

כוונתי לכך שמר פרידמן מילא את התפקיד של מנכ"ל נתיבי נפט מ־מחצית שנת 1967 ועד 1969, כלומר שנה וחצי עד שנתיים, שלא על־מנת לקבל שכר, במעמד של „איש לירה לשנה". שיטה זו של „איש לירה לשנה", המתנדב להקדיש את זמנו, מרצו וכשרונותיו למדינה ללא כל תמורה חמרית — דרך שרק אדם בעל אמצעים נכבדים יכול להרשות לעצמו ושאינה מקובלת כמעט ביש־ראל — משמעותה הראשונית היא: שרות אידיאליסטי במדרגה ראשו־נה. לעומת זאת, בהמשך המימצאים של הוועדה, היא מוחתת ביקורת מהותית מאד עד היכן היה נכון מר פרידמן להרחיק לכת בהגנה על ה־אינטרסים שלו.

בנסיבות אלה חייבת היתה הוו־עדה לשאול את עצמה האם סרובו של מר פרידמן לקבל משכורת ב־משך השנה והחצי־שנתיים הראשו־נות לתפקידו, לא היה מכוון דווקא להשאיר לעצמו חופש פעולה להמ־שיך בעסקיו, שהם עסקי נפט, שעה שהוא המנהל הכללי של מפעל ה־נפט הגדול ביותר בארץ. זכותה, ואף חובתה, של הוועדה היה, איפוא, לש־קול את החשד שחופש פעולה כזה שקול היה בעיניו של מר פרידמן הרבה יותר ממשכורת ממשלתית זו או אחרת.

על כל פנים הסרוב לקבל משכו־רת על־ידי אדם המנהל עבור ה־מדינה עסקים בסדר גודל של עש־רות מיליוני דולרים, חייב הגדרות חד־משמעיות מטעם כל צמרת ה־ממונים עליו, ממשרד האוצר ומש־רד הבטחון כאחד, לגבי המותר וה־אסור בקיום עסקיו הפרטיים, ובמ־יוחד כל אימת שתיווצר זיקה כלשהי בין עסקים אלה לבין עבודתו בשרות הממשלה. הגדרות אלו לא נקבעו, וזוהי אשמתם הראשונית של כל ה־ממונים על מר פרידמן.

אך בהעדר ההגדרות ההכרחיות, וכל עוד לא מכר מר פרידמן את חברתו הפרטית, ולא ניתק סופית כל זיקה אליה, תוכה כל מערכת הראיות המבונות הנוספת כפי שהוכחה ה־מעלה חשדות כבדים, רובצת על מר פרידמן המעמסה המחייבת לתת ל־מעשיו הסברים, שחייבים להיות סבירים, ולעלות במידה כלשהי ב־קנה אחד עם הטענה היסודית שה־שרות ללא־תמורה נבע משאיפה אי־דיאליסטית גרידא. בהעדר הסבר סביר כזה — והוועדה עצמה קובעת שכמה וכמה מהסבריו של מר פריד־מן בנושאים רלוואנטיים לא הניחו את דעתה — לא היה מנוס משורה של מימצאים המנוגדים למימצאי ה־וועדה, והמורים ממנה כהנה וכהנה.

הוועדה קובעת בסיכומה כי: „ב־עניין העסקה עצמה ובעניין ההסכ־מים לימי קידוח והעברתם למדבר לא מצאנו פגם". אולם הוועדה עצמה מתארת כי פרשת ימי־הקידוח החלה במכרז שנערך על־ידי חברת מדבר אשר מר פרידמן היה איש־הקשר בינה לבין ממשלת ישראל, אותו מכ־רז בו זכתה חברתו של מר פרידמן, קונטינטאל. קובעת הוועדה: „יש ספק בכנות כל המכרז". ועוד: „פרי־דמן לא היה רשאי להשתתף במכרז בטרם יתפטר מנתיבי נפט". וכן: „השתתפותו במכרז הזה יש בה משום פגם לא מבוטל".

כיצד עולים, איפוא, דברים אלה בקנה אחד עם המימצא העובדתי ה־סופי של הוועדה?

„יחסי תלות"

יתר על כן, שעה שדנה הוועדה בפרטי העיסקה של מכירת הציוד של פרידמן למדבר תמורת 700,000 דולר, היא קובעת כי מבחינת היחסים ש־בין מוכר וקונה, ללא קשר למחיר הרכישה, אין לפסול את העיסקה כיוון ש„תארנו לעיל את היחסים ש־בין פרידמן ומדבר והדגשנו שלא היו אלה יחסי תלות".

והרי הוועדה עצמה קבעה קודם לכן כי „מר פרידמן היה איש קשר, האיש שאליו פנו אנשי מדבר בכל מגעם ומשאם עם שלטונות ישראל ועם גורמים אחרים בארץ. כשהביע דעתו, היה משקל לדעתו, הן בעיני מדבר והן בעיני הממשלה". ועוד: „הוסכם שעד כדי הוצאת מיליון ה־דולר הראשונים תצא למר פרידמן זכות החתימה על חשבונה של מד־בר בשותף עם אחד ממנהליה". ה־אם אין בכל אלה כדי להביא ל־מסקנה עובדתית הפוכה מזו אשר אליה הגיעה הוועדה?

שעה שדנים מזווית ראיה משפטית מובהקת, האם יש חשיבות לשאלה אם מדבר היתה תלויה לחלוטין ב־מר פרידמן או רק במידת־מה? הרי את אמת־המידה יש לבחון לפי ה־חוק והפסיקה הישראלית, כגון בחוק עבירות השוחד. בסעיף 4ד' לחוק זה נאמר: „אין נפקא מינה בשוחד אם היה בעד פעולה של הלוקח עצמו או בעד השפעתו על פעולת אדם אחר". ובסעיף 5ד': „במשפט על שוחד לא יזקק בית־המשפט לטענה שהלוקח לא עשה, או לא אף התכוון, או לא היה מוסמך, או רשאי, לעשות את הפעולה".

כלומר, בנושאים כסוג זה של חשש מפני קבלת טובת הנאה על־ידי אדם הממלא תפקיד ממשלתי, אין כל חשיבות לעובדה אם האיש הוא הוא הפוסק האחרון בעניין נשוא הדיון. מעמדו של מר פרידמן כלפי חברת מדבר וכלפי הממשלה כאיש בינים מצד אחד, ומעמדו כבעלים של ה־חברה שאת ציודה מכר לחברת מד־בר, מצד שני, היו כאלה שעל־פי כל מערכות הפסיקה של בית המשפט העליון, אם התמורה ששולמה בע־בור הציוד עלתה על המחיר הסביר, היה בעצה מכוס שוחד במובנו הוה־משמע".

מרדכי פרידמן

„הפרישה הבהאמית"

לחברת מדבר היו עסקים בהיקף נרחב בישראל, ולחוות דעתו של מר פרידמן היה, כפי שקובעת הוועדה, משקל בעיני הממשלה, וממילא יש לבדוק באמת מידה קפדנית את ה־תמורה ששילמה חברה זו לחברתו הפרטית של מר פרידמן, קונטינב־טאל, בעבור הציוד שמכרה לה.

עובדה היא שמר ארגון, המנהל הכללי לשעבר של האוצר, העיד ש־שווי הציוד שנמכר ב־700,000 דולר כבינ בקושי ל־200,000 דולר. מד־הן, מנהל החברה הממשלתית (לפי־דות) קבע ששווי הציוד שנמכר ב־700,000 דולר, לא עלה על 90,000 דולר. על כן כשהאפשרויות של קבי־לת שוחד, בכל מסכת היחסים ה־מורכבים המצורפלים, צפה ועלתה בפני הוועדה, וכאשר הוועדה הקד־דישה זמן רב ותשומת לב יסודית בדיוניה ובמסקנותיה, לגבי בדיקת שווי הציוד, אין לדעתי, כל הצדקה משפטית לקביעתה של הוועדה כי „אין גם כל חשיבות לבהיר סבר קנה מר פרידמן את הציוד" ואת למרות שהמדובר הוא ברכישה ש־נעשתה שנים ספורות קודם לכן. ש־הרי מחיר הרכישה הוא, לפחות, אחד האינדיקאטורים שיש להסיק מהם על שווי הציוד.

על כן, קביעתה של הוועדה כי בירור הפרשה של החברה הבהאמית אשר בפועל רכשה את הציוד בשווי של 700,000 דולר איננו כלול במס־גרת הוועדה פשוט איננה הופכת, ש־לא לציין כבר כי העובדה שמר פרי־דמן העלים את הפרשה הבהאמית מן הוועדה, לאחר שנשבע לומר את כל האמת, יש לה השלכה ישירה, לפי כל אמת־מידה משפטית, לגבי המהימנות שיש ליחס לתשובותיו ב־אותו נושא.

ועוד זאת. הוועדה עצמה העירה כי לפתוח בנושא אחד יש רלוואנ־טיות מהותית לפרשת החברה ה־בהאמית, באמרה כי השאלה החיונית העלולה להתעורר היא אם המחיר ש־שולם „שולם לגוף שאינו זהה כולו או רובו עם מר פרידמן עצמו". ו־אכן, מר פרידמן עצמו העיד „שאם אותה החברה (בהאמית), בפעולותיה בישראל, תגיע למצב של רווחים כי אז יתנו לי חלק מרווחיה".

השאלה היא כיצד יכולה היתה ה־וועדה לקטוע את בירור הנושא לפני סוף הדיון, ולא למצותו, לאחר מא־מצים כה עצומים שהושקעו בבירור כל הפרשה, ולאור החשיבות הצי־בורית ותשומת הלב הכללית שהיו קשורים בה. הנמקתה של הוועדה בנושא זה היא אולי הבלתי נתפסת ביותר. מנמקת הוועדה את החלטתה: „האם יתכן שבשעתו לא נחקר הדבר על־ידי חוקרי מס־ההכנסה?

מדוע לא יתכן? כלום בגיעים ה־חוקרי מס ההכנסה לחקור כל עיסקה ועיסקה בישראל? אי כלים כבה של מר פרידמן כאיש צבית בקבל על כל ההירארכיה הממשלתית עצה אותו לאובייקט ראשון במעלה המח־ייב עירנות מיוחדת כבר מה־ההב־כהז ומכין לוועדה שאבבם הנושא לא נחקר? הרי על־פי היום חקירות מס ההכנסה אינן נוהא לדיהה לגורם כלשהו מחוץ לשלטונות המס, אלא אם כן הבשילו עד כדי משפט.

החקירה נבבה

על כל פנים, כשהמדובר בדבר קיום החברה הבהאמית, וכשהמדובר שלמר פרידמן יש חלק ברווחיה העצמיים, וכשהמדובר שבפועל קנה מר פרידמן את הציוד ב־70,000 דולר, בניגוד לעדותו המקורית, איזו הצדקה נות־רה לקבוע כי „ועדת חקירה היושבת בפומבי איננה המקום הנכון לחקירה עניין כזה"? בייחוד בהעדה על אחד ביזה באבריהם מבודק לזכות הנוש־דה, ובייחוד ראשיתה של העיסקה של הציוד שנמכר לבסוף לחברת מדבר מקודם לא יכירו בדיונים אלה?

מדוע? מה כאן כזה? מה כאן תורן? מה כאן היה במסבה הוועדה אי בקיום התקין של דיונים? ומה במכמנות הדברים „אין גם לד־רוש ממר פרידמן לגלות לכל מקרה את שמות המחזיקים בחברה הבהא־מית ולמסור על־ידי כך בבריאתם ש־אין להם כל קשר עם דרכי ניהולם של שדות הנפט בסיני". ועדת חקי־רה ממשלתית שמונתה על־ידי ממ־שלת ישראל על־פי חוק, היא „כל מקרה"? ואם העיסקה הבהאמית היתה כשרה כל כך במה „יפוגעו בכך בבריאתם"? ואם הטענה היא שהמשקיע העיקרי באותה חברה היתה חברה בינלאומית גדולה, מה החשש בגילוי העובדות?

ובכלל באיזתי נבלבה החקירה על הכוד או באשם בבית־המשפט אי הוועדה כבה שבעיים לשאלה בי הם שכוה שותפיו בנושא הנדון? הרי כל יום ויום, בכל בתי־המשפט „כהאבבים" שבות של אנשים שאינם צד לדיון עפה באהב הש־, או אפי־לו עד, בשאל שאלות הנוגעות לע־נין, הבקיפות, בבבת הדברים, כבבה אנשים נכפים, ובלבד שלא יהא בכך משום הפעלה ביאבהה לאנשים אחרים. הכן היינו עושים אם בבירורים בבפביים היתה על־ פגת כל הקירה כל אימת שההדר ה־חקר היה מבקש לדעת שמות נפ־פים קהם מאד רלוואנטיים לנושא הנחקר?

הרי הוועדה כינתה לחקור לא רק את „דרכי ניהולם של שדות הנפט בסיני", כפי שקובע בענין זה ה־היה אלא את כיעסו של מר גיב בדבר המדוה על שהוראה הביעל מעבר לדעה, הקשר בין הפרשה ה־בהאמית והציוד המקורי של ה־ציוד, ובהסבות דברי מר פרידמן בנושא, הוא קשר ישיר ובבייבי להסב־ריו לפוקדי המבצאים שהוועדה בב־הה לחקרים.

(מאמר ראשון מתוך שניים)

תחת אש הווייטקונג

רשמים מעיירה בדרום־וייטנאם הנתונה במצור־הצפוניים

מאת ז'אן קלוד פומונטי
מיוחד ל„הארץ" מ„לה מונד"

קונטום

עיר קטנה זו, הגדולה בעיירות של [ר]מה, היכתה במשך הימים האחרו[נים] להיות להיבלע בתוך לוע המל־[ח]מה. לאחר שהקומוניסטים הבקיעו [א]ת המערך הדרום וייטנאמי בצפון ל־[ר]מה, בעיקר את המחנות של דקיטו [ו]של טאן־קאן, הם הביאו ארטילריה [ו]תקיפו לעבר קונטום ולעבר העמדות האחרונות המגינות עליה. ההתקפה [הי]א רק עוד שאלה של ימים.

„שום דבר לא מתרחש כאן, אך [ה]ווייטקונג יתקיפו", הסביר לי בשבוע [ש]עבר פקיד וייטנאמי הממונה על [ה]זני האורחים. בשדה התעופה, לא [ר]חוק מן המסלול, מונחים שלדיהן [ה]שרופים של שלוש משאיות צבאיות, [ו]בדרך שני צבדים מסוג בטוסי־תוב־[ו]לה אמריקאיים שכנראה נתקעו ב־[מ]ין תחת מטר טילים שקה שפינו [א]ת המסלול. קליעים גם פוצצו מהמכן [ש]ל ההמוכה. אורחים המקווים שמ־[טו]ס צבאי יטיס אותם לפלייקו, ביקשו [מ]קלט בתוך בונקר. בצובכם את אולם [ה]המתנה הנקוב טילים.

כוכבים יקינוי

במרכז העיר, במרחק 3—2 ק"מ [מש]ם, כבר נסגרו המסעדות מחוסר אס־[פק]ה ולקוחות. נראה כמחצית החנו[יו]ת הגיפו את תריסיהן. בשוק יש [ה]רבה זבובים פנויים. רוקחת, שעדיין [מ]שאירה את בית־המרקחת שלה פ־[ת]וח עד שתמצא דרך לברוח יחד עם [ה]משפחה, משמיעה דברים דומים ל־[א]לה של שאר הסוחרים. „אנו רוצים [ל]הסתלק, אך אין לנו אפשרות לכך" — מסבירה היא. ברחוב המוביל אל [מ]חנה האמריקאי עומדים כזה שלו־[ש]ה ימים בקצה הכביש שתי משאיות [ל]צד טנקים רהיטים וכלי־בית. כאן [מ]רגים את הזבה, כמו במקומות אח־[ר]ים. ילדים הוריהם — לבושים [ב]בגדי החג שלהם.

במשך המישה ימים הצליחה רק [ש]יירה צבאית אחת לעבור את הדרך [מ]פלייקו לקונטום. שתי משאיות אח־[ר]ות שניסו את מזלן, הותקפו הת־[ק]פת בזוקה. אחת מהן נשרפה על [י]די נבפיה התיכנייה הצליחה לשוב [ל]פלייקו. למחרת עלה בידי חיילים [ה]דרום־קוריאים לפתוח מחדש את הכ־[ב]יש מס' 19. המקטר זה יותר מכבו־[ש]יים עם מכבר החיילים אך־הוא. אך הו־[ד]י בהחן בעיגו זוכר, ושדה התע־[ו]פה מוסיף להיות הקשר האמיתי הי־[ח]יד בין קונטום לעולם בחוץ.

כל אלה מתרחשים למרות שהמצור על עיר זו, המונה בזמנים כתיקנם כ־25,000 תושבים, טרם החחילה למעשה. בשוק התאונה קצבית הצצו־דה סרט לבן לאות אבל. על גודל א־חיה החייל שנהרג ארבעה ימים קודם לכן בטאן־קאן, ועל גודל גיסתה יחד [ע]שה ילדיה הקטנים שסבתם כי כר[ו] [ה]ם נעלמו.

הנותרים בחיים

„היו הרוגים רבים, בעיקר בקלב האזרחים", הסביר המישה החיילים ל־[ב]ושים פדים הדוים. גם הם היו ב־טאן־קאן ביום ההתקפה. הם הצליחו לברוח, תוך נשיאת נשקם. רק 11 מהם — מתוך 21 — הגיעו לקונטום אחרי שני לילות ושלושה ימים הליכה דרך הג'ונגל. עתה סורדים הם על הדשא, קרוב לנמל־בסוקים צבאי, כשהם מח־כים לפינויים לפלייקו.

כמה מטרים מהם סרבזים, תוך המ־תנה לפינויים, שני נמלטים של מכה אחרי אחר כהם צבע ברגלו. מ־80 איש שבצבת ההיתה שלהם, נחשבים 68 לנעדרים, בהם הקפטן וולייטנגש אחד. קצת רחוק יותר נמצא צעיר מבני ההרים, חייל סדיר שהצליח לה־ציל את רובהו. הוא הלך ארבעה י־מים יחד עם סגן־המשבה שלו. הוא נראה קרוב לאפיסת־כוחות במעט באותה מידה כמו הפצוע שהתמוטט בצהרים. הצפון וייטנאמים לקחוהו ב־שבי בטאן־קאן. הוא הצליח להימלט, ואחרי ארבעה ימים ללא מזון עלה בידו למצוא את הנותרים בחיים מי־חידתו.

אוכלוסיית קונטום סבירה את סי־פורם של ניצולים אלה. היא רואה אר־גם מגיעים. ברחובות העיר מסתובבים צבתנים — שנראה כי נסוגו בצורה מסודרת הרבה יותר — עד שיוצבו לתפקידיהם. הקומוניסטים מתכוננים לתקוף את 20.000 החיילים הנרדלים להגנת קונטום. הם כבר מישטו את המיתחם החיצון שלה.

„סירבנו להאמין"

כיצד הגיעו עד לידי כך? הקר־לונל טארי מקליין, בן ה־37, יועץ המסופח לדיוויזיה ה־22 של צבא דרום וייטנאם, נמצא בטאן־קאן בשעת ההתקפה עליה. על הבסיס הגן דגי־מנט של דיוויזיה זו, בפיקודו של ה־קולונל דאם. מסביר מקליין: „זה ש־בועות ידענו, כי האויב מכין התקפה גדולה. הם התחילו להפגיזנו. יומיים לפני ההתקפה נפלו אצלנו פגזים של ארטילריה כבדה יותר. האויב הביא 16 תותחים בני 130 מ"מ, שבהם יכול היה לקלוע לכל אחת מעמדותינו. לידיעות הראשונות על כך סירבנו להאמין".

הפתעה אחרת חיכתה ליועצים האמ־ריקאים של טאן־קאן ערב ההתקפה. חיילים אמרו שאחד הטנקים שלהם נהרס על־ידי טיל. מספר הקולונל מק־ליין: „סירבנו להאמין בכך והחלט־נו לראות את הדבר בו במקום. בדיוק ברגע זה הרס טיל אחר טנק אחר. בפנים המחנה. מקץ שעה הפלה טיל שלישי באש את מטה הפיקוד המבצ־עי של הרגימנט. כשהוא פוצע תריסר אנשים. אז החלטנו לקבוע את עמ־דת הפיקוד אצלנו, במחנה האמרי־קאי".

טילים וטנקים

אותה שעה הבינו מגיני טאן־קאן שהקומוניסטים משתמשים בטילי־קר־קע־קרקע המופעלים באופן השמלי. אטיים מאד ונודדים אחריהם שובל לבן כדי שהמפעיל יוכל לכוונם ב־משקפת לעבר יעדם. הטווח שלהם הוא שני ק"מ. „התפוצצותם גורמת לדליקה", מציין הקצין האמריקאי.

בערב נתקבלו הידיעות הראשונות על נוכחות טנקים סובייטיים במחנה האמריקאי. שבו קבעו הקולונל דאם והמטה של טאן־קאן את עמדת הפי־קוד שלהם. הטנקים באו מדאק־טו, שם תחילה שמעו אותם החיילים. אחר כך ראו אותם. האמריקאים דרשו מיד התערבות של מסוקי „ספאקטאר" המצויידים בטילים נגד טנקים. באמ־צע הלילה התחיל כעין ריקוד של מסוקים נגד טנקים. הטנקים התקר־בו פעמים אחדות, ואחר כך נסוגו.

ב־24 באפריל, בסביבות שש בבוקר, עברו הטנקים הקומוניסטים פת־אום להתקפה על טאן־קאן. „היו לנו כמה מאות אנשים מחוץ למחנה, ר־1300 בתוכו" — אומר הקולונל מק־ליין. היה עדיין חושך גמור. פתאום נמצאו שני משוריינים סובייטיים ב־תוך מיתחם המחנה. פנסיהם הדולקים בוערים. עמדת הפיקוד סבלה שתי פגיעות ונותחה. „הקשר שלנו נותק ולא היה עוד מה לעשות", ממשיך הקולונל.

הנסיגה

כשנראה היה שהגנת המחנה נש־תבשה לחלוטין, החליטו 11 היועצים האמריקאים להימלט. הם היו בקשר רדיו עם שני המסוקים שבאו לקחת־תם. לראשון נכנס מר ג'ון־פול ואן, קצין לשעבר, שנעשה בשנים האחרו־נות לאורדיכלה הנמרץ של „השכנת השלום" וליועצו האזרחי של הגנרל נגו דזו, מפקד האיזור הצבאי השני. בתוך אי־הסדר ובחשכת הלילה פיל־סו להם הקצינים האמריקאים דרך, כשהם עוברים במרחק 25 מטרים מפ־ני הטנקים הסובייטיים. הם החליפו יריות עם הראשונים מחיילי הרגלים הצפון־וייטנאמי שחדרו לפ־נים המחנה. עברו שדה מוקשים וגמ־לטו מבנה מרגמה שירדן כמטר. לפ־ני שהצליחו לקפוץ בריאים ושלמים לתוך המסוקים. אך שעה מקם נהרגו קצת מאוחר יותר, כשהמסוק שלהם הופל. שני אחרים נחשבים לנעדרים.

אומר הסרג'נט גונזאלס: „טאן־קאן לא נלכדה בהסתערות של גלי בני־אדם, אלא נפלה לפני 20 טנקים". ומדוע יכלו הטנקים לחדור לתוך המחנה? „אולי מפני שלא ירו עליהם; על כל פנים לא היתה סיבה שהטנקים ייכנסו פנימה", משיב הקו־לונל מקליין.

שני לקחים

לדעתו יש ללמוד שני לקחים מנ־פילת טאן־קאן: הפיקוד הדרום וייט־נאמי היה חסר תיאום ולא ידע לנ־צל כראוי את האמצעים שהועמדו ל־רשותו. „הקולונל דאם לא התחשב בע־צותינו. לוא היה יעיל יותר, היה זה משנה הרבה" — מסביר הוא. אותן יחידות שלהן היה פיקוד טוב, כמו הצנחנים, נסוגו בסדר; האח־רות נתפזרו".

כך התמוטט המערך הדרום וייטנא־מי מצפון לקונטום. אין ספק שהיעד הבא של המיתקפה ברמה הוא העיר עצמה. סייגון החליטה להגן עליה, כשיחד עם זה היא מנסה לפנות את אוכלוסיה לפני שיתחילו הקרבות ממש.

לגבי אוכלוסית אזור זה מוסיפה המלחמה להיות סופת טייפון השוטפת באופן קבוע את הרמה. ב־1953 החליט הכוח העליון הצרפתי לנטוש את קונטום. הפעם גמרה סייגון אומר להחזיק מעמד.

בשבוע שעבר הסתובב הילד פאק בן ה־7 בשוק העיר כשהוא לבוש בלויי־סחבות. הוא בא מדאק־טו. „כש־הווייטקונג התקיפו, ברחתי עם הח־ברים" — הסביר באנגלית אמריק־אית ובמבטא דרומי. לא היו לו כל ידיעות על הוריו, על ארבעת אחיו ועל שלוש אחיותיו.

קצת מאוחר יותר התייצבה אשה בוכה לפני המשמר של שדה התעו־פה. היא היתה בהריון. החזיקה בז־רועותיה תינוק, ושתי ילדות קטנות נאחזו בשמלתה. היא הסבירה שבע־לה הוא חייל בבן, „אם. ושמטוס אמ־ריקאי פינה אותה יום קודם לכן עם ילדיה לקונטום. „אני רוצה לחזור לבן האם", אמרה. „אין לי כאן כלום, אין לי קורת גג".

איש המשמר הסתכל בה בתמהון. בן האם!!! אותו מוצב מבודד של משמר הגבול, הרחוק בהרים, שם גובר והולך בלי הרף הלחץ הקומוניסטי בימים האחרונים! לגביו, זה הגיה־נום, קצה העולם.

האשה עמדה על שלה. בן־האם, זה כל מה שהיא מכירה. היא חשה את עצמה אבודה בקונטום. אותה עיר ש־בדה שקטה, אף כי רק לעוד פרק זמן קצר.

„בן־האם זה ביתי", מלמלה כדי ל־הסביר את רצונה.

מפת השבוע שהיה במלחמת וייטנאם

כפי שמראה המפה, מיוסדת מיתקפתו של הגנרל גיאפ על שורה של גיחות הנערכות במרחק רב זו מזו, והבאות במהירות בזו אחר זו. מסתבר שמטרתו היא לשבש את צבא דרום וייטנאם ולהוציאו משיווי משקלו — אך לא לבקש עימות מכריע. מספר הגיחות היומיות של מטוסים אמריקאיים עלה במשך החודש האחרון מ־20 ל־500, אך ספק אם כוח אוירי אדיר זה יוכל לדכא להלוטין את המיתקפה, אף כי הוא מכביד על הצפון־וייטנאמים להשתמש בטנקים בריכוזים גדולים. העיר קונטום — ברמה המרכזית — עדיין במצור.

מדריך לואיס למסתרי מוסקבה

פרטים מגוונים ועשירים על החיים והשרותים בבירת בריה"מ

שער הספר „אינפורמיישן מוסקבה"

מאת זאב שיף

כל מי שביקר במוסקבה יודע, כי המצרך הנדיר ביותר שתייר הר חוסים שם בהיעדרו הוא ספר טלפו־נים. מוסקבה אינה דומה בעניין זה לכרכים אחרים. תייר מהלך בה בחו־סר ידיעה ורוים המתגוררים בעיר חייבים להכין לעצמם, לאט לאט, ספר טלפונים וכתובות עצמי. אומרים כי ידם של שרותי הבטחון הרוסים בעניין. מספרי הטלפון והכתובות בע־ליהם נחשבים כנראה כחומר בסחו־ני מסוג העלול לשמש את אויביה של בריה"מ־המועצות.

והנה, באחרונה, נקרע פתח בעל־טה זו. ספר בן 254 עמוד בפטיפה ורודה רכה שיצא לאור השנה מכיל הרבה מן האינפורמציה החסויה. הספר נושא את השם Information Moscow ובעצם הופעתו יש לא מעט מיסתורין. שם ההוצאה לא צוין אף בכקום אחד — באותיות פטיט — מופיע שם שממנו בהתקבל רושם, כי הספר נדפס באנגליה. כך גם לא נאמר מה מחיר הספר ואם אפשר למצאו בחנויות ספרים. שם המחבר, או המביא לדפוס, לא צוין, אך ידוע כי זו אשתו של העתו־נאי הרוסי ויקטור לואיס, או ליתר דיוק: ויקטור לואיס ורעייתו. את הספר קיבלתי באמצעות כתשורה ב־אחת מבירות אירופה ובמפורש נא־מר לי כי זו מלאכתם של הזוג לו־איס.

ויקטור לואיס ביקר בשעתו ביש־ראל וניסה להפגש עם ראש הממ־שלה. בשנים האחרונות מילא תפקי־די שליחות שונים מטעם השלטונות הרוסיים ויש האומרים, כי הוא קשור לשרותי המודיעין הסובייטיים. רעייתו היא ממוצא אנגלי ולואיס משמש ב־מוסקבה כתב ה„איוונינג ניוז" ה־לונדוני. הצצה בכתובתו של לואיס במוסקבה ובמספר הטלפון שלו כב־לים כי אלה, אכן, הזים לכתובת המופיעה בספר, בה ניתן לקבל פר־טים נוספים על הספר ועותקים חד־שים.

במוסקבה נוסע לואיס במכונית ספורט גרמנית מדגם „פורש". יש האומרים, כי הוא קיבל את המכו־נית מאנשי העתון שטרן הגרמני בשל שרותיו. ואכן, הספר מגלה כי משרדי שבועון שטרן במוסקבה נמ־צאים באותו בניין בו מתגורר הזוג לואיס, בדירה הצמודה להם. זו כנראה חלק מדירתו של לואיס. כפי שמספרים יש לעתונאי־מרגל־שליח ויקטור לואיס גם חווילה מפוארת מחוץ למוסקבה, כולל בריכת שחיה. ברור שבמעמד כזה לא זוכים רק תהדות לסקופים עתונאיים ב„איוונינג ניוז". יש להניח, כי גם ספר הכתו־בות יכניס לזוג לואיס סכום ניכר. הוא גדוש, בין השאר, במודעות פרסומת רבות של חברות העושה הססות למוסקבה ועוד.

מצרך מבוקש

„אינפורמיישן מוסקבה" הפך למצ־רך מבוקש אצל עתונאים, דיפלומא־טים ואנשי עסקים (יש להניח שגם בין אנשי מודיעין למיניהם) היוצ־אים לבריה"מ־המועצות. הוא גודש ב־מספרים, סימני קוד ושמות, אך אפ־שר לקראו כספר בלשי. אוספי הב־תונים מנוגלים כאנשים מעשיים ב־יותר. אין הם מסתפקים, למשל, ב־מספר הטלפון, או אפילו במספר הש־לוחה של האיש. הם מציינים את כתובתו המלאה או את מספר חדרו במלון, תפקידו, ואם הוא נשוי. אם הסימון נשוי (M.) מופיע בתוספת כוכב, פירוש הדבר, כי האיש אמנם נשוי, אך אשתו אינה מתגוררת ב־מוסקבה (לכל המעוניינות והמעוני־נים). מהיכן משיגים אינפורמציה כזו אם לא מהק.ג.ב.?

ויקטור לואיס

הפרק הגדול ביותר בספר מוקדש לשגרירויות ולדיפלומטים. נוסף לימי הצטמאות של כל מדינה המיוצגת בהוסיה, סימני הזיהוי למכוניות דיפ־לומטים, זמני הקבלה בכל קונסוליה זרה, יש בספר פרטים רבים על כל הדיפלומטים הזרים במוסקבה. בדף הראשון מתגלה שמו של מיודעו גנבאר יאריגג. הוא אחד משני הדיפ־לומטים הוותיקים ביותר במוסקבה. בן־ביית כמעט. לשגרירות האמרי־קאית מספר הדיפלומטים הרב ביותר: 79 דיפלומטים ומהם 14 בנספחות הצבאיות. לבריטים רק 30 דיפלומטים במוסקבה. מבין המדינות הגדולות רק לרפובליקה הסינית אין נספחות צבאיות בברית־המועצות.

המשלחות הערביות

אותנו מעניינות, כמובן, המשלחות הערביות. מן הספר ניתן ללמוד כי למצרים אחת הנציגויות הדיפלו־מטיות הגדולות במוסקבה. 26 דיפ־לומטים רשומים לעומת 21 דיפלו־מטים לסין ולצפון וייטנאם. את היקף פעילותה של המשלחת המצ־רית ניתן להוש גם במספר הבונים בהם נבצאים מסודרים. המצ' מחזיקה שונות במוסקבה. אחת לשגרירות ולקונסוליה, שניה לנספחות הצבאית, בראשותו של מיג'ור גנראל (אלוף). אחרת למשלחת הכסחרית, והרביעית רביעית לנציגות התרבותית וההס־ברתית. נוסף לכך יש משרד מצרי מיוחד במוסקבה לעניני אסואן. השג־רירות הערבית השניה בגדלה היא של אלג'יריה עם 13 דיפלומטים, מהם 4 אנשי צבא. לאחר מכן באה סוריה עם 9 דיפלומטים. שאר הנ־ציגויות הערביות במוסקבה מונות בין 3 ל־6 דיפלומטים, כשהקטנות ב־יותר הן של ירדן ולבנון. כל אחת עם שני דיפלומטים בלבד.

פרק נכבד בספר מוקדש לנציגי העתונות הזרה שקבלו כתבי האמנה מהשלטונות. זה המקום היחיד בו מופיע שמה של ישראל. לבטאון רק"ח „זו הדרך" יש כתב קבוע ב־מוסקבה. אברם גימן המתגורר עם רעייתו ברחוב גובטלוביודסקאיה 50, טל. 253.6585.

נראה כי במספר העתונאים הרב בי־תר בא מארה"ב. 27 עתונאים, כש־לסוכנות אי.פי. בלבד יש 8 בציגים וליו.פי. 5 כתבים. אחר כך באה הקבוצה היפנית עם 19 עתונאים ו־ כתבים. הנקודה הבולטת ברשימת הציונים היא השמות היהודיים הר־בים בקרב אנשי הממלכה השביעית.

מידע חשוב

בנוסף לכך מופיעים פרקים אחרים עם מידע חשוב. שמותיהם וכתוב־ותיהם של נציגי חברות מסחריות זרות המיוצגות במוסקבה. המספר הרב ביותר הוא ליפנים. רבים כמובן כתו־בות וטלפונים של עתונים רוסיים, מוסדות מדע, ארגוני תרבות, אמנות וספרות, של התיאטראות ואולמי קונ־צרטים ושעות ההופעה. בהה"ב 34 תיאטראות במוסקבה ו־22 מנגנונים שונים. לעומת זאת מופיעים כתובו־תיהם של 11 בתי־קולנוע בלבד. לא־חר מכן באות כתובות של חברות לתיירים ומסעדות מומלצות. בסה"כ 23 מסעדות, רובן מגישות מזון סלאר־בי. כמו כן קיימות מסעדה ארמנית, גרוזינית וסינית ורק אחת המתמחה במזון גרמני. אף לא מסעדה צרפתית או ערבית לאלפי הערבים השוהים בעיר.

בצד כל אלה טלפונים חיוניים של מלונות, בנקים, ספריות ושל חברות מוניות, רופאים להיירים, שרותים דתיים, כמודיעין בשדות תעופה ותח־נות רכבת. אפילו טלפונים לכוכבת ילדים שהעו ומשפים שאבדו בשדה התחבורה, ולאיתור הולים בבתי־חו־לים. הסעיף הול ביותר, בפרק האח־רון, מוקדש למשרדי הבטחון, אך גם הוא ואולי להביא תועלת לרבים. מופיעים בו מספרי טלפון וכתובות של משרד החוץ, עניני רדיו וטלוויזיה, מסחר, חינוך ובריאות. כמו כן משרדי המודיעין של המפלגה ומר־צבת המיניסטרים, וכמובן של משרד הויזות (אוביר). זו טיפה בים האינ־פורמציה כבוקרה, אך גם היא נח־שבת כאוצר בלום לאלה היוצאים למוסקבה או המבקשים להתקשר ל־כתובות חשובות בעיר זו.

טיולים משולבים לסיני

טיולית + מטוס

לקבוצות, ועדי עובדים וארגונים

פרטים: טל. 825967 תל־אביב

למכירה

מערכת סטריאו

אמפליפייר „ליק"־20, זוג רמקולים „זורדמייליי"

טלפון 260602, ת"א

35 אגודות גלויה!

(9/18 ס"מ) בשחור—לבן

פתוח צבעוני ע"י המעבדות המשוכללות ביותר בארץ!

צלומי ספפורט בן־רגע!

מבחר גדול של מצלמות, פלשים, האביזרים, קניה, מכירה, החלפה!

פוטו־ברנר

רחוב הרצל... 31

פחות מדי...
מאוחר מדי...

כאשר האינפלציה זחלה - הממשלה ישנה

כאשר האינפלציה דוהרת - הממשלה מנומנמת

מה היא מציעה?

חצאי אמצעים שאין בהם פתרון למניעת ירידת ערך כספך.

מה גח"ל דורש?

- ✶ צמצום בתקציבים ממשלתיים וצבוריים ויעול השמוש בהם.
- ✶ הפסקת הדפסת כסף ע"י בנק ישראל.
- ✶ מכירת קרקע ממשלתית לכל.
- ✶ ביטול האשראי המכוון.
- ✶ הבראת שיטת המסים.
- ✶ יצוב שכר עבודה ומחירים.

אזרח,
הממשלה משלמת לך מס שפתים
ואתה נדרש לשלם מסים בפליים.

✶

לשנוי המשטר — גח"ל

גח"ל
גוש חרות-ליברלים

על מה כדאי לחשוב כאשר קונים טלויזיה?

על מקלט מעולה, המבטיח קליטה ברורה של התמונה והצליל, על עיצוב נאה של המקלט, אשר יתאים לאווירת הדירה ולריהוט שבה ועל שירות מקצועי, מהימן ומהיר.

אם חשבתם על כל אלה — בוודאי חשבתם על טלויזיה „זניט".

כי מקלטי „זניט" נהנים ממוניטין ויוקרה בינלאומיים — „זניט" הוא המקלט הנמכר ביותר בארה"ב, והוא מורכב בישראל — מחלקים מקוריים — לפי הסטנדרטים האמריקניים.

גם עיצובם של מקלטי „זניט" מצטיין בהידור ובחן. כיום אפשר להשיג בישראל טלויזיה „זניט" בעיצוב אירופי ואמריקני, עם מסך 20 עד 24 אינטש. בצבעים אדום ולבן, או בגוני עץ שונים.

ואשר לשירות — טכנאי השירות המעולים של „זניט" נענים לקריאות הלקוחות במהירות וביעילות.

לתשומת לבכם: על אף ההתייקרויות האחרונות לא הועלה מחיר הבסיס השנתי של „זניט" והוא נשאר — 72 ל"י בלבד (כולל מס שרותים).

ZENITH

מקלטי האיכות של ישראל

הודעה

אל: יורשי המנוחה צילה צרקוב ז"ל

בתיק לשכת רושם המקרקעין ת"א — דרום מספר 16122/71/דר', הגשה בקשה על ידי הבעל הרשום של חל־קה 13 בגוש 6304, מר רפאל חביב, להחזקת המשכנתא בסך — 4,500 ל"י הרשומה לטובת צילה צרקוב ז"ל לפי שטר מס' 10832 מיום 11.11.1949.

בהתאם לתקנה 62 לתקנות המקרק־עין (ניהול ורישום) תשי"ל—1969, ני־תנת לכם בזה הודעה אם ברצונכם להתנגד למחיקת המשכנתא הנ"ל ל־הגיש לרושם המקרקעין בת"א דרך יפו 3, את טענותיכם וראיותיכם ו־זאת תוך 15 יום מתאריך פרסום הו־דעה זו.

אם תוך המועד הנ"ל לא יגיע לידי כנאמר לעיל אעתר לבקשתו של ה־מבקש ואבטל את רישום המשכנתא הנ"ל.

(—) הממונה על המרשם

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

על מה נטוש סכסוך העבודה

פרטיכל*

מישיבה משותפת של נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים — מצד אחד ונציגי ההסתדרות הכללית — מצד שני
שנערכה ב־2.2.72 בדבר המדיניות המקצועית וחידוש ההסכמים הקיבוציים לשנים 1972/73, הכוללת את הסעיפים הבאים:

א. הוסכם בין הצדדים לחתום על הסכם קיבוצי כללי, שלפיו יש להגדיל את הפיצוי עבור התייקרות הקיים — תוספת יוקר — ב־8% על שכר היסוד, החל מ־1.1.72, שיהווה חלק בלתי נפרד מפרטיכל זה.
ב. מוסכם בין הצדדים שיונהג שכר מינימום בשיעור של 425.— ל"י להודש או 17.— ל"י ליום עבודה אשר יבוצע תוך שנתיים — 1972—1973, בהתאם לתנאי הענף הנוגע בדבר.
מוסכם שתוקם ועדה משותפת שתפקידה לברר את הבעיות הכלליות ולעבד את דרכי וכללי הביצוע של בעיות כלליות אלה. הועדה תסיים עבודתה תוך שבועיים.
כמו כן ילווה בצוע ההסכם בתקופת תוקפו ע"י נציגי הצדדים לפרטיכל זה, על מנת להתגבר על הקשיים והבעיות שעלולים להתעורר.
ג. 1. נציגי ההסתדרות הבהירו, כי הצעתם לחידוש ההסכמים הקיבוציים לשנים 1972/73, היא בהתאם להחלטת הוועד־הפועל של ההסתדרות, מיום 16.1.72, האומרת בין השאר: „הוועד הפועל מסמיך את המחלקה לאיגוד מקצועי, את ההסתדרויות הארציות והאיגודים המקצועיים ואת מועצות הפועלים לתבוע, בעקבות גידול התפוקה, העלאת השכר בשיעור של 6%. תוספת זו תינתן בשני מועדים: בשנת 1972 ובשנת 1973".
2. הוסכם כי הסכמי העבודה הקיבוציים, הכלליים והמיוחדים, יחודשו בהקדם ע"י הצדדים להסכמים — במסגרת של תוספת ששיעורה 6% מהשכר הכולל, בשני מועדים, בשנת 1972 ו־1973.
ד. הוסכם בין הצדדים לפעול במשותף להרחבת שיטות שכר עידוד הקיימות, לרבות פרמיות קבוצתיות, מחלקתיות ומפעליות מבוקרות ומאושרות — ולהנהגתן במפעלים, בהסכמת ההנהלות ונציגויות העובדים. בחינת השיטות ודרכי הביצוע ייקבעו בועדה משותפת.
ה. נציגי ההסתדרות הציעו לבחון שיתוף העובדים ברווחי המפעלים לפי קריטריונים שייקבעו על ידי שני הצדדים.
נציגי לשכת התיאום לא נתנו את הסכמתם להצעה הנ"ל.
ו. עמדת הצדדים לגבי מקרים של התרחשויות פיסקליות, או מוניטריות חורגות, תבואנה לידי ביטוי בחליפת מכתבים שיצורפו לפרטיכל זה.
ז. כל צד מקבל על עצמו לפעול, שמוסדותיו, או יחידותיו, ינהלו מו"מ לחידוש ההסכמים הקיבוציים, במסגרת הנ"ל.

ולראיה באנו על החתום:—

נציגי ההסתדרות: | נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים

חתימות של היה: | חתימות של ה"ה:

י. בן־אהרון · א. אברהמוביץ · י. ושצינא · א. מיאל · צ. נתנזון · א. אלפרט · א. ארד · ע. דיקלר · א. הצרה · י. רייך · י. ריקה

מ. מושביץ · ז. סוראיב · א. שביט · י. זיו־אב · ד. טמרן · ה. קמיניץ · י. האוזנר

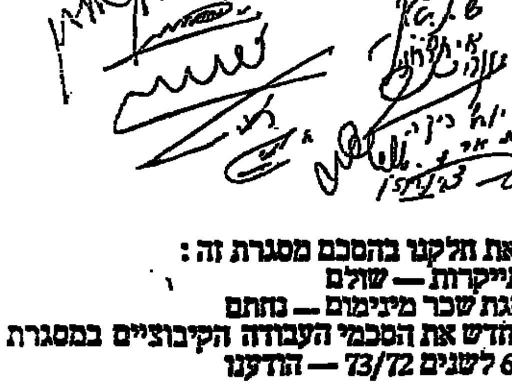

אנו המעסיקים קיימנו את חלקנו בהסכם מסגרת זה:
— פיצוי עבור התייקרות — שולם
— הסכם על הנהגת שכר מינימום — נחתם
— על נכונותנו לחדש את הסכמי העבודה הקיבוציים במסגרת תוספת של 6% לשנים 73/72 — הודענו

הממשלה קיימה את הבטחותיה:
— בוטל מלווה החסכון של שכירים בשיעור של 4% מהשכר
— היטל הבטחון (כתוספת למס הכנסה) הוקטן בשליש (מ־15% — ל־10%).

החותם על הסכם חייב לכבדו

* פרטיכל זה הוגש ע"י ההסתדרות הכללית לרישום במשרד העבודה כהסכם קיבוצי כללי ביום 16 פברואר 72 ונרשם במספר 7004/72.

לחברי ההתאחדות המשתייכים — תודפס כחוברת זו, לחלוקה לעובדי מפעלים, ניתן לקבל במשרדי ההתאחדות/המחלקה להסברה ויחסי צבור ע"י פניה טלפונית למספר 55261.

אינפלציה של מועמדים

עימות בין אדוארד קנדי לניכסון ייהפך למלחמה ארסית

מאת ג'יימס ראסטון

וואשינגטון

ההסבר ההגיוני היחיד שאפשר למצוא למסע הבחירות הדמוקרטי ל־נשיאות, הוא כי בלי ספק תכננוהו הריפובליקאים וניהלוהו מרתה וג'ון מיצ'אל (מי שהיה התובע הכללי של ארה"ב ופרש כדי לנהל את מסע הבחירות של הנשיא ניכסון).

אילו ניהלת את מסע הבחירות הר־יפובליקאי היה עליך לתת הס־ברים להמשך מלחמה אכזרית ש־הבטחת בשעתו לסיימה, לקיומו של גרעון בן 80 מיליארד דולר בתק־ציבים שהבטחת לאזן, ולהפלת פי־קוח על השכר והמחירים בניגוד להתחייבותך — מה היית עושה?

ראשית, היית מייחל, כמובן, ל־מפגע כלשהו שיסלק את אדוארד קנ־די מהמירוץ. ואז, במבוכה שנש־תררה, היית דואג לכך שלפחות תרי־סר דמוקרטים יכנסו למירוץ: יוברט האמפרי, כדי לקומם את הבוחרים הצעירים החדשים; ג'ורג' וואלאס כדי להקים צעקה גדולה באגף ה־ימני, עד כי הריפובליקאים ייראו מתונים לעומתו; ג'ורג' מק־גאוורן כדי לעורר את השמאל ולדחוק ה־חוצה את מאסקי במרכז; וכמה שלו־מיאלים כוהאנס הארטקא וסאם יור־טי כדי שהאופוזיציה כולה תיראה מגוחכת.

מדיניות ריפובליקאית בדוקה היתה מקדמת בברכה בחירות מוקדמות בהשתתפות מועמדים כה רבים, עד שאיש לא יידע היכן לנבות להי־בחר ועל אילו מקומות לדלג. ה־דבר היה מתיש את הזוכים, מטשטש את המצב הכספי של הדמוקרטים למשך שנים, ומביא את הוועידה הדמוקרטית להתכתשות מול מצל־מות הטלוויזיה בשאלת האמפרי, ש־השמאל מתנגד לו, ומק־גאוורן ש־ג'ורג' מיני וראש עיריית שיקאגו, דאלי, מתנגדים לו.

וזהו בעצם מה שקרה. ולא עוד אלא שהריפובליקאים זכו בפירות נו־ספים. ג'ורג' מק־גאוורן ניהל מסע בחירות נבון ונמרץ והצליח להגיע כעת אל כרום הפיסגה החלקלקה, אולם על שכמו מטען כבד של הב־טחות: לקצץ בלי־רחמים בתקציב ההגנה; לעשות חוקיים את החשיש ההפלות ולהעניק חנינה למשתמטי־ וייטנאם.

לא יהיה זה קל לשכנע לכך את ג'ורג' מיני וארגון העובדים, שהוא הארגון הפוליטי האפקטיבי היחיד שברשות הדמוקרטים. נסיון מעין זה לא יהיה אהוד גם בעיני מתחרים דמוקרטים רבים אחרים, הסבורים כי החשיש, ההפלות והחנינה למשתמ־סים הם עניינים מסוכנים ושפוני חומר נפץ.

האמפרי יאלץ לדלג מעל מחי־צות תלולות יותר. אין מלים לתאר או להסביר את ההתנגדות היוקדת כלפיו בקרב רבים מידידיו ומעריציו לשעבר באגף השמאלי, המאיימים

ג'ון מיצ'אל

כעת לתמוך ביוג'ין מקארתי או ב־מועמד אחר של מפלגה שלישית, אם ייבחר האמפרי למועמד־הדמוק־רטים.

האמפרי עודנו אמן מופלג במסע־ בחירות ובעל הנסיון הרב ביותר בשטח זה. מעמדו חזק בקרב תנו־עת הפועלים ואצל רבים ממנהיגי המפלגה — אבל ראש העיר דאלי לעולם לא יסלח לו על הטלת ה־אשם במהומות הדמים שארעו ב־ועידה הדמוקרטית האחרונה, על גבה של משטרת שיקאגו. ואף על פי שעוצמתו של דאלי נחלשה, עדיין תהיה לו השפעה בוועידת מיאמי ביץ', ועדיין הוא מסוגל להפסיד את אילינוי לריפובליקאים, בבחי־רות המוקדמות, אם רק ימנע מלהפ־עיל את המנגנון שבידיו.

אפילו מאסקי סייע לריפובליקאים באיפד־פרישתו. אמנם הוא נשחק ב־ידי ג'ורג' וואלאס מימין וג'ורג' מק־גאוורן משמאל, ובלי ספק נאלץ לפרוש מיתר הבחירות המוקדמות, אבל הוא לא היה חייב לשחרר את נציגיו, לשלח ולהרתיחו את סגל עובדיו, או להשאיר את הוועידה במצב כה לא־נוח.

מובן כי כעת יקשה יותר — אם כי לא יהיה זה מן הנמנע — שה־וועידה תפנה שוב אל מאסקי אם ישתרר קפאון: היא לא תוכל לע־שות זאת בלי להראות כפוסלת את כל שיטת הבחירות המוקדמות. הוא־יל והן מק־גאוורן והן האמפרי אינם שרויים בשלום עם כתות גדו־לים ורבי־עוצמה במפלגה, חזקה על הלחץ לבחירת אדוארד קנדי שיג־בר, אפילו אם יאמר קנדי בפומבי את אשר הוא אומר עתה בשיחות פרטיות — כי הוא תומך במק־גאוורן.

כפי שקרה בעבר, לא תהיה זו ועידה מהסוג שקובץ אנשים יוכלו לפקח עליה. ג'ורג' מק־גאוורן דאג לריפורמה בחוקים, והבניין הנוסף של צעירים, נשים ושחורים שקיבלו זכות בחירה לא יהיה נוח להת־פתות להבטחות־שוא ויהיה נוטה לתת תמיכתו למק־גאוורן יותר מאשר ל־האמפרי.

אולם אם אף אחד משלושת המת־חרים הראשיים לא יצליח לנחול ני־צחון בסיבוב־הצבעות ראשון בוועי־דה, אין ספק שג'ורג' מיני יצטרף אל דאלי בתמיכה בקנדי, וינסו ל־העמיד להצבעה את מועמדותו.

אין כל סיבה להאמין שקנדי יתן את ידו לכך, או אפילו ירצה שה־דבר יקרה. אולם אם מק־גאוורן לא יכבוש בסערה את קליפורניה ו־ניו־יורק — ויתכן שאמנם מזלו ישחק לו — תמצא משפחת קנדי את עצמה ניצבת מול משבר נוסף בהיסטוריה הארוכה והטראגית שלה.

לקנדי עצמו תוכל להיות ברכה אפילו בתבוסה. שכן אם יעמיד את עצמו לבחירות למועמדות ויפסיד יטהר את עצמו לפחות מפרשת צ'אפאקידיק ויחשב כמנהיגה הפופו־לארי של מפלגתו עוד בראשית שנות הארבעים שלו.

יקרה אשר יקרה בבחירות המוק־דמות ובוועידת מיאמי ביץ', העתיד הנשקף לדמוקרטים הוא קודר. ל־רשותם נשארו־סוגיות רבי־עוצמה — המלחמה והכלכלה — אולם לקנדי, כמו למק־גאוורן ולהאמפרי, רבה ה־התנגדות בתוך המפלגה ובאומה, ו־מירוץ בין קנדי לניכסון עלול ב־נקל להפוך למלחמת הבחירות האר־סית ביותר במאה הנוכחית.

מי היה מסוגל אפוא לחבר או אפילו להגות תסריט מעין זה? האי לא דמוקרטי.

אמריקה, שובי הביתה!

מאת ג'ורג' מק־גאוורן

מיוחד להארץ מ„ניו־יורק טיימס"

לפני הבחירות המוקדמות בניו־האמפשייר ובוויסקונסין היתה הדעה הקונוונציונית של אלה הכותבים ו־קוראים זה את טורו של זה, כי המועמד לנשיאות שייבחר ב־1972 יהיה זה אשר ייצמד בכוח רב ב־יותר אל המרכז. דעה זו — שמצאה תמיכה ניכרת אצל עורכי המשאלים והמומחים בדעת הקהל — קבעה, שהעם האמריקאי מעונין לא במאבק קשה על הסוגיות החשובות אלא ב־הכתרה פקטה ושלווה של הסטאר־טוס־קוו.

נוכחתי לדעת שהאדרה זו של ה־מרכז הממסדי איננה הלך רוחו של העם האמריקאי. אדרבא, רוב ה־אמריקאים רואים את המרכז הממ־סדי כחלק ריק ומתנוון שאינו ראוי לאמונם או לחיבתם.

המרכז הממסדי הוא שהוביל או־תנו אל המלחמה הנואלת והאכזרית ביותר בהיסטוריה. מלחמה זו היא שואה מוסרית ופוליטית — סרטן בנשמת האומה. האולם אלה אשר יזמו את מהלכה סבורים, כי כה־גדיה רחוקים ותלושים מכדי להי־יות מסוגלים להיבחר.

תשובתי היא: „שכוויותי" המצע שלי הוא להפסיק מיד את ההפצצות על עמי דרום־מזרח אסיה ואחר כך להוציא כל אמריקאי על ציודו ה־מלא מהודו־סין תוך 90 יום.

המרכז המימסדי התעקש לראות את כוכב הלכת שלנו כשרוי במאב־בק איתנים לחיים ולמוות בין העו־לם החופשי ולעולם הקומוניסטי. ה־עובדות הן, כי חלק גדול ממה ש־קרוי העולם החופשי איננו חופשי, כי אם אוסף של רודנים צבאיים אנוכיים אותם מממנים הפועלים ה־אמריקאים הלחוצים והחוקים. רוב המדינות הקומוניסטיות שקועות הר־בה יותר בפילוגיהן הפנימיים מאשר בריב עם וואשינגטון, לונדון, בון או סייגון.

אף־על־פי־כן הקים המרכז ה־מימסדי ענק צבאי השואב את עוצ־מתו מתלושי המשכורות של הפועל האמריקאי. אותה מפלצת צבאית המסוגלת כעת להרוס את כל העו־לם, בולעת שניים מתוך כל שלושת דולרים של מיסוי. היא גורמת אינ־פלציה בכלכלה שלנו, מדלדלת את כיסנו ותחומים אחרים של חיינו ה־לאומיים.

לא הפועל האמריקאי הוא אשר יזם את מלחמת וייטנאם או את ה־מנגנון הצבאי שלנו, אלא חכמי ה־מימסד, האקדמאים של המרכז. כפי שהעיר פעם וואלטר ליפמן, „אין דבר יותר גרוע מפרופסור צמא־מלחמה".

המדיניות שלי היא לשים קץ ל־בזבוז הנרחב בתקציב הצבאי המנו־פח שלנו ולהשקיע את הסכומים אשר ייחסכו במפעלים מניבי־משרות המושתתים על מקום עבודה מובטח לכל גבר ואשה הרוצים לעבוד.

הבעיה הכלכלית הראשונה במע־לה העומדת בפני אמריקה היום היא: עוד ועוד מקומות עבודה. ה־מדינה נשענת לכוח העבודה הכ־שרון של כל איש ואשה בארץ זו. אין דבר יותר מבזבז מאבטלה.

אני מתחייב, ללא כל הסתייגות, שאם אהיה נשיא אעשה את כל מה שדרוש להבטיח מקום עבודה לכל אמריקאי המעונין בו. המרכז המימ־סדי הטיל עול מיסוי לא צודק על גבם של הפועלים האמריקאים בעוד 40% מן החברות לא שילמו כל מס הכנסה פדראלי בשנה שעברה. ל־דעתי זו חרפה.

הריני מציע לסתום פרצות מיסוי של העשירים ובעלי העוצמה בהיקף של 28 מיליארד דולר ולהשתמש ב־חיסכון כדי לצמצם את מיסי הרכוש, כדי לחזק את בתי־הספר שלנו ול־שקם את ערינו.

המרכז המסחרי הוא האומר לנו שידנו משגת לייצר טילים נגד טי־לים, אולם אין ביכולתנו לממן טי־פול ראוי לשמו לאומה האמריקאית. לדעתי זה דבר בלתי־נסבל.

המרכז המימסדי הוא האומר לנו שידנו משגת לאפשר לחברת לוקהיד מילווה בערובה ממשלתית בשיעור 250 מיליון דולר אבל ידנו אינה משגת לשלם קיצבת פרישה הוגנת לאזרחינו הקשישים. וגם זה דבר בלתי־נסבל.

המרכז המימסדי הוא הקובע, כי אפשר לספר לעם האמריקאי דבר אחד בפומבי ולתכנן מהלך שונה בסתר.

הגיעה השעה לגשר על פער ה־אמינות ולהתחיל לספר לאמריקאי את האמת. העם בארצנו איננו שמאל ולא ימין ולא מרכז. הוא מחפש דרך מוצא מן הישימון.

הדבר הדרוש הוא להחיות מחדש את המרכז האמריקאי ולהשתיתו על האידיאלים בני־הקיימא של הריפו־בליקה. המרכז הנוכחי סטה למרחק כה גדול מהאידיאלים היסודיים שלנו, עד כי לא נותר בו כמעט דמיון לערכים המהימנים של הכרזת העצ־מאות ושל החוקה.

רצוני שאמריקה תשוב הביתה מ־העולם הנוכרי של הפוליטיקה של העוצמה, המיליטריזם, הרמיה, הגד־פנות הכרזה היתר אל האמת היסו־דית, כי „כל האנשים נבראים שווים וכי בוראם חנן אותם בכמה זכויות בלתי־מעורערות וביניהן הזכות ל־חיים, לחירות ולחיפוש האושר".

רצוני שאומה זו שכולנו אוהבים תרחק מקללה ושנאה ומלחמה ותפ־נה אל ברכת התקוה, האחווה וה־אהבה.

הבה נבחר בחיים שאותם נוכל אנו וילדינו לחיות. ואז יאהבו ילדינו את אמריקה. לא רק משום שהיא של־הם אלא משום היותה הארץ הגדולה והטובה שכולנו יחד עשינו.

ווייטנאם על המאזניים

על ארה"ב לבחון מחדש מעורבותה באסיה

מאת וואלט רוסטוב

אוסטין

רוסטוב, שהיה יועץ לנשיא ג'ונסון, הוא מחברו של הספר „חלוקת העוצמה".

הוויכוח על חידוש ההפצצות על צפון־וייטנאם לפי הוראת הנשיא ניכסון סובב על שאלות עובדתיות ועל עניינים של שיפוט כולל.

לאמיתו של דבר אין כל סיבה לכך שהשלטונות האנוי, מוסקבה או בירות אחרות יופתעו או ייפגעו מ־החלטת הנשיא. ההפצצות על צפון־וייטנאם הופסקו בידי הנשיא ג'ונ־סון ב־31 באוקטובר 1968 על יסוד שני הסכמים ושלוש „הבנות".

על פי ההסכמים היתה ממשלת וייטנאם בסייגון צריכה להשתתף במו"מ ושיחות „רציניות" לקראת שימת קץ במו"מ למלחמה, יזו אמו־רות להתחיל ללא דיחוי. ה„הבנות" קבעו ששום צד לא יפר את הכל־לים שנקבעו לגבי האיזור המפורז; כי לא ייערכו התקפות גדולות על עריה של דרום־וייטנאם וכי תימנע תצפית אווירית בשמי צפון־וייטנאם ללא תגמול צבאי. במגעים שאינם משתמעים לשתי־פנים הובהר שוב ושוב לשלטונות האנוי ולמוסקבה, כי הפרה של „הבנות" אלה תביא ל־חידוש ההפצצות.

לפיכך ידעה האנוי היטב, כאשר פתחה במתקפה אל מעבר לאיזור המפורז, ב־30 במארס השנה, כי היא חושפת את צפון־וייטנאם לחי־דוש ההפצצות וההרעשות הימיות.

לדעתי היכבעותה של האנוי כ־פתיחה ב„שיחות רציניות" על פי המשמעות והניתוח של המונח ב־אוקטובר 1968, השאירה למעשה את החופש בידי הנשיא ניכסון לחדש את ההפצצות על צפון־וייטנאם בכל מועד שהוא בהלך השנים האחרו־נות.

נוסף לכך, אמר הנשיא ניכסון כאן נאומו החשוב הראשון על וייט־נאם ב־1969, כי לא יהסס „לנקוט צעדים תקיפים ויעילים" אם רמה הפעילות של האויב הגדל במידה ני־כרת. בלשון כוללת יותר הדגיש, כי הוא חותר לשלום „צודק, אמיתי ובר־קיימא" בווייטנאם ולא ל„תבוסה אמ־ריקאית מוסווית".

אולם, חילוקי הדעות האמיתיים בינינו סובבים על השאלה אם תשוב לארה"ב גורל וייטנאם ודרום־מזרח אסיה. אילו ביקשנו לנהוג בגילוי־לב גמור זה עם זה, כי אז היינו דנים בשאלה אם יש לבטל או לאו את ברית ההגנה הקיבוצית של דרום־מזרח אסיה — ברית מנילה — משנת 1954.

כהרומתי לויכוח הגיוני אנסה לה־ציג בבהירות עמדה מסוימת. עמדה זו מעוגנת בהנחה, כי האינטרס ה־קיים (ההולך והגדל) של ארה"ב מחייב כינון וקיום איזון כוחות יציב באסיה וכי עצמאותה של דרום־מזרח אסיה, כולל דרום־וייטנאם, לאוס ו־קמבודיה חיונית במידה מכרעת לאו־תו יעד יסודי.

מדוע כה חשובה דרום־מזרח אסיה לאיזון הכוחות באסיה?

חשיבותה נובעת מארבעה טעמים. ראשית, משום שהאוכלוסיה שלה, המתקרבת עתה ל־300 מיליון נפש ומשאביה, מעניקים לה משקל הדו־מה לזה של דרום־אמריקה או אפ־ריקה. שניה, משום שבזכות מיקומה הגיאוגרפי חולשת היא על נתיבי הים של דרום־מערב האוקינוס השק־ט, כהם בעלי חשיבות חיונית הן לאוסטרליה, לניו־זילנד ליפאן והן לארה"ב. שלישית, בזכות מיקומה הגיאוגרפי חולשת היא על מזרח ה־אוקינוס ההודי, איזור בעל חשי־בות מכרעת הן להודו ולבורמה והן למאלזיה ולסינגפור. רביעית, דרום־מזרח אסיה הוא איזור חסימה חיוני כל עוד עצמאותו נמשכת, המפריד בין הודו לבין סין.

לפיכך מחייב הסדר יציב בדרום־מזרח אסיה לא רק שהכוחות הבינ־לאומיים של צפון וייטנאם יסוגו אל גבולם ויישארו שם, אלא שכל הצד־דים הנוגעים יכירו בצורה של איב־טרסים קבועים, לגיטימיים וארוכי־טווח.

האינטרס הלגיטימי של סין הוא, כי שום מעצמה גדולה לא תקנה אחיזת־קבע בדרום־מזרח אסיה באו־פן העלול לסכן את גבולה של סין. להודו אינטרס לגיטימי כפול ב־דרום־מזרח אסיה: כי שום מעצמה גדולה לא תחלוש על האיזור ובאופן זה גם על מזרח האוקינוס ההודי; וביתר יחוד, כי בורמה, — חבל הארץ הפוטנציאלי להודו — תי־שאר עצמאית וסין או כל מעצמה גדולה אחרת לא תשלוט בה. ובסוף: עמי דרום־מזרח אסיה זכאים לעצב את יעודם העצמאי ללא תנועה בל־תי־חוקית של נשק ואנשים החוצה את גבולם.

ביטוי קולע לעניין ניתן במסמך־יסוד באחת הפיסקות המכהנות ב־הצהרה הסינית־אמריקאית מ־27 ב־פברואר 1972 שנתפרסמה בשנחאי. ההצהרה קובעת, כי שום צד „לא יחתור להגמוניה באיזור אסיה־האוקינוס־השקט וכי שני הצדדים מתנגדים לנסיון מצד כל מדינה אח־רת, או מצד קבוצת מדינות, לכונן הגמוניה כעין זו". ההצהרה מביעה גם תמיכה כמוהפת בעקרונות „כי־בוד הריבונות והשלמות הטריטוריא־לית של כל המדינות, אי־התקפנות, אי־התערבות בעניניהן הפנימיים של מדינות אחרות".

מעשה התוקפנות של האנוי נגד לאוס, קמבודיה והדרום־וייטנאם הם הפרה מפורשת של עקרונות אלה.

המלחמה בדרום־מזרח אסיה היתה חוויה קשה ומפרדת בארה"ב, הור־לידה פלגנות, וחזקה את נטייתם של כמה אנשים להפנות עורף לאסיה.

אין ספק, כי זה הזמן שארה"ב תנסה לבחון את שאלת וייטנאם פעם נוספת בהקשר הנרחב של ה־אינטרס שלה באסיה כולה. בעבין זה דומה לי, כי ברית מנילה וה־טבה מבטאת את האינטרסים הק־בועים שלנו ושל מדינות אחרות, המעוניינות במידה שווה ביציבות ובאיזון הכוחות באסיה.

14%*6½%*7%*14%

הַפְקֵד וְהַצְמֵד

ריבית גבוהה
או
הצמדה למדד
תקבל בתכנית
פקדון-ברירה
של
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
הבנק השומר אמונים לכל אחד

תבלה את חג השבועות והבקר
בבית הארחה, הבראה וההחלמה
חברה ישראלית קנדית בע"מ
(מקודם בית הבראה לצמחונים — פאולה פיק)
„רמת טבעון"
טבעון, רח' החורש 23—25, טל. 04-931229, 04-85141
הסנטוריום בגן רחב ידיים ומוצל
★ חדרים מרווחים עם שירותים צמודים ★ מטבח כשר ודיאטטי
★ פיקוח רפואי 24 שעות.

למכירה

משרד פנוי במרכז העיר

12 חדרים, 200 ממ"ר,
קומה ראשונה על עמודים.

נא לפנות לטלפון 57366 ת"א.

תכנון המים לישראל בע"מ

ת.ד. 11170 ת"א

מכרז 225/4/72 למכירת רכב

מוצעות בזה למכירה המכוניות הר"מ:

1. 244—848 טנדר קייזר (ג'יפ) שנת ייצור 1968
2. 251—263 טנדר קייזר (וילים) שנת ייצור 1968
3. 251—331 טנדר קייזר (ג'יפ) שנת ייצור 1968
4. 251—332 טנדר קייזר (ג'יפ) שנת ייצור 1968
5. 502—774 משאית F.W.D. שנת ייצור 1955 כולל חלקי חילוף.

את המכוניות אפשר לראות בחצר משרדנו ברח' אבן גבירול 54, ת"א, בימים 5.5.72 עד 15.5.72 בין השעות 9.00 עד 12.00.

טופסי ההצעות אפשר לקבל בימים ובשעות הנ"ל במשרדנו בת"א בחדר 217 א'.

את ההצעות בצירוף המחאה בנקאית בסך 10% מגובה ההצעה יש להגיש במעטפה סגורה עד 15.5.72 שעה 12.00 לתיבת המכרזים במשרדנו בת"א חדר 217/א'.

אין חב' תה"ל בע"מ מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

כלל - חברה להשקעות בישראל בערבון מוגבל וחברות בנות של

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 1971

(תמצית)

השקעות	31 בדצמבר 1971 ל"י	1970 ל"י	הון, קרנות ועודפים	31 בדצמבר 1971 ל"י	1970 ל"י
בחברות בהן מחזיקה החברה	66,258,298	96,364,114	הון מניות	75,000,000	75,000,000
אגרות חוב	15,223,914	2,562,988	קרנות ועודפים	28,164,630	14,929,530
זכויות שכירות ורכוש אחר להשכרה	7,668,457	3,578,289		93,164,630	89,929,530
	83,150,649	102,505,391	בנק השקעה	1,450,957	—
הלוואות ופקדונות	178,815,078	92,807,687	עתודות	6,773,320	1,923,757
רכוש קבוע	49,655,910	18,007,806	בעלי מניות חיצוניים	28,348,807	7,933,160
רכוש אחר	42,317,818	12,609,089	הכנסות דחויות	3,785,014	2,432,149
רכוש שוטף	174,317,781	93,173,645	התחייבויות לזמן ארוך	255,165,573	54,283,823
הוצאות נדחות	6,421,393	4,195,941	התחייבויות שוטפות	143,988,328	58,797,140
	534,676,629	315,299,559		534,676,629	315,299,559

ישראל פולק, יושב ראש המנהלה · מ. ב. גיטר, חבר המנהלה · ברוך רבינוב, חבר מנהלה · אהרון דוברת, חבר המנהלה ומנהל כללי

כלל - חברה להשקעות בישראל בערבון מוגבל וחברות בנות של

דו"ח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1971

(תמצית)

	1971 ל"י	1970 ל"י
הכנסות	74,177,784	34,328,619
הוצאות	49,127,772	19,472,751
רווח תפעולי לפני מסים על ההכנסה	25,050,012	14,855,868
הפרשה למסים על ההכנסה	10,037,893	1,547,899
רווח תפעולי לאחר מסים על ההכנסה	15,012,119	9,307,969
רווח הון; נטו	4,769,978	2,639,954
	19,782,097	11,947,923
העברה לעתודה המתאימה	2,782,689	1,443,276
	16,999,408	10,504,647
חלק הקבוצה ברווחים הבלתי מחולקים של חברות בנות	691,709	417,752
רווח נקי לשנה — לפני זכויות בעלי מניות חיצוניים	17,691,116	10,922,399
זכויות בעלי מניות חיצוניים	5,250,322	371,869
רווח נקי לשנה	12,440,794	10,550,530
יתרת רווח מועברת מהשנה הקודמת	2,989,215	1,544,647
רווח לחלוקה	15,430,009	12,095,177
דיבידנד ביניים	6,750,000	6,127,500
	8,680,009	5,967,677
העברה לקרנות	5,251,131	3,418,153
יתרת הרווח שלא יועדה	3,428,878	2,549,524

ממשלת בראנדט נתונה בצרה

מאת צ׳ארלס ריצ׳י
סופר „הארץ" בגרמניה

בארצל עדיין מאמין שיוכל להפיל את הקאנצלר

בון
משלת וילי בראנדט נתונה ב־ רצינית. עמידתו של בראנדט בעת אי־האמון שנערכה בבונ־ אג בתמיכה השנייה של אפריל, ה ארכה זמנית ונצחון מסיבו־ בשבילו, התבוסה פסיכולוגית ר בארצל, מנהיג האופוזיציה הדמוקרטים־הנוצרים והנוצרים ציאליסטים. אך מה שקובע הוא ר הקולות ולא הפסיכולוגיה.

צדו של בארצל נגד בראנדט ל, אך הצלה הצבעה בלתי־צפוי הברי בונדסטאג ממפלגה ה־ קרטים החופשים (הליברלים) ש־ וגם הציק להם, הרסו בין אר־ ציה בעניני כלכלה לסוציאל־ קרטים — שותפם הגדול בקו־ ציה — לבין תמיכה בשותפם ל־ החוזים עם מדינות הגוש ה־ חי. באאבות הדמוקרטים החופ־ היא אחת הבעיות הרציניות של נדט. בארצל לא הצליח להפיל בראנדט, אך גרם להיקף לגב־ ניותה הכלכלית והפיננסית של משלה.

שאלה המעסיקה את שני הצד־, אך במיוחד את בראנדט, היא לפנות עתה. לבראנדט צפויים זמנים קשים מצד בארצל, ש־ ל כל הזדמנות כדי לגנות ולהפי־ בארצל דרש בחירות כלליות. אנדט אומר שהוא מוכן לכך, אם המוצא היחיד מן הקפאון. יתכן ארצל בלקק את שפתיו לנוכח ה כי לחץ את בראנדט אל ה־ "; אך למעשה לא יוכל שום צד מוח על המצב.

ם ייערכו בחירות חדשות, ספק המנצח — ללא הבדל מפלגה — ה בעל רוב גדול משיש למפ־ ה שזה. בעיית הפורשים כן ה־ אליציה ונאמנות הדמוקרטים ה־ שים, יוסיפו להכביד על ע־

צוב של המדיניות. שוב לא יוכל להיות בטוח, לא לבראנדט ולא ל־בארצל, שינצחו או שיפסידו בהצ־בעה בבונדסטאג. כמובן ההכרעה תהיה תלויה בהכרה, לפחות לפי שעה, בסבב רוחם של חברי בונדס־טאג פורשים או עורקים. אין זה הבסיס האידיאלי לניהול מדיניות של ארץ כה חשובה כמו מערב־גרמניה.

עד כה נשארו כל הממשלות ב־בון בשלטון למשך מלוא תקופת כהונתן. החוקה אינה מפורדת בחי־רות כלליות בתוך למועדים הקבו־עים, אך יש ספיחים בשוליים ה־טאפסיים קיומן. משקיפים כאן כבר מדברים על בחירות ביוני, לפני שהמערב־גרמנים יוצאים לחופשה.

הבעיה הכרוכה עדיין מוסיפה להיות החוזים עם מוסקבה וורשה. ההצבעה הבאה בבונדסטאג, לפני כתוק האישרור יועבר לבונדסראט — (כעין בית־עליון, מורכב מנציגי ה־מדינות הפדרטיביות, שבו יש רוב למפלגות האופוזיציה של הדמוקר־טים־הנוצרים והנוצרים־הסוציאליס־טים) — עומדת להיערך בימים אלה. בארצל מתנגד לתוקף לחוזים. אף כי רחוק מן הדעת שיוכל לשנותם באופן מהותי אפילו יהיה קאנצלר. שינוי כזה, אומרים הסובייטים ב־תקיפות ובאורח סופי, אינו בא ב־חשבון. הכבסיכום שבארצל יוכל לצפות לו, אם לא יחזור בו מן החוזים להלוטין, יהיה מספר שי־פורים קוסמטיים קטנים ללא מש־מעות רבה, כדי להציל את יוקרתו.

כשבארצל מתחיל להיספל לפניך מסורים, שוב אין הוא מרפה ממנו. מצד אחד גמר בראנדט אומר, ב־אותה מידה של תקיפות, להביא ל־כך שהחוזים יתקבלו; ושבורים ש־יתכן יהיה אף מוכן להגיע בחי־רות הדשות ולהסתכן בהדחת מפ־לגתו מן השלטון, אם יסכים באר־צל לעצור באישרור החוזים.

באופן חלקי נתונה אפוא היוזמה בידי בארצל, איש קשה וקשוח. הוא הוא שישיבצע את אדנאואר לפ־רוש, והביא להוצאת אויגן גרסטנ־מאייר מתפקידו כיו״ר הבונדסטאג אחרי פרשת חוקי הפיצויים. הוא לא היה ידיד גדול של ארהארד, ו־היה לבטוק את קיסינגר. הוא פי־לס את דרכו, תוך שימוש במר־פקין, על פני גרהארד שרודר ועל פני הלמוט קול, ראש ממשלתה של מדינת ריינלנד־פאלאטינאט, עד ש־הגיע לראשות המפלגה. זה שנים רבות משמש הוא כיו״ר הסיעה ה־פרלמנטרית של המפלגה, ועשה הר־בה בכבודהם המלהלכת של הדמוק־רטים־הנוצרים.

אחרי נצחון מפלגתו בבחירות ה־אחרונות במדינת באדן־וירטמברג הוא נמלא התרוממות־רוח, והיה זה טיפוסי בשבילו שינסה להגיע להפ־קיד הקאנצלר עלידי הצבעת אי־אמון בבראנדט. הוא חשב שסי־כוייו טובים. אכן היו טובים, אך לא במידה מספקת. בשנות ה־60 הציע את עצמו כקאנצלר מטעם ה־דמוקרטים הנוצרים נגד קיסינגר ו־שרודר, וגם אז הפסיד.

יהיו אשר יהיו הסיכויים או האמ־צעים שבהם הוא משתמש — ה־כוח המניע העיקרי שלו הוא יצר השלטון. היה זה כבזיון, לולא היה בארצל איש קר ודמגוגי. התנהגותו הפוליטית מושכת, כעין התגלמות של ׳תאו־ציבור׳. הרברט ואנצר מנ־היג הסוציאל־דמוקרטים בפרלמנט העיר בהזדמנות אחת: „הוא כה חלקלק, עד שהוא זקוק להחלפת שמן אחרי כל 5000 מלה".

כסתבר שבראנדט יתקשה להגיע להסדר עם בארצל בענין החוזים עם מדינות המזרח, כל זמן שבארצל סבור, כי יש לו סיכוי להפיל את הקאנצלר. בראנדט יכול להראות ש־מדיניותו המזרחית הביאה הקלות מסויימות לאדם ברחוב בתחום ה־בעיות בין מזרח ברלין למערבה. ארבע המעצמות יצבו את המצב בברלין, לא במקום האחרון תודות לשיתוף פעולתו של בראנדט עם שני הצדדים. את בארצל, לעומת זאת, מטרידים ספקות אם אמנם מק־דמים החוזים את המטרה של אי־חוד גרמניה מחדש. בארצל, שהוא עצמו פליט מן המזרח, יודע את ערך קולות הפליטים ואת עצמת הרגשותיהם.

העמדה הסובייטית הנוקשה לגבי מה שיקרה אם לא יאשררו החו־זים, גרמה להקשחת דעותיו של בארצל עליהם, ובמידה מסויימת של השפות במערב־גרמניה. אין כמעט ספק שברית־המועצות רוצה בהפגת מתיחות באירופה — אך אולי מסי־בות אחרות מאלה שבגללן רוצה בה וילי בראנדט. רצונה באגף שקט במערבה לפני שתטפל בסינים. היא רוצה בועידה אירופית על ביטחון ושיתוף פעולה. היא רוצה במסחר לחיזוק כלכלתה הכושלת, ובמיוחד במסחר עם מערב־גרמניה. כמו כן סביר להניח שברית־המועצות גם רוצה לנצל את מערב־גרמניה כדי לתקוע יתד באירופה המערבית.

דוברים של מפלגות האופוזיציה — הדמוקרטים הנוצרים והנוצרים הסוציאליסטים — חוזו אסון לגר־מניה ולתקוות של איחוד שתי ה־גרמניות מחדש אם החוזים יתקבלו. לדבריהם, גורמת המדיניות המזרחית של בראנדט לדאגה גוברת והולכת בין ממשלות המערב, ומסייעת על הברית ועל שילוב המערב.

מסתבר שהאמת מצויה איש־שם ב־אמצע. אין ספק שאם יוכשלו ה־חוזים, ישתרר למשך זמן־מה קפ־און רציני ביחסי בון־מוסקבה, ו־השאנש המדיניות בין מזרח למערב בבירות שונות. אך בסופו של דבר תהיה מערב־גרמניה המפסידה ה־עיקרית.

הספקיקה של האופוזיציה בבון להכשיל את החוזים (ומייצגים ב־יסודו של דבר מדינות — שהיא תור־מכת בהן) רק כדי להעלות לשל־טון, תורע השתעות בקרב מדינות המזרח המערב כאחד; באשר ל־יציבותה של מערב־גרמניה ולמהי־מנותה כשותף. תלות שני הצדדים במפלגה הקטנה של הדמוקרטים ה־חופשים וב„צריקים" העוזבים למח־נה שכנגד בבונדסטאג, מוכרחה אף היא לגרום דאגה באשר ליציבותה של מערב גרמניה.

עד כה חתר בראנדט באופן קדח־תני קדימה במדיניותו המזרחית. פניותיו לעבר הסובייטים, שאין להן תקדים במדיניות החוץ של בון, גר־מו להרמת־גבות בבירות המערב. אך איכשהו נשאר בראנדט תמיד במסגרת הכללית של מדיניות הב־רית. מאמציו להפעיל מחדש את הקהיליה הכלכלית האירופית הקר־פאת על שמריה ולקדמה לעבר הת־רחבות והשתלבות מחודשות, היו ראויים להערכה, שיטתיים, וראויים למדינאי.

בעיית המפתח מוסיפה להיות ה־מדיניות המזרחית, ואמינותה של מע־רב־גרמניה. היכולה בון להרשות לעצמה להחזיר את מחוגי השעון אחורנית? היש באפשרות האופו־זיציה להציע אלטרנטיבה טובה יו־תר? אך יתכן שיהיו תוצאות ברו־כות לקפאון הנוכחי, כיון שהוא נו־תן הזדמנות חדשה לשני הצדדים לשוחח ברצינות, אחרי ההשמצות והקיטוב של החודשים האחרונים והשנים האחרונות. לערוך מאזן, ו־לראות מדיניות ועדיפויות בראייה נכונה.

חמישים שנות רדיפות

מאת דב וולהונסקי

מבט על משפט הראווה הראשון שנערך בקייב ב־1922

הסב״ב לפני חמישים שנה.
ב־4 במאי 1922, נאסרו בקייב 50 צירי הועידה הכל־רוסית של „צעירי ציון" והועמדו ל־משפט המחלקה הצבאית של ה־טריבונל המהפכני. המשפט היה הראשון למשפטי ראווה נגד ציונים ונשאר עד לפני כשנה המשפט הפומבי היהודי מסוג זה. מ־50 האסירים נשארו בחיים 10. כותב המאמר — שהיה שנים רבות עורך הירחון „ההתפיה" בתל־אביב — הוא אחד מהם.

בסוף המאה הקודמת החלה לצמוח ולהתגבש ברוסיה תנועה סוציאל־דימוקרטית (ס.ד.). תנועה זו שהבנ־

בבית משפט סובייטי

זה היתה הפלת המשטר הצאריסטי. קבצה יחס שלילי ללאומיות יהודית וראתה בציונות „תורה גזעית, ריכוז כחות השחור, הריאקציה, שנאת ה־קידמה ופרי קנאות דתית". הסוציאל־דמוקרטיה הרוסית ויורשה הקומוניזם שללו את הציונות שלילה עקרונית. סוציאלית זו לא נחלשה אף באותם החדשים המעטים כשרוסיה הסר בירטיה, תוך שאיפתה לגרש את ה־אנגלים מן המזרח התיכון. המכה ב־הקמת מדינת ישראל. ולא לציונות בלבד, אפילו „בונד" — מפלגה סו־ציאל־דמוקרטית יהודית. ששנאה את הציונות ואת כל הקשור בארץ־ישר־ראל ובשפה העברית. שכל לאבקיותה הנצבבמבה אך היק ברצון לשפה ותר־בות בשפת אידיש — אפילו „בונד" היה בעיני הס.ד. הרוסית תנועה לאומנית, ריאקציונית, המזיקה ל־איחוד הכוחות המהפכניים.

פליכאנוב, מורה־הלכה המוסמך ביותר של הס.ד. הרוסית (ולא רק הרוסית, אלא של הסוציאליזם הער־בי, מראשי המנהיגים של האינטר־נציונל הסוציאליסטי השני) הודה ש־הבונדיסטים ציונים אלא אותם הציו־נים, אבל הם מפחדים ממחלות הים.

באוירה עוינת זו לא ניתן היה לבונדאים לקיים את הנעפם בתלי הגעת־האחות הרוסית. היה עליהם לקיים מפלגה ס.ד. יהודית מיוחדת. על אחת כמה וכמה היה עוין היחס לציונות. יחס זה היה נחלתם המשר תפת של שני אגפי הסוציאל־דמוקר־טיה הרוסית, של המנשביקים בראש שותו של פליכאנוב, ושל הבולשבי־קים בראשותו של לנין.

בשנים 1918—1919 פורקו בפקודת השלטונות המוסדות היהודיים (הקה־לות, בתי הספר העבריים, מוסדות כלכליים, ציבוריים ותרבותיים). החלו מאסרי ציונים, תחילה של בודדים ושל קבוצות קטנות, אחר כך תכפו והלכו המאסרים מדי חודש. באפריל 1920 נאסרה הועידה הציונית הכל־רוסית במוסקבה על 109 ציריה ו־אורחיה, ולאחר מאסרים נוספים רבים. „קונים" בא המאסר הגרשים ה־גדול — מאסרה של הועידה הכל־רוסית של הפרקציה הציונית העצ־מית בקייב ב־4 במאי 1922. מאז נמ־שכות הרדיפות עד היום. חמשים שנות רדיפות.

משפט ראווה

37 צירי הועידה ו־14 מארגניה הועמדו למשפט המחלקה הצבאית של הטריבונל המהפכני. זה היה משפט־ראווה: נכחו בו, בכל אחת משש ישיבותיו, במשך שלושה ימים, ל־מעלה מ־1500 איש: פועלים, אנשי המפלגה הקומוניסטית וחברי אגודים מקצועיים.

הועדה המיוחדת למלחמה בקונטר־ריבולוציה האשימה את הנצורים ש־הם עושים את מלאכתו של הממון האנגלי־צרפתי; לשם הקמת ממ־לכה בורגנית יהודית בפלשתינה הם התקשרו עם פורעי פירצות בכל ה־עולם. החל מנושי ההוגרוזים באוק־ראינה ועד הרוצחים כגון פואנקארה (ראש ממשלת צרפת), לויד־ג׳ורג׳ (ראש ממשלת בריטניה). האפיפיור ב־רומא ועם גבורי „חבר הלאומים" ה־מפורסם — זאת כדי לשעבד ולדכא את המוני האיכרים הערבים עליהם מתאמצים הם להטיל את שלטונם, בשמשם באותה עת בתפקיד של עבד נאמן ל„אנטנטה" (ברית אנגליה–צרפת); הם מסיחים את דעת ההמו־נים ממילוי חובותיהם האזרחיות ב־ריפובליקות הפועלים והאיכרים, ה־מיוסדות על דיקטטורה של הפרולט־ריון.

פסק הדין

בית המשפט מצא את האסירים אשמים בכל האשמות הללו ו„לפי הכרת הצדק הסוציאליסטי ולפי ה־אינטרס של המוני הפועלים" פסק ל־12 מהאסירים „בידוד חמור בבית הסוהר". שאר האסירים נידונו „על תנאי" לעבודת כפיה לשנה או לשנ־תיים ושוחררו.

כיום נהגים בברית המועצות לה־ עונשים חמורים כאלה. ברם, ב־אותם הימים נראה פסק־הדין חמור למדי. עוד עבד אז בתוקפו החוזר מטעם הצ׳א־קה (הועדה המיוחדת ל־מלחמה בקונטר־רבולוציה) מיום 29 ביוני 1920 לפיו „אין להכריז אי־סור רשמי על התנועה הציונית, אבל למעשה יש לעכב ולדכא את כל פעולותיה". קו זה כלפי התנועה ה־ציונית נקבע לשם נחות בקשרים עם ה„ג׳וינט" האמריקאי ועם אר־גונים יהודיים אחרים, במטרה לזכות בעזרתם התחרית בביצוע תכניות התישבות של יהודים בחבל־ראי קרים ובמקומות אחרים.

פסק־הדין והמאסר של כמעט כל צמרת המפלגה לא הפסיקו את פעול־תה. בהנהגה הורכבה לשכה ראשית חדשה וזו פירסמה, בהקשר למשפט, גילוי־דעת לאמור: „מרכז־הכובד ב־משפט קייב הנו לא בפסק־דינו אלא בעצם המשפט: לא היה זה משפט אלא מצעד־נקם פוליטי מטעם ה־„יבסקציה" (ההחלקה היהודית של ה־מפלגה הקומוניסטית) על שלא הוד־זיקה מעמד בפני התנועה הלאומית של המוני העם היהודי. בקייב עמדו למשפט לא רק חברינו, אלא האידי־אל הכולל של תנועתנו. האידיאל של שחרור לאומי וסוציאלי של ה־עם היהודי".

זרמים ופילוגים

ומסיקור התנאים החיצוניים ראוי שנפנה את עינינו פנימה — אל ה־ועידה עצמה. בבה היא עסקה?

הפרקציה הציונית העצמית „צעי־רי ציון" היתה ארגון אוטונומי ב־תוך ההסתדרות הציונית ברוסיה. היא היתה מיוצגת בוועד המרכזי של ההסתדרות זו על־ידי אליעזר קפלן, מי שעתיד היה להיות שר האוצר הראשון וסגן ראש הממשלה במדי־נת ישראל. מבחינה רעיונית היו צעי־רי ציון העצמאיים קרובים ל„טרודובי־קים" הרוסיים. מפלגה קטנה שהש־פעתה היתה בעיקר בקרב חוגי ה־אינטליגנציה העצמית, שמקומה היה בין הקד״ט (הדמוקרטים קונסטיטוציו־נים) השמאליים (הריפובליקנים) ו־בין הס״ר (סוציאליסטים ריבולו־ציונרים). בשל הפלגות הקודיות היתה לציונים העצמאיים זיקה נפשית ל„הפועל הצעיר" הארצישראלי. יחד עם הקיבוץ מפלגות „צעירי ציון" באירופה ארגן בשם התאחדות. גם הציונים העצמאיים ברוסיה היו מסונפים לארגון זה (אמנם בשל חוסר מגע היה זה להלכה בלבד).

בשנים 1918—1919 צמחו וגברו ב־קרב הציונים העצמאיים (לא בלי הש־פעת האוירה המהפכנית ברוסיה) נטיות סוציאליסטית מובהקת. יחד עם מגמה להינתק מגופה של ההס־תדרות הציונית ברוסיה ולהקמת מפ־לגה ציונית־סוציאליסטית עצמאית. מגמה זו אמנם מומשה: הסיעה הקימו — בועידה שהתקיימה בחאר־קוב ב־1920 — מפלגה עצמאית, מפ־לגת הציונים־הסוציאליסטים (צ.ס.) ללא קשר עם ההסתדרות הציונית (שאת הבריה הזלו לכנות בשם ציו־נים כלליים), ואף תוך יריבות אתה.

חלק מהציונים העצמיים לא הצ־טרף למפלגה החדשה והמשיך לקיים את מפלגתו העצמית. תוך ויכוחים סוערים עם חבריהם־יריביהם מתנו־עת צ״ס. הורגש בקרב צעירי־ציון העצמאים צורך ללבן את האידיאולו־גיה שלהם ולבסטה. כן היה עליהם להחליט אם להמשיך ולהשתייך ל־הסתדרות הציונית ברוסיה או להיפ־רד ממנה ולהקים מפלגה עצמאית, כדרישת רבים. לשם דיון בשתי בעיות אלו נקראה הועידה בקייב, וכשתור־פיה, כאמור, נאסרה.

הועידה פתחה בישיבתה האחרונה, לפני שהספיקה לקבל החלטות, ואלה נתקבלו. אמנם „על רגל אחת". בתוך כתלי בית הסוהר. המפלגה נשארה „ממלגיה" (לא סוציאליסטית); לעו־כך היא שינתה את שמה ל„מפלגת הציונים הממלגיים"; עם זאת הכ־ריזה על עצמאותה, תוך פירוד מה־הסתדרות הציונית ברוסיה.

כיום, במבט מפוכח לאחור, ניתן להטיל ספק בצידוק הפילוגים והפי־צולים בתנועה הנתונה במצור של רדיפות. פילוגים שהרבו תהומות. ני־כור ורות בין ציונים שותפים למטרה אחידה לכולם — וזאת לא בשל ענ־יני־של־פסח ותביעות־יום, אלא ב־של „קוצו של יוד", במלפול אידי־אולוגי עקר, בשל ניסוח סעיף פורר גרמטי ש„בהשקפת עולם" בעניינים שבהלכתא למשיחא. נראה ש„מלחמת יהודים ביהודים" ויצר היריבות וה־פירוד רודף כגורל אכזר את הציונות והצטברות היהודית אז כהיום.

ייצור המכוניות בצרפת בשנת 1971
(לפי סדר היקף המכירות)

.1	רנו 4	279,969
.2	רנו 12	254,816
.3	רנו 6	236,177
.4	סימקה 1100	197,201
.5	רנו 16	182,479
.6	פג׳ו 504	172,045
.7	פג׳ו 204	169,139
.8	ציטרואן ג׳י.אס.	157,245
.9	פג׳ו 304	129,965
.10	סימקה 1000	122,933
.11	ציטרואן דה־שבו	120,537
.12	ציטרואן דיאן	106,817
.13	ציטרואן אמי	104,320
.14	רנו 8—10	103,291
.15	סימקה 1301/1501	99,938
.16	פג׳ו 404	89,231
.17	ציטרואן אי.די.	84,328
.18	קרייזלר 160/180	63,259
.19	רנו 15—17	12,602
.20	ציטרואן אס.אמ.	5,032
.21	מאטרה	1,702
.22	אלפין	1,136

(ס.)

בדר־דוגרי ושות׳ בע״מ

במה ליהדות ורוח
רח׳ ברנדיס 38, תל־אביב ✶ טל. 60 23 44
בשיתוף פעולה עם עירית ת״א—יפו
אגף התרבות, לנוער ולספורט

האסיפה החדשית
של הבמה ליהדות ורוח
תיערך ביום ראשון, כ״ג באייר תשל״ב, (7.5.72)
בשעה 8.30 בערב, באולם ׳בית סוקולוב׳, רח׳ קפלן 4 תל־אביב.
הנושא:
אהבה ומתירנות
בתפיסה היהודית
המרצה:
אליעזר ליבנה
דברי פתיחה וסיכום:
הרב שלמה דיכובסקי

לקראת „יום ירושלים"
אלבום
הכותל־המערבי
מהדורה שלישית
עם תוספות בעברית ואנגלית
נמצא למכירה בחנויות הספרים
הזמנות: משרד הבטחון — הוצאה לאור
הקריה, רח׳ ג׳ תל־אביב

בצלאל צ׳ריקובר מוציא לאור, בע״מ
גאה להגיש לקהל הקוראים העברי את הקובץ החדש
היה או לא היה
מבחר כתבים מאת
אלכסנדר פן
לקט, ערך הוסיף מבוא וביאורים: יוסי גמזו
המחיר — 29.— ל״י
להשיג בכל בתי המסחר לספרים ובדוכני שבוע הספר העברי, וכן בהזמנות ישירות (בצרוף המחאה) בבית ההוצאה רח׳ השרון 12, תל־אביב.

המדרשה למינהל
מיסודה של התאחדות הפקידים ירושלים
קורס מתקדם בתכנות
הכשרת מתכנתי מערכות הפעלה
(System Programmers)
מיועד למתכנתים בעלי נסיון של שנה לפחות ובעלי ידע בשפי האסמבלר
הקורס יפתח ב־18 למאי 1972 וימשך כשנה
פרטים והרשמה: בית הפקיד ע״ש מ. שרת, רחוב מסריק 10, ירושלים.
שעות הקבלה מ־10—12.00, 17.00—19.00 טל: 68383, 66380.

הוצאת מקור בע״מ
ת״ד 7383 ירושלים
תנ״ך מקראות גדולות
ונציה רפ״ד
מהדורת יעקב בן חיים הידועה של מקראות גדולות הכוללת את נוסח התנ״ך בלויית הפירושים הקלסיים המסורה.
המהדורה מבוססת על כתבי יד רבים של מקרא ופירושיו שקודם לא הגיעו לידינו, והיא המונחת ביסוד המהדורות הרבות של מקראות גדולות שנדפסו מאז ועד עתה. דברי מבוא מאת פרופ׳ מ. גושן־גוטשטיין
4 כרכים גדולים כרוכים עור — המחיר — 1,200.— ל״י

נפתחות
כתות לילדים
אנגלית מ־A.B.C.
7.5, 8.5
הכנה לקראת שנת הלמודים הראשונה באנגלית בבי״ס יסודי
שעות הלמוד: 3—4, או 4—5

נפתחים
קורסים חדשים
ערבית • איטלקית
ספרדית • גרמנית
7.5

כתות לשיחה
באנגלית
בקבוצות קטנות עד 12 איש

בי״ס לשפות
ברליץ
BERLITZ
תל־אביב, רחוב נחלת בנימין 2, טלפון 56347
שדרות דוד המלך 1, טלפון 266443
חיפה, רחוב החלוץ 27, טלפון 69265

תיאטרון „פרגוד"
רח׳ ציפורי 42, ירושלים
במוצ״ש 6.5.72 שעה 9.00 בערב
במועדון הסרט הישראלי הקצר
מארח את הבמאים:
דני וולמן — במאי הסרט „התמהוני"
יהודה עצבה — אשר זכה בפרס הבינלאומי לסרטים קצרים בשיקגו
כרטיסים: בקופה ובערב המופע
עירית ירושלים — המחלקה לתרבות
יום ראשון, 7.5.72, שעה 8.30 בערב
במסגרת אירועי שבוע הספר העברי
משוררים קוראים מיצירותיהם
יעקב בסר — משה דור — רחל נגב
עורך: אריה מארק
הציבור מוזמן — הכניסה חופשית
יום שני, 8.5.72, שעה 9.00 בערב
תיאטרון „פרגוד", מציג:
כנפיים לכל ילדי האל
מאת: יוג׳ין אוניל, בימוי: אריה מארק
עברית: אריאלה ברלינסקי
תפאורה: שמואל זעפרני, מוסיקה: צבי בן־פורת
כרטיסים להשיג: בסוכנויות בעיר ובקופת התיאטרון

Deutsche Botschaft
Kulturzentrum
ולטר הודר
WALTER HUDER
ירצה על
תור הזהב
של
שנות העשרים
הדיוקן הספרותי
של עשור ברפובליקה
ביום חמישי
11 במאי 1972
בשעה 8.30 בערב
ועל
תיאודור פונטנה
THEODOR FONTANA
חתך ביקורתי על
מפעלו הספרותי
ביום ראשון
14 במאי 1972
בשעה 8.30 בערב
ההרצאות והויכוחים בשפה הגרמנית
הזמנת מקומות (ללא תשלום) בטל: 231370
19 Kikar Malchei Israel TEL AVIV

אוניברסיטה בר־אילן
המחלקה לפילוסופיה
הציבור מוזמן ליום עיון בנושא:
חלל וזמן
שיתקיים אי״ה ביום שני, ב׳ בסיון תשל״ב, 15 במאי 1972
באודיטוריום שבבנין המנהלה בקרית האוניברסיטה
בתוכנית:
9.45: פתיחה — פרופסור מנחם צבי קדרי, רקטור האוניברסיטה
10.00—12.30 ישיבה ראשונה — פרופסור סידני מורגנבסר, אוניברסיטת בר אילן
NEW YORK UNIVERSITY
EXISTENCE AND TIME
פרופסור משה ימור אוניברסיטת בר אילן — „בעיית הסימטריות של דקף החלל והזמן"
פרופסור עדי צמח — האוניברסיטה העברית ירושלים — „האם יכולים יצורים בעלי תבונה לנוע קדימה ואחורה בזמן?"
14.00—16.00 ישיבה שניה — פרופסור שלמה פינס האוניברסיטה העברית ירושלים: „הזמן והמרחב במחשבת ימי הביניים"
פרופסור משה שהרין אוניברסיטת בר אילן על תפישת הזמן של שילינג
16.30—18.45 ישיבה שלישית — נתן שהרוקר אוניברסיטה בר־אילן
NORTH CAROLINA UNIVERSITY
IS PAST REAL?
פרופסור יוסף אגסי אוניברסיטה ה״א
SPACE, TIME AND CAUSALITY
פרופסור ויליאם ראדיק
NEW YORK UNIVERSITY LIFE TIME

זה עתה הופיע
בהוצאת ברונפמן
„רבדים"
אוסף מדברי י. בן־דוד ז״ל
דברים המשקפים הליכות החיים של הישוב בשנים הגדולות 32—48; המקפים לבטי היצירה ב־עצם התהוותה.
„בתוך תאור זה בא על ביטויה הדינאמיקה של גילויי חיים והוויה בעצם התהוותם" (דב סדן).
אך המיוחד את הספר הם הסכ־תבים המצטיינים בטוהר נפש וב־רמה מוסרית־חינוכית גבוהה, שהנצם כמותם בספרות הצב־רית.
להשיג בחנויות במחיר של 12.— ל״י

הופיע
פתחים ב (20)
כל ישראל ערבים זה בזה
שיחות עם ח״כ יצחק בן־אהרן
ומאמרים מאת יצחק לוי הירושלמי ואחרים
✶
לשאלת היקפן ומידת גיבושן
של התורה ומצוותיה
משה גרינברג
✶
על „בכור המהפכה המדעית"
לאהרן קציר
ישעיהו ליבוביץ
✶
מאמרים ✶ דיונים ✶ ביקורת ספרים
✶
להשיג בקיוסקים או ת.ד. 2795, ירושלים

משרד הבריאות
ועדת הרכישות המרכזית
מכרז
למתן שירות כיבוס וגיהוץ
למוסדות המדינה
מתבקשות הצעות למתן שירות כיבוס וגיהוץ עם אפשרות שילוב של שירות לבנים למוסדות המדינה, (בתי חולים, מוסדות ספר, הקלאות וכו׳). בכל חלקי הארץ לתקופה של 3—5 שנים, החל משנת 1973/1974.
מציעים המסוגלים להגיש שירות ארצי או איזורי בהיקף של לא פחות מ־5 טון ליום, מתבקשים להגיש הצעותיהם כפוף לתנאים שניתן להשיג ביחידת אספקה וביצוע במשרד הברי־אות רח׳ דוד המלך 20, בימים ובשעות העבודה הרגילות, החל מתאריך 20.5.72.
ההצעות חייבות להגיע לתיבת המכרזים שליד ועדת הרכישות המרכזית, בכתובת הנ״ל עד לתאריך 1.8.72 בשעה 1200.
אין המשרד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא או למסור את כל השירות למציע אחד.

בהזדמנות!
לרגל חסול
רהיטים עתיקים
במחירים זולים
המכירה לתקופה מוגבלת
עתיקות
יפו, רח׳ עולי ציון 7 טלפון: 873962

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

[illegible] ב. זילברג

דת ומדע במחשבת הדור

א.

במאמרי זה רוצה אני לדון באותה במיזה דתית המקננת מאחורי הבול־מוס המאטריאליסטי של הדור.

דורנו הוא מן האומללים בהיס־טוריה האנושית. שתי מלחמות־עולם עברו עליו כמכבש, הילדו ושדדו את השקפת־העולם שלו. כי כאתנו עוד זוכר את האידיליה ששררה בעולם לפני מלחמת־העולם הראשונה? ב־שבילנו היא חלום שנגוז, עבר שי־איננו, הספירה שלנו מתחילה באחד לאוגוסט 1914, ועדיין נתונים אנו באותו כור־היתוך, שהחל לפרבל את חיינו בתאריך הבאטאלי ההוא.

ואולם המערבולת הקשה שהאנו־שות שרויה בה זה למעלה מ־50 שנה, אף לה הגיון משלה. מנקודת־ראות היסטורית, היא איננה אלא חו־ליה אחת קטנה בשרשרת הארוכה של ההתפתחות האנושית. דרכה של ה־היסטוריה איננה בקו ישר, הקו שלה שבור, זיגזאגי, מרוסק, נסיגה והת־קדמות, התקדמות ונסיגה, אלה הן התנודות הנצחיות של החיים, זו היא האנרגיה של „האתר ההיסטורי" ה־מצעידה את האדם לקראת ייעודו האחרון.

המדע המודרני רואה, כידוע, בכל תופעה פיסית אנרגיה של גלים: גלי אור, גלי חום, גלי רדיו, וכפי ש־אומרים עכשיו גם — גלי בראוויטא־ציה. נראה הדבר, שגם העולם ה־רוחני מלא גלים ותנודות, כל גל הוא תנועה, וכל תנועה התקדמות ו־נסיגה כאחד, ורק הסכום הכולל של כל התנועות קובע את כיוון הגלים, אם לקדימה ואם לנחשלוה. הקופ־תנו היא תקופה, הגלים הקצרים ב־יותר, בעלי התכיפות הגבוהה ביו־תר; הגענו לשיא התכיפות, לשיא הזעזועים — עוד עליה קלה בדרגה וההתוצאה תהיה חוסר רגישות, אדי־שות מלאה, כשם שמערכת העצבים של העין איננה מסוגלת לתפוס את הזעזועים התכופים כדי של הקרניים האולטרא־סגולות.

אולם, מה הוא הכוח הפועל מאחורי גלים אלה, מה היא האנרגיה המפ־עילה את הזעזועים ההברתיים, מה היא התכונה היסודית בנפשו של אדם בן־דורנו — שסיבבו אותו בתקופה כה קצרה בכל המהפכות והמלחמות הללו? הרי לא מקרה הוא, שדווקא המאה העשרים, אשר עדיין לא ה־גיעה לסופה, נתברכה בכיכול ביבול כה עשיר של מהפכות וקונטר־מה־פכות. התשובה לשאלה אנו מוצאים בתהליך התפתחותה של המחשבה האירופית, לא של המאה הנוכחית אלא של המאה הקודמת, של אמצעי־תה וסופה של המאה שעברה.

ב.

הבה נראה, איפוא, מה הוא הרעיון שמשל בכיפה בתקופה ההיא, הרעיון הגורלי שקבע את עתיד אופיו ות־כונתו של בן התקופה.

המאה ה־19 היתה, כידוע, מאה של תגליות ואמצאות למכביר: החל ב־גילוי עקרון הדינאמו של שנות הש־לושים וכלה בתגלית הראדיום של שנת 1898 — דרך שורה ארוכה של חידושים וגילויים בשדה הפיסיקה, הכימיה, הביאולוגיה וכל שאר ענ־פי המדע, שמותיהם של דלטון, פא־ראדי, גלוואני, דארווין, מנדלייב, קירי ואחרים. היו הכוכבים המזהי־רים שהדריכו על שמי תקופה מפוארת זו, שינו את מחשבתו ודרכי־מחשב־תו של בן התקופה והפנינו בפניו את הכוח שבעזרתו הוא עתיד לה־גיע לשלטון על הטבע הדומם.

תרבות וספרות

האדם בן המאה האחרונה ראה את הקידמה הענקית של המדע, ראה את כיבושם של איתני הטבע לשלטון ה־אדם ודימה בלבו כי הנה הצליח ל־היכנס לפני ולפנים של הפרדס ול־הציץ אל היכל היצירה. עד כדי כך שבסוף המאה, לאחר תגלית הרא־דיום וקרני ה־X, הדעה הכללית הי־תה, כי המחקר המדעי הגיע לשיא יכולתו וכי כל מה שתלמיד ותיק עומד לחדש לא יהא אלא „פרפראות לחכמה", שלא יהא בכוחן לשנות את התמונה המדעית, הברורה של־העולם כפי שהצטייר במוחו של בן התקו־פה. עכשיו אנו יודעים כי לא כן הדבר, כי כל התפיסה המדעית של המאה ה־19 היתה מסולפת ביסודה — לא זו בלבד שהמדע לא הצליח לגלות לו הכל, אלא לא הצליח לג־לות לו כמעט כלום. אנו יודעים כי לא רק שלא נכנסנו לפנים, אלא עדיין עומדים אנו, כעניים בפתח, על מפתן ההיכל, וכי ספק גדול הוא אם בכלל נצליח אי־פעם להציג כף רגלנו מעבר למפתן.

אך לא כן היתה דעתו של המדע המתרברב הכל־יודע שלפני איינ־שטיין, היזנברג, רוטרפורד ושאר חוקרי הפיסיקה האטומית והסוב־א־טומית של המאה העשרים, ואידי־אולוגיה זו טבעה את חותמה בהש־קפת־עולמו של בן־התקופה ועדיין רישומה ניכר בפרצופו הרוחני של האדם בן המאה שלנו.

האדם, בדומה לכל יצורי הטבע, נתון לחוקי האינרציה, חוקי ההתמ־דה. הוא אינו משנה את הרגליו, קל וחומר את השקפותיו. התוצאה מ־כך היא, כי האדם בן המאה העש־רים, פועל לפי האימפולסים הישנים של המחשבה המדעית, שמשלה ב־כיפה בסוף המאה הקודמת. תוקפ־נותו של האדם המודרני, יהירותו ו־התרברבותו, חוסר־הצניעות וחוסר־הענווה שבו, בטחונו העצמי המופ־רז, נטייתו ושישו אלי קרב — כל אלה אינם אלא ילדים חוקיים, או בלתי־חוקיים לאסכולה של המדע ה־מתרברב הכל יודע. כי אם העולם המוחשי, הנראה לעין, הוא אמנם הכל, האין לפניו כלום ואין לאחריו כלום, אם „הכל שת תחת רגליו", הוא שולט ורודה בכל, אם באמת הצליח האדם לפענח את כל העלו־מות הטבע וכל סוד לא נסתר מפ־ניו — כלום יש מקום לענוותנות כל שהיא, כלום יש טעם להתעכב לרגע קט ולתהות „מה למטה מה ל־מעלה, מה לפנים ומה לאחור"? כלום ראוי לשאול את השאלה ה־„בטלנית" הזאת, מה טעם ומה הת־כלית לכל ההמולה הבלתי־פוסקת ה־זו? לא, לא כדאי לבזבז את הזמן על שטויות, הקירות ההויות כאלו: הן יכולות רק להאט את קצב ה־פעלתנות שלו, לשתק את מרצו ול־הסיח דעתו מן המטרה הנשגבה שהציב לפניו, היא: הכנעת הטבע, כיבוש העולם.

אולם — וזו היא התולעת המת־חילה לכרסם את לבו של ה„הומו טכניקוס" שלנו, זה היהוש הבא ל־נקר את מוחו — ומה אם יתברר שהוא איננו כלל וכלל ריבון העולם, אלא בורג קטן אחד, בלתי־חשוב? ומשועבד לחוקי התנועה של מכונה אדירה? הוא שולט בחומר — כך אמרו לו, כך אמר לעצמו; אך מה רב המחיר שהוא משלם בעד של־טון אילוזורי זה! כלום אין מערכת עצבים בריאה, תקינה, בלתי־מרוס־קת, משהו ראוי יותר לאין ערוך, מן השלטון המדומה שהוא נוטל כ־ביכול על הטבע הדומם? הפיסיקה הקלאסית לימדה אותנו פעם, כי כ־מות האנרגיה בעולם היא קבועה ו־בלתי־משתנית, היא איננה נוצרת ו־איננה הולכת לאיבוד, אלא רק פושט צורה ולובשת צורה — ומי יו־דע, אולי גם הכוח הכביר, שהוא מ־פיק בעזרת המכונות המשוכללות ש־לו, איננו אלא צורת אנרגיה אחרת של אותו „חומר נפשי" — עצבים, מוח, בריאות — שהוא מכלה בידיו ביצירו מכונות אלה?

שאלות אלה וכיוצא בהן התחילו מתרוצצות במוחו של האדם בן־זמ־ננו, הוא נבוך ואינו מוצא להן פת־רון. הוא אינו יכול לסגת, כי שרף אחריו את הגשרים. הוא מתקדם ב־מעלה ההר, אותו הר שהוא עצמו יצר לו להרבות סיבוכים כדברי קה־לת: „ראה זה מצאתי, אשר עשה אלוהים את האדם ישר, והמה ביקשו חשבונות רבים"...

ג.

תסיסה מלאנכולית זו, הרגשת ה־בדידות וחוסר־הישע, הגוברת והול־כת בלבו של האדם המודרני, מוצאת לה חיזוק ומזון ברוחות החדשות המ־נשבות בחלל המדע וביחסם של גד־ולי המדע אליו: הוא מגלה ו־איננו מבין, שולט ואינו משיג.

האסכולה המדעית של המאה ה־עשרים הורידה את האדם ממרומי האולימפוס והעמידה אותו במקום צנוע ביותר. אין המדע החדש מתי־מר להבין את הטבע, או לגלות את סודותיו. הוא מודה בהכנעה, כי ה־טבע בכלל איננו נתון להשגה, וכי כל תפקידו של המדע איננו אלא לר־שום את הופעות החיים ולהביע אותן בצורה קצרה ביותר. המדע המודרני איננו מנסה להסביר את חוקי הטבע, איננו מנסה לבארם. הוא קובע אותם ומנסחם. באמצעות נוס־חה מתימטית, שהיא הקצרה ביותר והאלגאנטית ביותר. בתקופת הפיסי־קה הקלאסית, הניוטונית, ששררה עד תחילת המאה הנוכחית, היתה ש־איפתו העיקרית של המדע להסב־יר את חוקי הטבע, לתאר אותם בשפת החיים, באמצעות „מובנות" לקוחות מן הסביבה היומיומית. אם האדם לא הבין מדוע כוכבי־הלכת נעים סביב השמש, בא ניוטון והס־ביר כי עצם תנועתם איננה אלא נפי־לה אל השמש עקב המשיכה של זה האחרון. האדמה — אמר ניוטון — נופלת אל השמש. בדיוק כמו שה־תפוח נופל אל האדמה... וכך הוא קירב את התופעה לשכלו של האדם, הלה הבין וחדל להציג שאלות. וכך לגבי הפלוגיסטון של ימי־הביניים, וכך גם לגבי האתר בתקופה החד־שה — האתר אשר במותו (עקב ה־נסיון הבלתי־מוצלח של מורלי־מי־כלסון) הוליד, בשנת 1905, את תורת היחסות הספציפית של אלברט איינ־שטיין.

דברי ההסבר של הפיסיקה הקלא־סית מזכירים לנו את הסיפור הידוע על הטלפון והקפיץ. יהודי אחד בי־קש פעם את ידידו המלומד להסביר לו את הפלא הגדול של הטלפון. טרח הלה ויגע, והיהודי לא הבין. עד שלבסוף ניצנץ רעיון גאוני ב־מוחו של הנשאל, ואמר לו: אתה יודע, בתוך השפופרת, על־יד ה־ממבראנה, יש קפיץ קטן, והלה מע־ביר את הקול. נחה דעתו של היהו־די והשיב: כעת ברור לי הכל: אם יש קפיץ בטלפון, אין פלא ששומעים את הקול... כזאת היתה דרך ההס־ברה של המדע עד התקופה החדשה ועד בכלל. עיקר מהותה היה: חי־לופי מושג במושג, הסברת תופעה אחת חדשה, בלתי־מוכרת, על־ידי תופעה אחרת ותיקה ממנה, שהאדם כאילו מבין אותה יפה־יפה, מן ה־טעם הפשוט שלבו גס בה והוא הספיק להתרגל אליה משחר ילדו־תו.

לא כן הדבר בדרכי המחקר של המדע החדש, המדע בן המאה העש־רים. המדע החדש איננו מסביר כלום, איננו מסביר את הטלפון, מפני ש־איננו מבין את הקפיץ... בשבילו כל הטבע כולו הוא סימן־שאלה, סוד כמוס, שאולי לא יפוענח לעולם. ה־מדע החדש אומר, כי כל זמן שה־אדם לא הצליח ליצור אף תא קטן אחד, טיפת פרוטופלאסמה אחת, הרי זו הוכחה מכדי לטעון כי השכל אף במשהו להעלות את המסך הפרוש על פני היצירה. המדע החדש, לא רק שאיננו משתדל לבאר את הטבע אלא אף איננו מסוגל לתאר אותם, כפי שהם קבו־עים כתמונות במוחו של האדם. אם, למשל, תורת היחסות, על־פי „פאראדוקס התאומים" שלה, מלמדת אותנו, כי יכול לקרות בחיים מצב משונה, בלתי־הגיוני, שהתאום אחד יהיה יותר צעיר מאחיו, התאום השני, שנולד יחד עמו לאשה אחת. ואיכתי יקרה דבר כזה? הוא יקרה, אם התאום האחד יהיה מעופף ב־חלל, במהירות הקרובה למהירות ה־אור (300,000 קילומטר לשניה), ו־השני ינוח בעריסתו על הקרקע, ו־זאת, משום שמרוצת הזמן של ה־תאום המעופף הוא שונה ממרוצת הזמן של התאום הנח: מרוצת הזמן שלו איטית יותר, גם דפיקות לבו הן איטיות יותר, והוא איננו מזדקן מהר כל־כך כמו אחיו. הזמן, אומרת תורת היחסות, הוא גודל משתנה, „פונקציה" של המהירות, ובמידה ש־גדלה המהירות בה במידה קטן או־רכו של הזמן. ואולם דבר זה — ואטת מהירותו של המעופף — מת־רחש רק כאשר מהירותו קרובה ל־מהירות האור, ולכן אנו, בני־אדם רגילים בטבע, איננו מרגישים בכך. כי אין בחיים מהירויות כאלו, ואפ־ילו אווירון הטס במהירות הקול, מהירותו איננה אלא אחת ממיליון בערך של מהירות האור, והטייס לא ירגיש בהאטת מהירותו.

ואם תורת הקוואנטים מלמדת או־תנו (או לימדה אותנו עד לפני כמה שנים, כי עתה נתגלתה כחלוקת ב־תחום זה), כי אותו אלקטרון, הסו־בב כיהה את גרעין האטום, יכול להיות רגע אחד במסלול אחד, ורגע שני במסלול שני, מבלי להיות אף רגע קט אחד בין שני המסלו־לים, הרי דברים אלה, וכיוצא בהם, הם דברים אשר המוח האנושי איננו תופס אותם (אינם יכולים להצ־טייר במוח) אפילו לא מוחות כשל איינשטיין ופלאנק.

יחסו של המדע אל השכל הב־ריא, ה„קומון־סנס", שהוא — לדב־רי איינשטיין — הרשמים שאדם קו־לט עד הגיעו לגיל 18, הוא יחס של זלזול וביטול. הוא איננו פונה כלל אליו, ועל אחת כמה איננו מבקש את עזרתו. הוא, השכל הישר, ה־בריא, הפשוט, איננו מסוגל כלל לה־בין את תהליכי הטבע כמות שהם: להיפך: הוא מסלף אותם, מזייפם, מדעת ושלא מדעת, בהתבוננו בהם דרך האספקלריא המוטעה והמטעה של חיי המציאות. ישנו רק אשנב אחד קטן אשר דרכו יכולים אנו להציץ אל מעבר לחיי המציאות, הוא המת־מטיקה המופשטת, הבלתי־מוחשית, של המתמטיקה הטהורה.

„הטבע כתוב באותיות המתימטי־קה" אמרו הקדמונים. פתגם זה מ־עולם לא נתקבל ברצינות כה גדולה כמו בתקופתנו. והנה, הנוסחה המ־תימטית איננה מהארת את הטבע, איננה מסבירה או מפרשת אותו, אלא קובעת אותו בכות שהוא ויהא אשר יהא החידוש או הפלא והתמהון שבו.

שפת המתמטיקה לחוד ושפת המ־ציאות לחוד. הראשונה מדברת בס־מלים. השניה — בתמונות. אך טעות היא לחשוב כי אין קשר בין הש־נים, יש ויש! שפת המציאות ה־מתבטאה בהשגת תוצאות קונקרטיות עתים תכופות את החוקר להפוך תו־צאות מסויימים, במריצה ל־צאות אלה לחוקים כלליים, מופש־טים, שהם הא״ב של המתמטיקה ה־בלתי מוחשית.

הרי דוגמא מצויינת לכך.

בשנת 1915 החדיש איינשטיין, כי התורה הקלאסית על שימור החומר ושימור האנרגיה איננה נכונה, וכי החומר, הנבזי כביכול, עלול להפ־[illegible]

(המשך בעמוד 9, טור 1)

מ. בן־יעקב

אנטול פראנס חוזר...

מכתב מפאריס

מאז תום מלחמת־העולם השניה, היה אנטול פראנס בין „הסופרים הנשכחים" בארצו, יחד עם בן־דורו רומן רולאן. פריז שבספרות הצ־רפתית, ושום דבר לא עורר מחדש את העניין ביצירתו. חוג קטן של „חסידי פראנס", שהוציא, אחת ל־3 חודשים, עלון המוקדש ליצירתו, ו־טיפח חלום להפוך את ביתו הכפרי למוזיאון המוקדש לו, נראה מיואש למדי, כוהדר כל הד בציבור. לו־לא דאגו קרובי־משפחתו של פראנס לתמוך בחוג זה, היה נעלם מן ה־אופק כבר לפני שנים.

והנה הנהרס „נס": הוצאת־ספרים החליטה להוציא לאור מה־דורה חדשה, מפוארת, ב־29 כרכים, של כל כתבי אנטול פראנס. מפעל גדול זה, שביצועו נמשך שנים מס־פר, הגיע עתה לסיומו: כל 29 הכרכים פורסמו. 25 מהם מוקדשים ליצירתו הספרותית, וארבעת הנות־רים מוקדשים לאנטול פראנס „הא־חר", האיש הפוליטי, העוסק בבע־יות ציבוריות וחברתיות, פראנס ה־מסייר בעולם ואיש־החברה בפא־ריס.

בארבעת הכרכים הללו נשמעים הפעם, כי אין הם, כמדומה, מוכ־רים כלל לקורא הישראלי.

הרעיון היה פשוט: למצוא את כל מה שכתב ונאם פראנס, שהוא חורג מתחום יצירתו הספרותית. ה־מקור העיקרי לכך היו עתוני ה־תקופה, כי פראנס הגיב במאמרים על שאלות אקטואליות שונות, על דברים שהתרחשו, הן בצרפת והן מחוצה לה. במסעיו הרבים בעולם, (למשל, מאמריקה הלטינית) שלח לפאריס „רשמי מסע". הוא ראה ב־זאת מעין „פריסת־שלום" ממרחקים לידידיו ולכלל קוראיו. אך ודאי שלא עלה ברעתו שרשמים חפוזים אלה יופיעו ביום מן הימים בספר; ואולי היה אפילו מתנגד לכך, אילו נשאל, כי תמיד הציב חיץ ברור בין ספריו ובין שאר תחומי חייו.

ארבעת הכרכים הללו, הנושאים את הכותרת: „אנטול פראנס במא־בק ובחיי־החברה", אינם מתפרס־מים עכשיו לראשונה. הם הופיעו לפני מלחמת־העולם השנייה, בשנים שבהן היתה הפופולאריות של בעל פרס נובל גדולה בארצו. אבל עתה הירידה הורחבה, ואפשר למצוא ב־מהדורה החדשה מאות פריטים שלא כונסו: נאום בפתיחת בית־ספר, דברים בקבלת־פנים, במסיבה, באסיפה פוליטית. כל הדברים הא־לה נשתמרו מפני שאנטול פראנס נהג תמיד להכין את דבריו בכתב, כי היה לו רגש־בושה גדול באשר לכוחו כנואם, ולא פעם התלונן ש־אין לו כשרון־דיבור.

הובא כאן אפילו כרוז, שעליו היה פראנס אחד מן החותמים — בקיצור, כל דבר שאפשר היה להציג, ושלימד דבר־מה על חייו ואישיותו. לרבים מן הדברים אין ערך רב, אולם המאסף והעורך, הן של המהדורה הראשונה והן של ה־שנייה, סבר שגם בהם [illegible] בספר, כי בהצטרפם לדפים אחרים [illegible]

[illegible]

מלחמה. גם אלה וגם אלה נבללו בקובץ.

ולסיום ראוי לציין, שאם אנטול פראנס נשכח במידה רבה בארצו, הרי לא נשכח מעולם בקרב היהודים. וזאת בזכות מאבקו על צדקתם. „אני יודע להבחין בין יהודים לנוצ־רים, אבל אני יודע להבחין בין תול־יינים ובין קרבנותיהם" — משפט זה של אנטול פראנס, שנכתב בלהט הוויכוח על פרשת דרייפוס, התנו־סס על ביכות „מיסיונגים" יהודיים ב־פאריס לאחר השואה. העתונות הי־הודית מעולם לא חדלה להזכיר את שמו. ורק אמיל זולא עלה עליו. מב־חינת הפופולריות בין היהודים. למ־חרת פרסום ה„אני מאשים", היה פראנס הסופר הראשון שהצהיר כי הוא מצרף את חתימתו. ומאז ועד מותו היתה ההגנה על היהודים אחד הנושאים העיקריים במאבקיו החב־רתיים.

המדור העברי של הספריה הלאומית

לא רבים יודעים על קיומה של ספ־ריה עברית צעירה, בת קרוב ל־30.000 כרכים, במרכזה של פאריס.

אנטול פראנס

בבית הספריה הלאומית. לפני כ־10 שנים, כאשר עמד בראש המדור ד״ר ישראל אדלר (שחזר ארצה לפני כ־6 שנים), אורגנה תערוכה גדולה ב־„סורבון" והוצגו בה ספרים העתיקים הנדירים ביותר מן האוסף העברי ש־בידי ממשלת צרפת. בעקבות התערוכה זו התפרסם המדור ומספר הפונים אליו גדל. אולם 10 שנים הן תקופה ארוכה, ובאו הספיק האוסף שוב ל־היכחה. רק חוג קטן של חוקרים, ולפעמים גם סטודנטים הבכירים עבר זה לכם קבלת הנואר. באים כיום ל־עבוד באחד האולמות המפוארים ב־בית סבהרוב רישליה.

לספריה עברית זו היסטוריה ארו־כה ביותר. הספריה הלאומית, בהר־כבה הנוכחי, היא כידוע, אחד מכספי עליה של המהפכה הצרפתית הגדולה. עד אז היו קיימות בארמונות המלו־כה בפאריס ובסביבתה, ספריות שו־נות, שעברו בירושה ממלך למלך. כאשר החליטו המהפכנים על מיזוג כל הספריות הללו, [illegible] ועל הקמת ספריה לאומית אחת פתוחה לכל. נתגלו בין הספרים גם כרכים בשפות זרות, וביניהם ב־עברית. אלה היו מפריידת עתיקה.

[illegible]

העברית.

כיום רוכש המדור כ־1,000 ספרים מדי שנה. קיים חילופי־ספרים עם ה־ספריה הלאומית בירושלים, [illegible]

[illegible]

יהודה עמיחי

דניס היה חולה מאד

דֶּנִּיס הָיָה חוֹלֶה מְאֹד.
פָּנָיו נָסוֹגוּ
אַךְ עֵינָיו מִתְקַדְּמוֹת מִתּוֹכָן
בְּאֹמֶץ נִלְהָב
כְּמוֹ בְּמִלְחָמָה,
כְּשֶׁהִתְגַּבְּרָה הָרְעָבָה
חוֹלֶפֶת עַל פְּנֵי שַׁיָּרוֹת וְכוֹנִים מִכִּים
בְּדַרְכָּהּ לְהַתְקָפָה.

הוּא מֻכְרָח לְהַבְרִיא מַהֵר.
הוּא כְּמוֹ הַבַּנְק שֶׁלָּנוּ
שֶׁבּוֹ הִפְקַדְנוּ אֶת מַה שֶּׁיֵּשׁ לָנוּ בַּלֵּב;
הוּא כְּמוֹ שִׁידָּה
מְלֵאַת בַּקְבּוּקִים.

הוּא כְּבָר מְעַשֵּׁן סִיגָרִיָּה אַחַת
רוֹעֶדֶת קְצָת,
וְכִיאָה לִמְשׁוֹרֵר אֲמִתִּי
הוּא מַחֲזִיר אֶת הַגַּפְרוּרִים הַשְּׂרוּפִים
לְתוֹךְ הַקֻּפְסָה.

אריה זקס

שני שירים

אלגיה

אֶחָד הָיָה מַלָּח

וְאֶחָד הָיָה מֶלְצַר
בְּמִסְעֶדֶת „בֵּית הַלּוֹבְּסְטֶר", פְּרוֹבִינְסְטַאוּן, מַאס,
חִבָּה יְקִירִי
לְאָנִיָּה, מָחָר,
כְּשֶׁהַנָּמֵל יִתְפָּרֵשׂ בְּבֹקֶר עַרְפִלִּי
חֲכָרוֹן הַבְּשָׂרִים
יְסוֹבֵב אֶת פַּרְצוּפְךָ מִפְּרוֹפִיל לְאַן־פַאס.
אוֹ הָרְחוֹב הַחוֹצֶה עִיר־קִים סוּג ב׳
יָשִׁירָה עָלֶיךָ חֶסֶד לִירֵי בֶּהָלָם.

סנטוריון

עַד כָּאן הַנְּשִׁיקוֹת, הַלְּהִיטוֹת, נְקִיטוֹת
הַתַּכְשִׁיטִים, מִרְקַחַת יְוָנִית,
תּוֹפֶן בְּבָשָׂר וְשַׁקְסָבוֹרוֹת
עוֹר שָׁחוּם. עִקְבוֹת
צִמְּיוֹךְ הַטָּבוּעַ בַּמִּדְבָּר
כְּמַטְבֵּעַ הָפוּךְ, נָטִיב, דְּמוּת־פֶּרֶס
בִּפְרוֹפִיל, מַדְלִיק לְרֹאשׁ פָּאלַאנְגָה
מָמוֹג, וּבָב
כָּלוֹ בֵּין שִׁבְרֵי הַמִּקְדָּשִׁים.
עַד כָּאן הַנְּשִׁיקוֹת, עַכְשָׁיו,
יָצוּעַ הַפְּסִיקָה
שׁוּב מִסְתָּר בֵּין גְּבוּהֶיךָ
וּבְקוֹלְךָ הָאִשִּׁי פְּקֻדָּה מְסִיחָה אֲחוֹת.

יוסף אורן

מודרניזם על סוס עץ

יצחק אורפז מילא עד היום את האשראי ההתנן שהעניקה לו הבי־קורת לאחר פרסום סיפוריו הרא־שונים. בביקורת שררה אז ציפיה לאיות הידוש בסיפורת שלנו, לא־חר שמספרי „דור בארץ" מיצו את עצמם בעשר שנות חייו של נושא מלחמת־השחרור — מבלי שמיצו את הנושא עצמו — חלה הפוגה כד־כאת בכתיבתם, שחלקם לא התגבר עליה עד היום. הציפיה הזאת יכו־לה להסביר את התקוה שתלו אז המבקרים באורפז, שקשרו בשמו את בשורת המהפך בסיפורת שלנו. אחד מושבע מבין המבקרים הצעי־רים של אז אף הכתיר את אורפז כנביא האוונגארד, ונתכוון בכך ל־מיסב העבת שסיבר באמתחתו בשביל אחד מספרי דורו.

עתה, כשחלפו השנים ואותה אי־בהירות ביחס להתפתחותה הצפויה של הסיפורת שלנו נמוגה במקצת, ואורפז עצמו כבר ראוי לביקורת שאינה נבנית במבחן המפוקפק של התוויות „מחדש" ו„אוונגארדי", שכינויים ניטל כליל קסמן, ואף לא מתהליך־היצירה הכללי, אין מנוס מהמסקנה הנוגית, שאורפז הכזיב את התקוה שתלו בו. בדיקתן של שלוש הנובלות, שיצאו זה עתה ל־אור*), עשויה להדגיש זאת, משום שבצד הנובלה החדשה, „מדרגה צרה", חוזרות ונדפסות בספר שתי הנובלות הקודמות של המחבר: „מות ליסנדה" ו„נבלים". וכך משק־ף הספר את פרק כתיבתו העיקרי של אורפז במשך עשר השנים האח־רונות.

בנובלה „מות ליסנדה" קבע אור־פז את התבנית המאפיינת כל שאר הנובלות, ובזה עשר שנים לערך הוא חוזר עליה בשינויים קלים בלבד, עיקריים שבפרטים. בס־פוריו מבקש אורפז לקעקע את החיים הזעיר־בור־גניים, על כוס כהללו משחיתים את אורחן של הבריות, על־ידי הבטחה בטחון־שלאווה, בסדורים של שגבון רוחני הרגשי. במקומם הוא ממליץ על חיים נונקונפורמיסטיים, שב־כוחם להחזיר לבני־האדם את גן־העדן האבוד: את התמימות ואת הקדושה.

על מקוריותה של ההגות הזאת אני פטור מלהפריד כל הערה נוספת. ל־מותר גם לציין את מידת קסמה של מחשבה זו, כל־אימת שהופלתה בספ־רות, ואת מעבריותה המהירה אל בני־הנעורים בעיקר. הפרדתי אותה ב־כוונה מהפאבולה, כדי שהכיבתה של זו לא תפריע לדיון בדרכי הסיפור של המספר.

הפאבולה עצמה מאורגנת על־פי סכימה קבועה. נקודת־המוצא של ה־סיפור היתה ריאליסטית והמחיש את חיי השיגרה, על כל השפעות והגיזון שבהם. השלב הבא בפאבולה יתאר את פריעת הסדר השיגרתי הזה ב־משהו, בשל סיבה של מה־בכך. פתי־חותה של העלילה צריכה להבליט את פריצותה של התחיה הקונפורמיסטית. עמה התואר התפתחותה של המציאות הזעיר־בורגנית. הסיפור יסתיים ב־השתנות: החיים והגיבורים, שגילו מחדש את טעמם של החיים באורח־התנהגות בטיבני־פריניכיבי, שעיקרו סטייה מהנורמות שהיו מקובלות עלי־הם בעבר.

הגיונה של סכימה זו איננו ניתן ל־הפרכה. אך מה לעשות והסיפור אי־נו שיכון רב־קומתי, והוא איננו מצליח לעמוד על תילו אך ורק בשל מעשה ההרכבה ההגיוני של השלד. וכיצד ניתן להמשיך במלאכת־הבניין של הנובלה כולה, כאשר לפניך רק תוכ־ניות־אב זו?

אורפז ביקש, כאמור, להתהדר ב־רכיבה על סוס המודרני. ועובדה היא, לשבחו או לגנותו, שהצליח לדהור על סוס זה עד כה, עשר שנים תמימות. כלהטוטן מנוסה שולף אורי־פז, בכל הנובלות שלו, מאי־שם את המטאפורה הסוריאליסטית כדי ל־הפוך על עירומן של האליגוריות ה־אינטלקטואליות שלו. בשקדנות רבה הוא כפה את סכליותם של ליסנדה, הנבלים ושל סבי. הוא נותן בהם סי־מנים של נוכחות פיסית בתקייקא, אך תולש אותם מכל הקשר ריאלי. התוצאה היא שהקורא חייב להפוך את מובנותם של אלה במישור ה־מטאפורי. אלא שהמטאפוריות שלהם היא בדויה. היא מתקיימת רק מכוח הניגוד אל הריאלי, מבלי שתגיע ל־כל המוחשה של מציאות שונה. ליסנ־דה, למשל, מתקיימת מכוח נוכחותה המגשמת כל בתיה, אך המבקש אותה עצמה נמצא רודף אחר רוח.

כיבוש כך גם מצליח אורפז יותר בלהעיג כלפי החיים הזעיר־בורגניים ונכשל להוכיחן בנסיונו להעמיד הויה של החיה בשביל גיבוריו. כדאי לזכור את ההתעוררותם של החיים ה־ארוטיים, בין בני הזוג שעמדו להי־פרד, בנובלה „נבלים", כדי לראות את גודלו של הכשלון.

קודם לכתיבת הנובלה האחרונה, „מדרגה צרה", פירסם אורפז רומאן־נפל בשם „מסע דניאל", שאף בניינו ותוכנו דומים בכל לשלוש הנובלות האלה. ברומאן זה, שנכתב על רקע התקופה שלאחר מלחמת ששת ה־ימים, מתגייס אורפז שוב כנגד החיים הזעיר־בורגניים, המקבלים עידוד ו־חיזוק מסיסמאות לאומיות, שהמהן שורה לסלול להן דרך אל לבבות ה־המונים. דניאל מבקש גאולה בכל ההגולה המקיפה אותו בנסיגה מהמד־לשה מהיית אביבה זו. הנונקונפורמיזם של דניאל מופגן בסיפור זה על־ידי הצעה, שלולא נוסחה בכל הרצינות, ניתן היה לראותה כבדיחה טובה. ה־הצעה היא להתנחל בחלקת־חוף שפת־הים, בכולי החיים המסודרים של הבריות המתרהגינה בעניינין ה־פעוטים, תופקי בכל ההנצאות הזעיר־גיוה. השותות שם, בין האצות וסר־טני־החוף, כהוללות מאמורופוזה ב־דניאל: הוא מיטהר ומזדכך. משם הוא חוזר אל הרחוב השואג את נצ־חונותיו ואת הבליו, שאינו מרגיש כלל בייסוריו, זו להמונים אך עם האורה בליבו.

דוגמת כל הגיבורים הקודמים אחוז גם הגיבור של הנובלה החדשה „מד־רגה צרה" חרדה של כמעט מחיים שיש בהם סדר ושיגרה. אימתו ה־גדולה ביותר היא מהאפשרות שה־מוות ישיגנו בצורה רכון על עלי־ההגהה של ספרי־הזכרון, שהוא עורך בשביל יוצאי הקהילה שחרבו ב־שואה, כשם שהשיג את אביו בגמר סיכום הסור בספרי החשבונות שני־הל. אף גיבור זה יודע שכל צמיחתו של הסדר היציב של חייו היא על־דרך הגם: „אתה זז כעם מהסדר הקטן שלך, הכל נהיה למפולת".

סבי גבה־הרגליים הוא שמשבש את החיים המאורגנים להפליא של הזוג בעל־מום הזותי זה נוטע בליבם את הציפייה המתוקה להתגוששותה של אחת השכנות, גב׳ שטורך, על המד־רגה. זקיפותה של זו היא סמל ל־אורח־החיים, השנוא כל־כך על אור־פז, והיא גם ניבוקו האחרון והקובע לצדקת סלידתו מאורח־חיים זה על יסוד אליגוריה־בדיוה זו, שמתמתחת מעבר לכל כיוה, בונה אורפז את החיותם של גיבוריו. יחד עם הזרסן מעוף הרגליים שלהם (נא לזכור את מלאכת ההריסה המיטתית של הגמ־לים) גלגים הם חיי־קדושה סביב רסיס מעקב נעלה של גב׳ שטורך (בן־מינו של גרגר החול ב„מסע דני־אל").

דווקא לאחר שמתרגלים למאניי־ריזם התימאטי והמבני של סיפוריו, מגלים ביותר קלות, כיצד משחית ה־אינטלקטואליזם המופרז של אורפז כל נבט של השלת־סיפור פשוטה. צחיחותה של ההבעה בנובלה האח־רונה היא ממש מדהימה. הנה, לכשל, קטע, שנועד להדגיש את שיגרת חייהם של בני הזוג, עד בואו של סבי, עם רציון הכשלתה של גב׳ שטורך על מדרגות הבית:

„באמת, הפתעה נעימה", אמרה אשתי מחדר האמבטיה בתוך פיזור קים וסילוני בים. הכוונה לקפה. כל שבת אני הוא המכין את הקפה וכל שבת בבוקר מידי אומרת ברישול הביב, ביתי מאוד: „באמת, הפתעה נעימה". סגולה זו של אשתי ליבב־הני: מאה פעמים תחזור על כך ואף פעם לא תיכשל בלשונה. בוקר שבת זה היה נחמד במיוחד. היתה שמש נחוה ורוח קלה נשבה מן הים. והים, כן, ראיתי את הים בעין בלתי־מבוי־שקפת. דוגמה שהוא באמת ירוק, ו־אולי סגול, כגון פרחי הבוגונוויליה. בשמע שהמשוררים אינם כשקרים, אף שאת רוב הדברים שלהם אינני מבין, גם לא בשביל כה זה טוב. והרגשתי מין עצלות מוזרה. ותהיה הייתי לדעת אם גם בירי מרגישה כך", וכו׳ וכו׳ (עמ׳ 50).

אם באמת כל שבת מתרכזים בני הזוג בכוס הקפה, ובידי חוזרת על אותו משפט מפתיע מבלי שתיכשל בלשונה, אפשר להבין מדוע כה מגו־חכים חייו של הגיבור. אך מהתיאור הזה קשה מאוד לעמוד על ליקויים של חיים אלה. הרבה יותר ניכרים ליקוייו של הכותב. אילולא ידעתי שהקטע נדפס בקובץ של מספר, כי־כמה ספרים מפארים את שמו, הייתי נכון להישבע שהוא נתלש מתוך יו־מנה של נערה בגיל ההתבגרות, ה־צוקכת ברגשנות אחרי הרגשותיה המזורות ומייחסת חשיבות עליונה לכל מחשבה באנאלית שמתהלהרה במוחה.

אך כאמור בפלת אף בתיאור זה ההמחכה של החיות הגיבורים לאחר התוכחסות חיי־השיגרה: „אחר־כך היה ערב שקט. הדלקנו את הנרות על שולחן ברית־הגהן וישבנו סביבו זוסקים. אחרי כשעה לקה סבי בהמה והעלה קבורת. כאפבו את הריח הה הפיג את להן האיברים. סבי כיהן את הקרה הדברים לבעה כהירה עם לו באמצע הרקיע, כעל לראשיבוי (עמ׳ 92). הירה, לחקדיאיבים והקברוה, בספ־פיצים עלינו עוד פהה כהים, פרי הבוגונוויליה ודברי המשוררים.

באהה ההודכנויות, כפה שסבי בפסיק אותנו בהנו העקב בנפלה של גב׳ שטורך, הוא הוגה במחשבותיו העמוקות מבריים: „כל אדם יש לו מדרגה, אבל המדרגה צרה והמכשול רחב" (עמ׳ 92). על אורפז ניתן לו־מר גם לו בדרגה צרה, זו ההתמסקות ליצור, ומכשול הרב: האינטלקטואליזם הבוקגן, העיכד הכיר לפני הכספר ורובב את הלמה־הסיפור, עוד קודם שהספיק המספר לכבון את זרע־הסיפור להוכו.

*) יצחק אורפז: „שלוש נוב־לות", הוצאת ספרית הפועלים, 1972, 240 עמ׳.

פ. ו. גלוב

אנשי הביצות של דנמרק

פ. ו. גלוב הוא המנהל למוזיאון ולעתיקות בדנמרק ומנהל המוזיאון הלאומי בקופ־נהגן. הוא ארכיאולוג ידוע בעל מומחיות בפרה־היסטוריה הדנית. פירסם ספרים רבים.

בבוקר אביב אחד ב־1950 גילו שני אחים דנים, שעסקו בכריית כבול בטולונד פאן שבמרכז יוט־לנד, גופה בשכבת הכבול שזה עתה הפרוה. בהתבוננם בתווי־הפנים ה־ברורים והשמורים היטב, היו בטו־חים שנתקלו בקרבן של רצח. חיש מהר הגיעה למקום המשטרה ועמה נציגים של המוזיאון המקומי, שכן שרידים שמורים היטב מתקופת־הברזל כבר נמצאו קודם לכן במקום זה. נקראתי מאוניברסיטת אהרוס, ועוד באותו ערב נתנתי על התג־לית. מצאתי עצמי פנים־אל־פנים עם איש מתקופת הברזל אשר הונח בביצת הכבול לפני אלפיים שנה. המת היה מונח על צדו הימני ב־מצב טבעי של שינה. ראשו היה מופנה כלפי מערב, ופניו כלפי דרום: רגליו כלפי מזרח. הוא היה מונח במרחק של כארבעים וחמישה מטרים מאדמה מוצקה והיה מכוסה בשכבה של כשלושה מטרים של כבול. למצחו חבש כומתת עור מחודדת, שהיתה קשורה מתחת ל־גרונו ברצועת עור, וסביב למתניו אזור עור חלק. זולת זאת היה עי־רום. שערו היה מספור קצר והוא היה מגולח למשעי, אף כי שפתו העליונה וסנטרו היו מכוסים זי־פים. סביב לצוארו היה חבל עשוי שני חבלי־עור קלועים יחד, שהודק היטב לצוארו בעניבה ואחר־כך נכרך על גבו. ראש האיש מטולונד נשמר בצורה מופלאה, וזהו הראש השמור מימים קדומים ביותר ש־נתגלה אי־פעם. עיני האיש העצו־מות למחצה ושפתיו התחומות למח־צה משווים לאיש הבעה מיוחדת המעלה על הדעת את דבריו של האפוס העתיק ביותר בעולם, גילג־מש: „המתים והישנים, כמה הם דומים זה לזה".

הרופאים אשר בדקוהו בקופנהגן הסיקו כי נתלה בחבל שהיה לצווא־רו. צילום רנטגן גילה כי הגולגו־לת לא ניזוקה והמוח רק נתכווץ מעט. שיני־הבינה המפותחות העידו כי האיש היה כבן עשרים ומעלה בזמן מותו. ניתוח הגוויה לימד כי האיברים הפנימיים היו שלמים וכי ארוחתו האחרונה של האיש (24 שעות לפני מותו) היתה דייסת שבולת־שועל וזרעי ירקות, אך לא היה בה זכר לבשר או לדגים. לא־חר בדיקות מייגעות אלה נשלח ה־ראש למוזיאון של סילקאבורג, לא הרחק מטולונד ושם ניתן לראותו עד היום הזה.

שנתיים לאחר גילוי זה, ב־1952, נתגלתה ביוטלנד, בגראובאל, עוד גופה.

איש גראובאל הורשם בקבר ה־כבול שלו כשהוא עירום־ועריה ובי־סמוך לו לא נמצאו כל חפצים. בדיקת קארבון 14 הראתה כי תא־ריך מותו הוא בין 210 ל־410 לספי־רה. הוא היה כבן שלושים במותו. סיבת המוות — חתך עמוק בצוואר־רו, מאוזן עד אוזן. איש גראובאל נשמר היטב, שערו ארוך, והוא מגולח למשעי. ארוחתו האח־רונה, בדומה לזו של איש טולונד, היתה צמחונית ולא היה בה זכר לפירות קיץ או סתיו. לפיכך מני־חים כי שניהם מצאו מותם בחורף. ניתן להסיק כי שניהם הוקרבו ל־אלים והונחו בביצת הכבול כקרב־נות חגיגות אמצע החורף או אמצע האביב. איש גראובאל מוצג כיום במוזיאון הפרה־היסטורי באהרוס.

בביצות הכבול של צפון אירופה נתגלו עד כה כשבעים גופות מבוגרים היטב של גברים, נשים וילדים; מרביתן נתגלו בדנמרק, ויותר ממחציתן נמצאו בחבל־הארץ יוטלנד ובאזורים הסמוכים לו בצפון גר־מניה. אנשי ביצות נתגלו גם באנג־ליה, ווילס, סקוטלנד ואירלנד וב־מספרים קטנים יותר בשוודיה ובי־מרכז אירופה.

[illegible]

... בכתבו על קרבן האדם [illegible] הגרמנים, בציין כי [illegible] קרבן זה היתה קשורה [illegible] על פשע הן בפולחן ה־[illegible] כותב כי האשמה [illegible] מוות הובאו בפני כמי־[illegible] בוגדים והמשתמטים נתלו [illegible] ואילו מוגי־לב ועושי עוול [illegible] הביצות, עמו־מכסה נצ־[illegible] דראמתי שנועד לצוות [illegible] הטבע ולהטביע את נביתה [illegible] הפריון בין בני־האדם [illegible]. נראה, איפוא, כי ה־[illegible] בביצות, הונחו כבני [illegible] פשע או כקרבן לאלה [illegible] אשר אותה מכנה טאקי־[illegible] נארתוס או אם־האדמה. [illegible] להולדת יחד ולאחר [illegible] כמאת בארצות ה־[illegible] בפסלי ברונזה [illegible] עירומה ועונדה לאחי [illegible] וצמות סביב לצוואר [illegible] אלה האם עבדו כבר ב־[illegible] עיזה מציצות אלינו [illegible] מתקופה זו. בתקופת [illegible] הקופה הברזל הבאר [illegible] אלה זו באלים כולם [illegible] בטיסות ברונזה במוק־[illegible] ועגלים רבים נתגלו [illegible] הונחו כמנחות. אלא [illegible] בנצא באזת הביצות. [illegible] בדמויות אלים ו־[illegible] ובתוך האלפס כתר [illegible] מוקפת חיות אגדיות ו־[illegible] האיש מטולונד ורבים [illegible] האחרים עמו הקופה [illegible] כאהובים — [illegible] הוקרבו והונחו בביצ־[illegible] להפליא את גוויותיהם.

אהוד בן עזר / ספרי ההיה קרובים

קול היצרים ליהושע צבירט

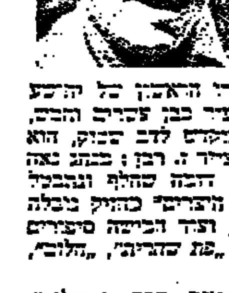

כהופעת „קול היצרים" (1937), ספרו הראשון של יהושע צבירט [illegible]

[illegible]

„[illegible]" (עמ׳ 7).

[illegible]

[illegible]

— „אי, אי, [illegible]" (עמ׳ 119).

יהושע צבירט (בר־יוסף): קול היצרים, הוצאת „[illegible]", ירושלים, [illegible], 232 עמ׳.

תומר ל„תרבות וספרות" לא יוחזר אלא אם תצורף אליו מעטפה מבוילה ומבוינת.

העורך: אברהם יבין

מערת האילן והקשת

סיפור מאת יעקב הרמגל

אור השמש השוקעה המשתבר בראי הצף לאט את החדר.

בראשית היה הארון, שאת שולי גגו הנסתר אפשר היה לראות רק עשלה הראש הקב כלפי התקרה המקושטת באהיל משי־פרחים. שהוט זב הרגומים כעליו כאותו אילן, אותו חרוב בפתח המערה, שעליו סיפרה ־ם הגננת בחגיגת ל״ג בעומר. האור הבא מן התלולות השתבר בעבור סף של הראי הצבוע אל דלתו הזכ־ף את החדר.

הראי התנשא מלוא קומת גדול, ופניו הזרו־נשתקפו בו בתוך משחק הבאים, במקום שבו עומדים ברכי אבא־אבא. פניו מחייכים של ־רון הלק קיפר כמורק עד גבות העיניים הצוחקות תכלת. פניו פתוחים ־רים, המשתרבבים כתוך חולצת הסיטאקרת הרוסית רקוכת הצווארון בקשים להכיל את כל היקום הזוהר, הזורם, האופף אותו כן הים דרך א־ פניו שלו, הם כאילו פני ילד אחר, אך קרוב.

בעמדו כך נגול לעיניו הדר־השינה כולו, כוכל במצולת הראי : זוג ־ות ההורים ניצבות זהבה, צלע אל צלע ללא מעבר ביניהן, מוקפות ־ה מיסעד הזהובות כלפידי־תאביד בורדים, מעל לשדות חלום ארוכים ־יי תהרה לבנים, שובכים על גדותיהם בשובלי־גדילים משתפלים מטה, עם עד הרצפה, בקפוי אפקם הלבן הופהם השדות לגבעות, כרים בים, בקום מנוחה ראשי ההורים בבוקר שבהוה, ורקיעי כהלים ־ידי תכלה מתגבהים מצליהם.

בפינה, מנגד לוילוני ההלונות המכ־ים הבצים חרש לאטם, ניצבת עמודיה מישתו מסורגת כוכות־הצץ, כלוב־הקלון לקטנים, שעדיין הוחלפה בגדולה מכנה, כיאה לו. ועל הכוס המהקר בזוויתה, כפלה ר תלול, תלויה הקשת עשוית ההירן הדק והצהוב שהגנכה לו היום. הר הסיפור המספיר והשירים מרכ־י־הלב על בר־כוכבא, המהדהדים ־ין באזניו : „הוווווא היייייה גיבבבבבבור ״״

שמן ליד הקשה. ההק, הצו שלו, הנכון להירות אל אשר יחפוץ.

קרני האור השבות מן הראי מהזירות לו את הוך התכלת של ציניו ־קהות, המשתאות, המהבונגות אל הפלאי הנשקף לנוכחו במשחק ־חבואים וההתגלות שבהתוודעות אל עצמו, הוא הקיים גם כאן וגם ־, בתוך המצולה הכסופה.

ואז כה משתוקק לרדת לחקר הרז, לעמוד על הסוד הגנוז שמאחורי ־ך הכסף המלוטש המתגבה מעל לראשו עד לתקרה הרחוקה.

וכאשר נשכבות הדיים הקטנות אחר לבו ונאחזות בכוח, כהאמצות ־ספ מושכות בבדי דלתו של האילן, נפתחת זו לאט־לאט, בחריקה ־יקה עתיקה. באגוזה מתמכמכת של שפר עתיק גונח לוח העץ, סובב ־ צירו, ועם הראי הבא נעים־סובבים כל המראות לדרכם ובמקומם נגלה ־ני עולם־הפלאים, הצבעוני של מלבושי ההורים, אשר לו לא ציפה ־תו לא ביקש.

שולי שמלות זפו לרוח הים כבריקוד עגוג סביב למכנסי האב התלויים, ־והצים, כבדים, ללא ניד. היתה שם חיבה כפתורים וכה כפתורי דר ־צבנים וכפתורי מפילים גדולים, כמבכעות עץ, מושרשים בין האצב־ ־ת ; סרטי זהב וקסיפה הלויים על חום הדלת ומסכות לנשפי פורים, ־פי עניבות מרפרפות, רשתות שיער שחורות של האב כמכמורות דייגים ־גות ; סיכות מוהידות בנשיכה.

עולם של אוצרות מופלאים היה שם, במערה, משאך הושטת את ־דף הקטנה וגישתה שם באפלת ריחות הארינ, הנפטלין והבושם הקל. ־בות גרורות היו בגזע האילן, מגירות גדולות וטבעות להן מסוגנגות. ־קוש הכלת בבית הערבי אפל־המסדרון בירושלים. נמשכות הן החוצה ־ושי הזורקות בנאב, ובתוכן מקופלים פקרסי צמר, שמלות קטיפה ־והה, רכה למגע כעורו של בעל־חי קטן.

היד הקטנה מגששת, אוחזת, גרבי צמר, סודרים ; ממששת מתחת ־זבון־הצמר המכורבל בשנת־חורפו, ולבסוף מושכת בפתו בשרוול פיז'א־ ־ת האב. והריהו עליו, על כתנתו הרוסיה, על מכנסיו, על כל־כולו. ידו שולחת אל כיסוב, אוחזת בקשת, מעלה אותה על ראשו ומלכסנת אותה ־ חזו, משכם שמאלו למותן ימינו.

מתוך הראי המנצנץ ניבט אליו הוא־לא־הוא. ראשו מהדקר מתוך ־צוארון הפתוח, הגדול מכפי מידותו, ידיו הופכות לטלפי שרוולים, ־רוחים לבדיל על הרצפה, ומשני צדי כתפיו זורמים כתחת לקשת ־מתוחה על חזהו, הפסים הצבעוניים, הזורדים־הלבנים נוכח עיניו התמ־ ־ה.

כתונת פסי הלום, כתונת לא־לו, של אבא היא. אך בקשתו על חזהו ־תולצתו האהובה רקומת הצווארון, יגדל ויהיה גם הוא לבר־כוכבא, תהיה גם לו מערה שאילן גדול בפתחה וכנפי עניבות לצווארו וקשתות חצים לרוב.

כתונת־הפסים, כתונת־הגבורה של אבא מושלת על ראשו ומוסרת ־תבועה אחת מבל זרועותיו. המגירה התחתונה, שנפתחה בעמל, מרכבסת ־ציחות זיקנה למקומה ואחריה סובבת דלת הארון ונסגרת באטות.

גוף האם סר מעליו, נעלם. ובלכתה נפקח עולמו כחדש. ושוב חוזר ־זו הנגוהות להכיל את פניו המחייכים, הפתוחים : את הקשת האחרונה ־דין היטב באגרופו הקט, קשתו שלו : שוב הזר־מקרין לעומתו, מעמקי ־גלותך הכסופה, את עולם־מראות־ההדר. המצוך אור שמש משתבר ־בא מן הים.

דן שחורי

מתי גרינברג

גלריה „במ", תל־אביב

התחריטים הצבעוניים והדפסי־ המשי של מתי גרינברג מוצגים כ־ ל־י בשפה הגראפית שהתגבשה בד־ ־ור האחרון ושאת תבצותיה הסגנו־ ניות ניתן לסכם בנקודות הבאות : הפגנה של טכניקה מורכבת, המייש־ מת בדף אחד שימוש־צירוף שווה ומורכבות (צילום, כתמים, הדפסים, קטעי צבע, הדפס לחץ, מעברים הד־ רגתיים ומרכיבים קווים נוקשים). דו־גוניות טכניה. זו משמשת כציר סביבו נע התוכן הציורי של ההדפס הקומפוזיציה כעמתת לאו דווקא בד־ רוח או צבעים, אלא שפות ציוריות שונות : מרכיבים ציוריים ותפסיים, כבהמים נזילים, מעברי צבע, קו רגיש ושרבוט חופשי, ניצבים כנגד מרכיבים גיאומטריים נוקשים וכנגד הופר שנלקה מבלי אחר, כחותמות, אזוריה, פרכוטת פוטוגראפיה וכד'. כך נוצר כאן דף נפיך באירוניה, הד ההיב את עין הצופה לנדוד על פני האלמנטים הקטנים הרבים המפוזרים בו.

בקודוחיו של מבנן זה נעוצים ב־ עבר הרהוק של האמנות המודרנית, ומוכרים לא פעם את שתבותיו הג־ ראפיים של מקס ארנסט ואבני הדא־ דא, אשר זכו לתחיה מחודשה בעבור של „היפופ". למתי גרינברג, כלחבריו הנוקשים בגישה דומה, אורבת הסכ־ נה, שההפגנה הוירטואוזית המכסית וההתפתפות לשפע של מרכיבים, יבי־ או את ההדף לדרגה של קודיה כמוס, מתפורר ובתהומק יתר על המידה. לעתים נראה, שהוא כה נהנה הסי־ תפשע מהצירופים המהימכים וההו־ מוריסטיים של קטעי דברים שאינם שייכים זה לזה, עד אשר, בבקום קומפוזיציה בעלת תוס שודרה ההגיון צורני נוצר דף מלא בהיות חוזתיות ואפקטים, אשר אינו חורג מתחום ה־ איור והגראפיקה השימושית.

יסוד זה מתחזק בעבודותיו בבל החומר הצילומי שהוא בוחר ושניתן להגדירו כנוסטאלגי. חומר זה נלקח ממודעות פרסומת נאיביות בנוסח ראי־ שית המאה ומהחורשים, המתארים חפצים, כלים ודמויות בנוסח איורי הכילונים והלכסיקונים הישנים. מר־ ציבים חביבים אלה מקנים לדף אופי רגשי כלשהו, שאינו מוצא ניבוד ובישורל הזק דיו במבנה הצורני הד רופף.

מעניינים יותר נסיונותיו בהדפסי־ משי על בלונות פוליאוזילן שקופים לכחזה. כאן הוא משהבש בחומר על־ כוי, שרוכו צילומים, הנזלק בחומר כיזה על פני שכבה־שכבות של יריד־ צות הפלאסטיק בשינוי צבע או גוון. כך מקבלת הדפקה מימד נוסף של עומק ושקיפות, והצורות מתהזהות בבל־קול מתרחקים. מתי גרינברג, היושב המציג בשנים האחרונות ב־ לונדון, מתגלה בתערוכת־היחיד הרא־ שונה שלו בארץ כבעל־מקצת מעלה, השולט במקדיום שלו, אלא שבשלב הבא של פעילותו, עליו, לדעתי, ל־ הקדיש תשומת־לב מרובה יותר ל־ תבצותן הסגנונית של עבודותיו.

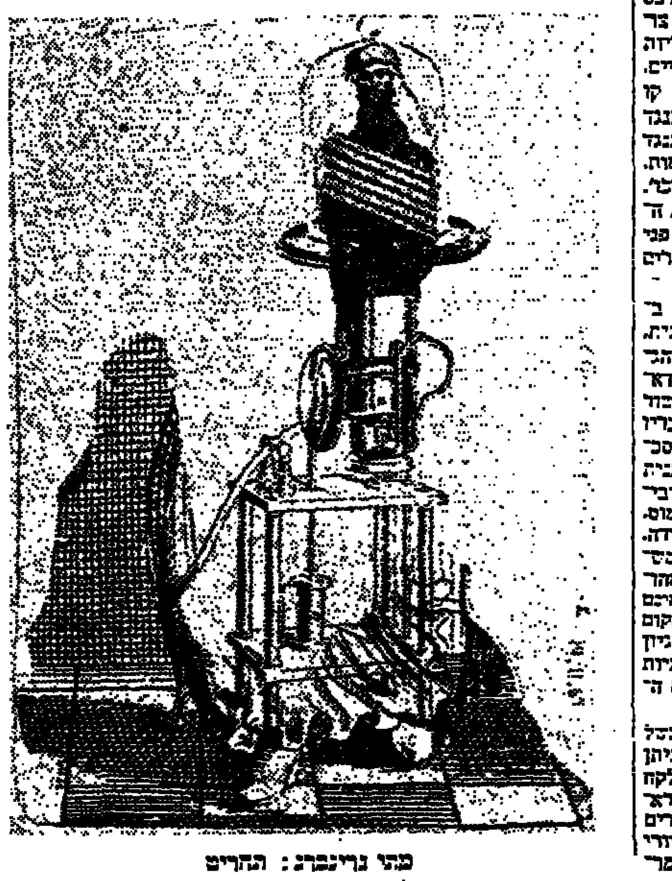

מתי גרינברג : התריס

יורם ברונובסקי

דף יומן י׳

26.4.72

ייתכן שזה באמת כך, באמת כמו שכותב גבריאל גארסיה מארקאס באחד מסיפוריו („איש אינו כותב לקולונל") „בעיני האירופאים, דרום־אמריקה היא גבר עם שפם, עם גיטרה ואקדח רובה — אבל הרופא בגוכו מעל הפיתון — הם אינם מבינים את הבעיה". בוודאי יש בעיה. אפורה, לאירופאית (עוני, פריכות צורות החיים התרבות, הקיבות וכו'). מפי „אירופאים" (אני כולל בהם ישראלים) שהיו שם, שמעתי וקראתי דברים שנותנים משנג על „הבעיה" הזאת — ומתהירים סמיה את התייר צמא־האכזוטיקה. לא כדאי לטמון ראש (חולה) במיטה חולה.

בכל־זאת, אני מוכרח, מוכרח לנסוע לאמריקה הדרומית! זה בוודאי יפה פחות משלוחש של זאוזן הדמיון. ערים גדולות, מודרניות, סבבדר־קלאסיציזמים... בואנוס איירס של בורחאס או של סאבאטו היא עיר מיסטית. ספרו היפה של מנואל מהויקה לאינאס „בואנוס איירס המיסתורית" מתאר אותה כעיר־חלום, אירוע חד־פעמי... אבל... סאבאטו כותב, בהקדישו לבורחאס את ספרו „סאנגו, השיר של בואנוס איירס", שהיו אלה סידיו של בורחאס שגרמו לו ללמוד את „היופי המלאנכולי" של בואנוס איירס, מסמע, אפילו בשבילו בלי ספרות היתה זו עיר מודרנית כעורה לבדי כפי שבתארים אותה התיירים פקוחי העין.

הספרות... וכלום אני יודע שהיא משקרת יותר משהיא אומרת אמת? על־כורחה היא כזאת. עוד לא הומצאה מלה שהיא אף פחות אף יותר זהרת (או היוזרת) מהדבר שהיא מציינת. בכל־זאת — ביי הוק אל ביי קרוק — אני מוכרח לנסוע.

אסטוריאס מתאר כך את גואטמלה בפתיחה לספרו „אספק־ לריה של לידא סאל" : „ארץ ירוקה, ארץ העצים הירוקים, עמקים, גבעות, יערות, הרי געש, אגמים ירוקים... גואטמלה הצבעונית, בעולם הירוק שפצעו אותו פצע אבן הירוח". ב„נשיונאל גיאו־ גראפיק" — הנפלא בכתבי־העת — בינואר 1969 אני מוצא כתבה מצולמת על „קוצאל" — הציפור האגדית של ארץ הבאיה. ציפור הקוצאל, סמלה של גואטמאלה, המתוארת לעתים קרובות באגדות של אסטוריאס, נראית בצילומים כבלתי אפשרית לחלר סין. אבל בעלת המאמר כותבת שזוהי ציפור כה נדירה עד שאין כמעט איש שראה אותה, היא השתכנעה שקוצאל באמת קיימת רק לאחר מסעות מפרכים בג'ונגלים אל המקום הנודע בכך שחיים בו כמה „קוצאלים" (המובן היסודי באצטקות הוא „זנב הנוצות" אך המלה הפכה למציינת המופשט „יופי". וקוצאל הוא גם היחידה המונטארית של גואטמלה). אלוהי האצטקים המאיה — הקוצ־ אלקואטל. הנחש עטור הנוצות שהקסים כל־כך את ד. ה' לורנס ואת אבי ואראבורג, היה עטור בנוצות אותה ציפור.

אתמול, קבלת־פנים לכבודו של אסטוריאס אצל מיופה־הכוח של גואטמלה בירושלים. על אסטוריאס הסתכלתי וחבא באמת הקרנה של האלומות היפים של השגרירות. איש זה מסרה ייראת־ כבוד כאחד האלים. אף שגברת י. ד. החביבה רצתה להציגני לפניו ידעתי שלא אצליח להוציא משפט מסודר אחד לנוכח שחימותו גדולת הצורות. אפו הכביר. שפתיו האימתניות תהדר ללא רבב של מלבושו ההליכותי. יש בהופעתו רמזים של אלימות, זו שבלעדיה אין אמנות. אלמלא היה אריסטוקראט מושלם האיש נחמד ואדיב כל כך — היה בוודאי אלים מאוד. מיגל אנחל אסטוריאס.

ההרצאה שנשא בערב, השלישית והאחרונה בסדרת הרצאותיו במסגרת החוג ללימודים לטינו־אמריקאים, היתה „תקנית" יותר מדי. ואמרה את שאומרת הספרות שלו — כוחו אינו באנאליזה מופשטת־אינטלקטואלית. ההשגיות של יצירתו איננה הולכת יד ביד עם תיאוריות על מבנה הרומאן ומקומו של המספר באוני־ ברסיטה (הנושא המוגדר של ההרצאה). כאשר סיים את ההרצאה, לקול מחיאות־הכפיים הסוערות של בני המושבה הדרום־אמריקאית הגדולה הססגונית בירושלים ואחד ממאזיניו הודה לו במלים נרגשות — הוא קם עוד לדקלם שיר ספרי־עצו. זה היה דקלום! בפאתוס שבכמותו מתביישים כבר מזמן „האירופאים" (ושהשתמר אולי רק בקרב המשוררים הרוסים כשאלה קוראים־שרים את שיריהם) הוא נשא־שר על אמנותו בחוגוותה של אמא־אמריקה. עמד כך, כגוש אבן שחורה־שחומה ורצה עד שקולו נשמע, כנראה, בכל הבניין.

בני המסיבה כינו את משוריהם הפולחניים „בולדי־הירח". הכינוי הגראנדיוזי קשה קצת לעכל לקיבה האירופית הקטנה והאיסטניסית. באותה מידה לא קל לאירופאים לעכל את סגנונו של אסטוריאס, שזכה לפני כחצי שנה ל„קטילה" ב„טיימס ליטר־ ראירי סאפלמנט" כאילו היה מתחיל בכתיבה ולא חתן פרס נובל. המטאפורות העצומות שלו, הפיוטיות הבלתי־רגילה של משפטיו. אפשר לקלם אותם רק למען הפרט שבמלים ה„גישאות בן הספתיים כפרחים על כתיקות האהבה".

לתרגם קשה. היתה לי אבביציה לתרגם את אחת מ„אגדות גואטמלה" שלו. אבל הסתכבתי נורא ורק הפתיחה ל„אגדת האשמראי" יצאה איכשהו, לאחר מאבק הירואי־כמעט. אביא כאן את המשפט הראשון :

„האם אלוריה דא סן פראנסיסקו. אם המנזר סנטה קטלינה היתה פעם התינוקת שביצעה את לחם הקודש במנזר הקונספ־ סיון. עלמה יפה להלל שניבה היה כה טהור עד שהמלה הנשאת משפתיה דמתה לפרח של מתיקות האהבה".

תמונות

— שוחרי אומנות ואספנים בכלל ימצאו בגלריה שלנו אוסף תמונות מרהיב.
— הביקור בה הוא חויה אומנותית מרשימה.
— אוסף זה מהווה מבחר רחב של יצירות קלסיות וישראליות בנות זמננו.

השבוע:

מוקדי: שנות הארבעים
ברגנר: שנות החמישים
מאנה כץ: עירום בשחור־לבן
נחום גוטמן: עבודות שמן וגואש
פסלים: דוד משולם - ברגוזה

רוז Rooz
גלריה לאמנות
סמטת בית השואבה 1
(פינת אלנבי 94)
תל־אביב, טל. 613924

בשבוע הספר העברי
הנחה של 40%

כתבי זיגמונד פרויד
5 כרכים : —.51 ל״י

כתבי שלום־עליכם
8 כרכים : 42.90 ל״י

כתבי י. ל. פרץ
10 כרכים : —.42 ל״י

כתבי י. ד. ברקוביץ
12 כרכים : —.48 ל״י

לכסיקון לספרות העולם
4 כרכים : —.30 ל״י

אנציקלופדיה להווי ומסורת ביהדות
2 כרכים : —.30 ל״י

הוצאת דביר

להשיג בדוכני ההוצאה ובחנויות הספרים

מולד

יצאה לאור חוברת מס' 23 של „מולד" וזה הכנה :
פניה החדשות של סין — טילמן דורדין, שני שירים — מאו טסה טון, הערבים בפרוגנגות של ברוכוב — מתתיהו מינץ, ההורים פסיכולוגיים על הסדור — מנס ספרבר, סיכויה של תרבות יהודית בברית המועצות — שמואל אטינגר, בית המועצות הגדול — ש״י עגנון, מחולת המות לש״י עגנון — ארנה גולן, בין „מכאן ומכאן" לבין „תמול שלשום" — ד. מלץ, עגנון בעקבות עגנון — יהודית צויק, זמירות לסעודות־שבת שיסד האר״י הקדוש — יהודה ליבס, צבי הרמן שפירא — כשופר הסכלה — ישעיה חשבי, משחקים בתיאטרון : „הצופים של יפו" — שושנה אביבאל, גמיר על ראשית היחסים הסובייטיים־ישראליים — אריה יודפת.

מחיר החוברת 3.50 ל״י, דמי החתימה לשנה — 18 ל״י (6 חוברות).

ההזמנה מתקבלת במשרד „מולד", רח' פינסקר 2, תל־אביב.

ספרית פועלים
ספרים חדשים

משה זרטל:
במחיצתו של קורצ'אק

המהדורה השלישית־המחודשת ומורחבת של הספר מביאה לקורא פרקים־פרקים על חייו, הגותו, מפעלו החנוכי ולבטיו של המחנך והסופר הדגול, אשר ממכורתו הפולנית פנה בחלומותיו ובהתכוונותיו לארץ־ישראל, אך נפל — יחד עם ילדיו — מידי המרצחים הנאציים. המחבר מעלה את פרקי הזכרונות מתוך קשר אישי כעמיק למורו וידידו, שנחרת בלב העם כאחד מקדושי ישראל.
להשיג בשבוע הספר העברי בכל דוכני המכירה ובתי מסחר לספרים

בני מיטיב:
הזורעים במדבר

ציורים : שמואל כץ

לקראת „שבוע הספר העברי" הופיעה מהדורה מיוחדת ומוזלת לבתי הספר לפי הזמנת משרד החנוך והתרבות.
הספרים ישלחו ישירות מ„ספרית פועלים" לבתי הספר לפי הזמנת והוראות החוזר הכללי של משרד החינוך בנדון.
עם ההזמנות נא לפנות : ספרית פועלים, תל־אביב, רחוב אלנבי 73, ת. ד. 526.

הופיע
„לדעת" - מדע לנוער המתבגר
חוברת מס' 8 בכרך ב'

ובה : הלייזר; ערפילית הסרטן; המסוקים; שימור חרקים; צילום; הפלישתים; פשע ותורשה; הסכנה בנשואים בין קרובים; קוראים שואלים ויתר המדורים הקבועים

מחיר חוברת בודדת 60 אג'. דמי מנוי לכרך ב' (10 חוברות) 5 ל״י

פנה אל :
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 33
חוברות בודדות מתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עתונים

גזור ושלח

לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים
במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ת״ד 801 ● ירושלים 91000

☐ אבקש לחתום על כרך א' של „לדעת". מצ״ב 5 ל״י (בציק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.
☐ אבקש לחתום על כרך ב' של „לדעת". מצ״ב 5 ל״י (בציק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

השם ____________
הכתובת ____________ מס' המיקוד ________

בעולם הספרות והאמנות

„מדע ורגש באמריקה"

כאשר יסדו ההגליאנים בסנט לו־ אי את כתב־העת שלהם לפילוסופיה, בשנת 1867, בחרו כמוטו את המש־ פט הבא : „הפילוסופיה אינה אופה להם, אבל היא עשויה להבטיח לנו אל, חירות ונצח". אמירה זו, דומה שנתנה ביטוי נאות למצבה של ה־ פילוסופיה באמריקה דאז — מצד אחד אין כבפים מן הפילוסופיה ש־ תתרום שום תרומה לענייני המעשה, ומצד שני, אפשר לסמוך עליה ש־ תעניק תמיכה רוחנית בקטיגוריות הרחוקות מעניני המעשה במידה המבטיחה שלא תסכנה אותם כל־ עיקר. אחרי הכול, ענייני המעשה עמדו תמיד בדרגת־חשיבות ראשונה באמריקה, והכול יסכימו שהפילו־ סופיה האמריקאית נולדה למעשה עם הולדת הפראגמאטיזם, הדוקט־ רינה האומרת כי התוצאות המעשיות הן קנה־המידה של המשמעות ואף של האמת.

אולם כל זה אינו אלא דרשם חיצוני ושטחי. האמת היא כי לפי־ לוסופיה היתה השפעה גדולה על החיים באמריקה. ההשפעה הישירה של תורת ג׳ון לוק גרמה למהפכה בשיטת המימשל האמריקאית במאה ה־18 והשפעתו של דיואי גרמה ל־ מהפכה בשיטת החינוך האמריקאית במאה ה־20, והלה אינן אלא שתי דוגמאות בולטות במיוחד. ספרו ה־ חדש של מורטון וייט „מדע ורגש באמריקה — המחשבה הפילוסופית לבן ג׳ונתן אדוארדס ועד ג׳ון דיואי" („אוכספורד יוניברסיטי פרס"), ש־ הוא, לדעת מבקר ה„נ. י. טיימס בוק ראביו", הטוב בספרים שנכתבו על הפילוסופיה האמריקאית, עקב אחרי היחסים המורכבים הצדדיים שנרקמו בין הפילוסופיה האמריקאית ובין החיים הציבוריים והבינ'ו להם את המבנה הביחוד שלהם. קשה מאוד לדון בפילוסופיה האמריקאית בצורה כוללנית, כיון שהיא פלורא־ ליסטית באופיה אולם וייט מצליח בכך, משום שהוא בונה את דיונו סביב הניגוד בין מדע לרגש, בין שכל לאינטואיציה.

וייט פותח בתיאור השפעתו המכ־ רעת של לוק, אשר אחריה ניתן לע־ קוב למן התקופה הקולוניאלית ועד להקף המאה ה־19, הגב כך מראה, כיצד כפו התפתחות הפשיטיזם, ר. הוקה דמוקראטיה את ההוגים האמ־ ריקאים להתמודד עם בעיית יכולתו של אדם להגיע להכרת האמת במד־ עים ובמוסר כאחד. לוק היה סבור שניתן להעמיד את המוסר על בסיס ראציונלי ומדעי, ואילו ויליאם ג׳יימס היה סבור שההכרה המדעית עצמה עשויה להיות משעבדת לרגש. אכן, אדוארדס ואחריו אמרסון הא־ מינו כי הלב עשוי להכיר בלי תלות בהגיון אמיתות מוסר הדת, ואפילו צ׳ארלס סנדרס פירס — אחת הדמ־ ויות הגדולות בתחום הלוגיקה, הסכים לדעה זו. וייט מטפל גם בפילוסופים שנשכחו שלא בצדק, כמו יהושע רייס. בחירתו מרעננת, כיון שאין הוא עומד דווקא על ה־ שמות הגדולים והמפורסמים. סגולה אחרת במחקרו של וייט היא שהוא מאיר את ההחיפות אשר בצד אחד של הדיכוטומיה שהוא מציג — הצד של הרגש — האת מבחינת ההוגים העוסקים בהצדקת הדמוקראטיה, ש־ הרי אם משפטים כדיניים ומוסריים תובעים את סוג ההגיון וההוכחה שתובעים משפטי מדע, האם אמנם מרבית בני־האדם מסוגלים רק ל־ הרגשה אינטואיטיבית לגבי עניינים כאלה, אזי הדמוקראטיה היא תקוה אבודה. הדמוקראטיה עשויה לפעול רק אם למשפטי מוסר בסיס שונה מאשר למשפטי מדע, כך שיהיו ב־ היושג ידם של הכול, או אם יגלו את־רעת הכלל באמצעות חינוך לידי כך שיהיו בעלי יכולת לשפוט משפט מדעי. דיואי סבר שהתנאי השני צריך ועשוי להתממש, אולם רוב הפילוסופים האמריקאים סעבו ל־ התנאי הראשון, והיו תמימי דעים עם תומאס ג׳פרסון שבעיניו מוסר דע־ תם של פשוטים טובה כדעתם של מלומדים.

„מדע ורגש באמריקה" אינו רק תרומה רצינית ביותר להיסטוריה של הפילוסופיה באמריקה, אלא גם ספר הכתוב בבהירות ובצורה מעו־ ררה עניין.

סינתיה אוזיק על סיפורי ניסנסון

על קובץ הסיפורים „במלכות ה־ שלום" מאת יו. ניסנסון (הוצ' „פאר־ ראר, שטראוס אנד זירוג") כותבת ה־ סופרת והמבקרת סינתיה אוזיק : יו. ניסנסון ניחן באותה תכונה שה־ ניתן לכנותה : הדמיון התיאולוגי. ב־ תכונתו זו אין הוא יוצא־דופן בין קהל הסופרים האמריקאיים בכלל — פלאנרי או׳קונור המנוחה היא אולי הבולטת בכל הסופרים התיאולוגיים, ולאחריה ג׳ון אפדייק ולעתים ג׳ורג׳ פ. אליוט. אולם היהודים, אומה ש־ כביכול שואבת השראתה מן הרוחני, לא העניקו עד כה לספרות אמריקה אפילו סופר נבואי אחד — גדול או קטן. בבין שלושת הסופרים המהול־ לים המאופיינים בדרך־כלל כיהודים, לא הצג אף אחד להתמודד עם המ־ צב הקיצוני — השבטיות, אם נבחר במכוון מלה שובבה — עם התוון היהודי כפי שהוא נתפס לא כתכו־ נת־אופי חברתית, אלא כחיפוש מקו־ דש. פיליפ רות הוא צאצא לאותם סופרים ראשונים שעשו נסיונות ב־ אמריקניזציה כמו אברהם כהן („ע־ לייתו של דוד לוינסקי") וכהנרי רוט („קרא לכך שינה") ; הוא מט־ פל בביקורת החברה, באלו מביא את הפילוסופיה החברתית אל אותו קצה מכוון של ההיסטוריה. מלמוד דוחס היסטוריה במקטעים של משלי־מוסר, אבל משאירים חילונים במהותם — קצת כדי להתחמק מאשמה של קור־ תנות, וקצת משום שאינו מסוגל לד־ חוף עצמו אל מעבר לחירשות לדבר־ אלוהים המשתמעת מן המוסר החי־ לוני.

ניסנסון חותר בכיוון אחר. הוא בהכוון לשקוע אל תוך האלוהות עצ־ מה, מאחר שהוא בחדד בינתיים ב־ הישג זה, מגבלותיו אינן חשובות. ואף־על־פי־כן יש בכך משום מג־ בלה שספר סיפורים שבו זה אינו אלא המשך של ספרו הראשון „תל אב־ ב־ם". שניהם פרקים קטנים, ואף כי חלפו בין הראשון לשני שבע שנים הן עשויים להרכיב ספר אחד בלא שיחוש מישהו הבדל של סגנון או תנועה... ברובם היו הם סיפורים מ־ דוקדקים, משלמים, מלוטשים וכתו־ צאה מכך מבריקים לעתים. עוצמת הפרוזה של ניסנסון אינה במה ש־ הוא כולל בסיפור, אלא במה שהוא משמיט ממנו. ואולם, מה שחשוב באמת, מעבר לבעיות של דחיסות וברק, הוא כוחו של ניסנסון לעורר את הכאב־יד־כנחה. הוא הסופר ה־ יהודי־אמריקאי הראשון והבודד אל מבבר להתבוננות חברתית, אל מע־ בר לנסיון הקהילתי, אל אותם מקור כזות־קשב שבהם נשמע קול אלוהי ההיסטוריה. כתוצאה מכך, אין פלא בדבר ששישה מתוך שמונת הסי־ פורים שבספר מתרחשים בישראל. אך לא סתם בישראל אלא בטכסים המקראיים והתלמודיים. הדומה ש־ בעיני ניסנסון עשויים המבססים הו־ קדושים הללו להתגשם רק על אד־ מת הקודש עצמה. בסיפור שנקרא „עדרה הקץ", למעלה, אין מהירים לרבי הפציפיסטי יעקובי לנטוש את ירושלים כדי לצאת ליבנה, מקום ש־ הוא מקוה לפתוח בית־ספר ; הוא שידר ברדיו את השקפותיו הפקש־ ניות כנגד האלימות, והשלטונות, וכן הציבור, רואים בו איש כפופקפק ר־ אפילו תהרגי במדינה שמוקפת ב־ מלחמות. אולם הרבי מגיע ליבנה ; מבריחים אותו תחוצה בארון־מתים. המזימה כדהימה לא רק משום שהיא כה גאונית, אלא משום שדבר כפין זה קרה באמת... בסיפור קצר ביותר זה מהחיש ניסנסון בתשאי דעיון כ־ ביר בעל ממדים היסטוריים ומטא־ פיסיים כאחד, כשהוא מהולל מפין סטיית־זמן אשר בה העתיד המאיים מאיר את העבר המאיים. לא כל הסיפורים גאוניים כדי כך, אבל כל אחד מציין, מכיל, מפרש ומעשיר את הטכסט בדרך ספרותית. כל אחד מן הסיפורים הוא מדרש, פירוש מ־ איר־עיניים. בסיפור „צדקה" לומד ילד כי פירוש „צדקה תציל ממוות", אינו שתבוא גאולה לזה אשר כביל או לזה אשר ניצל, אלא לאלוהים עצמו ; היפוך אירוני וחוצפני של האמונה המתונה. „הזקן המשוגע" הוא עולה מאירופה המקבל על עצ־ מו חטא של אלימות כדי למנוע חייל ישראלי צעיר מלבצעו ; אסור שק־ דושת הארץ תחולל על־ידי אלה ש־ נולדו בה. רק שנים מן הסיפורים מתרחשים באמריקה. אחד מהם מת־ רחש ב־1912 באיסט־סייד הניו־יורקי — מעין מדינה יהודית בזעיר־ אנפין. הסיפור השני נושאו נעצרי — והוא נסב על קוויקר ההוגה בחיים שלאחר המוות ובנפש. סיפור זה מבטא משהו מוזר : דומה שבעיני ניסנסון אמריקה של זמננו אינה הד־ למת את הנושא היהודי לעומקו. סיפוריו נקראים כתרגומים מן העב־ רית... יהיה אשר יהיה, בעיני ני־ סנסון קול האלוהים אינו נשמע ב־ אמריקה.

(„ניו־יורק טיימס בוק ראביו")

„מסתרי האורגניזם"

הסרט „ו.ר. מסתרי האורגניזם" מ־ בוסס על תורתו של הפסיכולוג ה־ נודע וילהלם רייך. זוהי סאטירה פוליטית, פורנוגראפית ונרצות הצבר־ יה להפתיע כל קהל־צופים בעולם. ואולי מה שמפתיע בה ביותר היא העובדה שמקורה בארץ כיגוסלאביה של טיטו. יש להניח שחסידי רייך יזדהו את הסרט בשאר־נפש ולמתהם ינהגו קומוניסטים, פאשיסטים, רביד־ וניסטים, רפובליקנים ודמוקרטים. י־ צירתו של הסופר־במאי דושאן מאר קאבייב היא קול־קורא מודבב אך ב־ רור בהולם למפון אינדיבידואליזם יצרני ונגד כל הרוחות המבקשים להחניק דחפי אנוש בריאים. למטרה זו משמש רייך סמל הולם. והטרם מ־ שחזר בקבוצה זו היא הנגדרת לים מגרמניה של היטלר, שבא לאר־ מריקה. נוכח לדעת שהקומוניזם הוא כשלון ואמריקה אינה אלא חוזר־ תבהרעים. וסיים את חייו בבית־הסו־ הר הפדראלי של לואיסבורג ב־1957, כשהוא נחשב למטורף ודומה־אליל. „מסתרי האורגניזם" שצולם בחלקו באוה״ב, כולל ראיונות עם חולים שרייך טיפל בהם. ראיונות מאלפים אלה מבחישים את דרך הרדיפה אח־ רי האוסר בארצות המערב. לעומת אלה מסופר סיפורה של יפהפיה מ־ יגוסלביה, מוצלחת היא נפגשת עם כוכב באלט הקרח מבוסקבה. המאהב הרוסי הסרבן בונה שיחו בשברי פסוקים של לא־ נין, ובסופו של דבר הולם בראש היפהפיה באחד ממחלקיה. מבריק יותו סאטירה מבריקה. „מסתרי ה־ אורגניזם" הוא סרט המטפל במין ובעירום מתוך גישה כנה ורעננה.

מבחן מדעי כנושא למחזה

מבחן שנערך במינכן הראה כי 85 מתוך 101 אנשים שנבחרו לבחון באורח מקרי ונתבקשו ל„עזור" למלו־ מד על־ידי כך שיפעילו עליו הלם חשמלי נענו לבקשה בשמחה. אף־ על־פי שההלם החשמלי המופעל ע־ לול היה להמיתם. ואף כי הנבחנים לא יכלו לראות את קרבנותיהם, הנה יכלו לשמוע בבירור את זעקות הכאב שלהם, ובכל־זאת לחצו על הכפתור כשהקרבן לא מילא תביעות מסוימות. בהאמינם כי עובדה זו היא הגודרת את ההלם החשמלי. כל אלה האמינו, כמובן, כי הם עוזרים למלומד, או לסטודנט הנבחן.

זהו הרקע של המחזה האחרון של דיויד קון בן השלושים ושבע, אשר קמה עד כה פורסם בספרי הפרוזה שלו „N" ו„סילים בכדור פורה", אך לא עשה עד כה שום רושם בניסויי הבימתיים. שמו של המחזה האחרון „העמדת פנים" וקון קיבל השראה לכתיבתו על־ידי ניסוי שנאסף ב־ ארצות־הברית. היה זה מילגראם, הח־ קר ההתנהגות האמריקאי, אשר תיכן את המבחן, המוצג במחזהו של קון ואף הוציאו אל הפועל בשנת 1963. לאחר שכתב את המחזה, נסתבר לקון כי גם במינכן נעשה נסיון דומה. זוהו המופשט של ניסוי מדעי בהת־ נהגות האדם כתיאטרון הוא נושא דראמטי לאדריגל. אולם קון לא ני־ צל את כל האפשרויות שנושא בזה מביא. („זידויטשה צייטונג").

דת ומדע במחשבת הדור

(סוף מעמוד 18)

־ם כליל ובהיעלמו — לשחרר כ־ ־ת עצמה של אנרגיה. תורה מהפ־ ־נית זו קיבל אינשטיין בנוסחה מ־ ־יכסית קצרה : — $E = MC^2$. ־ (אנרגיה) שווה ל־M (מאסה) ־כל C (מהירות האור) בריבוע. שוואה זו, שהיא אחד מיסודותיה אבסטראקטיים — החשובה ביותר אבסטראקטית ביותר — של תורת ־חסות, הסיק איינשטיין מתוך גי־ ־י אחד שנעשה אף הוא ע״י איינ־ ־יין והוכיח כי קרני האור הם לא ־ אנרגיה אלא גם מאסה ־מר), הנמשכת בכוח הגראוויטא־ ־ה של השמש. ואם בצלמים שני ־בים הנמצאים משני עברי השי־ ־, רחוק רחוק מאתנו (צילום ־ה אפשרי רק בזמן ליקוי חמה), ־ו המאחר את שני הכוכבים יראו ־וק יותר מכפי שהוא באמת, מ־ ־ם שקרני אור הכוכבים העוברים ־שכו אל השמש, ויעקמו את קו ־ור המגיע אל האדמה.

הנה, ביום 29.5.1919, כשהיה לי־ חמה בט־פלים אשר בקאוקו באו ־ם מלומדים רבים ומשבדקו את ־יתו של איינשטיין בענין הגראו־ ־ציה של השמש, מצאו כי קרני ־ור של הכוכבים שמאחורי השי־ ־ התרחקו זה מזה בדיוק במידה ־בע. מציאות הגראוויטציה בין ה־ ־בים והשמש הוכיחה את נכונות ־דתן של קרני האור כמאסה ־ולה להימשך אל איזה שהוא חו־ ־ר הנמצא על־ידו, והצדיקו את ־שוואה הנ״ל. נוסחת המשוואה ה־ ־הראתה לנו, כמה אנרגיה עלינו ־קיע, כדי לכלות אה החומר, ־ איפשרה את המצאת פצצת ה־ ־ם שהוטלה על הירושימה וסיימה ־ מלחמת־העולם. השמדת 160,000 ־זים בבת אחת היא המציאות ה־ ־ה ביותר של האנושות, היא ־ה אלא פועל יוצא־יציר של נוס־ ־ מופשטת, בלתי־מציאותית, ש־ ־צה במוח של כלומד יהודי.

ד.

־כבן, זו היא הנקודה שבה עומד ־ים המודרני ביחסו של גילוי ה־ ־ך, וביחסם כל גילויי הטבע א־ הוא כגלה — ואינו מבין, שר ־ — ואינו כשיג. לאמיתו של ־, כל מה שהוא עושה אינו אלא ־זה־כישוף : הוא יודע את איתני ־ע, יודע להתיר אותם בשאור־ ־ אך לא בדרך ישירה, אלא ב־ ־עות של נוסחות־קסמים, שהר־ ־ יודע לו, אך לא מהותם. כ־ ־ מקובל גדול היודע את צירופי ־ות, אך לא את משמעותן הוא ־ד, תוהה ומשתומם, על הכוח ־ הצפון בצירוף הבלתי־מובן ו־ ־הוכבן.

־ עומד האדם המודרני פנים־ פנים עם הטבע, ולנגד עיניו ־ם הגדול, שעליו חרותות המלים ־ליות : במופלא ממך אל ־דרוש! זוג עיניים נתן לך ה־ ־א, וזוג אוזניים, חוש הריח, חוש ־ם וחוש המישוש — וזה הוא ־ך הכל. אין לך בעולמו של הק־ ברוך הוא אלא ד' אמות של ־שים בלבד. על כרחך אתה חי ־נת החדום שלהם, ואינך יכול ־צא ממסגרתם. הנצת לכיבושו ־ עולם — אולי ? — אבל לא ־ת לכבשנו של עולם, וכבל ש־ תרבה דעת, וככל שתעמיק חקור, כן תיתקל יותר ויותר באותו קיר אטום המפריד בינך ובין הוויות ה־ עולם...

כזה הוא חשבון־הנפש של המדע בן־זמננו, וכזה הוא הלך הרוח ה־ מסתנן קמצה קמצה לתוך השקפת־ עולמו של האדם שסיגל לעצמו את רמת התרבות של הדור. בטחונו ה־ עצמי שלו פג, היהירות שבלב מת־ נדפת, נעלם הצלם שסגד לו בהיכל המדע, והוא מתחיל לבקש לו משהו אחר, שימלא את החלל הריק שנוצר בלבו. עדיין לא הגיע אל האמונה, אבל כבר הגיע אל הספק הקודם ל־ אמונה, הספק המפריד והמזעזע ב־ יותר. מי יודע — הוא חושב — אולי אי־שם, בערפילי האופק הר־ חוק, מקום שבו שמים וארץ נוש־ קים זה את זה, על הגבול שבין המדע והבלתי־מודע, מסתתר איזה כוח סמיר, נעלם, בלתי־מושג, ש־ ממנו פינה וממנו יסוד לשתי הס־ פירות, הנבראות והבלתי־נבראות גם יחד...

אינשטיין אומר באחד מספריו : „אמונתי היא : הערצה נכנעת לכוח עליון ובלתי־מוגבל, המגלה עצמו בפרטים קלי־ערך שאנו מסוגלים ל־ תפוס בחושינו הכבדים ורוחנו ד־ לת התחושה. אותו שכנוע רגשי עמוק של נוכחות כוח חושב עליון, המתגלה בתוך העולם הבלתי־ מובן. זו השקפתי על ה„אלוהים".

ובמקום אחר הוא כותב שורות נפלאות אלה : „ההרגשה היפה ב־ יותר והעמוקה ביותר היא חקירת המיסטי הלא־נודע. זו היא בעצם תחילת כל מדע. מי שהרגשה זו זרה לו, זה שאינו יכול לעמוד דומם ולהתפעל, כמת יחשב. ל־ דעת, כי מה שבשבילנו הוא „בלתי־ מושג" הוא באמת קיים, ומפגין עצ־ מו בתור חכמה עליונה ויופי מזהיר ביותר אשר חושינו הכבדים תופסים אותו בצורה הפרימיטיבית ביותר. ידיעה זו, הרגשה זו, היא המלווה כל דתיות אמיתית". (עמודים 111־118 בספרו של ברנט „האוני־ ברסום וד״ר אינשטיין").

היה זמן שהאדם כפר בכול, מ־ דעת ומרצון ; היה זמן שבו דיכה לדעת כי אין מאחורי הקלעים ולא כלום. זו היתה הכפירה הילדותית, המתרברבת, של המאה שעברה. אולם הזמן ההוא חלף, כעת כבר אינו בטוח בכל־כך בדבר ; היום הוא יודע, כי לא רק שאינו יודע, אלא אינו יודע כמעט כלום. היום הוא יודע, כי גם התבונה הפשוטה של המציאות, כפי שהיא מצטיירת ב־ שכלו הבריא, אינה אלא פאטה־ מורגאנה, המונה בלתי־נכונה כשר־ לפת, צבועה בצבע האספקלריא ה־ כסופה של חושיו הכבדים, כדברי איינשטיין הנ״ל.

ואם כך הדבר ? אם העולם שהוא חי בו, האויר שהוא נושם, הצבעים שהוא רואה, הצלילים שהוא שומע — כל זה אינו אלא אשליה אחת גדולה ללא השוק בהוויה האמיתית שמאחורי המציאות — אם צחוק עשה לו הטבע והוא לא ידע כלום — אז כדאי אולי לב־ קש דרך חדשה, בלתי־מדעית, ל־ השגת אותו כוח עליון, הפועל בלי ספק מאחורי אשליה איומה זו.

אנטול פראנס חוזר...

(סוף מעמוד 18)

־ב. הם צופים זאת לאחר ציון בקי־ ־בים של ההוצאות. אף כי אין למ־ ־ יודע בישראל. אפשר לומר מבלי ־ש, כאין ביום אף סופר או מבודד ־אלי כזכר, שאינו מיוצג בספריה ־ובית בפאריס.

־ריצים במיוחד הוא מספר הספרים ־צא „תולדות הישוב". ספרים אלה ־צים במיוחד לסדור הצברי. ש־ ־הם יכולים להיציר היטבוריד־ נים, סטודנטים, וכל אלה החיים ב־ פאריס או הנמצאים בה במעבר, המ־ בקשים ביוזע על מדינת ישראל ועל התקופה שקדמה להקמתה.

ישנם סופרים ישראליים השולחים מיוזמתם כל ספר חדש שלהם לאוסף זה. מסתבר שמדי שנה מתקבלים כ־30 ספרים כאלה. בנהלת המדור, גב' מד־ לין נאי, אומרת שהיא מודה מראש לכל אלה שיעשו זאת בעתיד. ואף מזמינה כל סופר ישראלי הנמצא ב־ פאריס, או העובר בה, לבוא לבקר בבקבק..

האם תמנו

„התאספו לראות, האם קיימות הצעות אלטרנטיביות" ; „קיים ספק רב, האם מישהו משהל כרצי־ נות..." ; „התפתחה התרצצות סביב השאלה האם תיענה הממשלה ל־ תביעה" ; „הגוש האפרואסיתי יוסס האם להציע...". אפשר להמשיך בלא קושי את הרשימה הזאת של דוג־ מאות שכולן נוגעות לעניין אחד :

טור הלשון

שיבוש „האם" במשפטים מושעבדים. אודה על האמת : אחרי קריאה הא־ זנה לרבבי רבבות משפטים, עדיין עוברת בי צמרמורת. כל אימת ש־ נפגע אני מפגיעתו הרעה של שיבוש זה. ויש שאני תמה, אם העיתונאים המכבדים אותנו ביצירות אלו מב־ קשים להכעיס : הרי אפשר היה ל־ העלות על הדעת, שבמעטות יכתבו כמשפט כהלכתו. כל המשפטים הנ״ל לקוחים מן „הארץ", אבל כמובן אפ־ שר להמיר אותם ביצירות קולמוסיהם של סופרי עיתונים אחרים — — הנגע פשה.

בניגוד להרגלי צנותי הפסם על שאלת השואל בהתקפת מצה. לפנינו שיבוש — שיבוש גרוע, פוגם צורם. זה שיבוש שראוי יותר לעקרו ממאה שיבושים—כביכול, שמתקני לשון מביאים אותם להבאתם כדי לפסלם כאן פגם רציני וחמור — — וכל מה שאומר להלן אינו בחינת טיהור השרץ, אלא בחינת הסבר ד־ העמקה. הפסול נשאר פסול, ובבקרה זה אין פתח להיתר.

אולי אפשר לפתוח בשאלה ה־ ריכוה לעיל — ואפילו רמזתי לה דרך ביזום : מדוע זה שיבוש עיקש כל כך, מדוע הוא נאחז בלשון העי־ תונות ובנאומים ואין להזיזו ? מדוע אין לפחות נכנעים אחדים המוכנים לחזור למוטב ? אפשר שאם נשאל כך נוכל לפתוח בעיון.

לשון ימינו אינה נוהגת להציב סימן שאלה בראש משפטי שאלה, שלהם אפשר להשיב : הן או לאו. לאמר : אנו שואלים בפישרי־ אתה בא ? „תוכל לתת לי את זה ?" וכו'. משפט השאלה הישירה אין לו בלשון דורנו סימן מורפולוגי הכ־ רחי, ודי באינטונציה, כדי להבחין בין קביעה לשאלה. דוק : כוונתנו לאותן שאלות, שהתשובה עליהן היא אפשרית בצורות הן ולאו, ולא לשא־ לות של „מתי", „היכן", אשר כמובן אינן ענין לכאן. תלמיד לומד בשיעו־ רי דקדוק כללים המתייחסים ל„הא השאלה". כשהוא קורא במקרא או בשירה הוא מכיר כמובן את התפ־ קיד שיש ל„הא השאלה". אבל בלשון יומיום לא יימצא בר־דעת שישתמש בה. ואם תשמע אדם הפותח את שאלותיו בלשון יומיום ב„הא השא־ לה", מן הסתם הוא מורה לדקדוק, עולה מחוץ־לארץ, יהודי למעלה מ־ גיל שבעים וכד'.

עובדת יסוד זו של לשון דורנו חשובה ביותר להבנת כל הפרשה. משפט השאלה הישירה אינו זוכה כלל לציון פורמלי, וממילא אין תר־ דמה של הבחנה באמצעים בין סו־ גים שונים של משפטי שאלה. לא כן המשפט העקיף של שאלת „הן ולאו". אנו יכולים לומר במשפט שאילה ישירה : „שאלה אותו : אתה בא ? אבל אנו אנוסים להביע על ידי אמצעי מילולי־פורמלי את השאלה העקיפה : שאל אותו... הוא בא". בכוונה הצבתי נקודות. אי אפשר שלא לשים במקומן איזו מלית בלי לשבש את התוכן. הלשון דר־ רשת — כאן כן היום — איזו הבעה הפותחת ומרמזת לשאלה ה־ עקיפה. אנו יודעים ידיעה דקדוקית־ פורמלית, שמלית זו היא „אם". אבל כלום „אם" בלבד ? עינינו הרואות ואוזנינו השומעות, כי לא כן בלשון ימינו. כאלו כך : בעוד שאין שום סימן במשפט השאלה הישיר, יש הכרח במלית בשאלה העקיפה — ופתאום כבלים אנו שהלשון מרבה עלינו שיבושים שונים : „שאל אר תו אם/האם/באם הוא בא". זו צרי־ כה להיות נקודת המוצא להמשך בירורנו.

משה גושן־גוטשטיין

עורך המדור עונה על שאלות קו־ ראים בבעיות לשון שיש בהן ענין לכלל. את השאלות יש להפנות ל־ מדור „טור הלשון", מערכת „הארץ", ת״ד 233, תל־אביב.

ספרים חדשים

מקור

דוד בן־גוריון : יחוד ויעוד — דברים על בטחון ישראל. הוצאת „מע־ רכות", צבא הגנה לישראל. הוצאה לאור — משרד הבטחון.

מוסרת — פרקי הגות ומחקר. ליברה של רחל ניוטון. הוצאת ספרים פ. ניובן בע״מ ירושלים—תל־אביב. תשל״ב, 336 עמ'.

ק. צטניק: השעון — רומאן. מהדורה שניה. מוסד ביאליק, 100 עמ'.

[illegible]: הציונות [illegible] — פרקים בחיי מהללה ובתבניה. מוסד ביאליק, ירושלים. 224 עמ'.

רחל ינאית בן צבי: דרכי [illegible] — הוצאת קרית ספר בע״מ, ירושלים תשל״ב, 306 עמ'.

[illegible] — בעריכתו של מ. מוקסם. בהוצאת ארגון החיילים המשוחררים, מסורת לספריית פועלים, 326 עמ'.

יהודה עמיחי: לראות שהוא באהבה — שירים. הוצ' שוקן. 93 עמ'.

איתמר יעוז־קסט: הקו ההרהור — נוכנה בשני חלקים. הוצאה עקד. 92 עמ'.

תרגום

פ. מ. דוסטויבסקי: אידיוט — תורגם מרוסית בידי ש. הרברג. עם עובד תל אביב, 609 עמ'. מהדורה שניה.

א. סולז׳ניצין: אוגוסט 1914 — קשר ראשון. הרומאן עליו אמר המבקר הרוסי הגדול: „זהו מעשה חיו הקשוב ביותר". תירגם: י. כקרוני. הוצ' עם עובד, 519 עמ'.

כתבי־עת

משפטים — אביב תשל״ב, אפריל 1972. כרך ל״ה, יוצא ע״י הוצאת היכנות המאוחד. העורך: זרובבל גלעד, 174 עמ'.

שדמות — במה לתנועה הקיבוצית. גליון מ״ה, אביב תשל״ב, 124 עמ'.

לועזית

West German Reparations to Israel — by Nicholas Balabkins, Rutgers University Press, 384 pp.
על יחסי גרמניה—ישראל.

The World History of the Jewish People — The Hellenistic Age — Editor: Abraham Schalit. Massada Publishing Co., 360 pp.
התקופה ההלניסטית בפרקים מאת מ. אבי־יונה, י. קלויזנר, ו. צ'ריקובר.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חידושים „סיציליאניים"

שחמט

בעריכת משה צ'רניאק

הגנה סיציליאנית — מגמה שחלו בה שינויים רבים במהלך השנים. נמצאים בה כיום עמדות חדשות שהוכרו לא מזמן...

לבן: קארפוב
שחור: דיבוסקי

אליפות ברית המועצות, 1971

1. e4, c5; 2. פ-f3, d6; 3. d4, c:d4; 4. פ:d4, פ-f6; 5. פ-c3, a6 [illegible]

האשה נגד המחשב

...

לבן: ליהה לייט
שחור: מחשב אלקטרוני
(א. כ. אם 360)

1. d4, e5; 2. ר-c3, הc:d4 [illegible]

הומור שחמטאי

„שחמטאי-משחק במוקן: שחמטאי רוסי צעיר, בן 12, בלע רגלי בעת משחק ואושפז בבית החולים. הוא מתנחם: — „יכול היה להיות יותר גרוע אילו בלע את המלכה"

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה. הוויקרב של אליפות העולם הגיע למבוי סתום. ...

שחמט בישראל

משחקי הליגה — סיבוב ששי

לנה אוליבר, בנתון גבוה על הפ' ירושלים הצלה את סכוניו לראש הטבלה...

בעיה מס' 677
כאת מ. הייקר, 1956

הלבן מתחיל וכופה תיקו

ביצוע בהשראה

יד השבוע: מחלק דרום. הכל פגיעים.

צפון
♠ A 4
♡ Q 3
◇ A K J 5 2
♣ 6 4 3 2

מערב
♠ 10 7 5 2
♡ A K J 9
◇ 9 4
♣ K 10 5

מזרח
♠ 9 3
♡ 10 8 6 5
◇ Q 10 8
♣ J 9 8 7

דרום
♠ K Q J 8 6
♡ 7 4 2
◇ 7 6 3
♣ A Q

ברידג'

בעריכת [illegible]

בהתחרות זוגות הגיעו צפון-דרום ההזה סופי של משחק מלא בכל השולחנות. ... זכה בלקיחה עם ה-K ספייד בידו, ושיחק מיד דיאמונד כדי לקראת ה-J דיאמונד בדומם. ...

שערי ניירות ערך בבורסה התל-אביבית

4.5.1972

מניות			חברות להשקעה		
תעשיה, מסחר ושירותים			אלגר (ב)	90	90
השמל (ס)	63.5	63.5	אלרן (ב)	199.5	÷0.5
אליאנס ב' (ס)	810	+20	בינלים (ב)	202	201
אלקו 1 (ב)	111	111	יצוא (ב)	90.5	—1
אלקו 2.5 (ב)	109	109	פז (ב)	109	÷1
[illegible]			[illegible]		

מקרא: ר"ם — רגילות בבעלות; א' — מניה א'; ב' — מניה ב'; (ס) — על שם; (ב) — מוסף; ● — מוטרים בהגר; ★ — קונים בלבד.

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	206	195.5	195.5
ארז	116.8	111.3	111.3
איתן	118.57	—	110.80

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

האוניברסיטה העברית בירושלים

הרשמה ללימודי „מוסמך בעבודה סוציאלית" לשנת הלימודים תשל"ג

בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש פאול ברוואלד מודיע על תכנית לימודים דו-שנתית לקראת התואר „מוסמך בעבודה סוציאלית".

בתכנית הלימודים שתי מגמות התמחות: מגמה עיונית-מחקרית ומגמה למחקר בניהול שירותי הרווחה. התכנית תערכה בהכשרת כח-אדם לתפקידי הוראה ומחקר, וכן בהכשרת כח-אדם לתפקידי ניהול ומחקר בתכנון שירותי הרווחה. תכנית הלימודים לשנה הראשונה תהיה משותפת לכל התלמידים, ואילו בשנה השניה יבחרו התלמידים בהתמחות בתחום המחקר או בתחום הניהול של שירותי הרווחה הסוציאלית. הלימודים מכוונים לקבלת התואר „מוסמך", או להליפין, לאחר מילוי דרישות מסויימות, ישירות לתואר „דוקטור לפילוסופיה".

הלימודים בתכנית יחייבו את התלמידים להקדיש את מלוא זמנם ללא אפשרות של עבודה מחוץ לאוניברסיטה; לשם כך מצמידה האוניברסיטה לרשות תלמידי התואר השני, שיימצאו זכאים לקבלם ושאין להם סטיפנדיות אחרות, הלוואות ו/או קרנות למילגות לימודים ו/או עבודה עזרה בהוראה או במחקר.

הלימודים פתוחים לבעלי התואר „בוגר בעבודה סוציאלית" או בעלי התאר „בוגר" במקצועות הקרובים, אשר רמת ציוניהם גבוהה (בממוצע ציונים „טוב" ומעלה) לאחר שיעברו הליכי מיון נוספים.

בוגרי המקצועות הקרובים אשר יתקבלו לתכנית, יידרשו להשלים ידיעותיהם הבסיסיות בעבודה סוציאלית.

ההרשמה תסתיים ביום סיון תשל"ב — 30.5.72.

המעוניינים בתכנית לימודים זו מתבקשים לפנות לשם קבלת פרטים לפי הכתובת: המזכירות ללימודי התואר „מוסמך" (חדר 500) ביה"ס לעבודה סוציאלית קרית האוניברסיטה גבעת רם, ירושלים.

משרד החנוך והתרבות
המחלקה להנחלת הלשון

אולפן עקיבא נתניה
מרכז ללמוד השפה העברית, תרבות ישראל וידע הארץ

השתלמות בשפה העברית - 4 שבועות

פתיחה: 14 במאי 1972

קורס אינטנסיבי לותיקים ולבוגרי אולפנים הזקוקים להשלמה כללית של ידיעותיהם בלשון.

- ★ שפור ההבעה בכתב ובעל פה
- ★ עקירת שגיאות כתיב
- ★ פרקים נבחרים בתנ"ך ובספרות

הקורס מתקיים בתנאי פנימיה. תושבי נתניה והסביבה מתקבלים גם כתלמידים אקסטרנים.

● פרטים והרשמה: אולפן עקיבא נתניה, חבצלת השרון טל. 053—24506; 053—23947

משרד החינוך והתרבות
האגף לחינוך התיישבותי

ברית התנועה הקבוצית
הועדה לקליטת נוער

מבצע קליטה מיוחד לתלמידים ולנוער

התנועה הקבוצית, בשתוף עם משרד החינוך והתרבות ועליית הנוער, מציעה לכל ילד ונער בישראל לימודים במסגרת התיישבות העובדת, בכל חלקי הארץ.

- ★ לימודים בבתות יסוד — בחטיבות ביניים — ובכתות על-יסודיות
- ★ תעודת בגרות לבצליחים בבחינות.
- ★ בגמות עיוניות ומקצועיות בהתאם לנטיה התלמיד וכשרונו.
- ★ הלימודים בבתי-ספר מקומיים ואזוריים.
- ★ פניימיה ליד כל בית ספר.

הטבות נלוות כולל הוצאה לקורס [illegible]

ההרשמה: בימי א' ב' ג' בשעות 14—9 בתל-אביב בבית „המרכז החקלאי", רח' שאול המלך 8, קומה ה', חדר מס' 508, ת.ד. 33210, בירור 31330 טלפון 03—252171.

בחיפה בימי א' בשעות 14—9, במשרד התנועה, בית הקיבוץ המאוחד רח' פרץ 31.

פרטים ויעוץ: באגף לחינוך התיישבותי, הקריה ת"א, רח' ד' בית מס' 8, ת.ד. 1036 טלפון 255421.

למדו בבתי הספר של ההתישבות העובדת!

משרד העבודה

אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

נמשכת ההרשמה לקורסים למבוגרים

במקצועות שונים במקומות הבאים:

במחוז תל-אביב והמרכז

- ★ מכונאות-רכב
- ★ חרטות — (גם לנשים)
- ★ נגרות

התלמידים יקבלו במקצועות לקיום והוצאות נסיעה.

- ★ דפוס-אופסט

התלמידים יקבלו בעבק הדמי קיום [illegible]

הרשמה אצל היועץ המקצועי בלשכות העבודה [illegible]

קורס למצילי בריכה

[illegible] 14.5.72

● הרשמה: במשרדי האגף, רחוב יונה הנביא 13, תל-אביב.

מחוז חיפה והצפון

- ★ עיבוד שבבי — לגברים ונשים
- ● משך הקורס 8 חודשים.
- ● מתקבלים מועמדים לאחר שרות צבאי [illegible]
- ★ מכונאות-רכב
- ● משך הקורס 12 חודשים.
- ● מתקבלים מועמדים שסיימו 8 שנות לימוד.
- ★ חרטות
- ● משך הקורס 8 חודשים
- מתקבלים מועמדים שסיימו 8 שנות לימוד.
- ● המשתתפים בקורסים יקבלו במענקי קיום והוצאות נסיעה.
- ● הרשמה אצל היועצים המקצועיים בלשכת העבודה, בבנין האגף, דרך העצמאות 82, חיפה.

אוניברסיטת תל-אביב

החטיבה לרישום ולקבלה

מודיעה על

המשך רישום מועמדים ללימודי הסמכה (תואר שני)

למכון לקרימינולוגיה ולמשפט פלילי

[illegible]

בימים א'—ה' בשעות 14.00—08.00
בימי ד' גם בשעות 17.00—15.00
טלפון: 411191-3

משרד העבודה
אגף הנוער
והחינוך המקצועי

„אגד"
אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ

החלה ההרשמה לבתי הספר התעשייתיים של „אגד" לשנת תשל"ג

בית הספר אזור צפון — במוסך עיר-גנים — חיפה
בית הספר אזור ירושלים

מקצועות הלימוד: באזור הצפון — מגמות:
1. מכונאות מרכבים.
2. מכונאות רכב.

[illegible]

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

ארגון מוסמכי הטכניון

אגודת דורשי הטכניון בישראל

יום המוסמך
תשל"ב

יום המוסמך למוסמכי הטכניון יתקיים ביום שלישי 16.5.72 בקרית-הטכניון חיפה — החל משעה 10.30.

כל מוסמכי הטכניון מוזמנים בזה.

הזמנות נשלחו.

במידה ולא קבלת הזמנה או ברצונך לברר פרטים נוספים, נא לפנות אל אגודת דורשי הטכניון:

בחיפה, רח' הרצל 16 (בית הקרנות), טלפון: 666983
בתל-אביב, רח' ליסין 14, טלפון: 251763

משרד התחבורה
האגף לרכב ושירותי אחזקה

משרד העבודה
אגף להכשרה והשתלמות מקצועית

המכון לפריון העבודה והייצור
מרכז ההדרכה
אזור חיפה והצפון

נמשכת ההרשמה לקורס
מנהלי מוסך בכירים

שייפתח בחודש יוני 1972

הקורס מיועד: למנהלי ובעלי מוסכים בעלי כתב הסמכה לניהול מוסך.

מטרת הקורס: להקנות למשתתפיו את הטכניקות והגישות המתקדמות בניהול מוסכים ולהכשירם לקראת הבחינות לקבלת תואר „מנהל מוסך בכיר" מטעם משרד התחבורה.

משך הלימודים: 300 שעות לימוד במשך כשנה וחצי, פעמיים בשבוע בשעות אחרי הצהריים.

● בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למשרדי המכון, דרך העצמאות 82 חיפה, טל. 666388, 667635.

המלחמה על הסכמי השכר

יצחק בן אהרון עומד חסר־אונים מול האיגודים המקצועיים שאינם סרים למרותו

מאת אמנון ברזילי

אילו היה מזכיר ההסתדרות מר יצ־חק בן־אהרון רביבג, לבטח היה לו־ביזת קשבים ובחזק את חתימתו הכוספת על הסכם השכר הכולל, ליב את ההסכם מהסגרת המסלה כי כידעה הציבור. וכל כך לכה? הסכם השכר שלפני שלושה חוד־שים הבריח עליו בן־אהרון כמוב הסכים שנתכבר בעשרים השנים האחרונות. הוא כידב עתה אילבה שלגבו התוך של המבכלה. תוסף להי לייסם את מה שנבבה ובתי לאחר מו"מ ביגעת, כער האבי־ההיכך והבתוב בין עבורה ההמי־ות לאיגודים המקצועיים, כל אלה תיטים את מדיניות המקצועית רת הנואי של בן־אהרון.

הוכחת ברובה לשאיפתו הכמוסה בן־אהרון הייה בחכיע עבבר. ביקה סיערה שנערכה בין צמרת ההסתדרות לראשי התעשיינים, הזהיר אהרון, כי יפוצץ את הסכמי הש־ר בגן 24 שעות. היה זה לאחר שר ועדת העבודה בהתאחדות הת־עשיינים מר זלבן סואייב הודיע, התעשיינים יתבעו את ההסתדרות תיהדין לעבודה על עיכוב תהי־הסכמי השכר.

ידיעה זו התפרסמה כעלבון צורב בן־אהרון הציבור חסר־אונים מול האיגודים המקצועיים שאינם סרים למרותו ומסרבים לחתום על הסכם־השכר. עתה מתאמץ בן־אהרון להמ־ציא נימוקים תמוהים כדי להסביר אשר אירע.

במודע שעבר גילה בן־אהרון את האינפלציה. זו משמשת לו עתה כלש בית היסודית להוכחתו, כי ההס־דים בלא נהנים איכם באשמתו אלא באשמת ההתייקרויות והאינ־פלציה הדוהרת במשק.

את התיאוריה הזו ניסה מר בן־אהרון „למכור" גם לראש הממשלה גב' גולדה מאיר, לשרים הכלכליים ולראשי המערך אלה התכנסו בחודש שעבר כדי לשמוע דין וחשבון על יחסי העבודה במשק. בעדי־נות, אך בתקיפה, כדי לא לעורר את זעמו של מר בן־אהרון, הודיע ברגי־עות הרבה, דחה הפורום את רעיו־נותיו. ראש הממשלה הבהירה, כי האיגודים המקצועיים לפעול בהם בגם למדיניות המקבריבת כפי שעה אותה ההסתדרות יחד עם הא־גודים המקצועיים.

לראשי המערך לא נכנסו לויכוח עם מר בן־אהרון בעניין הפיכת האינ־פלציה לגורם המעכב את החתימה על הסכמי־השכר. בכך רצו לכבד ע־מת שיגו, ומשבר המזור יהגר, כמו של ההסברותו מתפקידו כמזכיר ההסתדרות. בכל מקום היה ברור ל־משתתפים בפגישה, כי אין לאינ־פלציה כל קשר לעיכובים בחתימה הסכמי השכר. הגורמים לאינפלציה, שכולם מודים בקיומה, התחלתם ב־1970 ואף קודם לכן. ההתייקרויות שחלו במשק נגרמו, בין השאר, בשני פיחותים שעברו על המשק. בן־אהרון, כאיש המצוי בכלכלה הישרא־לית, כביר בכך וידע על תופעות אלה גם בעת חתימת הסכם השכר בפברו־אר. הוא היה חייב לקחת גורמים אלה בחשבון בעת החתימה על ההסכם, כאשר בדיעה צלולה הרעיף שבחים על תוכנו ועל ההישגים הכבירים ב־עבור העובדים. קשה לקבל עתה את טענתו, כי האינפלציה הדוהרת

אוריאל אברהמוביץ

היא הגורם המעכב את חתימת הסכ־מים.

חמש קבוצות משתתפות באריח פעיל במגעים על חתימת הסכמי־השכר. הלחצים וניגודי האינטרסים וההשקפות ביניהן הם הגורם העי־קרי לסחבת המכבידה, ולאיומים ב־השבתות.

מוקדי הכוחות

✱ הממשלה: מיוצגת על־ידי שר האוצר מר פנחס ספיר. משרדו הת־ליט על ביטול מלוה החסכון והיטל הבטחון החל מהמשכורת אפריל. ההק־לה בבסיס נקבה בין 10%—14% לבעלי הכנסות גבוהות ובינוניות. ה־אוצר תבע להתיר את סיום המו"מ ובקבל את טענת התעשיינים, כי כל הבעיית שכר כלל לבה שטובה הצ־ער את מצב התעשייה.

הגירסה הרווחת היא, כי שר האו־צר אחראי במידה רבה לעיכובים ב־חתימת הסכמי־השכר, מאחר שגילה את קלפיו בשעה מוקדם מדי. ההסכ־מה שמר ספיר נאות להקטין את נטל המסים נתפרשה כחולשה לאיגודים ה־מקצועיים בלי שיבאיבו כלל. לכן התחזקה עמדת המיקוח שלהם בעת שהוחלט במו"מ עם המעבידים.

✱ ההסתדרות: מיוצגת במו"מ ע"י מר בן־אהרון, יו"ר המחלקה לאי־גוד מקצועי מר אוריאל אברהמוביץ וכמלא מקומו מר יהושע ושציבא. אלה איבדו להלוטין את ההשפעה על האיגודים המקצועיים. הם היו מעדיפים לראות את האיגודים המק־צועיים חותמים על הסכם השכר כפי שהוא. מאחר שאין בכוחם לכפות את רצונם על האיגודים, מנסים הם למ־צוא הסבר אידיאולוגי וכלכלי למשבר. אין הם נהנים מתמיכת כלל צמרת ההסתדרות. בעיקר מסתייגים הם אנשי מפ"ם המקורבים למשק ההסתדרותי.

כשלונה של ההסתדרות נעוץ בני־סיונה לחתום על הסכם־שכר כולל, כאשר המציאות מוכיחה, כי הסכמי־השכר המתחתים הם ענפיים וכל ענף נוהג לפי יכולתו. בן־אהרון טעה כאשר הניח, כי האיגודים המקצו־עיים יגלו נכונות לקבל תוספת שכר אחידה. הוא הכניס את האיגודים, שיכלו להשיג יותר במו"מ עם המע־בידים, למיטת סדום של תוספת שכר בת 6% במשך שנתיים.

✱ האיגודים המקצועיים: יש בה־סתדרות 42 איגודים המייצגים כמ־עט את כל 740 אלף העובדים במשק. איגם מקבלים את מרות ההסתדרות ולא מסתפקים בתוספת השכר המו־צעת להם. הסתדרות פועלי המזון הכריזה על השבתה כללית של 10 מפעלי שימורים מה־14 למאי על תביעות שכר שאינן מופיעות בהסכם הכולל.

האיגודים אינם נחפזים לחתום על ההסכמים מחשש שכל המקדים הפ־סיד. תביעות השכר של חלק ניכר מהאיגודים מסתכמות בעשרות אחו־זים. ראשי האיגודים מזכירים, כי גם בתקופת עיסקת החבילה, כשדובר על תוספת שכר של 6% לשנתיים, עלה השכר באותה תקופה ב־32%.

✱ ועדי העובדים: במשק 30 אלף ועדי עובדים המייצגים את ציבור העובדים במקומות העבודה. חלק ני־כר מהועדים הגיש תביעות שכר ל־הנהלות המפעלים בלי כל קשר ל־מו"מ שמנהלים האיגודים המקצו־עיים עם ראשי התעשיינים. הועדים כועסים על מדיניות של איפה ואיפה בנושא השכר. עובדי חברת החשמל מקבלים שכר גבוה יותר מעובדי מקו־רות העושים עבודה דומה. נהג מש־אית במפעל מקבל שכר נמוך יותר מעמיתו עובד סולל־בונה העושה או־תה עבודה בדיוק. שכר עובדי המד־פיס הממשלתי הוא לפי תעריף ממ־שלתי בעוד עובדי־דפוס אחרים מ־קבלים שכר גבוה פי שניים ושלושה. ועדי העובדים תובעים להשוות שכר קבוצות אלו.

✱ המעסיקים: מיוצגים על־ידי לשכת התאום של הארגונים הכלכ־ליים. בראשה עומד נשיא התאחדות התעשיינים מר מרק מושביץ בעל מפעלי עלית. הלשכה מייצגת את ארגון הקבלנים, הפרדסנים, האי־כרים, לשכות המסחר והתעשיינים. לשכת התאום מייצגת רק את התע־שייה הפרטית המהווה 10% מכלל התעשייה בארץ. בעקבות החתימה ההסכמים חלים צווי הרחבה על ה־תעשיות הגדולות של המגזר הממ־שלתי וההסתדרותי (חברת חשמל, מפעלי ים־המלח, עובדי עיריות ו־ממשלה, כור, סולל בונה).

לממשלה נוח שהתעשייה הפרטית מנהלת את המגעים עם ההסתדרות. כך משמשים התעשיינים „בשר תותי־חים" ומונעים עימות מיותר בין ה־ממשלה להסתדרות.

בהסכם המסגרת מחודש פברואר הסכימו המעסיקים לקבוע שכר מינ־ימום של 425 ל"י לחודש וכן לשלם תוספת שכר של 3% לשנה זו ותו־ספת דומה לשנה הבאה.

הקרח אינו מפשיר

השביתה הצפויה לפרוץ בעוד שבוע וחצי בעשרה מפעלי שימורים גורמת עצבנות רבה בקרב התע־שיינים. כתגובה הוקם מטה חרום שינקוט צעדים נגד כל שביתה. הוח־לט, כי אם אכן יוגשם האיום, תשבית התעשייה הפרטית את כל ענף המזון. התעשיינים חשים עתה, כי המאבק נושא אופי חריף הרבה יותר מכפי הצפוי. הוא נובע מטקטי־קה עקרונית שנקבעה בהסתדרות פו־עלי־המזון, כנראה בהוראת צמרת ההסתדרות.

כדי לפרוץ את מסגרת הסכם־השכר הכולל הגישו עובדי השימורים תבי־עה לשיפורים בתנאים הסוציאליים. הדרישה היא לקבוע פיצויים של חו־דש על כל שנת עבודה. התביעה נת־קלה בהתנגדות עיקשת של התעשיינים ולכן פרצה בשבוע שעבר שביתה בת 24 שעות בקונצרן עלית.

חשש מתגובת שרשרת

ההסכם בו נהגו אנשי ההסתדרות בפועלי־המזון היה מחושב. אף כי מב־חינה כספית לא יעלו התביעות כמו־רב למפעלים, הם יפרצו את מסגרת הסכם השכר הכולל. להסתדרות קל להגן על תביעה זו שבשנת 1972 היא נראית אלמנטרית לציבור העו־בדים הנהנה זה שנים מפיצוי חודש משכורת על כל שנת עבודה. המעסי־קים היו מוכנים להיענות לתביעה זו אילו ידעו, כי בכך יסתיימו הת־ביעות. אלא שברור, כי קבלת הת־ביעה פירושה תגובת שרשרת בכל המשק והודאה של המעסיקים עצ־מם בביטול הסכם השכר הכולל.

בעוד פועלי המזון נערכים לקראת המאבק, ממשיכים שאר האיגודים המקצועיים לשבת „על הגדר" ולהת־בצר בעמדות המתנה. באין גורם בעל השפעה בהסתדרות שיטיל מורא על האיגודים מגדיל כל יום נוסף את יכולת המיקוח ומוסיף אחוזים נוס־פים לסל תביעות השכר.

למה הדבר דומה? יש לאדם דירה אותה הוא רוצה למכור. כאשר מח־ירי הדירות עולים הוא ממתין, שמא יקבל מחיר טוב יותר. יחד עימו ממתינים אחרים שאף הם אינם מוכרים את דירותיהם מאותה סיבה. נוצר מחסור בדירות והמחירים ממ־שיכים לעלות. כאן צריכה לבוא הת־ערבות של גורם בפקה שיודיע, כי מחירי הדירות לא יעלו אפילו ימתינו הבעלים תקופה ממושכת.

בתחום יחסי העבודה מתרחש מ־צב דומה, אך בן־אהרון, במקום לה־עמיד את האיגודים על חומרת המצב ולעצור את תביעותיהם, מולם דום.

באין גורם מרתיע, נהנים האיגו־דים המקצועיים מתקופת הרגיעה. שלושה חדשים חלפו ואין איש המ־דרבן אותם לחתום על הסכמים. נר־אה כי עתה אין צמרת ההסתדרות את הרכבת ולא תצליח לכפות על האיגודים המקצועיים להחדר ולחת־תום על הסכמי שכר.

מכירי איגודים רבים רואים בעיני רוחם את שנת 1973 מתקרבת. בשנה זו יערכו הבחירות הכלליות להסתדרות ולכנסת. בתקופה זו סבו־רים ראשי האיגודים יתערער מיצבו של האוצר שאין כסף בקופה. גם לממשלה המורכבת ברובה מאנשי מפלגת העבודה ברור, כי אי קבלת התביעות אז, תגרום צרות רבות למפלגה ולהפסד קולות ניכר. דומה כי אז יקל על שר האוצר לגלות נדי־בות רבה ולשלם יותר במגמה למנוע שביתות ומשברים ערב בחירות.

פוקה, זאב בודד

רקע עסקותיו של ד"ר הירש

מאת אלעזר לוין

כאשר החליט ד"ר פוקה הירש ל־הגיש תביעת פיצויים על כ־1.2 מיל־יון לירות נגד החברה האמריקאית אירומאריטים, ספק אם העלה על דעתו, כי צעד זה עלול להכניסו ל־צרות. בחודשים האחרונים, מאז ה־גיש ד"ר הירש (64) את התביעה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, חקרו אנשי מס הכנסה בעסקיו. ה־שבוע פשטו על משרדיו ודירתו, אספו אלפי מסמכים, ועתה הם בוד־קים חשדות בדבר העלמת מס ואי־העברת מטבע בסכומים של מאות אלפי לירות במשך השנים האחרו־נות.

אורח חייו הנוצץ של ד"ר הירש היה לשם דבר. ברור, כי ההוצאות האישיות שלו הגיעו למאות אלפי לירות בכל שנה. הוא בנה וילה מ־פוארת בקיסריה, יש לו שתי דירות בצפון תל־אביב, בשרותים אישיים עומדים עליו מבוקר ועד ערב. אשה לא נשא, אך תמיד היתה לו ידידה הו־רנית — ישראלית או בת חוץ־לארץ.

מדי שנה נסע כמה פעמים לחוץ לארץ — לעתים לרגל עסקיו, לעתים כדי לבלות חופשה באלפים או ב־איים נידחים באוקינוס השקט. בעיני רבים נחשב לאלוף ה„דולצ'ה וי־טה" של תל־אביב. המסיבות הנוש־פות שלו היו לשם דבר, הן בהרכב האורחים, הן בהוצאות הגדולות על כל הילולה.

סוכן ספקי נשק

מנין בא הכסף? ספק אם רבים ממקורביו נתנו דעתם לשאלה זו. ידידיו ישיבו לך, כי המהנדס ד"ר הירש הוא סוכן של חברות אמרי־קאיות ואירופיות שונות, ומקבל מהן דמי עמילות ניכרים.

התשובה זו נכונה בעיקרה. ד"ר הירש הוא סוכן של כעשר חברות בארצות הברית, בבריטניה ובמערב אירופה, ומייבא בעיקר ציוד טכני. בין היתר ציוד בטחוני לצרכי צה"ל. ברור, כי הוא אחד מאותם בני החוג הנוצץ שעסקיהם פרחו אחרי מלחמת ששת הימים. עם זאת, נפרש מסך של שתיקה על פירוט עסקיו של ד"ר הירש.

כאשר ביקשתי פעם ממזכירתו את רשימת החברות שהוא מייצג בישר־אל — נענתי בסירוב. לא תמצאו את שמו בספרי „מי מייצג מי" ואף בלשכת המסחר של תל־אביב אינו חבר. בעולם העסקים פעלו ד"ר הירש וחברתו, חברת סידב, בשיטת הזאב הבודד. עם זאת היה ידוע, כי שימש כסוכן קונצרן ויקרס־ארמסטרונג, קונצרן הנשק הגדול ביותר בבריטניה. כן היה סוכן של כמה חברות אמרי־קאיות לאספקת ציוד רשת ונשק מסוגים שונים.

בסוף פברואר עלה לפתע המסך מעל עסקיו של ד"ר פוקה הירש. המעשה שהיה כך היה: במשך 16 שנים, מ־1955, שימשה חברת סידב כסוכן של חברת אירומאריטים ה־אמריקאית, שהיא יצרנית ציוד א־לקטרוני לצרכים צבאיים מגוונים. בתזכיר שהגיש לבית המשפט ה־מחוזי טוען ד"ר הירש, כי „אירו־מאריטים פנתה לסידב ב־1955, כי כבר אז היה לסידב ידע ומוניטין ביבוא מוצרים כאלה". נקבע, כי ה־חברה תהיה סוכן בלעדי בישראל של החברה האמריקאית.

„שנים לא רבות — כותב ד"ר הירש בתזכיר — היו האפשרויות ליבוא הציוד מצומצמות, בשל הגב־לות שהוטלו על־ידי ממשלת ארה"ב ליצוא המוצרים לישראל. אך עם ה־שינוי במדיניות בשנת 1963 התרחבו האפשרויות".

בנובמבר אשתקד ניתקה אירו־מאריטים לפתע את הקשרים. ד"ר הירש הגיש נגדה תביעת פי־צויים בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

עסקים במיליוני דולר

בתשע השנים האחרונות, אך ב־יחוד מאז מלחמת ששת הימים, הל־כו וגדלו עיסקי היבוא של תוצרת אירומאריטים בשביל צה"ל. בשנת 1966 היה היבוא 145 אלף דולר, ב־1967 — 138 אלף דולר, ב־1968־1969 (שנתיים יחד) 527 אלף דולר, ב־1970 עלה היקף העסקים ל־963 אלף דולר, ב־1971 הגיע היבוא לשיא של 1.47 מיליון דולר. הקפיצה העיקרית ביבוא הציוד האלקטרוני חלה איפוא בשנתיים האחרונות.

הכנסותיו של הסוכן מעיסקי אי־רומאריטים נקבעו כאחוז מהיקף ה־מכירות, וד"ר הירש עצמו מספר ב־תזכיר, כי ברוב המקרים הגיעה ה־עמלה לשיעור 10%.

אם נסכם את עיסקי היבוא באר־בע השנים 1967 עד 1970 (לגבי 1971 אין נתונים על היקף העמלה) נמ־צא, כי בארבע השנים הללו היה היבוא כ־1.63 מיליון דולר, והעמ־לות (לפי שנות מס, המוזזות בשלו־שה חדשים משנה קלנדרית) 159 אלף דולר. לכאורה, קיימת התאמה כמעט מוחלטת בין ההכנסות לבין העמלות, על בסיס של עמלה בשי־עור 10%.

הכל חלק? לאו דוקא. המספרים לגבי 1970 מעוררים תמיהה. בשנה זו ייבא ד"ר הירש ציוד ב־963 אלף דולר, אך הוא מצהיר על עמלה ב־שנת המס 1970/71 בשיעור 48 אלף דולר בלבד — כמחצית העמלה ש־היינו מצפים לראות. הסבר אפשרי לכך הוא שנעשתה עיסקה גדולה ב־ינואר־מרס 1970, והיא איננה כלולה בנתוני העמלות לשנת 1970/71. נקו־דה זו, מכל מקום, נשארת פתוחה לעיון חוקרי מס הכנסה.

ד"ר הירש מצהיר בבית המשפט, כי בכל 16 שנות הקשר בינו ובין חברת האלקטרוניקה האמריקאית הוא ייבא ציוד שלה בשווי 3.24 מיליון דולר. זהו נתון שאפשר לאמתו, אם מבקשים מהחברה האמריקאית למ־סור מה המכירות שעשתה באמצעות ד"ר הירש. מסתבר, כי חוקרי מס הכנסה פנו אל החברה, ברחוב 15 מספר 1156 בוושינגטון, ושם נמסר להם, כי למעשה היא מכרה לישר־אל באמצעות ד"ר הירש ב־4.5 מיל־יון דולר במשך אותה תקופה. אם כך, קיים הפרש של 1.2 מיליון דולר במחזור ושל 120 אלף־דולר בעמלה (לפי 10%).

כסף הופקד בשווייץ?

חוקרי מס הכנסה סבורים, בפש־טות, כי ההפרש בעמלות נשאר ב־חוץ לארץ, הופקד בבנקים בשווייץ בחשבון חברה של ד"ר הירש הרשו־מה שם. במונחים של לירות יכול כאן החשד של העלמת מס להגיע לכמה מיליון לירות. ייתכן שיש כאן גם עבירה על חוק מטבע חוץ, כיון שישראלים חייבים להעביר ארצה הכנסות כאלו.

אין זה סוף הסיפור. עסקיו של ד"ר הירש עם אירומאריטים היוו רק חלק לא גדול מכלל עסקיו. לפי גירסת פרקליטו, הרי העסקים עם החברה האמריקאית היוו שליש מ־כלל עסקיו. לפי גירסת מס הכנסה — פחות משליש. אם ההכנסה מ־אירומאריטים בעמלות היתה בסדר גודל של 150—170 אלף ל"י, הרי יתכן שכלל הכנסותיו של ד"ר הירש מתקרב ל־500 אלף לירות לשנה. ברור, כי עתה יבדקו חוקרי מס ההכנסה מה גורלן של העמלות שקי־בל ד"ר הירש מכל יתר החברות ש־אותן הוא מייצג בארץ ואם כלל אותן במלואן בדוח על הכנסותיו.

ביקש פשרה

אגב: גורלה של התביעה נגד אי־רומאריטים, שבה ביקש ד"ר הירש פיצויים בגין ניתוק קשרי הסוכנות שלו, עדיין לא ברור. ב־ע"ב בפברו־אר הוציא השופט המחוזי מר שלמה לובנברג צו, האוסר על אירומארי־טים להתקשר עם סוכן אחר, וזאת בתנאי שסידב תפקיד ערבות של 200 אלף ל"י. ב־17 במרס קבע השופט, כי הצו בטל, מכיון שסידב לא הפ־קידה את הערבות. ב־6 באפריל ביקשה סידב למחוק כליל את ה־תביעה, משום שמתנהל משא ומתן עם החברה האמריקאית על הסדר. השבוע נודע לי, כי המשא והמתן בין הצדדים אינו מתקדם.

הבא אחריו

מאיר גירון מקווה לשנות את דמות „נתיבי נפט"

מאת שלמה גרבר

לאחר התפטרותו של מר מרדכי פרידמן מתפקידו כמנהל חברת נתי־בי נפט, כאשר שר האוצר וסגנו החלו לחשוב על מועמד מתאים ל־משרה זו במקומו, הועלה שמו של מר מאיר גירון כמועמד הרציני ב־יותר. שבועות מספר לפני כן, בחג הפסח, כאשר בא מר גירון לארץ כדי לבלות בחוג משפחתו, פנה אל מר ספיר וביקש ממנו לשלב אותו בחזרה במשק הישראלי לאחר שפרש מהנהלת צים לפני כשנתיים.

את התפקיד של מנהל נתיבי נפט קיבל לא ברצון רב, ובהתחלה אף דחה את ההצעה שהופנתה אליו על־ידי סגן שר האוצר הד"ר צבי דינ־שטיין, בשיחה טלפונית לציריך, שם שהה באחרונה בגלל עסקיו. אך ב־סופו של דבר הסכים לקבל את ה־תפקיד, כשהמניע העיקרי שלו הוא לחזור לארץ לאחר שנתיים של נדו־דים בארצות־חוץ.

הדעה הכללית של היודעים מקרוב את גירון היתה, שהממשלה לא יכ־לה לבחור באדם מתאים יותר, בגלל הידע הרב שצבר בתחום הנפט ב־היותו מנכ"ל בתי־הזיקוק בחיפה, ו־בתחום הספנות בהיותו מנהל צים, מלבד הכשר הארגוני הרב בו הוא מצטיין. בשעתו, בהיותו מנהל כור,

מאיר גירון

הוגדר כ„אחד הכשרונות הפיננסיים המזהירים שדרכו בשערי ההסתדרות". לאחר מכן נאמר עליו שהוא „אחד המנהלים היותר יעילים במשק הצי־בורי, ואולי לא רק בו". אין ספק, שחברת נתיבי־נפט, במצבה הנוכחי, זקוקה למנהל יעיל שיכניס סדר ו־ארגון בה.

מאיר גירון, בן ה־59, נולד ב־לודז' שבפולין וסיים את לימודיו בגמנסיה העברית הידועה בעיר זו. לאחר מכן נסע לצרפת כדי ללמוד כלכלה, אך לא סיים את לימודיו. ב־1933 עלה לארץ. כעבור זמן קצר החל לעבוד בסולל בונה.

התלבטות בבניה

כבר בתחילת עבודתו החל להת־בלט. הוא נמנה עם בוני תחנת הכח של חברת החשמל בחיפה. מאחר ש־הובע הושם על מחירות הבניה, הע־לה מדי פעם הצעות להחשת העבודה זו, בעיקר על פי שיטת העבודה הקבלנית. „כולם הרויחו אז 6 עד 10 לי־רות לחודש. אני הרווחתי 20 ל"י", מספר מר גירון.

פעילותו בתחנת הכח משכה את תשומת לב הממונים עליו והגב' רות הכהן, שהיתה מנהלת החשבונות ה־ראשית ופרכת עיני סולל בונה, קירבה אותו אליה ומינתה אותו ל־עוזרה. כאשר פרשה מתפקידה מס־רה לו את הנהלת החשבונות הרא־שית. ב־1942, כאשר פרשה הגב' הכהן מעבודתה ניהל הוא למעשה את כל העבודות השוטפות.

ב־1946 יצא בשליחות ההגנה ל־אירופה ושימש בתפקיד זה כשנ־תיים וחצי. לאחר מכן הוסיף לכהן באירופה כנציג סולל־בונה קרוב ל־שנתיים נוספות. כאשר חזר ארצה ב־1950, כבר החלו הסכסוכים על ה־חלוקה בסולל־בונה, בעיקר בין הלל דן להלל כהן, והוא מונה למנהל כור, בעיקר בגלל קרבתו אל הלל דן.

מאיר גירון כיהן בתפקיד זה עד חלוקת סולל־בונה ב־1958 על־ידי פנחס לבון, שכיהן אז כמזכיר ההס־תדרות. בחלוקה זו מצא גירון עצמו ללא תפקיד, ללא הודעת פיטורים וללא מינוי חדש, ולמעשה מנהה נגלמה; זאת לאחר ששימש במשך 25 שנה כחבר הנהלת סולל־בונה, ולמרות שנחשב אז כ„פיננסיסט ה־מזהיר של כור".

באותה תקופה התנהל המו"מ על רכישת בתי־הזיקוק בחיפה על־ידי הממשלה, ובאפריל 1959, עם העב־רת בתי־הזיקוק להנהלה ישראלית, מונה גירון, על־ידי לוי אשכול, ל־סגנו של מנהל בתי־הזיקוק, מר א־ביגדור ברתל. לאחר שכיהן גירון כשלוש שנים בתפקיד סגן מנהל ל־עניני כלכלה, פרש מר ברתל כדי לעמוד בראש המפעלים הפטרוכי־מיים. גירון תבע את משרת מנהל בתי־הזיקוק, אך משרד האוצר הו־עיד את התפקיד למר שמחה סורוקר, שהיה אז הממונה על אגף התקצי־בים במשרד האוצר. בסופו של דבר הכריע אשכול בעד גירון שקיבל את המשרה.

שיקום בתי הזיקוק

„היתה זו התקופה המזהירה" מצ־יין מר גירון בספרו על אותה תקופה של שיקום בתי־הזיקוק שהתנהלו על־ידי האנגלים. בתי־הזיקוק הורחבו וחו־דשו בהשקעות גדולות שבאו ממקורות עצמיים. בעיקר שם את הדגש על יצוא מוצרי דלק, ולזכותו יש לזקוף את הגידול ביצוא זה מרבע מליון טו־נות למיליון ורבע טונות בשנה.

בתחילת 1966 הוצעה לו משרת מנ־הל צים, במקומו של הד"ר ג. יהודא. הוא הסכים לקבל את התפקיד לאחר שראה את תפקידו בבתי־הזיקוק כ־גמור. הפוטנציאל של בתי־הזיקוק כפי שנראה אז כמכסימום — הובטח על־ידי השוק המקומי והייצוא. ה־ניהול הפך לשיגרתי. אז החל גירון לחפש תפקיד חדש עם אתגרים ק־שים, כפי שהיו בעת תחילת עבו־דתו בבתי־הזיקוק. באותה שעה הגי־עה חברת צים למצב של משבר־רגל ומאיר גירון נתבקש על־ידי פנ־חס ספיר להציל את החברה.

הזעזוע בצים

„כשבאתי לצים לא היה לי מי שימ־סור לי את הענינים. בקופה לא היתה פרוטה לשלם את שכר העוב־דים. ההון העצמי אבד כולו, ול־הון השוטף לקחו הלוואות לזמן קצר בחוץ־לארץ", אומר מר גירון.

במרץ רב יחד עם מר מיכאל צור, שמונה ליו"ר מועצת המנהלים, ני־גש גירון להבריא את החברה. את השינויים בצים החזיק ביד קשה. הוא זעזע את מנגנון החברה והש־ליט את רצונו ללא ערעור. ביחסיו עם העובדים נקט בשיטות שלא הת־אימו לכללי המינהל התקין, דבר שגרם לערעור המורל בקרב העובדים, בעיקר ברמות הבכירות, והדבר העיק במשך זמן רב על צים. בתחילה פיטר עובדים מיותרים, ב־עיקר באגף הנוסעים שגרם הפסדים עצומים, בגלל פריצת האניה שלום וכהמזה. הוא סגר משרדים באירופה וצמצם משרדים בארצות־הברית. את מספר העובדים קיצץ ב־50%. בבדי־קה הביתה כל מי שנשא תואר של מנהל או סגן מנהל. היתה אז איגפלציה של תארים.

לאחר מאבקים קשים וממושכים הצליח למכור את האניה שלום ול־הכניס סדר במבנה הארגוני והכספי של החברה. חברת צים שסבלה מ־הפסדים עצומים החלה להראות ב־מאזניה רווחים של ממש. מאיר גי־רון לא ניסה להסתיר את הצלחו־תיו. במסיבת עתונאים בה הוצג ה־מאזן הרווחי הראשון של החברה אמר: „עם כל הענוה הנכונה אני מתקשה לבוא ביטוי הולם להישי־גים".

פעילות באירופה

על פרישתו מהנהלת צים באו־גוסט 1969, לאחר כשנתיים וחצי ב־תפקיד זה, אומר מר גירון: „כל מה שנכתב אז בעתונות על הסיבות לפרישתי, היה רק בבדותא נכון. האמת היא שלא רציתי את צים מ־פני שלא היה לי עם מי לעבוד ב־צים". מסתבר כי עד היום נושא גי־רון שנאה תהומית לכל הקשור ב־צים.

לאחר שפרש מצים מונה למנהל חברה־הבת פיננסית של החברה ל־הובלת פרי של ה"ה יעקב מרידור ומילא ברנר. אולם עבודתו התרכזה בעיקר בחוץ־לארץ. במשך שנתיים נדד במסגרת תפקידו זה בארצות איר־ופה. „זה טוב לתקופה מסויימת, אך כעבור זמן נשבר לי", מציין מר גירון. הוא ביקש לחזור ארצה. אולם מאחר שלא הוצע לו תפקיד מתאים בארץ, פרש לפני כשנה מהחברה זו, והחליט לעבוד לעצמו. הוא החל להתעסק בעניני נפט, ושב באי־רופה. בעיקר עסק בהכנות להקמת בתי־זיקוק ובפעילות מסחרית של חברות נפט. עם זאת ביקש לחזור ארצה, להיות בקרבת משפחתו לאחר ניתוק של כשנתיים. ואז, לפני כש־בוע, הגיעה השיחה הטלפונית מד"ר דינשטיין.

מאיר גירון, שהוא בעל קצב סוער, דומה בכל לטיפוס שבסרטים האמ־ריקאיים. הסיגר אינו מש מפיו. ל־מרות שהוא מודה שהוא אדם קשה („ומי אינו קשה"), הרי הוא מבטיח, כי יחסיו עם העובדים בכל מקום היו טובים למדי. הוא מספר, כי כ־אשר עזב את בתי־הזיקוק, נפרדו מ־מנו השוערים בבכי. אפילו חיים צוקר, מזכיר איגוד היבואנים אמר עליו, כי „גירון אינו נותן. אך אתה יוצא ממגע בהרגשה, כי זה מוצדק". בניגוד ג־מור למר מרדכי פרידמן, הוא נותן מרות ומבקש מרות. „אני בעד יחד' מוחצא' כמבולים פעילי", כזגן הוא ב־הזכירו את עבודתו המשותפת במשך שנים עם מר מיכאל צור, בבתי־הזיקוק ובצים.

אשר לתפקידו החדש כמנהל נתי־בי־נפט, אומר מר גירון: „בתחילה אשמע, אתרשם, אבדוק ואחקור. אני מעריך שאצטרך להשקיע 6—9 חדשי עבודה כדי להביא לחברה מסודרת ומאורגנת. עדיין אין לי מושג מה החברה עושה ואני צריך ללמוד. אני מאמין שאצליח להשתלט על הענינ־ים ולשנות את דמות החברה".

זיהום הים נמשך

המצב בחוף ימה של אילת חמור במיוחד

מאת אדר קיסרי

בשנת 1966 הצטרפה ישראל לאמ־נה הבין־לאומית למניעת זיהום ה־ים. נוכח העליה הרבה בזיהום מי התיכון, החליטו עשרות הארצות החתומות על האמנה לאמץ אמנה חד־שה שתחמיר בעונשים נגד עבריינים בזיהום הימי. כנגמת אמנה זו ההיה ע פעולות זיהום בינלאומי. יעבת רשלנות ניכרת מצד צוותי מכליות־דלק רבים. לים התיכון נ־שפכו בשנה שעברה כחצי מיל־יון טונות דלק. על הים התיכון, כי אגם סגור, מאיימת סכנת זיהום ה. בעיקר פגיע אגנו המזרחי ' הרוחות הנושבות אליו. זיהום נוגע במימיהן החופיים של ישר־אל, לבנון, קפריסין, סוריה ואף מצ־רים — אם כי במידה פחותה.

יעקב אורין, סגן מנהל האגף לספנות ולעניינים ימיים אומר: אם זה הצלת ואף לפים עוד יגבר ה ותחריף הבעיה. חברת הצי"ל עורכת עתה בשבילנו סקר להערכת ההוצאות הכרוכות בהפעלת מערכת יקרה למניעת זיהום הים. ש־נג. אנו מחייב להצליח ואף ל־צ ארצות יכיות אחרות ללכת נגו.

שני הם מוקדי הזיהום הימי בישראל: אשקלון ואילת. באשקלון צפים מי החוף כל כמה ימים כ־מויות לא גדולות של דלק. חברת ק.צ.א. (קו צינור הנפט אילת), לכי־כיכולים המכילים חומר כימי, ום הדלק להפרדתו לפרודות. מפעילים שם ציוד מכבר כבר יו הגדל. במקרי זיהום חמורים, משפכים לים אלפי טונות דלק זהמים אחרי הקיש, ורק לאחר ש באמצעים מכניים ולאחר כא־הנכסבים ימים בכפר, ניהן אותם.

אורין מסביר: כי אם האוזר איני בכשם לקיים תפליכן איני כה חזק. כולב להה־לה לעבות את עלו תוך שבר כספר ולא להטס אזרים על החוב ריפל.

שאלה: אם כדי למנוע זיהום אחד לק — גורמים זיהום אחר באמ־צעי ניקוי, מה הירלו הכמים הם?

אורין: הדבר נכון לגבי זיהו גדולים. הגורמים פוגעים בכמויות גדולות של דגים מההסטים. יהום ארוג הב — גם כבוה הך המוריסם, הבהוה אתה קשן מו הכותם, ונציה. ק.צ.א. ע־לדעתנו לטפל בזיהומים שוני־

ני לספנות בסכל יש ביוחדים בים על־ידי ספינות. הוסיבו כ־ב גם על ידי חברת החשמל, המפלטות לים דלק כבה. אין מצליחים למנוע מקור זה להלוטין. כמויות אלה קטנה יחסית בהשואה לדלק הנפלט מאניות. כן קיימים זיהומים ממפעלי תעשיה וב־עיקר — בשפכי תל־אביב־יפו.

נוסף על הדלק מגיעות לחופינו — מעזה עד לראש־הנקרה — כמו־יות עצומות של זפת (בעיקר כגושים) ומזהמים אותם. בשיתוף עם העיריות והמועצות המקומיות האזוריות, הצ־ליחו להפעיל שתי מכונות לניקוי החוף. „המכונות אלה עובדות בעיקר לאיסוף אשפה, פסולת וגושי זפת. אולם אינן קולטות פתיתי זפת זעירים," אומר מר אורין.

מסתבר, כי הפעלת המכונה עולה 50 ל"י לשעה. תוך מספר שעות היא מסוגלת לנקות חוף באורך שני קילו־מטרים. בשנה הבאה תירכש מכונה נוספת, יותר משוכללת, שתעלה 40 אלף ל"י.

לניקוי כל חופי המדינה דרו־שות שלוש מכונות (מכונה רגילה עולה 15 אלף ל"י). ניקוי כל החוף יעלה 200 אלף ל"י בשנה. על כל לירה שמשקיעה רשות מקומית, מש־קיע האגף סכום זהה. האגף פנה למשרד הפנים והציע כי יסמכו, בתקציבו, את מחצית הסכום לניקוי החוף, כאשר שיקל לנו לנהל מג־עים נפרדים עם כל רשות מקומית. לצערנו, לא קיבל משרד הפנים את ההצעה.

לגבי מפרצה הצר הקטן של אילת, מוסיף מר אורין, המצב הרבה יותר חמור. אנו אובדי עצות. בתחומי שמורות־הטבע אשר באילת אסור ל־השתמש בחומרי ניקוי רעילים ה־פוגעים בחי ובצומח. אנו נאלצים לעבוד בידיים ובשקיקים אוכים ה־בים: מפזרים קש על הדלק הנדבק אליו. בחו"ל מגרפים לצורך זה בבא. אנו עומדים לרכוש בשביל חוף אי־לת במיוחד המכונה „סליקר". מיתקן זה יועיל רק לגבי דלק הנצבר ב־מקומות מסויימים. אולם לא לגבי דלק המפוזר על שטח נרחב.

צפויות לשמורת הטבע באילת ה־ציב האגף תסם נגד הזיהום. אמנם לא הוכח כי הזיהום מזיק לאלמוגים, אולם ברור כי מבחינה אסתטית ותיירותית זוהי תופעה מזיקה. זיהום האזור באלפי טונות דלק, יהיה אכזרי, ר יעברו חודשים עד שיצליחו לסלק את הזיהום.

לאחרונה הוחבה שמורת־הטבע ו־כשבועיים לאחר הזיהום עדיין היו הסלעים מרוחים בדלק. עתה מתקר־בים בסוף סליחי הדוגות לעבודה, וזה עלול להכביד את המצב.

מר אורין אומר כי האגף לספנות ולעניינים ימיים נמנע מלהטיל על הוצאות ענק כל־עוד אין בטחון ב־יעילות הפעולה. מקווים כי יצליחו לשמור, יחסית, על חוף אילת. קשה לשמורות טבע ולנמל על שוניות מכי־ליות דלק לחיות יחד. תקלות רבות הגורמות לזיהום אין אפשרות למנוע. למשל, כצורות אנרגיה. כן קשה מאוד לפקח בהחיכה אם מישהו מאנשי ה־צוות מרוקן אל הים, בניגוד ל־חוק, את מי הנמל המכילים דלק. עומדים לצייד את המפקחים באשק־לון ובאילת בסירות מהירות.

השיטה היעילה ביותר היא ההרת־עה. על שולחן הכנסת מונחת הצעת תיקון לחוק המטפל בנושא זה. אם תאושר ההצעה, יבוא במקום קנס של 10 אלפים ל"י קנס של 100 אלף ל"י. ברירות קנס הוחכם ב־40 אלף ל"י (בשנה שעברה הוגשו כ־30 תבי־עות משפטיות). כן יקנה החוק ה־חדש סמכויות נוספות לשר התחבו־רה. זאת ועוד: עם סיומו של משא ומתן המתנהל עתה בין האגף לספ־נות לבין ק.צ.א. והנמצא בשלבים המתקדמים, יוקם על־ידי שני הגו־פים מוסד למניעת זיהום חופי אשק־לון ואילת. אגף הספנות יפקח על הפעולה ועל יעילות ביצועה והחברה תהיה אחראית לביצוע עצ־מו.

כששאלתי את מר אורין, לשעבר קברניט־מכונות ימי בצי הסוחר, אם נוכח כל הפעולות המבוצעות וה־מתוכננות למניעת הזיהום, יש מקום לאופטימיות לגבי הצלת האגן ה־מזרחי של הים התיכון השיב: הוא העדיף שלא להשיב.

זפת על חוף ימה של אשדוד

הסערה באולם הסנאט

קומץ סטודנטים מנסה לאמץ לעצמו להט מהפכני

מאת עוזי בנזימן

צעירה ממושקפת ותמירת פנים וחבר תכול־העיניים וארוך הבלו־רית ישבו סמוך לחצות ליל־ביתי השבוע על הספה באולם הסנאט של האוניברסיטה העברית בירושלים ו־ניסו להסביר מדוע הם כאן. הצעירה בדבריהם: אלמלא הפלישה לאולם ה־סנאט לא היה מגיע הד זעקתם לצי־בור הרחב. עתה משחדרו למבצר הסגל האקדמי ישים הקהל לב ל־דבריהם. ומה יש להם לומר? הם מוחים על דיכוי חופש הדיבור וה־הפגנה.

ברקע נשמע קולו האינפופי של יוסי ארנון (בנו של ד"ר יעקב ארנון מנכ"ל משרד האוצר לשעבר). רודי דוטשקה הישראלי הפגין יכולת מנהיגות. הוא ניהל את האסיפה ב־אורח מסודר, ניווט את ההצבעות ב־תקיפות, הפעיל שלוחים שהביאו מזון וגייסו כסף, הציע אלטרנטי־בות לפעולות הבאות. ארנון — נמוך, עגלגל, ראשו מחובר לכתפיו כמעט ללא צואר — לבש חולצה אדומה שהיה בה כנראה כדי לסמל להם ההסכמי שמאלני. הגוף האנושי היה הבים לבד — צעירים וצעירות שמדי לבוש, זקנים צבועים, שיער ארוך, אצבעות מבצר לסנדלים פתו־חים. האסיפה הכתבהת של המהפ־כה הישראלית התנהלה עשרים ו־שתיים שעות רצופות והולידה את „תנועת השנים במאי". בסיומה היו חבריה תשושים. וביקשו ללכת הבי־תה לנוח. הם היו גאים על הסדר המופתי, האחריות המושמעת, הת־שליטה העצמית שגילו.

✱

התפאורה אמורה היתה להזכיר את מהומות הסטודנטים הגדולות של קיץ 1967 ומאי 1968 בגרמניה וב־צרפת. עילת המחאה הירושלמית היתה דומה לזו שבגרמניה. שם פרץ המרד של רודי דוטשקה בשל נסיון המשטרה למנוע הפגנה נגד השאה הפרסי. בירושלים ביקשו למ־חות על שהמשטרה מנעה באחד ב־מאי מהפנתרים השחורים להפגין ב־מרכז ירושלים. בבחירת זירת המחאה — אולם הסנאט של האוניברסיטה העברית, שדומה כי מעולם לא עבר חוויה שכזו — ביקשו המפגינים ל־הזכיר את המרד הגדול בסורבון ב־מאי 68', אחת הסיסמאות במרד ה־פריזאי — „אסור בהחלט לאסור" תאמה את המחאה הירושלמית שהת־מקדה בסיסמה נגד דיכוי חופש ה־הבעה וההפגנה.

אלא שפרט לאביזרי התפאורה חי־צוניים אלה לא היה השוין בין ה־מרידות בגרמניה ובצרפת לגילויי המחאה שהיו שלשום בגבעת רם ב־ירושלים. לאורך 36 השעות של איר־ועי המחאה (בסורבון נוהלו „אסי־פות מהפכניות" 24 שעות רצופות במשך חודש ימים) הם הקיפו לא יותר מאשר 300 איש, בדרך כלל היה מספר המשתתפים קטן בהרבה.

באוניברסיטה העברית לומדים כ־16 אלף סטודנטים. חשוב לזכור גם כי מבין אותם 300 מפגינים, היו כאלה שאינם דווקא תלמידי האוני־ברסיטה אלא צעירים המשתייכים לתנועות פוליטיות שמאלניות החל ממצפן דרך שי"ח וגמור במק"י. מרידות פורצות כאשר השלטון מאב־ד את הלגיטימציה שלו בעיני ה־ציבור. כאשר חל משבר בין המס־גרת השלטונית לקהילה האנושית ה־מצמיחה אותה. העובדה כי „המור־דים" הירושלמים לא הצליחו לרכז אלא שלושים עשרות איש, בהם כאלה שאינם תלמידי האוניברסיטה, היא עדות מובהקת להערכה כי לעילת המחאה לא היתה לגיטימציה בצי־בור יותר רחב.

בפרנקפורט, ברלין ובפריס הל־היבו המרידות לבבות אדם. הן העלו אל פני השטח רגשות מר מקובלים של רבים, תסכולים משותפים, כהדת רוח של תמימות דעים, באשר למב־נה האוניברסיטאות ואם בתחושת ה־מצוקה ואי הנחת מהשלטון, סדריו, וערכיו.

✱

בדיון הארוך שקיימו כובשי או־לם הסנאט בגבעת רם היו גם הת־בטאויות של מרידה במוסכמות. היה ערעור על המתכונת הדמוקרטית ה־קיימת המציאה מימסד שולט, היו השגות מי קובע חוקים ומהדע לכב־דם, היתה דרישה להשתחרר מכבלי־הותו של „האח הגדול" (קרי: השל־טון). אלה היו דברים שהשמיעו שמאלנים מובהקים, אנשי מצפן ו־שי"ח שהסתובבו ברקע ונראו כמו פועלי כוורת השוקדים על מהלכו של המכונה. אחרים גילמו דמות תמי־מות, נלהבות, אחוזות מצפון של חו־סר שביעות רצון. בלטו סטודנטים מארה"ב (אחת מהם קראה: „אנו צריכים לפטר הממשלה ולשבת ב־מקומה"), ורבים מארצות דרום אמ־ריקה שהביאו לירושלים את מורש־תו של צ'ה גווארה.

הם הפגינו תוך הבטחה לשוב ול־האסף, ליצור עימות עם המשטרה, לרתק אל שורותיהם „פנתרים תוש־בי השכונות". מנהיגיהם דיברו ב־סחף של התלהבות עצבית על „ה־היסג הגדול, הדבר הגדול", כשהם מתכוונים לישיבה הממושכת באולם הסנאט.

נותר: לצפות האם יוציאו אל ה־פועל את הבטחתם לארגן הפגנה המונית בשבוע הבא. יש להניח כי ייכשלו במשיכת ציבור רחב אליהם. החברה הישראלית, שחדלה בשנתיים האחרונות לגלם קהילה אנושית הו־מוגנית וצייתנית והחלה להתבונן קצת אל בעיותיה הפנימיות, אינה רואה במאבק על חופש הדיבור את חזות התכלית של המתירה לשיפור חברתי.

קשה להשתחרר מהרושם כי מנ־גנונים פוליטיים שמאלניים מבקשים לנצל את ארועי האחד במאי להשגת עמדות נוחות יותר במסגרת מאמ־ציהם הבלתי פוסקים להשיג את יעו־דיהם האידיאולוגיים. אלא שהם יסודות שוליים בחברה הישראלית, ומשום כך לא היתה חשיבות לה־רעשה באולם הסנאט.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 59 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול 56 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

הסתדרות מדיצינית הדסה

מבקשת מועמדים לשתי משרות של

מהנדסים אזרחיים

(72/17)

לתפקידי תאום וביצוע של פרויקטים גדולים בבניה הדשה במרכז הרפואי בעין כרם ובהר הצופים.

דרוש נסיון של 8 שנים לפחות ויכולת תאום של פרויקטים גדולים.

מועמדים העונים על דרישות התפקיד מתבקשים להפנות בקשותיהם, תוך פירוט השכלה ונסיון, אל אגף כח אדם, ת. ד. 499, ירושלים.

דרושים לעבודה קבועה במפעל תעשיה בחיפה

- **מסגרים**
- **רתכים**

בדרגים שונים.

תנאים טובים לקובעים מהאיכות.

לפנות טל. 726261, 727888 או בכתב לת.ד. 484 חיפה

סודיות מובטחת!

לבית ספר תיכון בירושלים

דרוש

מורה לציור אופנה

בדבר פרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 1114, י־ם

לעשות כסף

פירושו לעשות
את החיים קלים יותר!
אנו מכשירים אותך
לכך תוך זמן קצר!
הכנסה נכבדה, בתמורה לעבודה
דינמית ובלתי שגרתית

הייה סוכן ביטוח

פנה אל ת.ד. 1334 ת"א
עבור סוכן ביטוח.

דרושה

פקידה כללית

הכישורים הדרושים:
עברית על בוריה והדפסה במכונת כתיבה,
ידיעה בהנהלת חשבונות — רצויה.

בקשות עם קורות חיים בכתב יד לשלוח אל: קרן ביטוח מעסיקים, ת. ד. 29116, תל־אביב.

מנהל מכירות אזורי
בעל רקע מסחרי וסכבי
וכושר ניהול צוות עובדים

מעוניין להחליף מקום עבודה

בתפקיד:
מנהל מכירות או סגנו

בהצעות נא לפנות:
תל־אביב ת.ד. 14038 למס' 17313

החברה להגנת הטבע

רח' השפלה 4 ת"א, טל. 35063

דרושים

1. מזכירה למחלקת ארגון וחברות
כישורים נדרשים: נסיון בעבודת מזכירות, רקע בידיעת הארץ. נא לפנות בכתב ולצרף תולדות חיים.
2. כתבנית — פקידה

נא לפנות בע"פ או טלפונית, למזכירות החברה בין השעות 14.00—16.00.

למשרד מהנדסים יועצים למזוג־אויר
י. גולדשטין י. גרנן

דרוש/ה שרטט/ת

רצוי נסיון במזוג־אויר

לפנות טלפונים 245017, 230271.

ל**דורינא** בע"מ

דרושים

גזרנים/יות
תופרות זינגר וקטל

תנאים טובים מובטחים

נא לפנות, אבא הלל 25, רמת־גן

סיבי דימונה בע"מ

דרושה

כתבנית ומפעילת טלקס אנגלית

ידיעת השפה העברית הכרחית
לבתאימות תנאים טובים

המעוניינות מתבקשות לפנות בצרוף נסיון קודם, אל מנהל כח אדם, ת.ד. 2092 ת"א, או לטלפון 824186.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל

דרושים למוסכנו בקרית מטלון ובחיפה

מכונאים
רתכים
חשמלאי־רכב

לפנות חיפה טל: 729161, ת. ד. 10097 חיפה.
קרית מטלון טל: 911675, ת. ד. 514 פ"ת.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח

מודיע על משרה פנויה: —
במרכז לחקר אוירונוטי

פקידה כללית

הכישורים הדרושים: —
ידיעת השפות עברית ואנגלית והדפסה בשפות אלו.

מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה עד יום ד' 10 במאי 1972 בציון מכרז מס' א42/72.

למפעל תעשייתי ברמת־גן

דרושות

נקבניות IBM

בעלות נסיון של שנתיים לפחות.

נא לפנות בכתב בפירוט נסיון ותולדות חיים, לת.ד. 3149 ר"ג

לחברת מכוניות יבוא למכשירים מדעיים וציוד מעבדתי

דרושים למשרדיה בחיפה ותל־אביב

איש מכירות

דובר עברית ובעל שליטה באנגלית
רצוי בעל רקע טכני ונסיון
רשיון נהיגה הכרחי, עדיפות לבעל מכונית
תנאים מצויינים למועמד המתאים, אשר יהנה ממשכורת ואחוזים.

2 כתבניות קצרניות עברית—אנגלית
מנוסות

ידיעת השפה הצרפתית יתרון.
עבודה מעניינת, 5 ימים בשבוע.

לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, נסיון קודם ומשכורת מבוקשת, לת.ד. 6098 חיפה, עבור ס.פ.ס.

המועצה המקומית בית־שאן

מכרז פומבי — 1/72

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצה המקומית (שירות העובדים) תשכ"ב 1962, מכריזה בזה הועדה הקרואה על משרות פנויות כדלקמן:

1. פסיכולוג ראשי לתפקיד מנהל תחנה לייעוץ פסיכולוגי — חינוכי;
הכישורים הדרושים: בעל תואר בפסיכולוגיה, ותק של 3 שנים לפחות בארץ.
2. פסיכולוגל לתחנה;
הכישורים הדרושים: בוגר אוניברסיטה בפסיכולוגיה המתכונן לקראת תואר, רצוי בעל נסיון בפסיכולוגיה ובהכוון תלמידים.
3. 2 משרות למורים יועצים;
הכישורים הדרושים: בוגרי קורסים אוניברסיטאים לייעוץ פסיכולוגי — חינוכי.

התנאים מוכים יובטחו למועמדים מתאימים.
הבקשות לבכרז יש להגיש לועדה הקרואה עד יום רביעי ד' סיון תשל"ב (17.5.72) במשרדי המועצה המקומית בית שאן.

י. שריבוב, יו"ר הועדה הקרואה

כיתן דימונה בע"מ

דרושים

- ★ מבקר(ת) טיב
בעל(ת) נסיון בקונפקציה קלה
- ★ עוזר מחסנאי
רצוי בעל נסיון בקונפקציה, דובר עברית

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 2147 ת"א, בציון התפקיד על המעטפה.

דרושים גוררים

לעבודה קבועה עם הכנסה גבוהה

נא לפנות טלפונית 256168 ת"א
או חיפה 525262.

עדין ש. נויפלד בע"מ
בית הרושת לטריקו
תל־אביב, רח' לבנדה 30

דרושים:

1. סורגים ומתלמדים
2. תופרות לאוברלוק 2—3 מחטים
3. גומרות
4. שליח/ה

אנו מחפשים עובדים

השולטים ברמה גבוהה בשפה הערבית ובשפות נוספות.

לעבודה מעניינת

אפשרי גם בעבודה חלקית.

המעוניינים יפנו לת.ד. 33156 ת"א עבור מס' א/15, בצרוף פרטים אישיים כולל שפות.

ווישיי־ישראל בע"מ

דרושות

מלחימות / מחווטות

כישורים דרושים: נסיון בעבודה הנ"ל (רצויות יוצאות ח"א).

המעוניינות תפנינה בכתב או טלפונית למנהל כוח־אדם של "ווישיי ישראל בע"מ", תל־אביב, רחוב האחים מסלאויטה 3, טלפון 39062.

לחייל המשתחרר משרות בצה"ל

למד מקצוע במפעל מודרני גדול באזור חיפה

1. **חרטות**
2. **מסגרות**

יעוד: הכשרת בעלי מקצוע עצמאיים בביצוע עבוד המתקדמות.

עדיפות: א' — לבוגרי בתי ספר מקצועיים, הנדסאי והנדסאים.
ב' — בוגרי חניכות בענף המתכת.
ג' — לבוגרי קורסים של משרד העבודה.

לחיילים אשר מועד שחרורם קרוב ניתן להאם ראיון בהתאם הקרובה
פנה, לת.ד. 1371 חיפה, למחלקת המנגנון.

למפעל תעשייתי בדרום הארץ

דרוש

מהנדס כימאי
לתפקיד בכיר

על המועמד להיות בעל נסיון של 5 שנים לפחות בכימיה אנאורגנית
רצוי בתחום של כימיית הסיליקטים.

מעונינים מתבקשים לכתוב בפרוט הנסיון לת. ד. 23048 תל־אביב,
עבור מהנדס כימאי.

— סודיות תשמר —

שימי לב!

באם יש לך השכלה תיכונית באם את מוכנה
לתקופת הכשרה של שנה בזמנך הפנוי,

תוכלי להרויח יותר

מ־ 1,500.— ל"י לחודש

בענף חדיש ומתפתח ולהגיע למעמד מקצועי
מקביל לאקדמאית.

לקבלת פרטים גזרי ושלחי לת.ד. 28125 ת"א לפני 55

שם: ______
כתובת: ______
השכלה: ______
גיל: ______

דרוש

חניך

לבית־מלאכה לייצור
שעונים לביקורת שמירה

אפשרות ללמוד מקצוע חדש
תוך כדי עבודה בשכר.

לא נדרש כל מאמץ גופני.

דרושה דייקנות והתמדה.

מקום העבודה בדרום ת"א.

המעונין יפנה בשעות לפני הצהרים
לטלפון: 33608.

לדפוס אופסט בתל־אביב

דרוש
צלם אופסט מנוסה

לפנות במקום
אמנים מאוחדים בע"מ
אלנבי 111, ת"א
בשעות העבודה

דרושות
תופרות סוג א'
למכונות זינגר
תנאים טובים
"פריגו ארטיק"
רח' אילת 22, ת"א

בעל משרד באשדוד
עם עבר עשיר בשטח הבנקאות
מחפש לייצג חברה להשקעה
בהצעות נא לפנות לת.ד. 2282 אשדוד

למפעל תעשייתי באיזור ת"א

דרושה מזכירה

ידיעת הדפסה עברית, אנגלית ועברית. דות משרד שונות. שעות העבודה מ־8.00 עד 4.00 אחר־הצהרים.
לפנות לטל. 772883 או 770360.

בתיירות ובנסיעות יש עתיד

נפה בצורתך בענף זה. ניתנת לך ההזדמנות להכשיר יכולתך אפילו בתעסוקה חלקית או אחרי שעות העבודה הרגילות. צעד הסנת מעניינת על בסיס הולך. כל אם יכולתך זאת קצירך — אין צורך בנסיון קודם. יעוץ מקצועי, בשרד — הדרכה וכל הכלים הדרושים קיימים.
אם הנ"ל בכל (או בעלת) ענין הזדמן להצלחה, כתוב אלינו לת.ד. 3202 תל־אביב.

דרושה מפעילה
למכונות הנהלת חשבונות אל־ביט

תנאים טובים ונוחים
אפשרות במשרה לחצי יום

לפנות: ת.ד. 36027, תל־אביב

לעבודה במערכת חשבונאית חדשה

במוסד מתקדם
באזור חיפה

דרושים

מנהלי חשבונות בכל הדרגים

סוגים ג—ד ומדופלמים.

- תנאי השכר יקבעו לפי הנתונים האישיים של כל מועמד.

בהכתובה נא לפנות לת. ד. 9757 חיפה (עבור „מנהל חשבונות") בצרוף השכלה ונסיון מקצועי.

דור כימיקלים בע"מ

מפעל המתנול

דרושים

אחראי משמרות

הכישורים הדרושים: הנדסאי כימיה ו/או הנדסאי כימיה ו/או בוגר בית ספר מקצועי. ידיעת אנגלית בכתב הכרחית.

מפעילים

3 שנות נסיון במקצועם כימיים. רצויה השכלה מקצועית.

מסגרים מכונאים

עם נסיון תעשייתי של כ־5 שנים.

חשמלאים

בעלי נסיון מעשי בתעשיה הכימית.

נא לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים ופרוט הנסיון הקודם לת. ד. 10036 חיפה.

— סודיות מובטחת —

מוסד טכנולוגי גדול באיזור חיפה

מחפש

1. **שרטט בכיר**
(לתפקיד „אחראי לקבוצת שרטטים")
בוגר לשרטוט התכנון הלוי במשרה במחוז ללמודי חוץ בטכניון, בעל נסיון של שבע שנים לפחות (משרה מס' 8/1)
2. **מכשירנים/טכנאי מכונות**
בוגרי ביה"ס מקצועי בבגמה מכשירנות/מכונות, בעלי נסיון של שלוש שנים לפחות (משרה מס' 8/2)
3. **כרסם**
בעל נסיון של שנתיים לפחות (משרה מס' 9)
4. **טכנאי ייצור**
בוגרי קורס לטכנאי ייצור רצוי בעל נסיון של שלוש שנים (משרה מס' ג/1)
5. **מבקר טיב**
בוגר קורס לבקורת טיב, בעל נסיון של שנתיים לפחות (משרה מס' ג/2)
6. **מסגר־רתך**
בוגר ביה"ס מקצועי, נסיון של שלוש שנים לפחות (משרה מס' ג/3)
7. **מסגר־כרסם**
בוגר ביה"ס מקצועי, נסיון של שלוש שנים (משרה מס' 21/4)

אצלנו תוכל לעבוד במוסד... ללמוד טכניקות חדישות ומעניינות, להתקדם במקצועך, להשתלם ולהוסיף ידע.

השכר — בהתאם לכישורים.

אם הנך ... לת.ד. 3239, חיפה (ציין את מספר המשרה בה הנך מעוניין) בצירוף קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי, בכוונת לקבלך לראיון.

— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי גדול וחדיש בתל־אביב

דרושים

- ★ כרסומנים
- ★ חרטים
- ★ מסגרי כלים
- ★ מסגרים רתכים
- ★ מסגרי אחזקה
- ★ מחסנאי

תנאים מיוחדים ואפשרויות רבות להתקדמות
לטלפן 778121

להקמת ותפעול שוטף של מערכות תכנון והעמסה באמצעות מחשב

דרוש

מהנדס ייצור

- הכישורים הדרושים:
  - ★ ידע בעיבוד נתונים אוטומטי
  - ★ התמצאות בתהליכי ייצור תעשייתי.
- מועמדים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון מקצועי אל ת.ד. 25036 תל־אביב ויוזמנו לראיון.

סודיות מובטחת

לחברה קבלנית לבנין

דרוש

מנהל חשבונות

עצמאי

לפנות בכתב לת"ד 2296 ת"א

דרושים מועמדים/ות

בעלי כשרון
ובעלי השכלה תיכונית לפחות

לתפקיד סוכני ביטוח

במקומות שונים בארץ

למועמדים המתאימים הנאים מצויינים
לקביעת ראיון נא לפנות: ת. ד. 29277 ת"א
הראיון יתקיים במקום מגוריו של המועמד

סודיות מובטחת

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרה הבאה הפנויה:
באגף לארגון ותכנון

מתכנת בכיר

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית מלאה, השכלה אקדמית, הכשרה מוכרת לתכנות נתונים מיכנלי, בייחוד בשפות הכנות. נסיון בתכנות של שנתיים לפחות, עם מערכות גדולות.

מס' המשרה: את.ב/127.

- מועמדים מתאימים הענים לדרישות יפנו לאגף כח אדם, קרית הטכניון, בציון קורות חיים ונסיון קודם עד יום 12.5.72 בציון מס' המשרה.

מכרות נחושת תמנע בע"מ

TIMNA

מציעה

1) **למהנדס חשמל —**
בעל נסיון של שנתיים, המתאים בעבודה וקידום מקצועי:—
עבודה מעניינת בערכות חשמל תעשייתיות אלקטרוניות ובמתקנים.
תנאים טובים וקידום
עזרה בדיור

על המועמד לפנות בכתב להנהלת מכרה המנע, דאר אילות בציון קורות חיים, ונסיון מקצועי.

2) **לחשמלאים תעשייתי**
בעלי רשיון מוסמך
עבודה מגוונת במערכות חשמל תעשייתיות, קידום מקצועי ע"י הדרכה תעשייתית
תנאים טובים.
עזרה בדיור

מועמדים מתאימים יפנו אישית ביום א' בין השעות 0800—1500, למשרדי המכרה, רחוב ... (בית כלל ...), במשרדי מחלקת העובדים בבית החברה.

אלקו

חרושת אלקטרוטכנית ישראלית בע"מ רמת־גן

דרושים

- ★ טכנאי מכונות
נסיון של שנתיים, בעבודת הבנין.
- ★ חשמלאי תעשייה
בעלי היתר.
צעירים ומוסמכים.
- ★ מסגרים ומכונאים
לעבודה אחזקה במפעל.
- ★ פועלים בלתי מקצועיים
אשר יוכשרו במפעל לעבודות ייצור ...
- ★ פועלות
אשר תקבלנה הכשרה במפעל לעבודות ייצור שונות.

★ ★

המעוניינים יפנו אישית למפעל בשעות העבודה ... או טלפונית למחלקה המנגנון.

— סודיות מובטחת —

המשרד הראשי: תל־אביב, שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

לחברה קבלנית לעבודות חשמל

דרושים חשמלאים

מכל הסוגים

טלפון 912415 בשעות העבודה
טלפון 756342 בשעות הערב

למעבדה של מפעל בסביבת פ"ת

דרוש

רוקח/ת (מגיסטר)

רצוי עם נסיון במפעל תעשייתי.
נא לפנות בצרוף תולדות חיים לת. ד. 1098, תל־אביב.
סודיות מובטחת.

דרושים

* **יוצאי צבא**

להכשרה

כמפעילי מתקן

בעלי השכלה של 10 שנים לפחות. יועדפו בעלי נסיון טכני־מעשי

* **מסגרי**

אחזקה מעולים

המועמדים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 975 חיפה מיקוד: 31000 או טלפון (04)725071.

למפעל תעשייתי גדול באשדוד

דרושה מזכירה

בעלת יכולת לנהל משרד באופן עצמאי. דרושה ידיעה בשפות עברית ואנגלית כולל הדפסה.
תנאים טובים למועמדת המתאימה. קיימת אפשרות הסעה למפעל.

● על המעוניינות לפנות בכתב לת.ד. 7104 עבור מס' 2.

דרושים

לעבודה במחלקה העוסקת במערכות מכניות חדישות ברמה גבוהה ובמסגרת צוותות תכנון, פיתוח והרכבה.

* **הנדסאי מכונות**

הכשרה: בוגר בי"ס להנדסאים. רצוי בעל וותק של שנתיים בעבודות תכנון מכני ורקע קודם בענף המתכת.
תאור העבודה: תכנון מערכות מכניות בלתי שגרתיות ומתקנים שונים בתחום המכניקה העדינה, עבודות חישוב הנדסי וכד'.

* **שרטטי מכונות**

(בעלי נסיון ומתחילים)

הכשרה: בוגרי בי"ס מקצועי במגמת שרטוט או קורס לשרטוט והכנת חלקי מכונות במדור ללמודי חוץ בטכניון.

למתאימים מובטח: -

— משכורת בהתאם לכשורים.
— עבודה מקצועית מעניינת ברמה גבוהה.
— אוירה חברתית ונעימה.
— עזור וסיוע בהשתלמויות ולמודים.

● המעוניינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה (עבור מס' 12) ויציינו קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי.

אלתא
תעשיות אלקטרוניות בע"מ
חברה בת של התעשייה האוירית לישראל בע"מ

אשדוד

דרושים:

* **מהנדס מכונות / אחזקה**
בעל נסיון רב בתפקיד דומה במפעל תעשייתי. ידע במכונות לעיבוד שבבי, מדחסים, משאבות ואחזקה כללית. נדרש כושר מנהיגות וכושר אירגוני.
* **מהנדסי מכונות**
בעלי נסיון בייצור כשירים אלקטרוניים.
* **מהנדסי תעשיה/ייצור**
לתכנון ופקוח על פרוייקטים בפיתוח הנדסי בהיקף גדול תוך שימוש בטכניקות מתקדמות.
* **טכנאי ייצור**
לעבודת תכנון ותאום.
* **טכנאי אלקטרוניקה**
בעלי נסיון בשטח המכ"ם לעבודה בנושאי מכ"ם מתקדמים.
* **הנדסאי וטכנאי מכונות**
* **פקיד רכש/קניין**
צעיר אחרי שרות צבאי (רצוי ת. א.) לעבודה ברכש חומרים ומתכות.
הכישורים הנדרשים: השכלה תיכונית או מקצועית. ידיעה טובה בעברית. ידיעה בסיסית באנגלית.
* **טכנאי אלקטרוניקה**
לעבודה בנושאי רכש של קומפוננטות.
הכישורים הנדרשים: בוגר בי"ס מקצועי. שליטה בשפות עברית ואנגלית. רצוי בעל נסיון קודם בנושאי רכש.
* **מסגר/מכונאי אחזקה**
בעל נסיון בעבודות אחזקה כללית בעיקר במכונות לעיבוד שבבי.
* **מזכירה עצמאית**
* **פקידה/כתבנית**
דרושה ידיעה בהדפסה בשפות עברית ואנגלית.

● על המעוניינים לפנות בכתב אל מחלקת התעסוקה של "אלתא" — אשדוד.

מבוע
החברה המרכזית לדוודים
בע"מ

דרוש מנהל מכירות

למחלקת דוודים

משכורת ותנאים טובים למועמד המתאים

לפנות לטלפון 924123
בשעות הערב 745892

סודיות מלאה מובטחת

דרוש
צייר
גרפי

לאחר שרות צבאי

המתמצא היטב בכתב לועזי עם ידיעות להכנה לדפוס.

●

נא לפנות לת.ד. 33156 ת"א, עבור "משה" בצרוף קורות חיים ופרטי נסיון במקצוע.

לחברה ציבורית קבלנית

דרוש בנתניה

מנהל עבודה

בעל נסיון של 5 שנים לפחות
לניהול פרויקט בניה גדול

תנאי שכר טובים למתאים.

לפנות ת.ד. 2859 תל־אביב.

דרוש מחלק
מאזור אשדוד

עם רכב מסחרי 1½—2 טון וערבויות בנקאיות להלוקת גלידה שטראוס

נא לפנות לשטראוס שווק בע"מ, רחוב תוצרת הארץ 13, תל־אביב, בין השעות 3.00 עד 4.00 אחה"צ.

למפעל
דרוש
מכונאי
מחליף

לחודשים מאי יוני

לפנות:
גודי בע"מ
אזור התעשיה אשדוד
טל. 055-23591.

לבתי אופנה
איוניר

דרושות בחיפה:
1. מוכרת מנוסה דוברת שפות
2. מתלמדת לתפירה

שעות עבודה רצופות
נא לפנות אישית לחנות "איוניר" במלון דן כרמל, לגב' צפורה הילוב, בין השעות 8.00—23.00

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה

מכרז פומבי — שנתי מרוכז — על משרות פנויות מס' 2/72
(להלן נוסח המכרז כפי שפורסם בעתונות, ביום שישי, י"ד באייר תשל"ב (28.4.72):

למשרד מבקר המדינה

דרושים לתפקידי ביקורת:

עובדים בעלי השכלה גבוהה מושלמת באחד התחומים: כלכלה; ראיית חשבון; מדע המדינה; משפטים עם ידיעה בכלכלה או בחשבונאות; בעלי דיפלומה או תואר שני במינהל עסקים, שהם בוגרי אוניברסיטה במדעי החברה וכן עובדים בעלי רשיון רואה חשבון, ל־65 משרות פנויות ביחידות המשרד בתל־אביב, בירושלים ובחיפה.

למילוי התפקידים נדרשת ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעת שפה נוספת רצויה.

המשרות הן בדרגות ה' (הא) — ב' (בית) של הדירוג המקצועי לעובדי ביקורת המדינה הזהה לדירוג האקדמאים למדעי החברה והרוח ודרגתם של מי שיתקבלו לעבודה, תקבע בהתחשב — בין היתר — בנסיונם וברמת השכלתם. למי שיתקבלו למשרד ויצליחו בעבודה יש סיכויים טובים להתקדמות ולהעברה למשרות אחראיות יותר במשך הזמן.

חלוקת המשרות לפי מקומות העבודה:
* בירושלים: 22 משרות בדרגות ה' עד ב'
* בתל־אביב: 37 משרות בדרגות ה' עד ב'
* בחיפה: 8 משרות בדרגות ה' עד ב'

רשאים להציג מועמדותם גם מי שיסיימו תוך שנת 1972 את לימודיהם האקדמאים בכלכלה או במינהל עסקים או בראיית חשבון ויהיו זכאים לקבל את התואר האקדמאי תוך אותה שנה. למועמדים אלה, אם יתקבלו לעבודה ועדיין לא יהיו בעלי תואר כנזכר, תיקבע דרגה בדירוג האחיד ועם קבלת התואר יועברו לדירוג המקצועי.

מועמדים העונים על תנאי המכרז והחייבים בהתמחות בראיית חשבון, יוכלו — אם יתקבלו לעבודה — להתמחות במסגרת המשרד, עפ"י תקנות רואי חשבון, תשט"ו — 1955. מתמחה יצטרך להתחייב לשרת במשרד, לאחר התמחותו, תקופה נוספת, שאורכה כאורך תקופת ההתמחות; ההתמחות הנזכרת תחל לא לפני תום 2 חדשי עבודה במשרד.

אדם העונה על דרישות המכרז המעוניין להתקבל למשרה מהמשרות המוכרזות, ימלא ב־2 העתקים את הטופס „בקשה למשרה פנויה", אותו ניתן לקבל בלשכות המחוזיות של משרד מבקר המדינה בירושלים, בתל־אביב ובחיפה ובכל משרדי הדואר בארץ; את הבקשות יש לשלוח למשרד מבקר המדינה, ארגון ומינהל כח האדם, ת.ד. 1081, ירושלים, מיקוד 91.000.

לבקשה יצורפו העתקים מאושרים של התעודות המוכיחות שמגיש הבקשה הוא בעל ההשכלה הנדרשת במכרז; קורות חיים בכתב ידו של מגיש הבקשה וכן תמונתו, שצולמה בשנה האחרונה.

התאריך האחרון להגשת הבקשות: יום רביעי, ד' בסיון תשל"ב (17.5.1972).

פרטים נוספים ניתן לקבל ביחידה לארגון ומינהל כח האדם של משרד מבקר המדינה, רח' רש"י 66, ירושלים.

למפעל מודרני באזור חדרה

דרוש:

מהנדס מכונות

לניהול מתקן תעשיתי

נסיון: שנתים לפחות בתעשיה, רצוי נסיון בשטח הובלה פניומטית או אריזה.

כישורים: בעל כושר ניהול צוות עובדים וכושר גופני טוב.

קיימת אפשרות להסעה מחיפה או מת"א.

● מועמדים מתאימים יפנו תוך פירוט השכלה ונסיון בצירוף העתקי תעודות ואישורים לת. ד. 339 חדרה.
סודיות מובטחת

למוסד ממלכתי בירושלים

דרושות

פקידות

לעבודות ארכיון וכרטסת

העבודה במשרה מלאה 0800—1600 (עם אפשרות לעבוד שעות נוספות).

● המעוניינות מתבקשות לפנות לת. ד. 77 ירושלים בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים.

לצוות בנוי במשרד הנדסי

דרושים:

1. **מהנדס בנין**
לעבודות תכנון, תאום, תכנון ופקוח עליון.

2. **הנדסאי/טכנאי בנין**
לעבודות תאום, תכנון וביצוע של מבנים ופתוח שטח.

למועמד המתאים — תנאים טובים.

הצעות בצרוף קורות חיים נא להפנות ל־ת.ד. 7057 תל־אביב עבור ד.א.

לחברה מסחרית בת"א

דרושים

2 מנהלי חשבונות

מתחילים

אחרי שרות צבאי

עדיפות תינתן לבעלי ידע במיכון.

לפנות בפירוט השכלה ונסיון לת.ד. 16284 ת"א עבור "מנהל חשבונות".

דרוש מנהל
לבית־ספר יום
לנערים עובדים
בנהריה

הכישורים הרצויים:
— תואר בוגר בחינוך
— נסיון בהוראה וניהול חינוכי
— מוטיבציה להקים ולבסס פעילות חינוכית מיוחדת בנוער עובד

● המעונינים יפנו למרכז הנוער העובד ת.ד. 303 ת"א (עבור מנהל).

למפעל תעשייתי גדול

דרוש

מנהל חשבונות ראשי

בעל נסיון בעבודה

השכלה של ראית חשבון רצויה
למועמד המתאים תנאי שכר טובים

מקום העבודה באשדוד.

★

נא לפנות בכתב אל ת.ד. 2223 אשדוד.

לחברה ציבורית קבלנית

דרושים

לעבודה מידית באזור תל־אביב

קבלני שלד

רצוי עם עץ וטפסנות
להקמת עד 250 בתים.

לפנות לת.ד. 2859 תל־אביב או לטלפון 614701 לבקש את אבנר עד שעה 15.00

למשרד עורכי דין
בירושלים

דרושים:

1. עורך דין עם ותק לפחות של שנה.
2. מתמחה שעומד לקבל רשיון לעורך־דין תוך חודשיים־שלשה.

נא לפנות לת.ד. 761 ירושלים תוך ציון תולדות חיים.

סודיות מובטחת.

מפעלי רוגוזין בישראל בע"מ

למפעלנו באשדוד

נדרש:

מהנדס טקסטיל

הכישורים הנדרשים:
א. תואר אקדמאי בהנדסת טקסטיל.
ב. נסיון קודם בתהליכי יצור תעשייתים לפחות של 5 שנים.

תנאים טובים למועמד שיתקבל.

סודיות מובטחת.

* על המעוניינים לפנות בכתב יד למחלקת כח אדם, ת.ד. 8 אשדוד, ולצרף תולדות חיים בכתב יד.

דרושות
צעירות
בכל הארץ

באם את בגיל 16—25
באם אין לך מקצוע והשכלה
תוכלי להרויח —600 ל"י
לחודש ויותר

לאחר שתרכשי מקצוע חדיש ומתקדם תוך שלושה חודשי הכשרה בזמנך הפנוי.

לקבלת פרטים גזרי ושלחי לת.ד. 28125 מס. 20.

שם: ____________
כתובת: ____________
עיר: ________ גיל: ______

למשרד אדריכלים

דרושה שרטטת

עם נסיון בעבודה מוכחת.

טל: 235456.

א. מילשטיין — א. זינגר מהנדסים בע"מ
שדרות עמנואל 3 תל־אביב
טלפון 226788—238236

דרוש/ה

שרטט/ת בנין־קונסטרוקציות

סודיות מובטחת

דרושה מפעילת מכונה
להנהלת חשבונות "ADDO X"

עם נסיון.

נא לפנות: סרטי נח, אלנבי 32
בשעות 10—12 לפנה"צ.

ל"קריסטל" תעשית מכונות בע"מ
רחוב חילזון 12, רמת־גן

דרושה מפעילה

למכונת אוליבטי דגם 1502

על המועמדת להיות בעלת נסיון של שנתיים לפחות בהנהלת חשבונות ממוכנת.

לפנות למר ליברמן נחום בשעות העבודה.

לחברה מסחרית בתל־אביב

דרוש

גובה־שליח

(בעל רשיון לקטנוע)

לשם קביעת ראיון נא להתקשר לטל. 622571 קו פנימי 484/70.

מומחה בטקסטיל
מנהל ייצור

שולט באנגלית וב־גרמנית על בוריין, בעברית ובצרפתית טוב

מעוניין בהצעות

נא לפנות בכתב ת. ד. 16540 ת"א למס' 0293.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרה הבאה הפנויה:

עוזר למינהל בפקולטה להנדסת מכונות

הכשרויות הדרושות:
השכלה אקדמית במדעי החברה או השכלה על־תיכונית (במוסד מתאים או בצורת קורסים) בתחומים הקשורים במנהל וכספים;
נסיון בארגון, בניהול ובהפעלת סגל מינהלי (הי' עבודה כוללת מגע עם סטודנטים, סגל מינהלי וסגל אקדמי) בכפיפות ישירה לדיקן הפקולטה;
כושר הבעה בכתב ובע"פ, נסיון בעריכת מסמכים, פרסומים וקטלוגים.
ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה ב־אנגלית.

מס' המשרה: מכ.ב/125.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל יפנו בכתב לאגף כח אדם בציון קורות חיים ונסיון קודם עד יום 12.5.72 בציון מס' המשרה.

יבנה תעשית בנינים בע"מ

דרושים

מנהלי עבודה

לניהול אתרי בניה

הכישורים הדרושים: ידע ונסיון של 3 שנים לפחות בנהול שלד וגמר.

המעוניינים יפנו בכתב ויפרטו קורות חיים, נסיון והשכלה, לפי הכתובת:
יבנה תעשית בנינים בע"מ, ביאליק 47, ר"ג.

למלון גדול בסביבת תל־אביב

דרושה

מזכירה־כתבנית

עברית אנגלית
עם ידיעה בהנה"ח

מועדפת בעלת נסיון קודם
לת. ד. 4655 ת"א, בציון פרטים עם נסיון קודם

"יכין" חברה לתעשית שימורים
פתח־תקוה

דרושים

א. מפעלי מתקני וקואום
ב. עובדי ייצור

למועמדים תינתן הכשרה במקום העבודה
לפנות לאחראי לכח־אדם
טלפונית — טל' 915121

למנהל בכיר במפעל מתפתח
באזור חדרה

דרושה מזכירה מעולה

עם נסיון של לפחות 3 שנים.
נדרשת ידיעת השפה האנגלית
והדפסה במכונת כתיבה בעברית ובאנגלית
המשכורת תקבע בהתאם לכישורי המועמדת

בפרטים נא לפנות לת.ד. 20181 ת"א, עבור "מזכירה".

מפעלי אדרת

איזור התעשיה הרצליה

1. דרושה פקידה כתבנית עברית / אנגלית (משרה מלאה).
2. פקידה כתבנית בעברית.
3. מסגר לאחזקת מכונות.
4. חשמלאי אחזקה (משרה מלאה).

מעונינים/ות מתבקשים/ות לפנות בכתב־יד ל־ת. ד. 301 הרצליה מנהל כח־אדם או טלפון 938631.

דרושים לעבודה בחודשים יולי—אוגוסט בקייטנה לילדים בכרמל

1. מדריכים מנוסים.
2. מבשלת.
3. נשים עזרה לעבודה בחדר האוכל ובמטבח (אפשר לסטודנטיות).
4. מנהלת משק.
5. אחות או חובש/ת.
6. פקידה להרשמה באוגוסט־ספטמבר 1972 — אפשרי ללא נסיון.

אפשרות מגורים וכלכלה בפנימית הקייטנה.

לפנות להדר הכרמל קייטנה לילדים דניה 25 חיפה טלפון 253901.

למפעל מתכת באזור

דרושים:

1) **מנהל עבודה** בוגר בי"ס מקצועי מגמת מסגרות מכניות בעל נסיון של 5 שנים בעבודות מתכת ובנהול צוות עובדים.
2) **מבלטן** בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון של 5 שנים בבנית מבלטים.

לפנות טל: 852922 בין 16—8.

לבית־ספר תיכון מקצועי
באיזור המרכז

דרוש מנהל

מועמדים בעלי נתונים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב לת. ד. 29582 תל־אביב, עבור "מנהל".

הצעות תתקבלנה עד ל־15.5.72.

מפעלי טקסטיל בית־שאן נצרת בע"מ
המפעל בבית־שאן

דרוש לנו

סוציולוג או סוציולוגית

לעבודה מעניינת ומלאת אתגרים
בהלקה כח אדם

פירוט העיסוק:
1. מיון קליטה ומעקב אחר עובדים חדשים
2. חקר וטיפול בהעדרויות ואיחורים
3. חקר וטיפול בתחלופת עובדים.

דרישות העיסוק:
1. על המועמד להעתיק את מקום מגוריו לבית־שאן.
2. יועדפו מועמדים בעלי תואר ראשון לפחות, בסוציולוגיה

מועמדים רציניים מתבקשים לפנות בכתב או טלפונית למחלקת כח אדם ת.ד. 20 בית־שאן, טל. 065—88255 לקביעת ראיון

עבודה מעניינת
לגברים

לך אנו מציעים

* קדום ענין ואתגר בעבודה.
* עבודה קבועה בכל חלקי הארץ והשטחים המוחזקים.
* תנאי עבודה ושכר טובים.
* למוד השפה הערבית משך חצי שנה בתנאי פנימיה עם שכר.

אם הנך עונה לדרישות הבאות:

* משוחרר צה"ל בעל כושר בריאות תקין.
* בעל תעודת בגרות לפחות או בוגר 12 שנות למוד בקבוץ.

● מעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 17021 למס' 1 תל־אביב בצירוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים.

— סודיות מובטחת —

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 240905, 230521, 230401
המחיר יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

ללרטקס מפעלי סריגה בע"מ

דרושים תופרים/ות

לתפירת ז'קטים
לפנות טל. 867501

לחברה ישראלית למובילים בע"מ

דרוש

מחסנאי טכני

למחסן חלקי החילוף בחיפה

מועמדים בעלי נסיון קודם, רשיון נהיגה, דוברי וקוראי אנגלית מתבקשים לפנות למשרדנו בחיפה, רח' הנאמנים 7—5, טלפון 04-523206.

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול

דרושים

1. סגן למנהל ביה"ס
2. מורה בכיר למדעי הטבע
3. מורה לאנגלית
4. מיקרוביולוג (למגמת טכנולוגיה של כוון)

לפנות בכתב: הכפר הירוק 60974.

שמשון
חברה לאבזרים ולצמיגים בע"מ

דרושים:

1. **מסגרים ומסגרי אחזקה**
רצוי נסיון קודם באחזקת ציוד תעשייתי
2. **עובדי ייצור**
אשר יוכשרו במפעל כמפעילי מכונות

העבודה היא במשמרות

למועמדים שיתקבלו מובטחת הכנסה גבוהה ותנאים סוציאליים נאותים

בקשות יש להפנות לת.ד. 2581 ת"א עבור מחלקת כח-אדם, כן אפשר לפנות ישירות למפעל הנמצא בקרית-אריה, פתח-תקוה, מול בית חולים בילינסון, בין השעות 8.00—15.00, טל: 916321.

שמשון פתח-תקוה

לחברה א"י לאוטומובילים בע"מ

מפיצי Ford בישראל

דרושה

כתבנית-קופאית

כישורים: כתבנית בשפה העברית לפחות, בוגרת בי"ס לפקידות או השכלה מקבילה, רצוי נסיון בקופאות, לאחר שרות צבאי.

המעוניינות תפנינה אישית לחברתנו בתל-אביב, רחוב המסגר 43, אגף כח אדם בימים א' וב' בין השעות 09.00—13.00

אנו מחפשים עבור לקוחותינו:

עבור חברה העוסקת בתאום ופקוח על הבניה

דרוש

מהנדס בנין

בעל נסיון בבניה ופקוח על הבצוע העבודה באזור הצפון
מקום המגורים חייב להיות בחיפה או צפונה יותר.
תנאים טובים
לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית 263231 או בכתב תל-אביב, רח' ויצמן 71.

יועצים לתעשיות ניהול וייצור בע"מ

מוסד ציבורי גדול
מחפש בשביל משרדו בתל-אביב

פקידה/ כתבנית

תאור התפקיד:
1. ביצוע עבודות הדפסה ועבודות משרד שונות
2. עזרה בטיפול באורחים בחו"ל.

כישורים הדרושים:
1. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, ידיעה בשפה הספרדית (רצויה גם ידיעת אידיש).
2. הדפסה במכונת כתיבה בעברית ובאנגלית.
3. כושר לנהל יחסי צבור.
4. נסיון בעבודות משרד שונות.

הדרגה לפי הכישורים

סודיות מובטחת

נא לפנות לת.ד. 2055, ירושלים בצרוף תולדות חיים והמלצות.

רתך גז ארגון

(רתך PIG מעלה לאלומיניום ופלדות)
מפעל גדול באיזור חיפה מציע עבודה מעניינת ביותר ותנאי עבודה טובים
נא לפנות למחלקת המנגנון ת.ד. 1371 חיפה

למשרד רואה חשבון בחיפה

דרוש

רואה חשבון

עם אפשרות של התקדמות.

נא לפנות בכתב לת.ד. 4868 חיפה, עבור מס' 112.

למשרד הראשי בתל אביב של תשלובת טקסטיל גדולה

דרושים:

1) פקיד—ה אחראי—ת
למחלקת הייצוא,
רצוי נסיון בייצוא קונפקציה

2) מנהלי חשבונות
סוג ג' ומעלה

נא לפנות ת. ד. 658 תל אביב.

ל"הארגז"
צריפין חרושת עץ ומתכת בע"מ

דרושים

* נגרי בנין
* ונגרי רהיטים

סוג א' ומעלה

נא לפנות טלפונית למס. 961280, 961772 לשם קביעת ראיון או בכתב ל"הארגז", צריפין, דאר באר-יעקב, עבור "נגרים".

למפעל בגד עור
במגדל העמק

דרושות

א. מזכירה כתבנית
להפעלת טלקס

ב. מזכירה

הדרישות למשרות הנ"ל: שליטה בשפות עברית ואנגלית והדפסה בשפות הנ"ל. (ידיעת שפה נוספת יתרון).
לפנות בכתב למחלקת כח אדם ת.ד. 16 מגדל העמק.

למוסד מחקר

דרושה

מזכירת צוות

לעבודה באיזור תל-אביב
המוסד נמצא ע"י אוניברסיטת בר-אילן)
הכישורים הדרושים: הדפסה בעברית

לפנות טל: 02—233461 או ת.ד. 7458 ירושלים

עתיד מזהיר!

מובטח
לאיש מכירות
בכיר

בחברה ותיקה
בענף הטלוויזיה

התפקיד של מקדם מכירות דורש נסיון מסחרי עשיר, כושר משא ומתן, השכלה מתאימה.

לפנות לת"ד 1263 ת"א, עבור מס' 268.

חברת בטוח ישראלית

מחפשת

חתם ראשי

בעל נסיון נרחב בכל ענפי הביטוח האלמנטרי ובעל כושר ניהולי מעולה.
אנו מציעים תנאים מתאימים לתפקיד בכיר זה ומבטיחים סודיות גמורה.

מחשב/ת בודק/ת פוליסות

בעל/ת נסיון

לפנות בכתב עבור בטוח אלמנטרי לת.ד. 729, ת"א

מורה

לתפקיד ניהולי חינוכי
בתוספת הוראה חלקית

דרוש

למוסד חינוכי גדול בחיפה

נא לפנות לת.ד. 44522, חיפה
ולציין על המעטפה "הוראה".

ל"אסיה"
מעבדות כימיות בע"מ

דרוש

מהנדס מכונות

לתפקיד של ניהול האחזקה.

הכישורים הדרושים:
התמצאות במערכות חום וקור ובציוד מכני המקובל בתעשיה הכימית או בתעשית המזון. ידיעת השפה האנגלית או הגרמנית — הכרחית.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, ופרוט נסיון קודם אל מנהל המנגנון, ת. ד. 1423 ת"א, או טלפונית 915021

סודיות מובטחת.

למפעל כימי גדול במפרץ חיפה

דרוש

מנהל המחלקה המסחרית

הכישורים הדרושים:
1. השכלה אקדמאית בכלכלה ו/או בכימיה ו/או באגרו-טכניקה ו/או במינהל עסקים.
2. נסיון רב בסחר בינלאומי, בשווק, ביצוא ובניהול מכירות בקנה מידה גדול.
3. שליטה מלאה בשפה העברית והאנגלית — רצוי אנגלית כשפת אם.
4. ידע ונסיון בהובלה ימית.
5. נסיון בנהול צוות עובדים.

התפקיד מחייב נסיעות לחו"ל.

על המעונינים לפנות בצרוף קורות חיים מלא ופירוט הנסיון לת"ד 4353 עבור מס' 222.

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרוש

מרכז קניות

הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית מלאה.
2. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
3. נסיון של 5 שנים לפחות בתפקיד דומה.

על המעונינים לפנות בצרוף קורות חיים לת"ד 4353 חיפה, עבור מס' 225

בתי זקוק חיפה בע"מ
בית הזקוק אשדוד

לתושבי אשדוד והסביבה!

אנו מציעים לך מקום עבודה
במסגרת משפחת בתי הזקוק

כמפעיל מתקני הייצור

במפעלנו המוקם ונבנה באשדוד

עבודה מעניינת, קבועה ובתנאי שכר טובים ומתקדמים.

הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית או מקצועית (10 כתות לכל לפחות).
* נכונות לעבוד במשמרות.
* גיל עד 45.
* בעל משפחה (תנתן עדיפות לבעלי משפחה עם ילדים).

ההדרכה לרכישת המקצוע על חשבון המפעל

עובדי בטחון

* לאחר שרות צבאי
* בעלי השכלה יסודית
* כושר גופני מעולה
* בעלי רשיון נהיגה
* נכונות לעבודה במשמרות.

פנה ללא דיחוי אל:
בית הזקוק אשדוד, טלפון 055—24404, ת.ד. 338 אשדוד
מחלקת כח אדם.

דרושים מרקוריסטים
למרקמור 950 ול-955

לפנות "אומקי"
מרדכי דיטביץ בע"מ
עליה שניה 2
פתח תקוה 913388

דרושה
מפעילה למכונת אודגר

שזרה
למנהלת-חשבונות
עם נסיון
שעות עבודה 2—8
נא לפנות:
אוטובוס מאוחדים
אלנבי 111 ת"א
בשעות העבודה

דרושים
כתבנית
עברית אנגלית

מחסנאי משלוחים
בעל נסיון בארגון הובלות ובמשלוחי הזמנות ללקוחות

מכונאי אחזקה

נא לפנות בכתב
לת.ד. 1101 ת"א

דרוש

משחזן כלים

תנאים מיוחדים
מכשירים בע"מ
טל. 824888, יפו

לביח"ר לסריגה

דרוש/ה גזרן/ית

לפנות:
גבי מודל בע"מ
ת"א, רח' לבנדה 32
טל': 37666

דרוש

חשמלאי אחזקה

במפעל רציני
ברמת-גן

לפנות בכתב
ת"ד 1385 ת"א

דרושים
רתכי חשמל
[illegible], מעולים לרי-תוך מכלי דלק, מכניים לבנות מיכלים, קונסטרוקציה כבדה, מסגריה, רהטים, לעבודה פלבם (פלדה בלתי כחלידה). לעבודה בי אזור הדרום, חיפה, תל אביב והצפון.
לפנות "צורף-רהף" 843883 ב.ב. משעה 12—14, 04-664816 משעה 18.00 — 20.00, 04-30146 משעה 10.00 בימים ב' 13.00—

למשרד אדריכל ברמת-גן

דרושים:

1. הנדסאי
2. שרטט מתחיל
3. שרטט עם נסיון של 3 שנים לפחות

לפנות טל. 721866

למשרד בתל-אביב

דרושה מזכירה

הכישורים הדרושים:
* הדפסה עברית
* ידיעה בסיסית באנגלית
* כושר הבעה בכתב ובע"פ
* הופעה נאה.

לפנות ביום א' לטלפון 65010.

דרושים בירושלים

* מנהל/ת חשבונות עם נסיון
* עוזרת למנהל חשבונות עם נסיון

נא להתקשר לטלפון 67141—02
קו פנימי 340.

לבית-חרושת לתרופות

דרושים

* צעיר (לאחר צבא) למחלקת הייצור
לא דרוש נסיון קודם
* פקידה — מזכירה
הדפסה בעברית רצוי גם באנגלית

לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים לת.ד. 18030 ת"א * סודיות מובטחת.

FISCHER פישר

למוסד ציבורי

דרושים

דוברי רוסית

* אקדמאים או בעלי השכלה תיכונית השולטים גם בעברית [illegible]
* לעבודה במשרה מלאה באזור ת"א, חיפה, באר-שבע.
* דרגת המשכורת יד—טו בדירוג האחיד.

● מעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 17021 כס' 3 ת"א בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים.

מוסד מדעי

מחפש

עוזר לאמרכלות

דרוש ידע בהנהלת חשבונות

● נא לפנות לת.ד. 9757, חיפה (עבור כס' 13) ולציין השכלה ונסיון בקצרה.

מכתשים באר-שבע

דרושים
למחלקת האחזקה

חשמלאים

הכישורים: ידע בקיא בחשמלאות, התמצאות במערכות פיקוד ובקרה, קריאת תוכניות חשמל מורכבות, ידע מקיף במנועי חשמל והגנות למיניהן.
יועדפו מועמדים יוצאי ח"א במקצוע — חשמ"ט (פרק א')
יתקבלו גם חשמלאי רכב ו/או חשמלאי ציוד קרקע.
יועדפו בעלי נסיון בתעשיה.
תנאי שכר בהתאם לכישורים.

מכשירנים

לצורך אחזקת מערכות מכשור תעשייתי מורכבות.
הכישורים: ידע כללי במערכות פנאומטיות, ידע כללי במערכות אלקטרוניות.
רצויים בוגרי בי"ס במגמות הנ"ל.
יועדפו בעלי נסיון קודם בתחומים אלה.
תנאי שכר בהתאם לכישורים.

צנרים

לתפקידי אחזקה הקשורה עם עבודות צנרת במתקני תעשיה כימית.
הכישורים: רצויים בוגרי קורס בצנרת ו/או בעלי נסיון בעבודות צנרת במפעלי יצור.

סודיות מובטחת

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם ת.ד. 60 באר שבע.

דרוש

מנופאי

למנוף זחלי (כנר)
בעל תעודה מסמכת

טל: ביום 285048
טל: בערב 781591

למשרד תיירות
דרושה
פקידה
(אחרי צבא)
לעבודה במחלקת החשבונות
שעות העבודה 7.30—16
לפנות טל. 56166

פקיד רשוי בכיר
בקיא יבוא/יצוא
רשיון עמילות מכס
מעונין להחליף מקום עבודתו
לפנות ת. ד. 5259 חיפה
עבור מס' 2337

דרוש מזכיר
עם מכונית פרטית
לעבודה קבועה
אפשרי בשעות 8.00 עד 13.00
לפנות: ת"א, ת.ד. 20117.

לתיכון מקצועי
דרושה
מזכירות
1. לשעות הבוקר
2. לשעות הערב
לפנות לת.ד. 2246

דרוש מחסנא[י]
למחסן מזון
באזור התקוה
לפנות: [illegible]

לאפנות "ממל[illegible]"
דרושה
מוכרת אחראי[ת]
לפנות אישית [illegible]

דרושים נגרים:
[illegible] צבא
חיילים משוחררים
המעונינים לה[illegible] נגרות [illegible]
טל. 832177

דרושה מזכיר[ה]

למשרה מלאה (8 עד 16)

הכישורים הדרושים:
10 שנות לימוד לפחות
הדפסה במכונת כתיבה
קבלת קהל וטלפונים.

הצעות יש לשלוח, בכתב יד, בציון קו[רות] חיים, נסיון קודם והמשכורת המבוקשת לחברת אויקל, רח' פינסקר 70, תל-אב[יב]

למפעל תעשיה בחיפה

דרושים:

* מהנדס מכונות
לתכנון והרצה
* מהנדס מכונות
לתכנון ופתוח
(עדיפות לבוגרי כח הים)
* טכנאי ייצור
בעל נסיון של 3 שנים, כושר ארגוני, [illegible]

לפנות בכתב לת.ד. 484 חיפה ולצרף פרטים אפשריים. סודיות מובטחת

דרושה

מזכירה מעולה

רצוי עם נסיון בבטוח אלמנטרי
לתפקיד בכיר במשרד שמאים
תנאים בהתאם
לכשורים האישיים
נא לפנות בכתב יד עם פירוט קורות ונסיון בעבודה לת"ד 109 ת"א, עבור מ' 261.

סודיות מובטחת

מועמדים ומועמדות לני[הול]
ועבודה
בגלריה לאמנ[ות]

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים, השכלה, ידיעת שפות ונסיון עד [illegible]

לחברה לפתוח יפו העתיקה ב[ע"מ]

מזל דגים 17, יפו
שעות העבודה כ-10.00—13.00
כ-21.00—24.00
באה בחשבון גם עבודה חלקית.

למוסד צבורי בס[illegible]

דרוש

מנהל חשבונו[ת]
עצמאי

בעל שבע שנות נסיון לפחות

בחצי משרה

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 33353 תל-א[ביב]

תדיראן

למפעל למוצרי צריכה אלקטרוניים

דרושים

1. טכנאי ייצור — [illegible]
2. מהנדס ראשי — [illegible]
3. כתבנית עברית—אנגלית — נסיון של שנה בהדפסה בשתי השפות.

נא להתקשר טלפונית החל מיום א' 7.5.72 טל. 851107 לקביעת פגישה
סודיות מובטחת

תדיראן

המשרד הראשי: תל־אביב שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 249905, 230521, 230401
המחיר יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו׳ 75 אגורות לשורה

פרדס מוצרי הדר בע״מ

דרושים:

1) **טכנולוג מזון**
2) **מכונאי אחזקה**

בעל נסיון בתעשיה

לפנות ת. ד. 82 רחובות
טלפון 950191 (03)

צוות יועצי מינהל, ייצור וכלכלה
(תארים Ph.D. ו־ M.B.A.)
בעלי נסיון רב בייעוץ בארץ ובחו״ל
מעוניין לבצע עבודות מחקר, סקרים וייעוץ
ת. ד. 2101 תל־אביב.

דרושה כתבנית
טלקס עברי
לעבודה במשמרות בלשכת
העתונות הממשלתית בתל-אביב.
בא לפנות בשעות העבודה, רח׳ איתמר בן־אבי 9, תל אביב, חדר 16 טלפון 258—111.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח

מודיע על המשרות הפנויות הבאות במעבדה להידרודינמיקה והנדסה הידראולית:—

1. **מהנדס מעבדה**
לניסויים בשטח הנדסה ימית (תהיה הדרכה מוסמכת).
הכשרויות הדרושות:
בוגר הפקולטה להנדסה אזרחית או חקלאית. בעל נסיון מעבדתי (רצויה התמצאות במכשור).
מכרז מס׳ 38/72.

2. **עובד טכני**
הכשרויות הדרושות:
בוגר בי״ס מקצועי במגמת מכונאות. תנתן עדיפות לבוגר בי״ס להנדסאים או טכנאים.
מכרז מס׳ 39/72.

3. **בנאי**
בעל נסיון בבנית כלים מבטון, מתכת או פלסטיק, או בנאי הרוצה להשתלם בעבודות אלו.
מכרז מס׳ 40/72.

★

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף תולדות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידה לכוח אדם, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע״מ, בית הסנאט, קרית הטכניון חיפה עד יום ו׳ 12 במאי 1972 בציון מס׳ המכרז המתאים.

לאמור פרויקטים בינלאומיים
דרוש
מרכז מוסך למכונות חקלאיות
לארץ במזרח אפריקה
הכישורים הדרושים:
נסיון בתפעול וניהול מוסך למכונות חקלאיות, בהיקף גדול, על האספקט האירגוני, המקצועי טכני, כולל ניהול צוות עובדים ומשא ומתן עם גורמי חוץ. נסיון מעשי של ניהול מוסך בח״ל לפחות 8 שנים. ידיעת השפה האנגלית הכרחית. על המועמד להיות בעל רשיון נהיגה.
בדבר פרטים נא לפנות:
לת. ד. 1514 תל־אביב או לטלפון 250421 קו פנימי 221.
סודיות מובטחת.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:
עובד מעבדה במחלקה לבוטניקה
מכרז מס׳ 119/72
התפקיד: לבורנט במחלקה לבוטניקה; העבודה קשורה לעבודה מיקולוגית ובהכנה של המחלקה בתחומים מדעיים; טיפול בחיות מעבדה.
דרישות התפקיד: ידיעה טובה של אנגלית ועברית; בביולוגיה או בחקלאות; דרוש נסיון של שנתיים במעבדה ביולוגית.
המשרה ארעית בשלב זה. קיימת אפשרות לקביעות.
דרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

עובדת מעבדה — בית החיות — ביה״ס לרפואה
מכרז מס׳ 93/72
התפקיד: עבודה עם חיות מעבדה, פוסט־מורטום (P.M.) בקטריולוגיה, פרזיטולוגיה, עזרה במחקר.
דרישות התפקיד: ידיעת השפות עברית ואנגלית; במיקרוביולוגיה (BSc) נסיון של שנתיים.
דרגה: בהתאם לכישורי המתמודדים.
המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 14.5.72 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה ״מכרז למשרה מס׳ ...״ (לפי המספר המצויין במכרז המבוקש).

הכפר הירוק ע״ש לוי אשכול
דרוש רפתן מנוסה
מגורים במקום
לפנות בכתב: הכפר הירוק 60974

שרטטים/ות
טכנאים/יות
בעלי 3 שנות נסיון לפחות
דרושים לעבודות משרד מעניינות
לפנות למשרד אדריכלים ב. אידלסון—ג. צפור
טלפון 258126 בשעות 07.30—14.30.

למפעל תעשיתי במפרץ חיפה
דרושים:
1. טכנאי אלקטרוניקה
2. חרטים מעולים
3. מסגרים, צנרים
4. מכשירנים תעשיתיים
לפנות לטל. 04—725175, 04—723502
או בכתב, לת.ד. 1540, חיפה.

לחברה גדולה
למשרדה בתל־אביב
דרושה
טלפונאית
עם ידע בהדפסה
לקביעת מועד לראיון, לטלפון: 244935
בין השעות 8.00—18.00

לבית הספר המרכזי למלונאות
ע״ש אריה אבישר
מלון „תדמור״ הרצליה
דרוש מדריך
למגמת הטבחות
תנאים טובים
נא לפנות אישית או בטלפון 938321 להנהלת המוסד.

לחברת סונול ישראל בע״מ חיפה
דרוש
מנהל חשבונות
הכישורים הדרושים:
* סוג ד׳
* ידיעת השפות עברית ואנגלית
נא לפנות בכתב עם ציון מספר טלפון למחלקת כח אדם ת.ד. 214 חיפה.

למכון היצוא הישראלי
דרושים:
מנהל למרכז מזון
מנהל למרכז הכימיה והפלסטיקה
הכישורים הדרושים:
* בוגר מינהל עסקים או כלכלה.
* נסיון בעבודה אירגונית.
* ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
* נסיון בשטח היצוא
עדיפות לבעל נסיון באחד מהענפים הנ״ל
המעונינים מתבקשים לפנות לת. ד. 29732 תל־אביב עבור מנהל־מרכז
סודיות מובטחת

אסם
תעשיות מזון בע״ם
דרושים
נהגים
לאספקת סחורה לחנויות
בעלי רשיון נהיגה ג׳־3, עם ותק של שנה לפחות.

עבור סניף תל־אביב:
מקום מגורים: ת״א, ר״ג, במ״ברק, גבעתיים, פתח־תקוה.
המעונינים מתבקשים לפנות למחלקת המכירות, רחוב החשמל 5, תל־אביב, בין השעות 08.00—10.00 ו־15.00—17.00.

עבור סניף ירושלים:
מקום מגורים: ירושלים.
המעונינים מתבקשים לפנות לסניף ״אסם״ ירושלים, רח׳ שמגר 11, רוממה, בין השעות 09.00—11.00, טל׳ 522216.

כפר גיתית, אגודה שיתופית
של הפוהמ״ז להתיישבות תעשייתית
(מושב שיתופי)
דרום רמת הגולן
דרושים —
כנהל נגריה ונגרים דתיים
כמועמדים לחברות במשק (בגילאי 25—22)
ובנות דתיות בעלות השכלה תיכונית
(בגילאי 20—18)
פרטים: 1) במרכז הקואופרציה של הפועה״מ, אבן גבירול 166, ת״א, טלפון 03—440316; 2) כפר גיתית דרום רמת־הגולן, 067־50411.

למפעלי מאיר בע״מ
אזור התעשיה החדש פתח תקוה
דרוש
חשמלאי תעשיה
עם נסיון של 3 שנים לפחות.
רשיון ממשלתי — יתרון.
בהצעות נא לפנות לת.ד. 1188 תל־אביב עבור „חשמלאי תעשיה״.
סודיות מובטחת

דרושות
נשים ובנות
לעבודה בנקבנות I.B.M
העבודה הכשרה מתאימה והשתלמות.
למסיימות מהלוהה מובטחת עבודה במקום.
לפנות לש.ר.ב.ל. שירותי ניקוב למיכון
הנביאים 28, חיפה, טל. 641628

PHILCO
דרושה
עקב הרחבה
מנהלת חשבונות מנוסה
ליום עבודה מלא.
עדיפות להרשמה בתיים או חולון.
תנאים טובים במשכורת!
לפניה בכתב לת.ד. 1014 בת־ים
או טלפונית 860111 למר כספי.

להוצאה לאור ושרותי הדפסה
דרושים/ות
פועלים/ות לכריכיה
עדיפות תינתן לבעלי נסיון בהדבקות ספרים ובהתמצאות בתפירה במכונה פשתן
תנאים טובים
בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 28129 ת״א
סודיות מובטחת

החברה הישראלית
לטרקטורים וציוד בע״מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל
עוברת לאיזור התעשיה בחולון
דרושים עובדי משרד:
פקידים
פקידות
עוזרים להנהלת חשבונות
כתבניות עברית ואנגלית
שעות העבודה 8.00—15.00
לפנות בכתב לת.ד. 514 פתח־תקוה.

חרסה-חסין אש
אנו מחפשים
שרטט
מכונות
עם ניסיון של 3 שנים
לפנות אל מחלקת כח אדם ת.ד. 30 באר־שבע
טלפון: 2613

לקופל טורס בע״מ
במשרד הראשי: רח׳ טשרניחובסקי 4, ת״א
טלפון 3־285202
דרושים/ות
1. פקיד/ה למחלקת חשבונות לקוחות
השולט/ת בהדפסת רשימות לקוחות
אפשרי גם פנסיונר
2. פקיד/ה אחראי למחלקת ביקורת חשבונות ספקים
אין צורך בידע קודם בהנהלת חשבונות
3. פקיד/ה להוצאת חשבונות
שולט/ת בהדפסה בשפה האנגלית
4. פקיד/ה כללי/ת למוסך
רצוי בעל/ת נסיון קודם. נסיון קודם בצבא אפשרי.
קיימת אפשרות לקבל עובדים דרך משרדי הכוונת עובדים

דרושה פקידה צעירה
ליום עבודה שלם
בחולון, רחוב סוקולוב 20
הברת „החץ״ בע״מ — לפנות 9.00—16.00

למפעל לייצור חלקי חלוף
למכוניות
דרוש מנהל
רצוי קצין משוחרר עם ידע טכני,
תושב עפולה והסביבה
לפנות בכתב ת.ד. 1582 חיפה.

לחברה להפצת סרטים
דרוש
פקיד כללי
לעבודה מגוונת
דרושה התמצאות בהנהלת חשבונות וידיעה באנגלית.
לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים ובציון המשכורת המבוקשת לת.ד. 2478 תל־אביב.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
פקולטה לפיזיקה
דרוש טכנאי מכניקה עדינה
בעל נסיון של 5 שנים לפחות בעיבוד שבבי מדוייק.
מועמדים יפנו בכתב לפקולטה לפיזיקה של הטכניון עבור בית המלאכה למכניקה.

לחברה ארצית גדולה
דרושים
כתבניות עברית
שליחים/ות
נא להתקשר למח׳ המנגנון, טל. 264221 ת״א.

דרושים
לחברת ספנות גדולה בחיפה
מנהלי חשבונות
סוג ג׳ לפחות
מועדפים בעלי ידע בספנות.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
לשם קביעת ראיון, נא לפנות לטל. 04־533181
בין השעות 08.30—13.00

דרוש
מהנדס
מכונות
ו/או ייצור
דרוש צעיר בעל יוזמה
למפעל תעשייתי מתפתח
באזור תל אביב.
ת. ד. 1512 תל אביב
סודיות מובטחת

לחברה צבורית תעשייתית ארצית
דרושים
במשרדה הראשי בתל אביב ובמפעליה באזור תל אביב, מנהלי חשבונות מדופלמים או בעלי סוג ד׳ לפחות.
יועדפו בעלי נסיון בעבודה במפעלים תעשייתיים.
השכר יקבע לפי כשורי המועמדים.
על המעונינים לפנות לת. ד. 1334 תל־אביב למספר ד׳/10131 עד ליום 15.5.72.
סודיות מובטחת.

תעשיות גולן מתכת ואלקטרוניקה בע״מ
למפעלנו ברמת הגולן **דרושים** לעתיד הקרוב

* **מנהל ייצור מכני**
ניהול עצמאי של הייצור הכולל עיבוד שבבי, עבודות מתכת והרכבה, נסיון של 5 שנים לפחות בתפקיד דומה.

* **מנהל חשבונות**
ניהול עצמאי של חשבונות המפעל בכפיפות לחשב. נסיון של 3 שנים לפחות ותעודה סוג ד—ה.

* **חשמלאי — מכונאי אחזקה**
אחזקת הציוד והמתקנים של המפעל, הפעלת גנרטור דיזל לאספקת חשמל. בעל תעודה במשלתית לחשמל. בוגר בי״ס מקצועי ובעלי נסיון של 3 שנים לפחות בתפקיד דומה.

למועמדים המתאימים מובטח: — ענין ואתגר בעבודה וביישוב חדש.
— שכר נאות
— הנחות במיסוי
— תנאי דיור טובים.
בקשר לפרטים והצגת מועמדות נא לפנות בכתב:
תעשיות גולן מתכת ואלקטרוניקה — כח אדם ת.ד. 78, יהוד, טלפון 753171, קו פנימי 89
לאחר שעות העבודה: לטלפונים: 849351, 063—26326, 919971.

לעתון יומי דרוש
סטודנט למשפטים
(משנה ב׳ ומעלה)
לעבודה בשעות הבוקר 9.00—14.00.
כושר ביטוי בכתב הכרחי
נא לציין מקומות עבודה קודמים ודרישות שכר לת.ד. 1194 תל־אביב

ליצירות יהודיות בע״מ
שביל המפעל 4,
קרית־המלאכה
טל. 825346, 829040
דרושות עובדות
1. לעבודת יד וביקורת איכות
2. מנהלות מחלקת אריזה וביקורת
3. מוכרות מנוסות ליום עבודה רצוף
תנאים מצויינים

דרושות פועלות
לתיקון שטיחים
(לא בחוץ מומחיות)
סיכויים לרווח יפה,
לפנות לביהח״ר
„ברימקו״ תל־אביב,
רח׳ הצפירה 5 ע״י
תחנה מרכזית
טלפון 32008

לדפוס אמנותי
דרושים
1) דפס בלט
2) חותך ניר
3) נער מתלמד
ה״א, טל. 31587
9—4

עבודה זמנית בחו״ל

לעבודה ברחבי העולם
לתקופה של 6—10 חדשים

נדרשים

* יוצאי יחידות קרביות
* בעלי כושר גופני מעולה
* בעלי תושיה
* ידיעה בסיסית באנגלית

• מעונינים מתבקשים לפנות אישית ביום ג׳ 9.5.72 ויום ד׳ 10.5.72 בין השעות 08.30—14.00, לרח׳ אבן־גבירול 10 חדר 102 ת״א ולהביא עמם פנקס מלואים.

למפעל תעשיתי גדול באזור תל־אביב דרושים

1 **מהנדס ייצור בכיר**
10 שנות נסיון בהקמת וניהול מערכות הרכבה ייצור.

2 **מהנדס מכונות או ייצור**
בעל נסיון וידע בתעשית השיפורים, לתפקידי תכנון וייצור.

3 **מהנדס כימיה או מכונות**
לתפקיד מנהל ייצור, נסיון בניהול ייצור בשטח הפלסטיקה.

מועמדים הצונים על הדרישות הנ״ל יפנו בכתב יד עם פרוט נסיון וקורות חיים לת.ד. 33011 ת״א בציון התפקיד
סודיות מובטחת

למשרד עו״ד דרושות
ליום עבודה מפוצל
1) **פקידה כתבנית**
בעלת נסיון
2) **טלפוניסטית**
לטלפון 58628 מ־8—1, 4—7.

למלון במרכז תל-אביב
דרושים/ות
פקידי/ות קבלה
בוגרי תדמור
•
לפנות טל. 50943.

ליחידה מתפתחת במוסד מדעי

דרושים

1. מהנדסי מכונות
לתכנון ופתוח של מערכות מכניות תוך שמוש בטכנולוגיות חדישות בנושאי מכניקה. יועדפו בעלי נסיון של שלוש שנים לפחות.
2. מהנדס מכונות
להכנת הייצור ותכנון מתקני עזר.
3. מהנדס מטלורג
למעבדה מטלורגית ברמה גבוהה. דרוש נסיון של שנתיים לפחות.
4. הנדסאי/טכנאי מכונות
לעבודות תכנון מכני. דרושים בוגרי בתי ספר מוכרים להנדסאים/טכנאים. רצוי ותק של שנתיים ורקע קודם בענף המתכת.
5. מכנאי בקורת איכות
להכנת מפרטי בקורת, לפקוח וייעוץ מקצועי. רצוי נסיון של שנתיים לפחות.
6. מכנאי ייצור
להכנת תיקי ייצור ופקוח על הייצור. דרוש בעל נסיון של שנתיים לפחות.
7. עובד מכני
עוזר למהנדס־כימאי. אפשר גם ללא נסיון
8. כרסמים
9. משחזים
10. מסגרים מכניים
11. רתכים — פלדה וסגסוגות קלות.
לעבודה מעניינת ובלתי שגרתית.
ללא ייצור סדרתי.

למתאימים מובטחים
* תנאי שכר בהתאם לנתונים אישיים.
* עבודה מקצועית מעניינת ברמה גבוהה, תוך שמוש בטכנולוגיות חדישות.
* אוירה חברתית נעימה.
* עדוד וסיוע בהשתלמויות ולמודים.
* בטחון בפני זעזועים משקיים ורווחיים.
* תנאי עבודה נוחים ביותר.

מקום העבודה באיזור חיפה

המעוניינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה (עבור מס׳ 12) ויציינו קורות חיים, השכלה ורקע מקצועי קודם. רצוי לצרף מס׳ טלפון להתקשרות.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול · הארץ · ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 249905, 230521, 230401
המחיר יום חול: 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

למלון מגדל שלום
דרושים
* טלפונאית
* מלצרים
* פקידה-כתבנית עברית

עם ידיעה בהנהלת חשבונות.
נא לפנות למחי' המנגנון במלון, רחוב השחר 5 ת"א בין השעות 14—8.

דרוש/ה
פקיד/ה להנה"ח
עם נסיון של כמה שנים
לפנות אישית במקום: ישראליפט בע"מ, רח' הקישון 31, בני-ברק.

לחברה מבוססת בחיפה
דרוש
סוכן מכירות
דינאמי, עם רקע טכני
דרושה ידיעת השפה האנגלית
נא לפנות לת.ד. 4868 חיפה, עבור מספר 114.

לחברת בניה הבונה בירושלים
דרוש
מנהל עבודה
הכישורים הדרושים: בעל נסיון בשטח הבניה ותק לפחות מ־4—5 שנים, נמרץ, בעל כושר ארגון וניהול כוח אדם.
להתקשר בטלפון 02־36118 בין השעות 7.00—5.00, מיום א' עד יום ה' בירושלים.

למוסד צבורי
דרוש פקיד גזברות
למשרה אחראית ומעניינת
ידע ונסיון בהנהלת חשבונות ובאדמיניסטרציה.
*
נא לפנות בכתב יד תוך פירוט תולדות חיים לת.ד. 33003 תל-אביב.

לביה"ס הישראלי בפאריס
דרושים מורים
לשנה"ל תשל"ג למקצועות הבאים:
1. עברית ותנ"ך — כיתות י"א, י"ב (בעל תואר מ.א.)
2. אנגלית — כיתות ז'—י"ב (בעל תואר מ.א.)
3. חינוך גופני
4. 2 מורים כלליים — כיתות הביניים—גבוהות של ביה"ס היסודי.

מעמדים בעלי נסיון בהוראה וחינוך הצעירים על הדרישות יפנו בצרוף המלצות ופרוט הנסיון בכתב אל ד"ר נ. זהן — משרד החינוך והתרבות ירושלים, עם העתק בדואר אויר לד"ר ועד הנאמנים של ביה"ס הישראלי בפאריס, מר יהודה בן־דוד, 6bis rue Michel-Ange, Paris 16ème
הערה: ביה"ס אינו משתתף בהוצאות הנסיעה לפאריס ובחזרה.

לצה"ל
דרוש
כתב-מתרגם צרפתי
הכישורים הדרושים:
1. כושר כתיבה וניסוח בתאור מערכות מסו־רים.
2. נסיון ובקיאות בתרגום מאנגלית, בנושאים טכניים או תעופתיים.
3. הדרגה ההתחלתית היא ר' עתודאים או דרגה ט"ו בדרוג האחיד.
לפנות לד. צ. 2024/ש — אשר גילון ולציין עבור כתב/מתרגם.

חברת תרופות
מחפשת
תועמלן רפואי
לאזור ירושלים
עדיפות תינתן לבעלי נסיון קודם ולבעלי רכב.
עם קורות חיים נא לפנות לת.ד. 1814 ת"א.
סודיות מובטחת

לועד הארצי למען החייל
דרושים
* מנהל חשבונות סוג ד'
* מנהל חשבונות סוג ב'
בעל נסיון של שנתיים בעבודה
למועמד המתאים מובטחת התקדמות
● המעונינים מתבקשים להתקשר לטל. 262291 תל-אביב — בין השעות: 08.00—16.00

לחברה תעשייתית גדולה
דרוש
רואה חשבון צעיר לתפקיד בכיר
נא לכתוב בכתב יד אל ת. ד. 33295 ת"א בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת

דרושים
1. עוזרים לאופסט אחרי צבא עם נסיון קודם
2. סדר יד
3. דפס לבלט
לפנות:
דפוס א. ירום בע"מ דרך פ"ת 128 ת"א. טל' 252590, 268840

לחב. אלום־פלסט בע"מ
דרוש
מנהל עבודה
לעבודות אלומיניום
לרבות: ויטרינות, חלונות דלתות
להתקשר לטל. 252425 („הצפון")

לחברה גדולה
ליינות ומשקאות חריפים
דרוש
סוכן בירושלים וסביבתה
בעל מחסן גדול עם השקעה כספית
ת.ד. 33130 ת"א עבור „סוכן".

ישובי מרחבים בע"מ
דרוש
מנהל חשבונות
סוג ג'
המתמצא בניהול חשבונות הממוחשבים
תנאי שכר בהתאם לכישורים.
מועמדים יפנו בכתב בצירוף פרטים על נסיון קודם (או אישית) למשרדי המועצה האזורית מרחבים ד.נ. נגב, עד ל־15.5.72.
חביב שרבף
יו"ר החברה

למלון ידוע בירושלים 4 כוכבים
דרוש
מנהל קבלה
וסגן מנהל קבלה
עם נסיון והמלצות
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות בכתב לת"ד 7555 ירושלים, עבור מלון

למיקרואלקטרוניקס בע"מ
דרושה
מזכירה
למחלקת המכירות
כשורים:
1. קורספונדנטית עצמאית אנגלית ועברית.
2. הדפסה באנגלית.
תנאים טובים מובטחים למתאימה.
להתקשר טלפונית 840887 או 856141 בין השעות 8.00 עד 4.00.

למפעל בסביבות רמת-גן
דרושים:
* מסגרים
* רתכים
* מסגרים מכניים

● מועמדים בעלי הכשרה מתאימה מתבקשים לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי לת"ד 90 ר"ג עבור „רדי".

למלון גדול בירושלים
דרוש בדחיפות כח אדם מנוסה
* פקידים למחלקת ההזמנות
* פקידים למשרד הקבלה
* קופאים
* NIGHT AUDITORS
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
נא לכתוב לת.ד. 2494 ירושלים בציון פרטים על נסיון קודם.

ירדניה
חברה לביטוח בע"מ
המחשב האלקטרוני שלנו מוצף באלפי תשובות.
דרושים לנו
יועצי בטוח חיים
נוספים
המתאימים יוכשרו בקורס מיוחד.
באם הינך בגיל 25 לפחות ובעל השכלה תיכונית, פנה אלינו בצרוף פרטים אישיים, ת.ד. 1736 ת"א עבור מס' 17.
סודיות מובטחת.

למפעלנו בלוד דרושים:

1. מזכירה-כתבנית
לתפקיד מזכירת ראש אגף.
בעלת השכלה תיכונית ונסיון קודם בעבודה משרדית. הכרחית ידיעה מלאה בכתבנות עברית ובנסוח מכתבים בשפה העברית. העבודה היא בתל-אביב.

2. כתבנית מעולה בשפה האנגלית
לעבודה במשרה מלאה במזכירות המפעל בלוד.
דרושה השכלה תיכונית. רצויה גם ידיעה בכתבנות בשפה העברית.

3. כתבנית מעולה בשפה העברית
לעבודה במשרה מלאה במזכירות המפעל בלוד.
דרושה השכלה תיכונית. רצויה גם ידיעה בכתבנות בשפה האנגלית.

למשרות 2 ו־3 קיימת הסעה למקום העבודה וחזרה.
סודיות מובטחת

המעוניינות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים, תעודות והמלצות, לתלרד, מחלקה כח אדם, ת.ד. 50, לוד.

תלרד
תעשיית טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ
לוד, ת.ד. 50 - טלפון: 25969 - מברקים: תלרד לוד - טלקס: 03388

למפעל גדול בחיפה
דרוש
טכנאי יצור
עם נסיון בשיטות עדה
לפנות בכתב בציון נסיון מקצועי.
ג. לידן יועצים לתעשיה בע"מ
תל-אביב ת.ד. 6506, טל. 446303

בית-ספר תיכון מקצועי באיזור השרון
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
דרוש מנהל
לשנת הלימודים תשל"ג
הכישורים: תעודת הוראה קבועה + ותק של 3 שנים.
לפנות: ת.ד. 115 הרצליה.

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרוש
מהנדס-טכנאי מכונות
לבקורת על עבודות הקמה של מתקנים תעשייתיים כימיים
הכישורים הדרושים:
נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות הקמה
ידיעת השפה העברית
אנגלית רצויה
בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99, חיפה.

PHILCO
בנינים, אזור התעשיה, רח' הסוללים 9
ת.ד 1014, טל. 860111
המחלקה להרכבת טלוויזיות
דרושים
טכנאים מתקדמים
לטלפן: 846140
או אישית לבוא ולהתגבר לפי הכתובת הנ"ל

לחברה קבלנית גדולה
דרוש
מנהל חשבונות מעולה
לפנות בכתב לת"ד 29505 ת"א, עם פרטים מלאים על נסיון קודם והמכורה מבוקשת.

אגודה צרכנית שיתופית ת"א בע"מ
ככר דיזנגוף 9, תל-אביב, טל. 233231
דרושות
לעבודה במשרדנו בתל-אביב
* **פקידה**
בעלת נסיון בעבודות משרדיות והדפסה בעברית
* **נקבניות**
לעבודה חלקית או מלאה
יועדפו בעלות נסיון בעבודה בקשבות במכונות אדי"X
נא לפנות למחלקת המנגנון

למשרד הנדסי בתל-אביב
דרושים
* אדריכל לפקוח על פרוייקט גדול
(נסיון של לפחות 5 שנים)
* שרטטי אדריכלות מנוסים
להתקשר לטלפון 265822, 265109

לדפוס ידיעות אחרונות
דרוש מעמד מעולה
יועדף בעל נסיון קודם בעימוד בעתון.
על המעונינים לפנות למנהל הדפוס רחוב יהודה מוזס 5 תל אביב או טלפונית 37971

לחברה העוסקת בתובלה בינלאומית
דרושה פקידה
בעלת ידע בהדפסה עברית אנגלית
בדבר ראיון נא להתקשר טלפונית ל־51631 תל-אביב.
סודיות מובטחת

למוסד חנוכי דתי בירושלים
דרוש/ה
מזכיר/ה
לפנות בכתב לת"ד 16050, ירושלים

למלון רייך ירושלים
בית הכרם, טלפון 523121
דרוש
סגן מנהל קבלה
בעל נסיון עם המלצות
תנאים מצויינים — סודיות מובטחת.

דרושים מסגרים
מכל הסוגים
לפנות במקום: ישראליפט בע"מ, רח' הקישון 31 בני-ברק.

למפעל מזון בפתח תקוה
דרושים
1) מחסנאי טכני
2) מסגרים כלליים — עוזרים ומעולים.
3) מפעילי מתקנים — לעבודה במשמרות.
נא לטלפן בין השעות 8.00—17.00: 911578

למפעל תעשייתי גדול באזור ת"א
דרוש
מנהל מחלקת תכנון ופיקוח על הייצור
כישורים דרושים: מהנדס ייצור בוגר הטכניון עם נסיון של שנים אחדות בעבודת תפ"י, עם ידע בשיטות מערכות והעלאת נושאים למחשב.
נא לכתוב בכתב יד אל ת.ד. 33295 ת"א בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת.

למשרד במרכז ת"א
דרושה
כתבנית עברית מנוסה
ידיעת אנגלית הכרחית.
לפנות בכתב עם פרטי השכלה ונסיון לת.ד. 1469 ת"א עבור „כתבנית"

דרושה מזכירה
למנהל בית מלון בירושלים
השלמה בשפות עברית ואנגלית
תנאים טובים למועמדת.
לכתוב ת.ד. 4148 ירושלים, עבור מס'

Vil
ווישיי-ישראל בע"מ
דרוש
טכנאי
אלקטרוניק
הכישורים הדרושים: לאחר ... משוחרר צה"ל. רצויה ידיעת ה... האנגלית.
המעונינים יפנו בכתב או טלפונית ל... כוח־אדם של „ווישיי ישראל בע"מ", רחוב האחים מסלאויטה 3, טלפון ...

למפעל גדול
בשטח האלקטרוני...
בסביבות תל-אביב
דרוש
מנהל
מחלקת רכ...
התפקיד כולל:
1. רכש מחו"ל.
2. טיפול ביבוא ושחרורי סחורות.
3. רכש וקניות בארץ.
הכישורים הדרושים:
1. השכלה אקדמאית בהנדסה תע... כלכלה או מינהל עסקים.
2. בעל נסיון קודם בניהול מחלקת ... במפעל תעשייתי.
3. בעל כושר לניהול משא ומתן.
4. ידיעת השפות עברית ואנגלית הכ...
סודיות מובטחת
המעונינים יפנו בכתב בצירוף קורות ... לת.ד. 23048 תל-אביב, עבור מס'

תדיראן
דרושים

1. טכנאי ייצור —
לתפקיד שיטות עבודה ותהליכי ייצור, תכנון קוי ייצור. בוגר קורס טכנאי ייצור, בעל נסיון של 3 שנים.

2. כתב טכני —
כתיבה, תרגום ועריכה של חומר טכני. הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה, ידיעה יסודית בעברית ובאנגלית.

3. מנהל חשבונות / תמחירן —
עזרה בהכנת התקציב התפעולי של החברה.

4. מסגר אחזקה —
אחראי על אחזקה וטיפול מונע של הציוד המכני המותקן במפעל. בוגר בי"ס מקצועי במגמה מכונות. ידע בטיפול בריתוך. נסיון בריתוך כל סוגי הלחמות. נסיון בייצור מתקנים לייצור, מבלטים ואחזקתם. יצירת ייצור חלקים במכונות לעיבוד שבבי.

5. עוזר למסגר אחזקה —
עוזר בייצור חלקים מתקני ייצור ומבלטים. עיבוד חלקי פח וברזל. בוגר בי"ס מקצועי במגמה מסגרות או נסיון בעבודה מעשית של 5 שנים בעבודות מכונות ומסגרות כללית. ידע בריתוך יתרון.

6. פקיד/ה חשבונות —
רישום חשבונות, מעקב גבוה לקוחות, הכנת חומר להגשה במחשב. פקיד/ה הנה"ח רצוי בעל/ת סוג ג', עם נסיון של שנתיים.

7. מזכירת מח' תכנון —
לניהול עצמאי של מזכירות המחלקה כולל הדפסות והתכתבות. דרוש נסיון במזכירות עצמאית של 3—5 שנים. השכלה תיכונית רצוי במגמה ריאלית. כמו כן דרוש ידע בכתבנות עברית, רצוי גם באנגלית.

8. מזכירה —
כתבנות בעברית ובאנגלית, שליטה בסיסית באנגלית ובעברית. נסיון בעבודות מזכירות וכתבנות במשך שנתיים.

9. פקידה —
השכלה תיכונית, נסיון בפקידות כולל הדפסה בעברית. רצוי באנגלית. נסיון במשרד.

נא לכתוב אל מח' כח-אדם ת.ד. 648 ת"א בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי. נא לציין את מספר המשרה.
סודיות מובטחת

תדיראן תדיראן

משרד גדול בתל-אביב
מחפש
מנהלת חשבונות/פקידה
נא לפנות ת.ד. 20181 תל־אביב
עבור „מנהלת חשבונות"

משרד ארכיטקט מחפש
שרטט/ת מעולה
נא להתקשר טלפון: 449803 תל־אביב.

לבית ספר תיכוני חקלאי פרדס חנה
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
בעל נסיון בעבודה
נא לפנות למזכירות ביה"ס בכתב או בטל. 063—77007 בשעות מ־8—3 אחה"צ.

דרושה פקידה
ליום עבודה מפוצל
עם ידע בעבודות משרדיות + קבלת קהל רצויה ידיעת הדפסה במכונה
בדבר פרטים לפנות בכתב ל„טכניקור", רח' יפו 70 ירושלים.

PHILCO
בנ"ים, אזור התעשיה, רח' השוללים 9
ת.ד. 1014, טל. 860111

דרושה נקבנית I.B.M.
המוכנה לעבוד גם בעבודות משרד כלליות
תנאים טובים מובטחים.
לפנות בכתב לת.ד. 1014 בנ"ים או טלפונית 860111 למר כספי

דרושים למשרד אדריכל בנתניה
1. טכנאי אדריכלות מנוסה
2. אדריכלית מנוסה (משרה חלקית)
תנאים טובים למועמדים המתאימים
נא לפנות בציון כל הפרטים לת.ד. 2152, נתניה עבור „אדריכל"

לרכב־ניר בע"מ
דרושים
* מחסנאי לחלקי חילוף
* עוזר למחסנאי
* פקיד/ה

תנאים טובים למתאימים
לפנות רח' נירים 6 ת"א, טלפון 38777

תדיראן
למפעל הטרנזיסטורים
דרושים

1. **מהנדס אלקטרוניקה** — לתפקיד ראש מדור ל־פתוח ולתאום הנדסת מעגלים היברידים ומיקרו־אלק־טרונים. המשרה תאפשר לאדם המתאים ובעל ידע מבוסס ללמוד ולהתמחות בשטח זה.
2. **טכנאי אלקטרוניקה** — פיתוח מעגלים ובנית מתקני מדידה, בדיקת בצועים חשמליים. בוגר בי"ס מקצועי או בי"ס להנדסאים. ידיעה בנושא טרנזיסטו־רים בעבודה אנלוגית ודיגיטלית.
3. **טכנאי ייצור** — פיקוח תמחירי ותקציבי הפעלת מערכת דווח לריכוז תמחיר ישיר במפעל וכן מעקב תוצאות בהתאם למסגרת התקציב.
4. **אחראי לתהליכים** — מעקב טכנולוגי בייצור מו־נוליטים והיברידים. יישום תהליכים חדשים, אבחון ו־נהות תקלות. הנדסאי כימיה או לבורנט, כשר תפעול ציוד מכני עדין. כשר הבעה בכתב, שליטה באנגלית.
5. **טכנאי אחזקה אלקטרונית** — אחזקה ובניה של כשור ומתקני בדיקה אלקטרוניים. בוגר בי"ס מקצועי במגמה אלקטרוניקה, לאחר שרות צבאי, רצוי נסיון בעבודה מעשית.

נא להתקשר טלפונית החל מיום א' 7.5.72 טל. 855123 לקביעת פגישה או לפנות ישירות למפעל, רח' הפלד 58, אזור, אזור התעשיה של חולון.
סודיות מובטחת

למפעל בסביבות רמת־גן
דרושים:
* **רתכים**
* **מסגרים**
* **מסגר מכני**

בוגרי בתי"ס מקצועיים ובעלי נסיון יפנו לנציג המפעל לפי המקומות המפורטים מטה:

תל-אביב	היחידה להכוונת החייל רח' אבן גבירול 10	ג' ה'	09.00—10.00
תל-אביב	לשכת מודיעין לתעסוקה הכוונה רח' פרישמן 42	ג' ה'	בין השעות 2 עד 6 אחה"צ
רמת-גן	שרות התעסוקה רח' ארלוזורוב 14	ב' ד'	בין השעות 2 עד 6 אחה"צ

לבית מלון בשלבי בניה
דרוש
מנהל חשבונות
ידיעת אנגלית רצויה
נא לפנות לת.ד. 29494 ת"א עבור „מנהל חשבונות למלון"
סודיות מובטחת

דרוש
מחשב במויות מנוסה
לעבודה בחברה קבלנית בחיפה
בהצעות נא לפנות לת.ד. 1183 חיפה
סודיות מובטחת

דרוש
סוכן מובשר
המעונין להתמחות בשטח מיוחד בענף הדפוס
סיכויים רציניים להתקדמות לאדם המתאים.
לקביעת ראיון נא לצלצל 34502 — 32550 בין השעות 8.00—16.00.

למשרד קונסטרוקציות בנין
דרוש/ה מהנדס/ת
לתכנון וחישובים סטטיים
רצוי עם נסיון
למועמד המתאים תנאים טובים
לפנות:
רוזנבאום את צורף, מהנדסים בע"מ טל: 254892

Vil
ווישיי־ישראל בע"מ
דרושה
עוזרת למנהל חשבונות
הכישורים הדרושים: בוגרת קורס בהנהלת חשבונות. נסיון מעשי של שנתיים לפחות. רצויה ידיעה בשפה האנגלית.
לפנות טלפונית או בכתב למנהל החש־בונות של „וישיי ישראל בע"מ", רחוב האחים מסלאויטה 3, ת"א, טלפון 39062.

דרושות
תופרות
זינגר—אוברלוק
מעולות לפרינים.
עבודה קבועה.
המשכורת נטו של 30 ל"י.
לפנות טלפונים 58427, 56120.

לבעלי רווי בע"מ
דרושה פקידה
ליום שלם מ־8—4
ידיעת אנגלית רצויה
לפנות בין השעות 16.30—18.00, רח' המקצוע 9, ת"א

דרוש/ה מוכר/ת
להנות בשורה התעופה לה"ד
שעת העבודה: מ־6.00 בבוקר — 1.00 בצהריים ומ־1.00 בצהריים — 9.00 בערב
נא לפנות אישית אל ממימנסקי, רחוב הרכ־בת 22, בית־הדר, תל־אביב, בימים: א' — ג' — ד' — ה', בין ה־שעות 9.00 — 7.30 ב־ערב.

דרושים
* רתכים
* מסגרים
[illegible] בע"מ
רח' [illegible] 11 ע"י
רח' המסגר (פורד)
טל. 32571

דרוש־ה
מתכנת־ית
למכון [illegible] ישראלים
רח' רש"י 11
טל' 222191
תנאים!
סודיות מובטחת!

דרוש
שמאי רכב מוסמך
בעל ותק, לניהול משרד ותיק של שמאי רכב, בתנאים טובים
לפנות ת.ד. 29221 תל־אביב (עבור שמאי)
עם פרוט נסיון עבודה
סודיות מובטחות

לחברת בניה גדולה
דרושה
פקידת מכירות
לסניפה הירושלמי
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
לפנות טלפונית 224019, ירושלים

למקורות מים
חברה לעבודות פתוח בע"מ
דרושים
מפעילי ציוד
מכני כבד
נא לפנות למנהל כח־אדם במשרדנו, אזור התעשיה חולון, רח' הפלד 1, טלפון 846111

טלסטאר־קדם
טלסטאר־קדם חברה בע"מ
מערכות קשר אלחוטיות
דרך פ"ת 128, טל. 269196 תל־אביב
דרושים
1. טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה
בעל נסיון בתכנון והתקנת מערכות קשר אלחוטיות.
2. איש־מכירות
בעל ידע בציוד אלקטרוני.
3. מחסנאי טכני

דרושים
מכונאים צעירים
לעבודה במוסך
לפנות אישית למוסכי קייזר־אילין רח' תובל 8, ת"א, או בטלפון 35323, למנהל המוסך.

למוסד בנקאי
דרוש
פקיד
למחלקת אשראים דוקומנטריים
בעל ידיעות בהנה"ח שליטה באנגלית
תינתן עדיפות לבעלי נסיון
המעונינים יפנו בכתב אל מנהל כח אדם ת.ד. 352 תל־אביב.

אביק בע"מ
תעשיות כימיות ופרמצבטיות
דרושים לנו:
כתב טכני
לעריכת פרסומים מקצועיים (משרה מלאה או חלקית). הכישורים הדרושים: שליטה מלאה וכושר הבעה בכתב בשפות עברית ואנגלית. השכלה מלאה או חלקית במדעי הטבע.
פקיד צעיר
למח' הקניות והיבוא
בוגר בי"ס תיכון עם ידיעה באנגלית; רצוי בעל נסיה וגישה למסחר.
פועל ייצור
למחלקה הכימית ברמת־גן בעל השכלה של 10 שנים לפחות או הכשרה מקצועית מקבילה; העבודה ב־3 משמרות.
מועמדים מתאימים יפנו למנהל המפעל ת.ד. 2077, רמת־גן.
סודיות מובטחת

דרושים
מפסנים מעולים
לעבודות גדולות בתל־אביב ובאשדוד.
*
לפנות: רח' מצדה 8 ת"א, טלפון 235608

דרושים:
1) מרכיבים עצמאיים לנגרות בנין
2) נגרים לעבודות ריהוט במרכז הארץ
למתאימים — תנאים מיוחדים
לפנות טלפון 962375 בשעות 17.00—21.00 פרט לשישי ושבת

„אתא"
חברה לטכסטיל בע"מ
דרושה
דוגמנית בית חברתית
בעלת הופעה נאה
המידות הדרושות: גובה 1.68/70
חזה 88
מותן 64/65
ירכיים 94.
המעוניינות תפנינה לטלפון 04־721321 למח־לקת כח־אדם או בכתב לת.ד. 83, קרית־אתא, חיפה.

אוניברסיטת חיפה
מודיעה על המשרות הפנויות הבאות: —

מתכנת
עם נסיון בתכנות יישומים מנהליים, ידיעת אנגלית הכרחית. רצוי נסיון בקבצים על דיסקים (כתיבה ישירה). עדיפות לבעלי ידיעה פורטרן במחשב 1130.

מנתח מערכות
התפקיד: בנית מערכת מינהל התלמידים במחשב. הכישורים הדרושים: נסיון של 3 שנים לפחות ביישום מערכות מנהליות ושמוש במבנה קבצים מתקדם. תרצוף הכרת מחשב 1130 ונסיון במינהל סטודנטים.

מזכירת חוג
הכישורים הדרושים: נסיון בעבודת מזכירות עצמאית; ידיעת עברית ו־אנגלית חיונית וכן הדפסה בשתי שפות אלה. העדיפות תנתן לבעלת השכלה אקדמאית.

הנדסאי מזוג אויר/מכונות
התפקיד: אחריות להפעלה ואחזקה של חדרי מכונות מרכזיים; אחריות לאחזקת מתקני מזוג אויר, הסקה, צנרת מעבדתית, מעליות ואינסטלציה בנין; תכנון, תיאום ופקוח על שינויים והתקנות במערכות מיזוג אויר, הסקה ואינסטלציה: מו"מ עם קבלנים לבצוע שינויים והתקנות בנ"ל.
הכישורים הדרושים: הנדסאי/טכנאי בכיר במגמת מכונות, כח חום או מיזוג אויר; נסיון של 3 שנים לפחות באחזקה ובהפעלה של מערכות מיזוג אויר, הסקה וצנרת; כושר ניהול מו"מ עם קבלנים, כושר ארגון וניהול צוות טכני: הכרחית ידיעה בעברית: ידיעת אנגלית להבנת חומר טכני.

חשמלאי
לאחזקה במתקני החשמל באוניברסיטה.
הכישורים הדרושים: בוגר בית־ספר מקצועי בעל רשיון חשמלאי מוסמך ונסיון מעשי של 3 שנים לפחות.

מנהל חשבונות
סוג ג'—ד'
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית ונסיון של 3 שנים לפחות.

חשב משכורות
הכשירויות הדרושות: מנהל חשבונות סוג ג'־ד' השכלה תיכונית, נסיון בהכנת משכורות וחישובי משכורות, רצוי נסיון בהכנת משכורות למחשב.
*
בהצעת מועמדות נא לפנות למדור על כח־אדם, אוניברסיטת חיפה, דרך אבא חושי, חיפה.

לעבודה מעניינת במפעל חדיש באזור תל־אביב
דרושים
1. **מכשירן** -
בעל נסיון בהרכבות מכניות מדויקות
2. **טכנאי ייצור** -
רצוי בוגר בית ספר מקצועי ובעל נסיון בעבוד שבבי
3. **כרסם מעולה**
4. **חרט מעולה**
לפנות בכתב בציון נסיון קודם ופרטים אישיים לת.ד. 36 יהוד

פרסום „אמיר"

אפשרויות חדשות בנמל אילת

עם גידול תנועת המטענים דרך נמל אילת, דרושים בנמל עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסווארות.

נמל אילת מציע לך:
* עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד * בתקופת הנסיון מגורים בבית מלון (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי * בשנה הראשונה זכות של 8 טיסות לתל־אביב וחזרה, על חשבון הנמל * עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלוואה ל־10 שנים (יש צורך להתחייב בתור לקבלת דירה באמצעות עמידר באילת) * הנחה במס הכנסה ומס אחיד * חינוך תיכון חינם לילדיך.
* למחוסרי נסיון בעבודה נמלית תינתן הכשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת.

המעונינים לעבוד בנמל אילת ולהשתקע בעיר, יפנו אישית למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית מעיא, דרך פתח־תקוה 74, ת"א (מול בית מעריב) קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי, בין השעות 09.00—12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מילואים; ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם, נמל אילת, ת.ד. 37, אילת.

למפעל טלוויזיות בתל־אביב
דרושים
1. עובד מתיז פוליאסטר וצבע
2. עובד במכונת ליטוש והברקה
בתנאים טובים עם פרמיה
להתקשר לטלפון 775293 בין השעות 18.00—22.00

לבנק גדול בתל־אביב
דרוש
מבקר
קורספונדנציה
בעל נסיון בשפות עברית, אנגלית וצרפתית
*
לאדם המתאים, תנאים טובים
— סודיות מובטחת —
*
על המעונינים לפנות בכתב, בציון גיל, מצב משפחתי השכלה ונסיון קודם, אל ת.ד. 1836, תל־אביב.

לידחון מקצועי עברי בת"א
דרוש
עורך
השולט בשפות עברית, אנגלית וגר־מנית לפחות.
המועמדים יפנו לת.ד. 23009, תל־אביב „עבור עורך" פרטים האישיים, כישוריהם ונסיונם לשם קביעת ראיון.
סודיות מובטחת!

מוזיאון ישראל, ירושלים
דרושים
1. מכרז כא/29
תואר המשרה: עוזר לאוצר
היחידה: מוזיאון ש. ברונפמן למקרא ולעתיקות
תיאור התפקיד: עזור לאוצר הראשי ב־רישום וקטלוג הממצאים הארכיאו־לוגיים. טיפול בתצוגות קבע, עזרה בעריכת תצוגות זמניות.
הכישורים הדרושים: בעל תואר ב.א. בארכיאולוגיה, או סטודנט בשלבי סיום לקראת התואר ב.א.
הדרגה: ה'־ד' בדירוג ממ"ש.
2. מכרז כא/30
תואר המשרה: מזכירה
היחידה: לשכת מנהל המוזיאון
הכישורים הדרושים: שליטה מליאה ב־שפות עברית האנגלית, הדפסה ב־מכונת כתיבה בשפות הנ"ל. כושר ניסוח ונסיון קודם בעבודה משרדית.
הדרגה: י"א־י"ב בדירוג האחיד.
3. מכרז כא/17
תואר המשרה: שומרים
היחידה: משמר המוזיאון
הכישורים הדרושים: שליטה מלאה ב־תורה, או משמר הגבול, או בעלי נסיון בתפקידי אבטחה ושמירה.
הדרגה: ח'־י'. תוספת מיוחדת לעבודה בלילה ובמשמרות.
● מועמדויות יש להגיש בצירוף קורות חיים, למחלקת המינהל, מוזיאון ישראל, ת.ד. 1299, ירושלים

לסניפנו בבאר־שבע
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
לתפקיד: סגן מנהל חשבונות ראשי מועמדים תושבי באר־שבע בעלי נסיון והשכלה מתאימה יפנו בכתב לת.ד. 33157 תל־אביב עבור מס' 522 — ויפרטו תולדות חיים.
סודיות מובטחת

דרושים חשמלאים ברמה גבוהה
וגם עוזרים
לעבודות חשמל באינסטלציה תעשייתית ובכבלים.
לפנות לטלפון 840793 בין 4 — 8.

דרושה
מזכירה עצמאית
הדפסה עברית אנגלית
ידיעה בהנה"ח
העבודה מעניינת ואוירה טובה
ת.ד. 5155 חיפה

דרוש טבח מעולה
לעבודה קבועה
תנאים נוחים
לפנות בכל שעות היום לטל' 872619 [illegible]

דרוש טכנאי
אלקטרוניקה
מעולה
עם שנתיים נסיון
לפחות
טל. 226661 ירושלים

דרושה פקידה כללית עם ידע בהדפסה ו־הנהלת חשבונות
שעות עבודה 8.00־4.00
טלפון 260817
בין 17.00־19.00

לעבודה מעניינת
דרוש
● **מהנדס אלקטרוניקה**
בוגר הטכניון
(השכר בדרגת מחקר)
● המעונינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה (עבור מס' 9) ויציינו השכלה ונסיון מקצועי, וכן מספר טלפון להתקשרות.

למפעל חדש
דרושים:
* **טכנאי בניני** -
לניהול משרד טכני באחזקה
* **מבקרות זווד אלקטרוני**
* **חמ"מ** -
בוגרי בי"ס טכני במגמת חמ־מ
על המעונינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרוט נסיון מקצועי אל ת.ד. 9110 תל־אביב ויוזמנו לראיון אישי.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הימים הללו

שלטונות מס הכנסה חוקרים חשדות ביחס לעבירות מס ב„הוג הנוצץ". (מן העתונות)

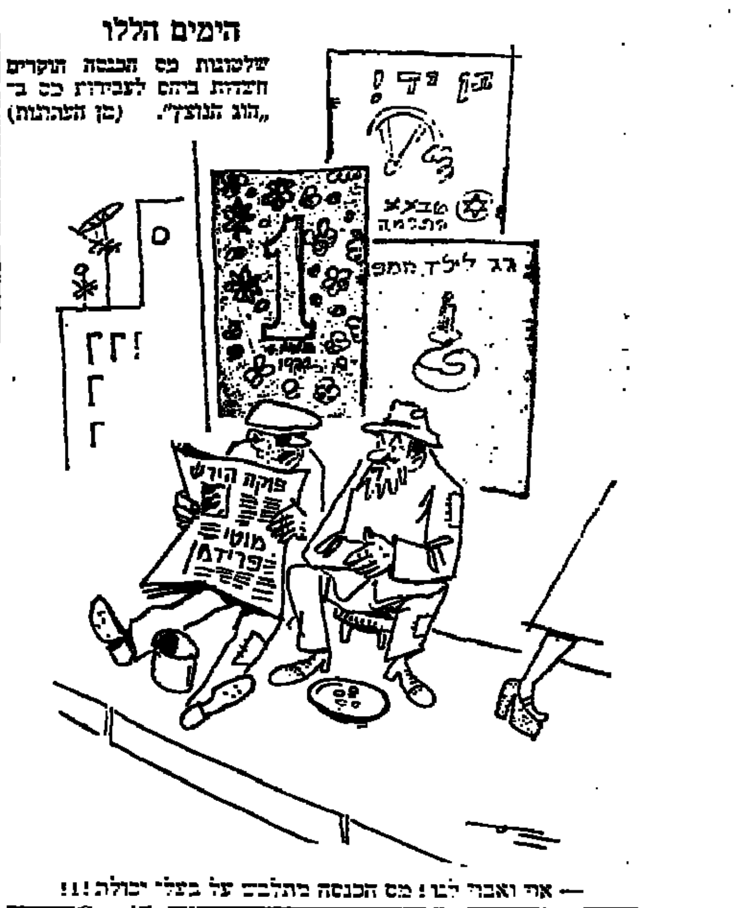

— אוי ואבוי לנו! מס הכנסה מתלבש על בעלי יכולת!!!

מכתבים למערכת הארץ

שביעת רצון בלתי מוצדקת

המעתי לקרוא הודעתו הרברבנית של מנהל מחלקת התנועה העירונית כי „תל־אביב—יפו היא העיר המסודרת ביותר מערי ישראל לתנועה הממונעת, למרות שהיא כרוכה כמעט שלישים של עומס התנועה הארצית" („הארץ" 25.4).

מאמרו של שלמה גרבר „צוקי התנועה נסתמים בת"א" הוא התשובה לדברי התפארות אלה. [illegible]

מנהל מחלקת התנועה מתפאר גם בשיעור הנמוך של תאונות בצמתים המרומזרים [illegible]

שביעות רצון עצמית וגישה שגרתית לא יפתרו את בעיית התנועה בעיר.

מנחם סביחוד

תל־אביב

טיפול כושל בתיירים

כמי שנמצא בניו־יורק בשליחות המדינה ברצוני להתריע על אוזלת־היד והמבוכה של משרד התיירות בטיפול בהלוויות תיירים. [illegible]

משה עמירב

ניו־יורק

ביטוח סוציאלי

במדור ראיתי שמעתי פורסם ב־18.4 קטע הקובע שאי־השתתפות אנשי קרנות הפנסיה ביום עיון של המרכז הישראלי לניהול מוכיחה את חוסר העניין של אנשי קרנות הפנסיה בהצעת החוק לפנסיה ממלכתית. [illegible]

עוזי אבר

מנהל כלליד הפנסיה של ההסתדרות הכללית

תולדות פרשת „מיהו יהודי"

[illegible]

שיקולים בבחירת יו"ר הכנסת

[illegible]

אליעזר קליבנסקי

הרצליה

[illegible]

גבריאל פרנן

בני־ברק

ראיתי שמעתי

בארנבוים למען בתי החולים

[illegible] בתל אביב: הפסנתרן דניאל בארנבוים [illegible] שהכנסותיו הגיעו לכ־130 אלף לירות. [illegible] לכ־500 מוזמנים [illegible]

אין בית־ספר בשיכון בבלי

הורי התלמידים בשיכון בבלי בתל־אביב החלו בהתארגנות [illegible]

אלוף המתימטיקה לנוער

[illegible] צעיר בן 14 [illegible] לימוד בכל מוסד להשכלה גבוהה. [illegible]

עופר גאבר מקבל את הפרס מידי פרופ' יוסף גילים

[illegible]

היום לפני...

[illegible]

5.5.1961 — [illegible]

5.5.1960 — [illegible]

5.5.1955 — [illegible]

5.5.1860 — [illegible]

5.5.1821 — נפוליאון בונפרטה מת בגלות באי סנט הלנה.

5.5.1570 — [illegible]

5.5.1525 — [illegible]

הוועדה לאנרגיה אטומית

המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק

מחנה נוער למדע הגרעין 1972

יתקיים במרכז למחקר גרעיני נחל שורק בתאריכים 14—2 ליולי 1972.

המחנה מיועד לבוגרי הכיתה השביעית בבתי ספר תיכוניים מוכרים.

שאלוני הרשמה ניתן לקבל במזכירות בתי הספר וע"י פניה למרכז למחקר גרעיני נחל שורק דאר יבנה / עבור מחנה נוער למדע.

ההרשמה מסתיימת ב־14 מאי 1972.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות

המכון הממשלתי להכשרה טכנית

אורט ישראל

בית הספר להנדסאים

(מבוגרים)

(מסלול ערב)

ירושלים

החלה ההרשמה לשנה"ל תשל"ג

במגמות:
✶ הנדסת אלקטרוניקה
✶ הנדסת מכונות
✶ הנדסת בנין

באורט — מרכז לחינוך טכני

רח' הנביאים 42, ירושלים, טל. 233675

— למודי ערב —

בסיום הלימודים ולאחר הגשת עבודת גמר (פרויקט), מקבלים הבוגרים דיפלומה של הנדסאים.

תנאי קבלה — מתקבלים בוגרים של בתי־ספר מקצועיים ארבע־שנתיים ובוגרים של בתי־ספר תיכונים עיוניים.

בסיימי י"א כתות רשאים להתקבל למכינה להנדסאים (שנת לימודים אחת)

משך הלימודים — ארבע שנות לימוד ופרויקט גמר.

פרטים והרשמה — במזכירות ביה"ס, רח' הנביאים 42, טל. 233675, בימים א' ב' ד' ה' בשעות 11.30—8.00 ואחה"צ 20.30—18.00, ביום ג' 11.30—8.00, ביום ו' 13.00—8.00

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

דרושה לחבר[illegible]

מזכירה עצמאית

הכישורים הדרושים: שליטה ב[illegible] ואנגלית. ידיעת השפה [illegible] רצויה. התכתבות עצמאית לחלוטין. נסיון בהליכי [illegible] לפנות בכתב, בצרוף קורות החיים [illegible] קודם לת.ד. 20326, ת"א, עבור „מזכיר[illegible]"

— סודיות מובטחת —

להברה ציבורית בסניפה בירושלים

דרוש:

עובד לאחזקה ותיקונים בבנינים

הכישורים הדרושים:

בעל נסיון באחזקה, תיקונים ושיפוצים בבנינים. רצוי בעל מקצוע [illegible]

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב [illegible] ת.ד. 14047, תל־אביב לסבר ג.

כימיקלים ותוספים בע"מ

דרוש לנו:

מהנדס

חוזים וחקציבים

[illegible]

לבנק גדול בתל־אביב

דרוש עורך דין

בעל נסיון של לפחות 8 שנים

[illegible] נא לפנות אל ת.ד. 1836 ת"א, עבור [illegible]

[illegible] אדריכלים בע"מ

דרושים

1. [illegible]
2. [illegible]

להתקשר טלפון 445971 תל־אביב

להברת ביטוח גדולה

דרוש

איש אוש

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]

[illegible]

EL AL

דרושים

מכשירני מעבדה תעופתיים

[illegible]

אלקטרונאים

[illegible]

✶

[illegible] 12.00—08.30.

אל על נתיבי אויר לישראל

המרכז הישראלי לניהול

ערב עיון

„הסכנות האינפלציוניות והמלצות הנגיד"

ביום ה', 11 במאי 1972

בשעה 15.45

בבנין „[illegible]"

תל־אביב

פרטים והרשמה בסניפי המרכז:

ירושלים: טל' 224141

חיפה: טל' 643678

תל־אביב: טל' 257202

חמצן לחולי לב

אלקטרו־סיגנל

גאולה 42, ת"א. טל. 57614

[illegible]

בואו למזנון יום ראשון המפורסם של מלון שרתון

תהנו מסעודה כיד המלך במזנון המלא כל טוב, ומיד לאחר מכן — ובמחיר כולל — תבלו במרבד הקסמים, שם יופיעו:

✶ **רקדני דורדו**
שלישית הרקדנים הפיליפינית

✶ **ג'וני בופלו**
ותזמורתו המשלהבת מאיטליה

✶ **חמישית המטרונומס**
תזמורת הריקודים של מרבד הקסמים

מחיר כולל 35.00 ל"י (כולל מיסים)

מלון שרתון־תל אביב

Sheraton-Tel Aviv Hotel

כל יום רביעי בשעה 5 אחה"צ תצוגת אופנה כעולה ותוכנית מרבד הקסמים המלאה. כל יום שבת בשעה 5 תה בנחת, ריקודים והתכנית המלאה של מרבד הקסמים. 10 ל"י כאיש (כולל מיסים)

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

מיכרז למכירת רכב

[illegible]

[illegible] 1965;

[illegible] 1968;

[illegible] 1963;

[illegible] 13.00.

[illegible]

המפתח לפרסום בארץ

פרסום ב־הארץ

קייטנת „בליל החורש"

בכפר הילדים

מאיר שפיה

(ליד זכרון יעקב)

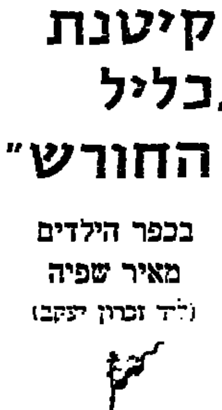

החלה ההרשמה

ל־4 מחזורים

בני 10 ימים.

ההרשמה: יגאל הלמן, גבעתיים, רח' קק"ל 17, טלפון 724108

בשעות אחה"צ מ־8—4.

המפלגה הליברלית

פעולות

מרכז

ביום חמישי, 11.5, בשעה 5.00 אחה"צ, ישיבת מרכז המפלגה, במרכז המפלגה הליברלית, קומה ד', בת"א, רח' אבן גבירול 68.

ארגון נשים / מרכז

ביום ראשון, 7.5, בשעה 10.00 לפנה"צ, ישיבת המזכירות המורחבת.

החברות המבקשות להרשם לטיול לבקעת הירדן, מתבקשות להרשם בהקדם, בכל יום בשעה 8—1 במשרדנו, רח' אבן־גבירול 68, קומה ה'.

כפר שמור

ביום ראשון, 7.5, בשעה 2.00 בצהריים, פגישה עם הורדים, בהשתתפות מר זאב גרגו — מנהל מח' הארגון הארצית.

קרית־ביאליק

ביום ראשון, 7.5, בשעה 4.00 אחה"צ, תתקיים בקרית־ביאליק, פגישת פעילים בהשתתפות ח"ה: זאב גרגו ואריה בליך.

חוג יוצאי פולין / מרחב תל־אביב—יפו

ביום ראשון, 7.5, בשעה 7.30 בערב, תתקיים אסיפת הסברה, בהשתתפות מר אריה דולצ'ין — יו"ר מרכז המפלגה, בבית המפלגה הליברלית בת"א, קומה ד' אולם „מירכז", המרצה: ד"ר שאול לבגב — יו"ר החוג.

גבעתיים

ביום ראשון, 7.5, בשעה 8.00 בערב, יתקיים ערב הסברה לחברי המועצה, במשרדי המפלגה בגבעתיים. בהשתתפות ח"כ גדעון פת. המרצה: מר פסח צפורן — יו"ר הסניף. דברי ברכה: מר מיכאל בן־משה.

הלפ"ל / מרחב תל־אביב—יפו

ביום ראשון, 7.5, בשעה 8.30 בערב, בסיבה, בהשתתפות ח"כ שמחה ארליך — יו"ר המזכירות הארצית, בבית דרור הלד, רח' הירקון 242 ת"א.

מרחב תל־אביב—יפו

ביום שני, 8.5, בשעה 5.00 אחה"צ, מתכנסת החטיבה הליברלית בעירית תל־אביב—יפו, בבית המפלגה בת"א, קומה ד'.

הסיעה מתכנסת בשעה 6.00 בערב, באותו מקום.

בית־דגון

ביום שני, 8.5, בשעה 5.00 אחה"צ, ישיבת הנהלת הסניף, בהשתתפות מר רפאל הצבי, ו־זאב גרגו.

סניף רמת־יצחק / ר"ג

ביום שני, 8.5, בשעה 6.30 בערב, ועדת שכונות בסניף שכונה רמת־יצחק, רח' עוזיאל 49.

סניף יד־אליהו / מרחב תל־אביב—יפו

ביום שני, 8.5, בשעה 7.30 בערב, אסיפת הסברה בהשתתפות מר מרדכי דיין — חבר ההנהלה הארצית, בבית המפלגה, רח' מרגולין 2. דברי ברכה: הח' יצחק איזנברג — חבר ההנהלה. הפותח: מר יצחק דורסק — יו"ר סניף יד־אליהו.

ארגון נשים ליברליות / מרחב תל־אביב—יפו

ביום שלישי, 9.5, בשעה 5.00 אחה"צ, מסיבת חברות, בקפה „רוליה", קומה ב', רח' אבן גבירול 68, בהשתתפות עו"ד יצחק ברבן — יו"ר מזכירות המרחב. על הנושא: „התחיות וסיבותיה".

ארגון נשים ליברליות חיפה

ביום שלישי, 9.5, בשעה 5.00 אחה"צ, ישיבת ההנהלה בבית המפלגה בחיפה, רח' הנביאים 32.

„קדימה" חוג דוברי הונגרית

ביום שלישי, 9.5, בשעה 5.30 אחה"צ, תתקיים פגישת ראשי החוג כאזור תל־אביב, בבית המפלגה בת"א, קומה ד' (בר־כוזבן).

טבריה

ביום שלישי, 9.5, בשעה 6.00 בערב, יתקיים כנס יו"ר סניפי הגליל, בהשתתפות מר רפאל הצבי, מר זאב גרגו ואריה אבן.

רמת־השרון

ביום רביעי, 10.5, בשעה 6.00 בערב, תתקיים ישיבת ההנהלה בהשתתפות מר זאב גרגו.

סניף הצפון / מרחב תל־אביב—יפו

ביום רביעי, 10.5, בשעה 7.45 בערב, פגישת פעילים, בהשתתפות עו"ד יצחק ברבן — יו"ר מזכירות המרחב, ומר דוד פינס — יו"ר סניף הצפון.

ועדה מוניציפלית

ביום חמישי, 11.5, בשעה 3.30 אחה"צ, ישיבת הוועדה המוניציפלית הארצית, בבית המפלגה קומה ד' בכונן.

ועדת פרס קוורברסקי / מרחב תל־אביב—יפו

ביום חמישי, 11.5, בשעה 6.30 בערב, מתכנסת הוועדה ליצירה בהשתתפות ד"ר עקיבא הופמן ומר יעקב גרונר.

ועדת התקנון

ביום חמישי, 11.5, בשעה 7.30 בערב, ישיבת ועדת התקנון, בבית המפלגה הליברלית בת"א, קומה ה'.

רמת־השרון

ביום חמישי, 11.5, בשעה 7.30 בערב, יתקיים ערב הסברה, בהשתתפות הח"כ יוסף תמיר. הפותחת: גב' אביבה ריבנר.

פתח־תקוה:

ביום חמישי, 11.5, בשעה 8.00 בערב, ישיבת הנהלת הסניף בהשתתפות רפאל הצבי.

PHILCO

זה ממש אוצר

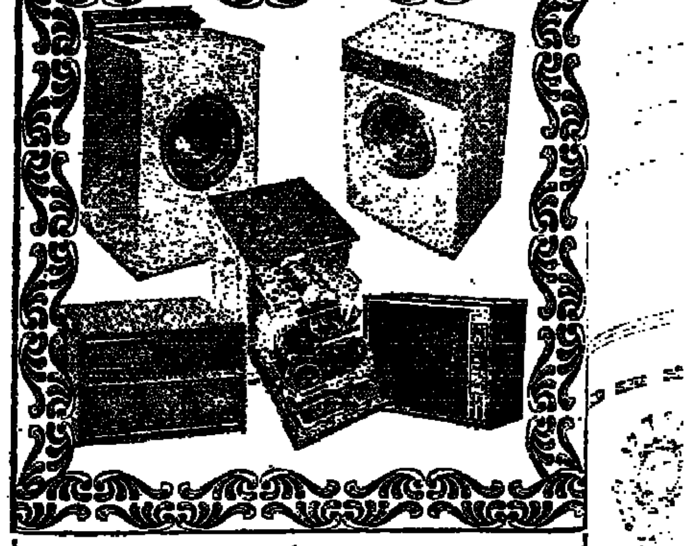

✶ מכונות כביסה ✶ טלוויזיות ✶ מכונות יבוש
✶ מדיחי כלים ✶ מזגני אויר תוצרת ארה"ב

פילקו תמיד באיכות עולמית

PHILCO

איזור התעשיה בת-ים, רח' הטוללים 9, טל: 86 01 11

בשוקי ההון והכספים

התייצבות בשערים

המחזור ירד ✶ דיוידנדים בכור

מאת אלעזר לוין

אחרי שבוע שרובו ירידות ב־שערים, ניכרה אתמול מגמת יצי־בות בשערי המניות. אולם ל־מרות ההתייצבות, שלוותה לפעתים בעליות שערים, נראו אתמול כמה מן הברוקרים מודאגים. הסיבה: המחזור ירד, והסתכם ב־2.05 מי־ליון ל"י, לעומת כ־3 מיליון ל"י ממוצע יומי בתקופה האחרונה.

בדיקה נוספת תוכיח, כי התמונה שונה במקצת: בשלב הפתיחה היו מחזורים קטנים, כ־800 אלף ל"י — כמחצית מן המחזור שהיה מקובל בשלב זה עד לימים האחרונים. ב־שלושת סיבובי השערים המשתנים הלכו הפקודות ורבו משלב לשלב, ובסך הכל היה המחזור במשתנים כ־1.25 מיליון ל"י, לא פחות מאשר בימים קודמים של השבוע.

מה פירוש הדבר? אלפי המשקי־עים הקטנים והבינוניים מגלים זהי־רות. הם מוכנים למכור — אך בכמו־יות לא־גדולות ולעתים קרובות רק בלי שינוי או בהגבלת שער מינימ־לית, הצעים נקלטו אתמול בירידה שער של נקודה כממוצע, מצד שני, גם פקודות הקניה זהירות ובהיקפים בינוניים, כי הציבור עדיין זוכר את הירידות של השבועות האחרונים. ברור, כי השוק מתייצב עתה על רמה חדשה, העדיפה לשמש קרש־קפיצה לזינוק מחודש.

מחכים לבשורה

ברוקרים אומרים, כי השוק והמ־שקיעים מצפים עתה לבשורה טו־בה, כגון מאזנים משופרים של כמה חברות, דיוידנדים מוגדלים, הודעה על מניות הטבה או על הנפקת אופ־ציות — של זכויות או של חברות חדשות. זוהי האוירה ששררה בשוק בימים האחרונים. לפי מידע פנימי ממקורות שונים, יש יסוד להניח כי לפחות חלק מציפיות הברוקרים והמשקיעים, יתממש תוך שבועות אחדים.

הודעת כור

כור הודיעה אתמול כי תחלק די־בידנד של 6.5% לפי שער של 1.80 ל"י לדולר לשנת 1966/68. התשלום ב־3 ביולי האקס ב־20 ביוני. בהת־חשב בפיחותים, זהו דיוידנד של 15.15%. כן נמסר כי החברה עשתה במאזן הפרשה לתשלום כל החוב בעד הדיוידנד על מניות הבכורה ל־תקופה של חמש שנים, עד סוף 1971. בניגוד למקובל בעבר, לא הופסק היום המסחר במניות כור. כיוון שרק מעטים שמעו על ההודעה, עלה ה־שער ב־9 נקודות ל־165, במחזור 9500 ל"י.

יש לשים לב לכך, שהשיפור שחל כנראה בעיסקי כור (המאפשר לשלם את כל החובות על הדיוידנדים), מצביע גם על שיפור בעיסקי החברה המרכזית, כי לשני הקונצרנים כמה פרויקטים גדולים משותפים. למשל, לכל קונצרן 50% בנכור, והחברה חילקה דיוידנד של כ־4.5 מיליון ל"י לכל אחד כשני הקונצרנים על חשבון 1971.

להלן מהלך המסחר בשערי מניות עיקריות:

איי.די.בי.: בפתיחה עליה של 3 נקודות ל־203. משתנים: 202.5, 202. המחזור 39 אלף ל"י.

פרטיליים למניה: בפתיחה ללא שינוי 248. משתנים: 247.5, 247, 248, 247, 248. המחזור 18 אלף ל"י.

הלפמן: בפתיחה עליה של נקו־דה ל־119. משתנים: 118, 116.5, 116, 116.5, 116, 117, 116.5, 117, 116.5. המחזור 84 אלף ל"י.

הכשרת הישוב: בפתיחה ללא שי־נוי — 242. משתנים: 240, 241, 240, 239.5, 239, 239.5, 240. המחזור 46 אלף ל"י.

אתא ג': בפתיחה ללא שינוי — 174.5. משתנים: 174, 174.5, 174. המחזור 30 אלף ל"י.

כבליב: בפתיחה עליה של 2.5 נקודות ל־168. משתנים: 168, 167, 166, 166,165. המחזור 30 אלף ל"י.

המחזור באגרות חוב היה כ־1.8 מיליון ל"י, ללא שינויים מיוחדים.

מאיימים בשביתת אזהרה של עובדי מינהל המקרקעין

ועדי העובדים במינהל מקרקעי ישראל הודיעו אתמול, כי „נוכח ה־סחבה השרירותית וההתחמקות של נציגות שירות המדינה לאשר תקן 71/72, החליטו ועדי העובדים לערוך שביתת אזהרה של יום אחד בכל משרדי המינהל באחד מימי שבוע הבא. לאחר השביתה יתחילו עובדי המינהל בקיצות אמצעים, יתריפו אותם בשלבים וימשיכו בהם עד ל־אישור התקן".

זנבר יוצא לועידת אונקט"ד בצ'ילה

(ל.צ.מ.). נגיד בנק ישראל, מר משה זנבר, עומד לצאת היום ל־סנטיאגו, צ'ילה, שם יעמוד בראש משלחת ישראל לועידה השלישית של אונקט"ד — ועידת האו"ם לסחר ולפיתוח.

ועידות אונקט"ד משמשות מפגש במסגרת או"ם בין מדינות מתפתחות ומפותחות במטרה לגבש תכניות ו־מכשירי בצוע לקידום פיתוחן הכלכלי של המדינות הפחות מפותחות.

משלחת ישראל בועידה, שנפתחה באמצע אפריל, כבר העלתה את הצ־עת הנגיד להקמת קרן לביטוח אשראי ליצוא ציוד וכדי מדינה מת־פתחת אחת לשניה.

אשראי זה ניתן, בדרך כלל, לתקו־פה של כמה שנים, ולכן כרוך ב־בעיות מימון קשות כשהמדינה המי־צאת גם היא מקרב המדינות המת־פתחות. לישראל ענין רב בהקמת ה־קרן כדי לסייע, בין השאר, ליצוא תוצרת התעשיה האווירית, לבצוע עבודות קבלניות בחו"ל ועוד.

הצעת הנגיד זכתה בהמיכתן של כמה משלחות והועברה לדיון מפורט בוועדה הפיננסית של הועידה, במג־מה לגבש הצעת החלטה מוסכמת ש־תוגש למליאה.

הנגיד ישתתף גם בוועידה השנתית של הבנק הבין־אמריקאי לפיתוח ש־תיערך בקיטו, אקוואדור, בהשתת־פות שר האוצר ונגידי הבנקים המר־כזיים של כל יבשת אמריקה ומדינות אחרות. לישראל מעמד של משקיפה במוסד זה.

הוחרמו סחורות אצל שופט הכדורגל אשכנזי

(ע). שופט הכדורגל הבין־לאומי, מר מנחם אשכנזי, שחזר אתמול ב־בוקר עם נבחרת הנוער מכשחקי גביע אסיה בכדורגל, הביא אתו כמות מסחרית של תחתוני ניילון ו־בגדיים, אשר החרמו על־ידי בודקי המכס בנמל התעופה. מר אשכנזי אשר נשאל בטרם הבדיקה האם יש לו מה להצהיר, השיב בשלילה. ה־סחורה שנתגלתה הוחרמה ונגד שו־פט הכדורגל נפתח תיק.

טכס מיוחד והנפת דגלים ליום אירופה ייערך הבוקר בערד. אותה שעה תבקר בערד משלחת מועצת אירופה לשלטון מקומי, העושה עתה בארץ כאורחות משרד הפנים, משרד החוץ ומרכז השלטון המקומי. במש־לחת 22 איש מ־14 מדינות.

מנכ"ל משרד החקלאות:

הציבור נאלץ לשלם מחירים גבוהים בעד תוצרת חקלאית

„פער התיווך בשיווק התוצרת — 100% ויותר"

(ל.צ.מ.). „פער התיווך בשווק תוצרת חקלאית מגיע ל־100 א־חוזים ואף יותר מזה. הציבור משלם מחירים גבוהים בעבור ה־תוצרת ובא בטענות אל החקל־אים. אני מציע שמועצות הייצור יבדקו אפשרות של שיווק תו־צרת באריזה קמעונית ובמחירים קבועים, כפי שהדבר נעשה בשו־וק חלב" — אמר מר אברהם ברום, מנכ"ל משרד החקלאות, באסיפה השנתית של מליאת מו־עצת הפירות שנערכה בבית־סוקולוב בתל־אביב.

מר ברום ציין, כי הנסיונות לצמצם את פער התיווך בשיווק תוצרת חק־לאית בעשור שנים רבות, אך עד כה ללא הצלחה ראויה לציון. „יש צורך למצוא דרכים חדשות למכירת סוגי תוצרת חקלאית ברמת מחירים סבי־רה. מועצות הייצור חייבות לחפש דרכי שיווק קמעוניות, באריזה אחי־דה ומחיר קבוע, ועל־ידי כך להקטין במרבה את פער התיווך".

כן ציין הדובר, כי ערך הייצור החזוי בענף הפירות (מלבד הדרים), יגיע בשנת תשל"ב לכ־300 מיליון לירות לעומת ערך הייצור של 258 מיליון לירות בשנת תשל"א.

יבולי הפירות בשנת תשל"א הס־תכמו בכ־230 אלף טונות, ובשנת תשל"ב יגיעו יבולי הפירות ל־250 אלף טונות. כ־35 אלף טונות מתוך כמות זו הועברו לעיבוד תעשייתי ונשלחו ליצוא. ערך יצוא הפירות הגיע בתשל"א ל־4.7 מיליון דולר, ובשנת תשל"ב יגיע, על פי הצפוי, לכ־6 מיליונים דולרים. כיום מייצאת ישראל 18 סוגי פרי לארצות אירופה השונות, החל מבננות ואבוקדו וכלה בתמרים ובאגוזי פקאן. עיקר הגי־דול ביצוא האבוקדו, שיגיע השנה ל־7,000 טונות, לעומת 1,000 טונות לפני חמש שנים. הדובר הטעים, כי עתיד הענף תלוי בפיתוח שיטות מי־כון של קטיף סוגי הפירות השונים, כבר כיום הולכים ומתרבים הקשיים בגיוס כוחות עבודה בעונות הקטיף, המצב הולך ומחמיר משנה לשנה.

אושרה הצבת 33 קלפיות במז. ירושלים

לקראת הבחירות לעיריה

מאת גדעון אלון
סופר „הארץ" בירושלים

ועדת הבחירות המרכזית לכנ־סת השמינית ולרשויות המקומיות אישרה הצבת 53 קלפיות במזרח ירושלים. מספר בעלי זכות ה־בחירה במזרח ירושלים נאמד ב־40 אלף איש.

באחרונה פרצה מחלוקת במפלגת העבודה בעיריה אם יש לנהל פעילות מפלגתית במזרח ירושלים לקראת הבחירות המוניציפאליות הקרובות. הסוגיה תוכרע בדיון שיערך בקרוב.

מזכיר מפלגת העבודה בסניף ירו־שלים, מר צבי רונן, מסר כי בקרוב תפתח במשרדי המפלגה בעיריה לט־כה לענינים ערביים. הוא גילה, כי ראש העיריה, מר טדי קולק המתנגד לקיום פעילות מפלגתית במזרח ירו־שלים, קיבל בהבנה את הכוונה לפ־תוח לשכה זאת.

אבי השלישיה קובל: איש לא הציע סיוע

מאת סופר „הארץ" בירושלים

אבי השלישיה שנולדה בראשית השבוע בביה"ח ביקור חולים בבי־רה, מר שלמה מקייטן, קובל על כך ששום מוסד צבורי לא הציע לו עזרה כלשהי. מר מקייטן, פועל יהלומים המשתכר 700 ל"י לחודש ומתגורר בדירה של שלושה חדרים ברחוב בר־אילן בבירה, סיפר לסופר „הא־רץ" כי אשתו עדיין מאושפזת בבית החולים ושלושת ילדיה נתונים ב־אינקובטור.

הוא הוסיף כי פנה אל עירית ירושלים אשר הפנתה אותו ללשכה הסוציאלית. „אינני מעונין בעזרה כספית למרות שאני דחוק, אני רק מבקש אשה מתנדבת שתוכל לעזור לי בניהול הבית, כיון שאינני יודע לבשל ואני מאד מתקשה להסתדר לבדי עם ארבעת ילדי".

חפירות ארכיאולוגיות בתל־אפק, ראש העין

(ע). חפירות ארכיאולוגיות בקנה מידה נרחב, ייערכו בחודש הבא ב־תל־אפק בראש העין, הידוע גם ב־שם אנטיפטרוס, שלמרגלותיו מפכים מעיינות הירקון. השרידים הקדומים שיתגלו, ישולבו בפרק הענקי, ש־אותו מכשירה עירית פתח־תקוה ב־סביבה זו.

באלי - סבון היופי שלי

תוצאות החידון לקוראי הארץ

7.4.72 — בתיה מנקה,
הנביא 24, כפר סבא

14.4.72 — דינה אמיא,
כפר מעש ליד פתח־תקוה

באלי של טית־בית -
סבון טוב באמת.

טית בית

שחם לבינזון אילון

בר־לב — במגדל העמק

נכח במסיבה במפעלי הלנה רובינשטיין במלאת 10 שנים להקמתם ✶ דיין: הקמת מפעל נילית במקום — „סיכון מחושב"

מאת נחמן פבריאן, סופר „הארץ"

מכירות הלנה רובינשטיין ב־שוק המקומי ולייצוא הסתכמו ב־מיליון לירות נטו, מאז נוסד מפעל במגדל העמק לפני עשר שנים — נמסר אתמול לשר המסחר והתעשיה מר חיים בר־לב, שהיה אורחה של גב' מאלה רובינשטיין, מהנהלת מפעלי הה־לנה רובינשטיין.

למר בר־לב נמסר, בעת ביקורו במפעל, כי הכנסות המכירות בשוק המקומי בשנה זו היא 1,700,000 ל"י ובשנה צפוי גם יצוא בסך 1,300,000 ל"י. המפעל מעסיק 120 עובדים ושוק ל־255 חנויות.

שלושה עקרונות

השר ציין כי המפעל ממלא למע־שה שלושה עקרונות של המדיניות התעשייתית הישראלית והם: רוו־חה כתוצאה משיווק בחו"ל ובארץ; תעשיה בלתי שגרתית המחייבת ידע, קיום אזור פיתוח ויחסים תקינים בין הנהלת המפעל לעובדים. נוסף על התכונות האלה, אמר „הוא הו־לך לטיפוח ולחינוך של נשותינו, והד־בר שאי אפשר לדרוש הרבה יותר ממפעל תעשייתי".

מפעל נילית

השר גם ביקר בשטחים במגדל העמק, שבהם יוקמו מבני מפעל נילית, שבבעלות הקבוצה של אבי־ור לוי מאיטליה (בהשקעה של 100 מיליון ל"י), לייצור חוטי ניילון סינ־תטיים.

בתשובה על שאלות עתונאים, אמר כי הקמתו של מפעל זה מבוססת על סיכון מחושב וגילה כי הממשלה הוציאה 12 מיליון לירות לצרכי פי־תוח ומחקר בנושא. עוד אמר, כי הבעלים העמידו לא רק את המוני־טין שלהם וכספי ההשקעה העצמית המסתכמים במיליוני לירות, כי אם הפקידו ערבות בעלים בסך 21 מילי־ון לירות. 10% מהחומר שייוצר ב־מפעל יספקו את צרכי מפעליו של מר לוי באיטליה. המפעל יעסיק אלף איש ולמרות שמגדל העמק נח־שב לאזור פיתוח ב', קיבל המפעל באופן מיוחד את התנאים של אזור פיתוח א'.

מפעל נייר בעפולה

להלן אמר כי נדונה הקמת מפעל נייר בעפולה ומפעל־בת של אסם ביקנעם. בתשובה על שאלת סופר „הארץ" בענין המשא ומתן שמנהלת חב' גיבור עם הממשלה לקבלת הל־וואות לצרכי הון חוזר, אמר מר בר־לב כי „עוד לא הגענו לשלב הזה במדינה שנותנים הלוואות על־פי מאזנים. בישראל עדיין ממשי־כים לתת הלוואות על סמך הנכסים הקבועים של המפעל..."

בטכס במפעל הלנה רובינשטיין נכחו קציני משטרה בכירים והנספח המסחרי הרומני בישראל.

(ע.). מנכ"ל אל על, מר מרדכי בן־ארי יצא אתמול בבוקר במטוס החברה לבוקארשט, לשוחח שם עם שלטונות התעופה של רומניה על אפשרות פתיחת קו אל על דרך בו־קארשט לניו־יורק.

בוועדת הכספים של הכנסת

שרף: 70 אלף דירות יהיו בשלבי בנייה בסוף 1972

מאת סופרו הפארלמנטרי של „הארץ"

בסוף שנת 1972 יהיו בשלבי בניה שונים כ־70 אלף דירות ל־עומת 68 אלף דירות בסוף שנת 1971 — אמר אתמול שר השיכון, מר זאב שרף, בוועדת הכספים של הכנסת.

לפי הערכת השר יתחילו השנה לבנות כ־50 אלף דירות חדשות (בניה ציבורית ופרטית) ויסיימו ל־בנות כ־48 אלף דירות. כן מסר השר שתחזית הביקוש לדירות ל־5 השנים הבאות היא כ־275 אלף דירות בהנ־חה שיבואו השנה 65 אלף עולים.

בהתייחסו לנושא הטיפוש אמר, שמשרדו מייבא כ־500 דירות, תוך התחייבות לקבל דירות „על מפתח" תוך ששה חדשים. השר שרף עמד על הקשיים בתיאום בין סמכויות הבניה והתכנון המפוזרים כיום בין משרדי ממשלה שונים. הוא הביע צער על מיעוט הכסף המוצא למחקר הבניה לעומת ההשקעה העצומה ב־ענף, והביע מגורמי ענף הבניה להג־דיל השקעתם במחקר.

הכנסת אישרה תקציבי משרד ראש הממשלה ומשרד החוץ

מאת סופרו הפארלמנטרי של „הארץ"

הכנסת אישרה אתמול בקריאה שניה את תקציב משרד ראש הה־ממשלה בסך 39,720,000 ל"י ואת תקציב משרד־החוץ בסך 115,135 מיליון ל"י. כל ההסתייגויות נד־חו.

בהביאו את התקציב של משרד ראש הממשלה לאישור הכנסת אמר יו"ר ועדת הכספים מר ישראל קרג־מן, כי ועדת הכספים ממליצה על איחוד שתי הפונקציות של רשות שמורות הטבע ורשות הגנים הלאו־מיים לרשות אחת. כן ממליצה הוע־דה על העברת חלק מהפעולות של לשכת העתונות, שהוא כיום במשרד ראש הממשלה, למשרד החוץ, ול־אחד אותה עם לשכת עתונות חוץ, וכן לבחון את האפשרות להעביר חלק אחר של הפעולות לסוכנות הידיעות „עתים", כל זאת כדי למנוע כפי־לויות.

בפתח הדיון שלח מר י. קרגמן ברכה לראש הממשלה גב' גולדה מאיר בצאתה לשליחותה ברומניה. „זו הפעם הראשונה בתולדות מדי־נתנו שראש ממשלת ישראל מוזמן לביקור ממלכתי במדינה של דמו־קרטיה עממית במזרח אירופה. יש להעריך את ההזדמנות שניתנה ל־ראש הממשלה להציג לפני מארחיה את ממעלה של ישראל, הלאומי וה־סוציאלי ואת מאבקה לשלום ולבט־חון" — אמר.

גם מר א. שוסטק (המרכז החופ־שי) בנמקו את הסתייגויותיו התייחס לביקורה של ראש הממשלה בבוקא־רשט וציין, כי נוכח ביקור זה על הממשלה לנקוט במדיניות ברורה וחד־משמעית לשילוב יהודה ושומ־רון כחלק ממדינת ישראל דוגמה ה־מדיניות לגבי רצועת עזה.

נסתיימה שביתת קבלני „פוגז" בירושלים

קבלני פוגז בירושלים חזרו את־מול לעבודה, לאחר שנמסר להם צו בית הדין המחוזי, האוסר עליהם ל־הפריע לחברה עצמה לחלק גז בכל אזורי ירושלים. השביתה פרצה כיון שאחד הקבלנים מכר את זכויות ה־חלוקה באזורו לחברת פוגז. הקב־לנים ניסו לשמור על „חזקה" לפיה מותר „למכור אזורים" רק להם עצ־מם.

(ע.). הודעה אלמונית שהו־עברה בטלפון למשרדי אל על, בבית הנתיבות בלוד, בדבר הטמנת פצצה במטוס אליטליה שעמד להמריא אתמול אחה"צ גרמה לעיכובו של המטוס במשך כשעתיים. בחיפושים לא נמצא דבר.

כלל ופרט

הגיעו לישראל

ד"ר א. ליבוריקאן, המנהל האקסקו־טיבי של הבנק העולמי, לביקור של שבוע ימים (בשווייץ).

יצאו מישראל

ראש עיריה באר־שבע, מר אליהו נאוי — למכסיקו, בשליחות קרן היסוד (באל על).

התזמורת הסימפונית של רשות השידור

קונצרט למנויים מס' 8

יתקיים ב־9.5.72 בבנייני האומה בירושלים.

מנצח: מנדי רודן
סולן: אדוארד אואר — פסנתר

בתכנית:
רוסל — „חגיגת העכביש"
שוברט — מיסה בסול — בביצוע הסולנים צילה גרוסמאייר — סופראן; דן פרידה — טנור; ג'רום בארי — בריטון בהשתתפות המקהלה הקאמרית הירושלמית בהדרכת אבנר איתי
בראהמס — קונצ'רטו לפסנתר מס' 2 בסי במול מג'ור אפ. 83
כרטיסים: כהנא, לאן הערב.

משרד החינוך והתרבות | החברה להגנת הטבע בי"ס שדה ע"ש עמיאסף עין־גדי

יום עיון ושדה למדריכי תנועות הנוער

לזכרו של
סגן שר החינוך עמיאסף ז"ל
יתקיים ביום ראשון 7.5.72 בבי"ס שדה ע"ש עמיאסף
בעין־גדי

יציאה מתל אביב בשעה 1000 מבית הדר
יציאה מירושלים בשעה 1200 מבנייני האומה

יום העיון יוקדש לטיולי תנועת הנוער במדבר יהודה. בערב הזכרון יוענקו מלגות מחקר ופרסים לעבודות נבחרות של תלמידי תיכון.

המבקשים להשתתף מתבקשים להתקשר לבי"ס שדה, עין־גדי, טל' 057-96096

למסירה בדמי מפתח מרתף

בשטח של 480 מטר ברח' אלנבי 111 ת"א (פסג' קולנוע תמר).
הסכום הנדרש: 300,000 ל"י.

למסירה בדמי מפתח 2 חנויות

בשטח של 30 מטר כל אחת ברח' סלמה, לא בחזית, מתאים לבית מלאכה מול התחנה המרכזית החדשה.
הסכום הנדרש: 40,000 ל"י.

לפנות: טלפון 615374, 624898.

יהודית וצבי לוינהד
שמחים להודיע על הולדת בנם—בכורם
נכד
ליוכבד ויעקב וישקובסקי ובת־שבע וישראל לוינהר
הברית תתקיים אי"ה ביום ג', כ"ה אייר תשל"ב (9.5.72) בשעה 15.00 בבית ז'בוטינסקי אולם העצמאות רח' המלך ג'ורג' 38, תל־אביב
נא לראות מודעה זו כהזמנה אישית

ב"ה
לאה פריימן — אפרים כהן
נשואים
החופה התקיימה בחוג המשפחה
ירושלים, כ' אייר תשל"ב, 4.5.72

לאילה ואוהד קריב
נולד בן
את לשי
נכד — לאביבה ואברהם קריב.
לקלרה וצבי גולדברג

גילה וקובי שחורש
שמחים להודיע על
הולדת הבן
את לסיון
הברית תתקיים ביום ראשון, כ"ג אייר תשל"ב, 7.5.72, בשעה 11.00 בבוקר, בפנסיון לאה ברח' הברושים 14, הר־הכרמל
קרובים וידידים מוזמנים
חיפה, 24.4.72

יעל וג'וני גרשוני
מאושרים בהולדת בתם הבכורה
טל - אודית
נכדה ל־
מרים ומשה בן פרץ, חיפה — מרילין וחיים גרשוני, חיפה
נינה ל־
ד"ר אסתר רבין, חיפה — בל גולינקו, ניו־יורק
רוברט גרשונוב הוליווד, פלורידה
ירושלים, ל"ג בעומר תשל"ב

מעונינים לשכור מחסן
בשטח 2500 — 3000 מ"ר
באזור גוש דן — הרצליה
לתקופה של שנה אחת.
ההצעות נא לפנות לת. ד. 16284 ת"א עבור „מחסן".

שרות חיתולים הביתה
לפנות לבתי־חולים
אסותא 'אליעז'
חיפה — תל־אביב
81418 — 245215

הסטען שאתה שולח על פני ימים רבים הוא יקר ואתה חרד לגורלו. כמובן שתבטח אותו.
השאלה היא: איך? ואצל מי? ל"סלע". חברה לבטוח בע"מ, יודע וסיון עשיר בביטוח סטענים. ולמעשה חלק נכבד של הסטענים המועברים בנמלי ישראל מבוטחים ב"סלע".)
בטח את מטענך ב"סלע", חברת הבטוח האיתנה
שלקוחותיה המרוצים מעידים עליה יותר מכל. חברה המיישבת תביעות במהירות וביעילות.

סלע
חברה לבטוח בע"מ

המשרד הראשי: תל־אביב, רחוב אחוזת בית 4, טלפון 51381 (10 קוים).

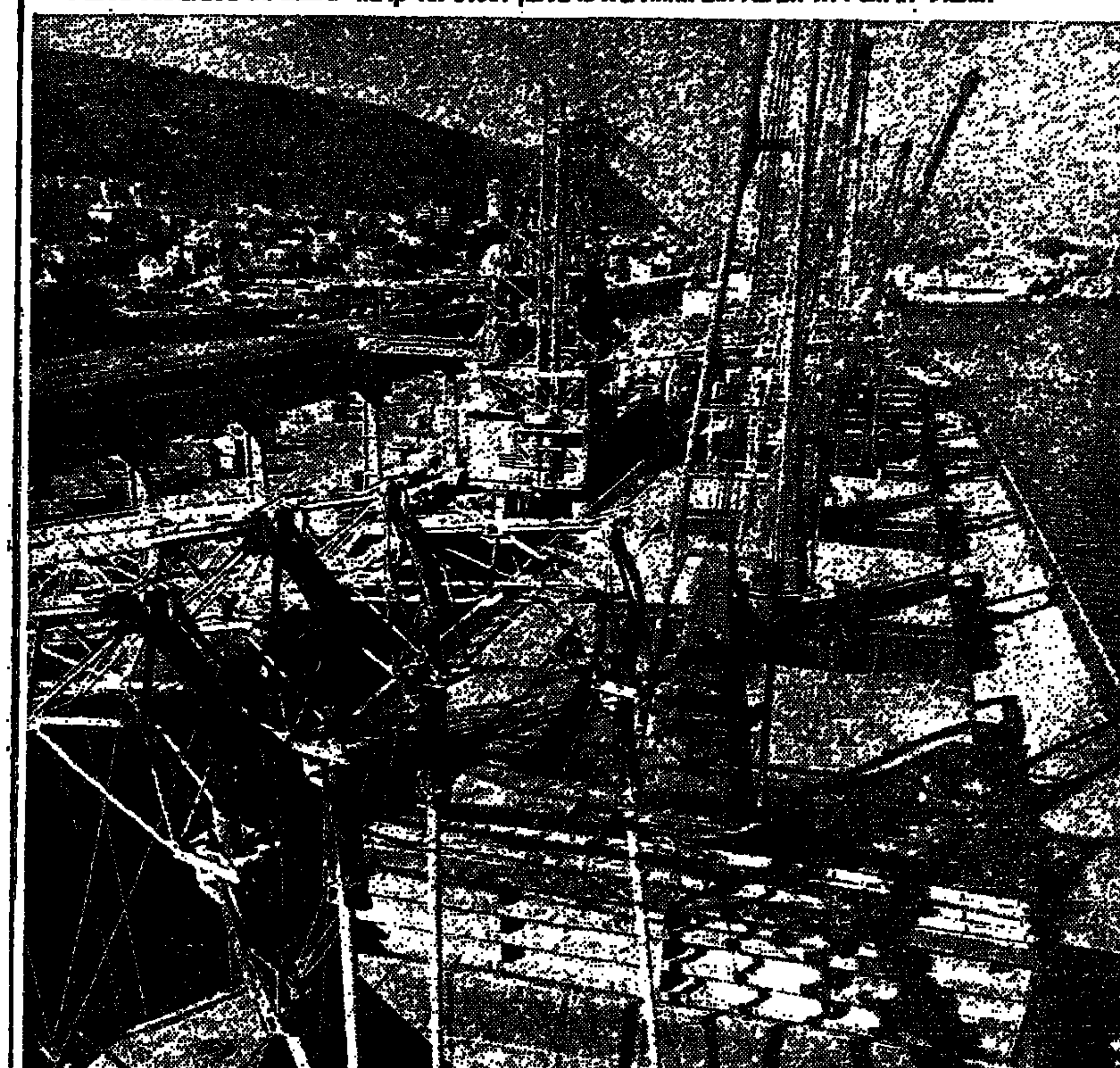

לך על ביטוח! ...בטח ב"סלע"

פרסום ד"ר יעקבסון

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שלם מראש ותזכה בהנחה ניכרת

מנויי "הארץ" המשלמים באמצעות הבנק אשר מועד הפרעון של המנוי שלהם חל החודש, מתבקשים לפנות עד 15 לח. ז. עם תלושי התשלום לאחד מסניפי הבנקים:
בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק הפועלים, בנק לסחר־חוץ, בנק המזרחי ובנק קופת־עם.
תשלום דמי המנוי במועד מקנה הנחה ניכרת בדמי המנוי.
מנויים שעדיין אינם משלמים באמצעות בנק — יפנו לקבלת פרטים ל"הארץ", מח' ההפצה והמנויים, ת. ד. 233 תל־אביב.

הארץ

הוצא צו בעניין העמדתם לדין של 4 חוקרי משטרה

חשודים בגרימת חבלות חמורות לנאשם בשוד מזויין בבנק

מאת סופר „הארץ" לענייני משטרה

צו על תנאי נגד שר המשטרה והמפקח הכללי של המשטרה, מדוע לא יועמדו ארבעה אנשי המשטרה החשודים בגרימת חבלות חמורות לחשוד שנחקר על ידם למשפט פלילי ולא למשפט משמעתי של המשטרה, ניתן אתמול בבית המשפט העליון בירושלים לפי בקשתו של עו"ד צבי לידסקי, המייצג את עמנואל זאבי, הנאשם בשוד מזויין בבנק למלאכה בתל־אביב.

שופט בית־המשפט העליון ד"ר אלפרד ויתקון הוציא גם, לפי בקשתו של העותר, צו מניעה זמני נגד המשטרה האוסר להמשיך בהליכים של בית דין משמעתי, שלפניו הועמדו ארבעת השוטרים.

השופט נתן למשטרה ארכה של 20 יום להשיב על הצו־על־תנאי ואם יחליט בית המשפט להפוך את הצו להחלטי, תהיה זו הפיכה בנוהל המקובל של המשטרה בטיפול בתלונות על תקיפות של שוטרים. בית המשפט העליון מתבקש בעתירה לקבוע כי במקרים אלה, כאשר חשודים אנשי המשטרה בעבירות פליליות מסוג זה, חובתה של המשטרה להעביר את תיק חקירתה נגד השוטרים לפרקליטות, לשם הגשת משפט פלילי ולא להסתפק במשפטים פנימיים.

בעתירה גולל עו"ד צבי לידסקי את פרשת חקירתו של עמנואל זאבי במשטרת תל־אביב ותלונתו על עינויים וחבלות חמורות שנגרמו לו על־ידי ארבעה חוקרים. כן מתאר הסניגור את שלבי הטיפול של המשטרה בתלונה, שנסתיימו בהודעה על העמדתם של השוטרים החשודים לדין משמעתי.

העותר טוען כי לפי חוק פקודת המשטרה אין המשטרה רשאית להעמיד את אנשיה לדין משמעתי על עבירות פליליות. „המשיב (מפכ"ל המשטרה) נטל לעצמו סמכות שאינה מוקנית לו בחוק, בכך שלא העביר את חומר החקירה לפרקליט המחוזי", — נאמר בעתירה. „סמכותו לכונן בית דין למשמעת הוענקה לו רק לשם דיון בעבירות משמעת, אין ולא היתה לו סמכות שידון בעבירות פליליות".

בהחלטת מפכ"ל המשטרה להעמיד את ארבעה אנשי המשטרה לדין משמעתי בלבד יש משום העדפתם לטובה על שאר אזרחי המדינה — נאמר בעתירה. לפי טענותיו של המתלונן הוא נחבל קשה בחלקי גופו על־ידי ארבעה אנשי המשטרה ומן הדין והצדק, שאם אמנם עברו אנשי המשטרה על החוק, עליהם ליתן את הדין לפני בית המשפט המוסמך, ככל אזרח במדינת ישראל.

EMBAJADA ARGENTINA EN ISRAEL — SECCION CONSULAR AMNISTIA A INFRACTORES Y DESERTORES

Comunícase a los ciudadanos argentinos pertenecientes a la clase 1948 y anteriores, infractores al Servicio de Conscripción o desertores de las Fuerzas Armadas, que a los efectos de regularizar su situación militar de acuerdo a la Ley 19.315 de Amnistía, deberán concurrir a la brevedad a estas Oficinas munidos de su Libreta de Enrolamiento.

Lunes a viernes de 8.00 a 12.00 horas.

Shaul Hamelech 33, 4° Piso, Tel-Aviv

„מרבק"
בית מטבחיים בע"מ
קרית מלאכי

מכרז לעורות (שלחין)

אנו מציעים למכירה 10,000 עורות בבקר ובני בקר. פשיטת העורות נעשית ע"י מתקן הידראולי חדש לפי ידע שוודי. מגישי ההצעות יכולים לבקר במפעלינו בימי השחיטה ולראות את מתקן הפשיטה בפעולה.

את ההצעות יש להגיש ב־2 עותקים במעטפה סגורה, עד לתאריך 25.5.72, אל מפעלינו. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

מרבק
בית מטבחים בע"מ
קרית־מלאכי

„מרבק"
בית מטבחים בע"מ
קרית מלאכי

מכרז למעיים

אנו מציעים למכירה 10.000 מעיים (קרנץ) נקיים ללא מיון את ההצעות יש להגיש ב־2 עותקים, במעטפה סגורה עד לתאריך 25.5.72, אל מפעלינו. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

מרבק
בית מטבחים בע"מ
קרית־מלאכי

דרוש
טלפון
הנמצא
ברחוב הירקון 48—56
או רחוב הירקון 3—9
לרכישה או שמוש ממושך
(הסכמת הדואר אנו נקבל).
סודיות מובטחת.
לפנות טלפון 56166.

המרכז לטלוויזיה לימודית
קלאוזנר 14, רמת־אביב

מכרז 2/72

עבודות חשמל להתקנת דיזלגנרטור חרום בטלוויזיה הלימודית

המרכז לטלוויזיה לימודית מבקש הצעות: —
א. להתקנה של דיזלגנרטור חרום
ב. לביצוע עבודות אינסטלציה חשמליות הקשורות בכך.
מפרט טכני ופרטים נוספים ניתן לקבל במחלקת ההנדסה של הטלוויזיה הלימודית בשעות 08.00—16.00 בכל יום.
ההצעות צריכות להגיע לטלוויזיה הלימודית לא יאוחר מ־12.5.72 שעה 12.00
המרכז לטלוויזיה לימודית אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא.
המרכז לטלוויזיה לימודית
קלאוזנר 14, רמת־אביב
עבור המהנדס ישראל זילברשטיין

פרסום „אמדי"

ציפור שברה חלון בג'מבו של אל על בשעת טיסה

דמה ניתז על כמה מנוסעי המטוס הענקי

מאת אדר קיפרי, סופר „הארץ" לענייני תעופה

ציפור גדולה התנגשה באחרונה בג'אמבו של אל על, שטס במהירות של כ־400 קמ"ש לשעה, זמן קצר לאחר שהמריא מניו־יורק, והבקיעה את שלוש זגוגיותיו של חלון קדמי במטוס. היא רוסקה מעצמת המכה ודמה ניתז על כמה נוסעים.

עד ראיה סיפר לסופר „הארץ": „המטוס הענקי המריא בשעות הלילה. בעת הנסיקה, בגובה כאלף רגל, חשו כמה נוסעים במשהו שחדר מבעד לאחד החלונות והכתים את לבושם בדם. מהנדס טיס הוזעק למקום. הוא קבע כי יש חשש שנוסף לשתי הזגוגיות הפנימיות של החלון — נוצצה גם הזגוגית החיצונית, שהיא החשובה ביותר מבחינת בטיחות המטוס. הקברניט החליט לחזור ולנחות בניו־יורק. במשך כשעה חג הג'אמבו מעל לנמל התעופה. למטה הוזעק צי עצום של אמבולנסים ורכב כיבוי. בסוף נחת המטוס נחיתה רכה. נתברר כי הזכוכית החיצונית לא נפגעה, אלא נלחצה פנימה על ידי גופת הציפור ומיד חזרה לקדמותה. שתי הזגוגיות הפנימיות תוקנו תוך ארבע שעות והמטוס המריא שוב."

מכת הציפורים לא נפתרה

מומחי תעופה הסבירו לסופר „הארץ", כי הזגוגית החיצונית מחוזקת במיוחד כדי שתשמור על גמישות מירבית ולא תישבר. „בגלל החשיכה", הוסיפו המומחים, אי אפשר היה לקבוע אם נפגעה הזגוגית החיצונית. כל עוד זגוגית זו במצב תקין, אפשר להמשיך בטיסה, גם אם לזגוגיות הפנימיות נגרם נזק. אילו אירעה ההתנגשות בגובה רב, עלול היה לקרות אסון, מאחר שאז הפער בין לחיצות האויר בתוך המטוס לדלילותו בחוץ רב ביותר וכל פירצה בגוף המטוס — מסוכנת."

המומחים הודו כי זו הפעם הראשונה שהם שומעים על מקרה מיוחד כזה. „התנגשויות באויר בין מטוסים לציפורים", הוסיפו, „הן מכה שעדיין לא מצאה את פתרונה. ציפורים גם חודרות למנועי מטוסים ומסכנות אותם. באחרונה חדרה ציפור למטוס דאקוטה, שברה את חלון תא הטייס והרגה את הטייס עצמו. דבר זה אינו יכול לקרות למטוסים גדולים, חזקים ומשוכללים כבואינג 707 ובואינג 747 (ג'אמבו)" — הרגיעו המומחים.

מר דוד בן־גוריון ושר־הבטחון, מר משה דיין, ביקרו אתמול בשארם — במסגרת צילומי הסרט על חיי ב. ג. בתמונה: ב. ג. ומר דיין ליד תותחי ראס נצרני, המשקיפים על מיצרי טיראן (צילום: ישראל סאן).

יוקמו מוסדות מיוחדים לתלמידים בלתי־מסתגלים

חטיבה מיוחדת תטפל בבעיות נשירה

מאת סופרת „הארץ" לענייני חינוך

המלצה להקים מוסדות מיוחדים לחינוך ולהכשרה מקצועית לגילאי חוק לימוד חובה העומדים על סף נשירה מחטיבות הביניים, גובשה השבוע בדו"ח ביניים של הוועדה לטיפול בתלמידים בלתי מסתגלים. המלצות הוועדה אושרו במזכירות הפדגוגית ובהנהלת משרד החינוך והתרבות.

הוועדה מדגישה, כי תלמידים הנושרים מחטיבות הביניים אינם מורשים לפי החוק להשתלב בעבודה סדירה ויש צורך להקים מסגרות מתאימות בשבילם, כדי למנוע בטלה ושוטטות. ההנחה היא כי נערים בלתי־מסתגלים מסוגלים להשתלב במסגרות נפרדות מותאמות להם, שיפעילו תכניות לימודים ההולמות את רמתם ויציבו אתגרים בהתאם ליכולתם.

פיתוח יחס רגשי

לדעת הוועדה, התנסות בחוויה של הצלחה בלימודים עשויה לפתח יחס אמוציונלי חיובי לבית־הספר ולהגביר את המוטיבציה לחזור לכיתות רגילות. „חינוכם הנפרד של תלמידים אלה נראה במבט ראשון כמעשה בלתי דמוקרטי, אך תוצאותיו הן תנאי להשתלבותם המלאה והאמיתית בחברה דמוקרטית וחופשית", נאמר.

הוועדה קובעת כי השינויים האירגוניים במערך החינוך מעכבים הבשלת תכנית זו. הבעיה העיקרית היא חוסר יכולת של מערכת הפיקוח הקיימת להקיף את בעיות הנשירה. הצורך בפיקוח חינוכי עיוני־מקצועי מתואם היטב מחייב הקמת זרוע מרכזית מפקחת, שתפעל בתיאום עם מערכת החינוך הטכנולוגי.

הכוונה אחידה וגמישות

משום כך מציעה הוועדה להקים חטיבה חינוכית מיוחדת לטיפול בתלמיד הבלתי מסתגל בגיל חטיבת הביניים, שתטפל במוסדות לנערים עובדים, מפתנים, מרכזי נוער, כיתות הכוון ומרכזי חינוך המתוכננים לשנים הבאות. הפיקוח על המוסדות יכוון על ידי ועדה קבע, שתגבש תכניות אחידות וגמישות, סדרי העברה של תלמידים בלתי מסתגלים ממוסדות חינוך רגילים למרכזי חינוך והצעות תקציבים לתיכנון ולהפעלה של מרכזי החינוך החדשים.

תע"ל בעד יבוא מבוקר של פועלי בנין

נוכח המחסור האמור בפועלים מקצועיים בענף הבניה והעיכובים הנגרמים בשל כך בבניית דירות לזוגות צעירים, עולים ומפוני שכונות עוני, החליטה תנועת העבודה הליברלית (תע"ל), שהתכנסה אור ליום אתמול בתל־אביב, בראשותו של מר הלל זיידל, לדרוש הקמת רשות מוסמכת שתורכב מנציגי משרד השיכון, העבודה וההסתדרות, ותפקידה יהיה לאשר הבאת פועלי בניין מקצועיים מחו"ל לזמן קצר — לפתרון מיידי של הבעיות שהתעוררו בשטח הבניה.

מר זיידל מסר, כי אין לייבא פועלי בנין מארצות זרות לאור העובדה, כי מדינת ישראל חייבת בראש ובראשונה לדאוג לקליטת העולים ולמציאת מקורות פרנסה בעבורם. ענף הבניה הוא אחד המקורות העיקריים. מסיבה זו, אין להציף בפועלים זרים. עם זאת, ציין, חייבת לקום רשות, אשר תקבע במקרים חריגים היתרים להבאת פועלים מקצועיים החסרים באותה עת.

ביקור גומלין של משלחת עכו בעיר תאומה בצרפת

מאת סופר „הארץ" בגליל המערבי

משלחת של ארבעה חברים מטעם עיריית עכו יצאה אתמול לעיר להדרושל בצרפת בביקור גומלין לביקורה של משלחת מעיר זו שאתה נכרתה ברית תאומים. עיריית עכו שילמה על חשבון הנסיעה של כל אחד מחברי המשלחת אלף ל"י. שאר הוצאות הנסיעה הם על חשבון היוצאים, אם כי בצרפת תהיה המשלחת אורחתה של עיריית להדרושל.

במשלחת סגן־ראש עיריית עכו מר קלמן פיטוסי, ה"ה מנסור חליל, יצחק ממו ועו"ד י. שקדי.

הורים הנוסעים הקיץ
לחוץ לארץ
הורים הנופשים בארץ

בילוי טוב וחינוכי בקייטנה לילדים, בגלת רמה, הוא הפתרון האידאלי הן להורים והן לילדים הנשארים.

„הוד הכרמל"
קייטנה לילדים בהנהלת
דבורה ושלמה אלון
רחוב דניה 25 הדר הכרמל
טלפון 253901, חיפה

נשמח לשלוח עלון מפורט למעוניינים

הוגשו כתבי אישום נגד הנאשמים בפרשת עמידר

(ע). כתבי אישום נגד 14 אנשים המעורבים בפרשת השוחד של דירות עמידר באשדוד הוגשו על־ידי פרקליט המחוז, עו"ד יעקב קרוסהר, לבית המשפט המחוזי בבאר־שבע.

בקבוצת הנאשמים ארבעה פקידי עמידר באשדוד, שני מתווכים, תושבי אשדוד, ושמונה תושבים מקרב, אשר לדברי התביעה נתנו את הכסף למתווכים ואלה העבירוהו לידי פקידי עמידר במגמה לזכות בדירות בשביל לקוחותיהם. עיסקות השוחד מסתכמות ב־60 אלף ל"י.

פקידי עמידר הקשורים לפרשה זו, הם יעקב יחזקאל, בן 44, שהיה סגן מנהל מחוז הדרום של החברה; צבי הום, בן 50, שהיה מזכיר מחוז הדרום של עמידר; דוד גבאי, בן 34, שכיהן כמנהל סניף א' של עמידר באשדוד ורפאל ביטון, בן 29, שכיהן כמנהל סניף ב' באשדוד של עמידר.

המתווכים הם: אלי כליפא, בן 43, ושלמה אמסלם בן 40. התושבים הנאשמים בתשלום השוחד הם: דוד שוארץ, שאול נחמיאס, נבאטוללה זוקאים, דוד גולן, אלי ברדוגו, דיאן אקנין, שלום בתגלו והדוד דהאן.

כפי שמסר פרקליט המחוז, עדיין לא הושלם תיק החקירה נגד אליהו לוי, מנהל מחוז הדרום של עמידר, והוא ביקש מהמשטרה להמציא לו חומר נוסף. כן עליו להמשיך ולחקור אנשים נוספים, לפני שיחליט אם החומר יצדיק את העמדתו לדין. עדיין לא נקבע מועד המשפטים.

פנייה ממרכז מכבי לא. ידלין לא לפרוש מתפקידו כנשיא התאח' לכדורגל

מאת סופר ספורט „הארץ" בירושלים

חוגים שונים במרכז מכבי ניסו אתמול להפציר בנשיא ההתאחדות לכדורגל וסגן שר החינוך ח"כ אהרון ידלין, לבל יפרוש מתפקידו כנשיא ההתאחדות אם יבחר לכהונת מזכ"ל מפלגת העבודה.

משני מרכזי הספורט האחרים, הפועל וביתי"ר, לא היתה פניה אל ח"כ ידלין. נודע כי אחד השיקולים המכריעים למען הארכת כהונתו של מר ידלין כנשיא ההתאחדות הוא, שקשה יהיה למצוא אדם מתאים לתפקיד זה. עד לסיום מועד־כהונתו הרשמי, בחודש אוקטובר השנה, יש מרווח זמן של חצי שנה — דבר שיאפשר בחירת מועמד מתאים.

ממקור המקורב למר ידלין נודע כי הוא הופתע שדווקא חוגים ממרכז מכבי פנו אליו בדרישה שלא יעזוב את תפקידו.

דובר אל-על: בן-ארי לא הבטיח לטפל בקנסות שהוטלו על עובדי התחזוקה

(ע). מנכ"ל אל על מר מרדכי בן־ארי, לא הבטיח לטפל בביטול קנסות, שהוטלו על־ידי בית הדין לעבודה על עובדי התחזוקה של החברה, עקב השביתה שקיימו הבוקר. הבטחה כזאת לא ניתנה מעולם, — מסר אתמול דובר אל על בהתייחסו לבקשה של ועד עובדי התחזוקה לבטל את הקנסות שהוטלו על חבריהם לפני כחודש ימים.

הדובר הוסיף, כי מנכ"ל אל על לא נפגש עם ועד עובדי התחזוקה, כפי שהם טוענים, בליל ה־10 באפריל, אי לכך לא יכול היה גם להבטיח.

הצתה בבית הפועל המזרחי

(ע.). דליקה פרצה אתמול בבוקר מתחת לארון משרדי בבית הפועל המזרחי ברח' אחד העם 108 בתל־אביב. לדעת עובדי המקום היה זה מעשה הצתה.

הפקידה גב' לאה שיינמן, סיפרה כי כמה דקות לפני גילוי האש, ראתה אדם בעל זקן בטלטל ולבוש הלי־פה כהה רץ מאותו חדר. כבאים שהגיעו למקום כיבו את האש לאחר שהיו מוכרים מצל הארון. הצתה זו היא חוליה נוספת בשרשרת הצתות והבינונות הצבע במשרדי המפד"ל הצעירה ובבתי אישים של מפלגה זו.

משפחת נגר אל-דין
בדלית הכרמל
מתייחדת עם זכר בנה

רס"ל לוטפי הי"ד

שנפל לפני שלוש שנים במערכה.
ההתכנסות בבית המשפחה ה־שבכלה ביום א' 7.5.72 בשעה 15.00 ובשעה 16.00 בבית הקברות הצבאי בעוספיה.

אמל נגר אל־דין

במלאות שנה לפטירת אשתי, אמנו, סבתנו ואחותנו היקרה

גיזלה פלוזניק ז"ל

(בת ר' משה קורן).
תתקיים אזכרה ביום שלישי, כ"ה אייר תשל"ב, 9 למאי 1972, בשעה 15.30, בבית העלמין בקרית־שאול.
מתאספים ליד שער בית־העלמין.

המשפחה המתאבלת

לדבי

אתך באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

מחנך ותלמידי כתה י"ב
ביה"ס התיכון [illegible]

במלאות שלושים לפטירתה של יקירתנו

שרה ארזי ז"ל

נעלה אל קברה ולגלוי המצבה בבית העלמין בקרית שאול, ביום ראשון, כ"ג באייר תשל"ב 7.5.72, בשעה 3.30 אחה"צ.
מתאספים ע"י שער בית העלמין

בעלה דוד, בתה טלי
והמשפחה

אזכרה וגילוי מצבה
לראש משפחתנו

הרוקח **קרל וידריך ז"ל**

תתקיים ביום שלישי כ"ה אייר תשל"ב (9.5.72) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין חוף הכרמל חיפה.
אוטובוס מיוחד יצא בשעה 2.30 מרח' פבזנר 2, חיפה.
מוקירי זכרו נפגשים ליד השער הראשי של בית העלמין.

המשפחה המתאבלת

ביום שני, כ"ד באייר, 8 במאי
תתקיים **אזכרה** להורינו

ד"ר אריה ביחובסקי ז"ל
ד"ר חנה ביחובסקי ז"ל

נפגשים בשעה 4.00 בבית הקברות בקרית שאול

המשפחה

נעלה לקברם של בעלי, אבי ואחינו

אפרים שחור ז"ל
ובנו
אהרון שחור ז"ל

היום, כ"א אייר תשל"ב (5.5.1972) בשעה 12.30 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית העלמין בנחלת־יצחק.

המשפחה

הנהלת משרד התיירות וחבר העובדים
מביעים את תנחומיהם
למר **משה שמחון**
מנהל לשכת התיירות ברומא
במות אמו

הנריאטה שמחון ז"ל

ומשתתפים באבל המשפחה

ועד עדת המערבים בירושלים
ביום ראשון כ"ג באייר תשל"ב (7.5.72)
תערך **אזכרה** אי"ה לנשמת של

הרה"ג ר' שאול אבן דנאן זצוק"ל

רבה הראשי של העדה בזמנו לשעבר ומיקירי ירושלים
בבית הכנסת „היכל אברהם" ברחוב שכטון 4 בשעה, ירושלים, בשעה 5.00 אחה"צ
מוקירי זכרו מוזמנים

ועד עדת המערבים

א ז כ ר ה
במלאת שלוש שנים לפטירת יקירנו

משה הורביץ ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון כ"ג באייר תשל"ב 7.5.72 בשעה 4 אחה"צ, בבית העלמין בכפר בני ציון.

ה מ ש פ ח ה

אנו מודים לכל אלה אשר הביעו את תנחומיהם בעל פה ובכתב על פטירת יקירנו

יעקב ברגר ז"ל

משפחות: ברגר, מנצר גרופן

לחברתנו **תחיה אילן־אריאל**
ולמשפחה
אתכם אנו באבלכם הכבד בהלקח מכם

יצחק ז"ל

הצוות והתלמידות של
ביה"ס לאחיות הדסה ירושלים

לידידנו **יעקב עציון**

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד
במות בנך

אבנר ז"ל

קבלני ירושלים בע"מ
שלום לימונציק
ירחמיאל עציון
יצחק פרימק

במלאת שנתיים לנפול בננו ואחינו הבכור נשכח

סמל
אבינועם (אבי) פאוב הי"ד

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום שני, כ"ד באייר תשל"ב (8.5.72) בשעה 5 אחה"צ. בבית הקברות הצבאי, חוף הכרמל חיפה.
נפגשים ליד שער בית הקברות הצבאי.

המשפחה המתאבלת

לחברתנו לעבודה **אהובה נחום**

אתך באבלך במות עליך

אביך ז"ל

מגדל־בנין חברה לבטוח בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחיה, עמי ועדה

משתתפים בצערכם על מותו של הבעל והאב

יוסף בן שמואל וקסלר ז"ל

איינשטיין יהודה — הסיד ברוך
איינשטיין יצחק — יצחקי [illegible]
אילת [illegible] — קפלן [illegible]
אברהם דוד — קרמר [illegible]
והמשפחות

אגוד בתי־הספר התיכוניים בישראל

משתתף באבלו הכבד של

ד"ר כרמי יוגב

על פטירת אמו

צפורה פרידה ז"ל

שר הפנים
המנהל הכללי
ועובדי משרד הפנים
מודיעים בצער על פטירתו של

מיכאל צילן ז"ל

לשעבר המפקח הארצי על הבחירות.

ל־לולה קורים
ולמשפחת נומברג

אתכם אנו בצערכם הרב
בהלקח מכם יקירכם

משה נומברג ז"ל

בני משה ק[illegible]
וחבר העובד[illegible]

רשות השידור ועובדיה

משתתפים בצערו של

פנחס הר־זהב

במות עליו

אמו ז"ל

למר מ. תאומי
לריטה ומשה
לאסתר ומשפחתה

אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם
הרעיה האם והסבתא היקרה

בלה תאומי ז"ל

אחיה רביב [illegible]
[illegible]

להברנו
יצחק מינטוס ובני משפחתו

תנחומים במות

אביך ז"ל

הנהלת האוניברסיטה
החברים והעובדים

מדריך למטייל הישראלי בחו"ל

החלה תיירות הקיץ

התעניינות מוגברת בטיולים זולים ובטיסות קבוצתיות

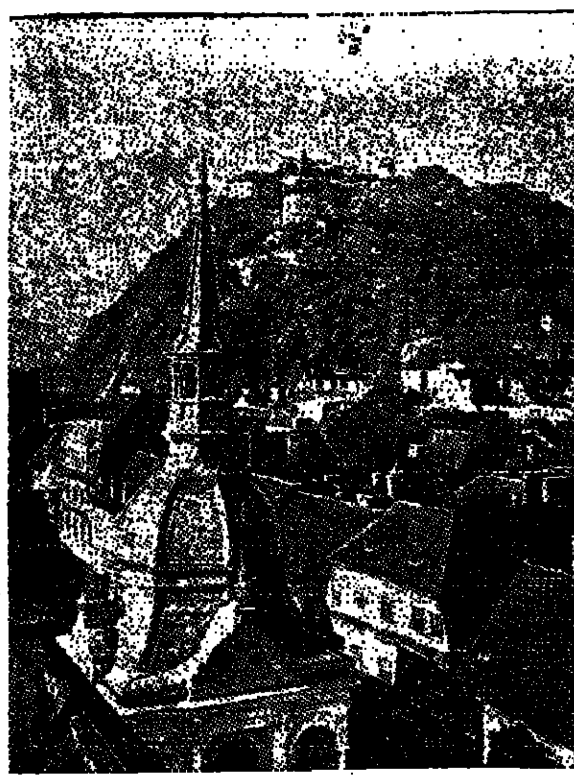

אירופה מתכוננת לתייר הישראלי. השנה יהיו המחירים גבוהים יותר אך ניתן למצוא גם שפע תכניות זולות

מאת יעקב אלמוס

עם פתיחת עונת הנסיעות לחו"ל נראה כי לא תהיה ירידה במספר הנוסעים לעומת השנה החולפת, אך ברור כבר עתה כי האמרת המחירים בארץ ובאירופה עשויה לבלום במידת־מה את מגמת הגידול שהסתמנה בענף זה בשנים האחרונות. ב־1971, לדוגמא, היתה עליה של כ־17% לעומת 1970. השנה, אם אכן תהיה עליה נוספת — היא תהיה קטנה בהרבה.

התחזיות הראשונות לקיץ 1972 מראות כי גברה ההתעניינות בתכניות זולות יחסית — ספרד, האיים הקריביים, טיסות קבוצתיות מוזלות ל־ארה"ב. תכניתה של „אל על" לפתוח השנה קו חדש לדרום־אפריקה תאפשר תכנון טיולים הכוללים ה־ עשויים להצליח. כאילו נשארו ב־ראש הרשימה ארצות התיירות ה„קלאסיות": אנגליה, איטליה, צרפת, ובאורח מפתיע נרשמה עליה במס־פר הטיולים למזרח הרחוק, למרות מחירי הטיסה הגבוהים. הפופולריות של שווייץ עשויה להפגע עקב ה־עלית במחירי האכסון הארציות. סקנדינביה נדחקו למקומות האחרו־נים לאור העובדה שמחירי האירוח בהן גבוהים ב־50% בקירוב מן ה־מקובל במרבית ארצות אירופה. תכ־ניות הטיולים למזרח אירופה — רומניה, יוגוסלביה, מתאימות למדי להקציב הישראלי הצנוע וסוכני ה־נסיעות בטוחים כי השנה יגדל מס־פר המבקרים בארצות אלה.

הקצבה זעומה והמחסור בכח אדם

הקושי העיקרי הניצב בפני ענף התיירות בישראל בעונה זו הוא כי־צד לתכנן טיול ראוי לשמו במס־גרת ההקצבה הזעומה של מטבע זר. עיון בהצעותיהן של חברות הנסיעות מגלה כי למרבית הטיולים נדרש נסיעות. זוהי, אגב, ההצעה הטובה ביותר של איסת"א לעונה זו, אך היא נועדה בעיקר למטיילים שכבר ביקרו פעם אחת לפחות בחו"ל. ה־תכנית מבטיחה הסעה ולינה בלבד, ובכל מקום ינצלו המטיילים את בס־יונם ויצטרפו לתכניות סיורים מקו־מיות, בהתאם לטעמם ונטיותיהם.

התייר הממוצע

מהי דמותו של התייר הישראלי הממוצע? מרבית אנשי־המקצוע ב־ענף סבורים כי הוא סמרן, חסר־בטחון עצמי ונוטה להתלונן. בשנות העשרים שלו מרבה התייר הישראלי לנסוע בטיולים קבוצתיים. הסיבה לכך כספית בעיקרה, אך רבים מע־דיפים טיולים כאלו גם בכדי להמ־נע בחברה מוכרת שתרכך את המפ־גש עם הסביבה הזרה. מר גור־אריה מאיסת"א מציין כי מדי שנה נוסעים לחו"ל בפעם ראשונה כ־15% מכלל הסטודנטים בטיולים הקבוצ־תיים. מרביתם אינם מודים כי זו להם נסיעתם הראשונה ומתביישים המדריך בחו"ל מעוררת בדרך כלל יחס שלילי. גם התיירים האמריקאים אינם נהנים ממוניטין טובים באירו־פה. „הישראלי המכוער", המסתבך בתגרות ובמעשים פליליים אינו או־פייני לתיירות הישראלית וברור ש־עדיף אורח ישראלי צנוע ומנומס יחסית על אורח רעשן ובלתי מרוצה גם אם תקציבו מצומצם ומנהגיו שמרניים.

מתוך נסיון העבר נראה כי תיי־רות ישראלית גדולה בחו"ל צריכה לעניין לא רק את משרדי האוצר וה־התיירות. ענף התיירות בישראל מפרנס אלפים רבים במישרין ובע־קיפין ואין להתעלם מכך. יותר מזו — במאה ה־20 התיירות פירושה כח פוליטי וכלכלי ממדרגה ראשו־נה, ותיירות ישראלית בהיקף גדול עשויה להשפיע על יחסי ישראל עם מדינות רבות בצורה ברורה וישירה. עובדה היא כי אפילו ארצות הגוש המזרחי מגלות ענין בתיירים מיש־ראל, ובעונה זו יצאו כמה טיולים ליוגוסלביה, למרות היעדר יחסים דיפלומטיים בין שתי הארצות. הב־

דלת ההקצבה במטבע זר והוזלת מס הנסיעות — במיוחד לצעירים יוצאי צבא — עשויה להביא ברכה רבה בטווח ארוך.

טבלת שערי מטבע

המטבע	היחידה	שער פלוי
דולר (ארה"ב)	1	4.20
דולר (קנדה)	1	4.23
לירה שטרלינג	1	10.94
דולר (אוסטרליה)	1	4.99
רנד (דרום אפריקה)	1	5.56
פרנק (שווייץ)	10	10.84
פרנק (צרפתי)	10	8.33
כתר (דנמרק)	10	5.98
כתר (שוודיה)	10	8.75
כתר (נורבגיה)	10	6.34
פלורין (הולנד)	10	12.99
מרק (גרמניה)	10	13.16
מרק (פינלנד)	10	10.09
שילינג (אוסטריה)	10	1.81
פרנק (בלגיה)	100	9.47
לירטה (איטליה)	1000	7.16

הערה: הנתונים עפ"י בנק ישראל, מעודכנים ל־2 במאי. שערי המטבעות בעולם (פרט לדולר) ניידים בגבולות של 2.5% בהתאם לתנודות הבורסות העולמיות.

מטבע זר בסכום גבוה מן המותר. במקרים אלה מצויין כי ההצעות מת־אימות לבעלי פקדון מטבע זר בל־בד. זוהי אחיזת־עיניים גלויה כמצב העושה את החוק פלסתר בידיעת כל הנוגעים בדבר. מספר בעלי פקדו־נות פמ"ז בארץ אינו זהה למספר הישראלים הנוסעים לחו"ל וברור שאין החוק מסוגל לבלום בריחת מטבע בדרך זו. מר פנחס מולד, מנכ"ל התאחדות סוכני נסיעות ו־התיירות בישראל עמו שוחחנו בימים אלו אינו מאמין כי פניות נוספות למשרדי האוצר או התיירות עשויות להביא לשינוי. התוצאה — מי שיכול „מסתדר" ומי שאינו יכול נאלץ ל־הסתפק בטיול עממי צנוע.

בהתאחדות סוכני הנסיעות שוררת לאחרונה התמרמרות רבה על כוונ־תו של משרד התיירות להפעיל ה־שנה צו המחייב כל עובד במשרד נסיעות להיות בעל תעודת פקיד לשאול שאלות על כנת שלא להפגין את בורותם וחששותיהם. לנוסעים אלו תקים איסת"א בדלפק הישראלי שלה מזכירות מיוחדות שיאפשרו לכל פקיד להתבודד עם הנוסע שלו ול־העניק לו שירות דיסקרטי... מעני־ינת העובדה שהביישנות גבוהה ב־מזרח, ולא אחת כשמיעים הישרא־לים תלונות בשיחות טלפון בינאר־ציות. נראה שבדרך זו קל יותר לחוש בטחון עצמי...

הנוסע המבוגר יותר שומר על גי־שה שמרנית כדי להסוות את חוסר הבטחון המלווה אותו, מסיבות כל־כליות או חברתיות. ישראלי ממוצע באירופה שומר היטב על צרור כס־פו הצנוע ואינו מוכן לשלם מחיר גבוה במסעדה מפוארת רק תמורת המוניטין והחברה הגבוהה. הוא שו־מר במידה רבה על הרגליו הקבו־עים: נמנע מנסיעות יקרות במוניות, מבלה בקולנוע, מטייל ברגל, מחפש

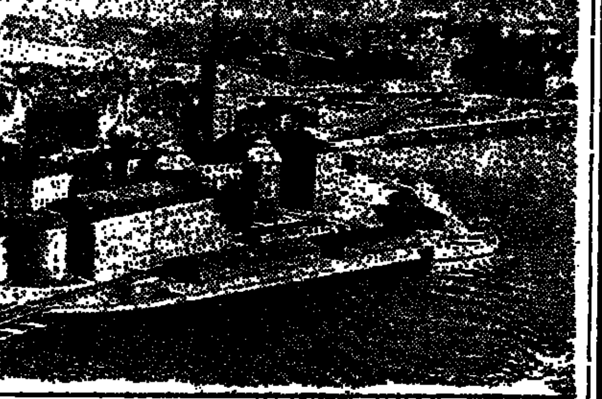

סקנדינביה — עלית המחירים מרתיעה תיירים

מורשה, בוגר ביה"ס לתיירות או בעל וותק של שנתיים לפחות. מנכ"ל ההתאחדות מציין כי שורר בענף מחסור חמור בכח אדם מקצועי ו־בית־הספר היחיד הקיים בארץ לנו־שא זה אינו מסוגל להכשיר מספר מספיק של בוגרים, בין היתר בגלל נשירה גבוהה. השנה, למשל, לא הוסמך אפילו פקיד אחד. לדעת מר מולד לא ברור לאיש מדוע מתכוון משרד התיירות להפעיל את הצו, ש־הוצא בשנת 1967 והוקפא עד עתה. צו זה עשוי רק להחריף את המחסור בכח האדם בענף ולהשפיע בעתיד על רמת השירותים לנוסע.

בבתי־מלון צנועים ומשתדל שלא להי־גיע למצב מביך הקשור בדמי־שתיה או בשימוש הנכון בסכין ומזלג...

בולמוס הקניות, שהיה פעם מסי־מני ההיכר של הישראלי בחו"ל, הצ־טמצם במידה רבה. קונים מזכרות קטנות, שולחים הרבה גלויות, צוב־רים חותמות בדרכון ומשתדלים ל־אסוף תוויות לערבי התורף הארו־כים. הנסיעה לחו"ל היא העיקר, ו־מי שלא נהנה במיוחד לא יודה בכך בשום פנים. האם זה טוב — או רע? קשה לקבוע מסמרות בענין זה. לכל עם הרגלים משלו, והשוואה למנה־גיהם של עמים אחרים אינה בהכרח לרעתנו. התיירות העממית הגרמנית באירופה ובארה"ב נסבלת רק בגלל ממדיה, אך התנהגותו של הגרמני

טיסות קבוצתיות

ביקרנו בימים אלו גם במשרדי איסת"א, העוסקת בהסעה ואירוח של סטודנטים בטיולים קבוצתיים ביש־ראל ובחו"ל. בשנה שעברה טיפל משרד זה ב־3000 סטודנטים והשנה מצפים לגידול עקב עליית מספר ה־סטודנטים באוניברסיטאות. מר גור־אריה, מנהלת איסת"א, סבור כי בהקצבת מטבע זר של 250 דולר בלבד אי אפשר כמעט לתכנן טיול ראוי לשמו. הישראלי הממוצע, ב־מיוחד זה הנוסע לחו"ל בפעם רא־שונה, מעונין לבקר במספר רב ככל האפשר של ארצות ולבקר באתרים רבים. לאיסת"א אפשרויות מגוונות ביותר באירופה הודות לקשריה עם אירגוני סטודנטים מקומיים המסיי־עים להוזיל את הוצאות ההסעה וה־אירוח. כן נהנים הסטודנטים מ־טיסות פנים־יבשתיות בהנחה של כ־35% וגם בכך יש כדי להקל על התכנית הרחוקה. אף על פי כן תופיע בתכניות לעונה זו התערה „זמן פנוי" במספר רב בהר־בה מאשר בעבר. האמרת המחירים פשוט אינה מאפשרת להעניק השנה את אותם השירותים להם זכו הנוס־עים בשנה שעברה.

לדברי הגב' מידג' קורצ'יק, האח־ראית על תכנון מסלולי הטיולים של איסת"א באירופה — מעניקים לתיירים זרים בארץ אירוח מלא תמורת 11.8 דולר ליום ואילו המי־נימום באירופה תמורת אירוח חל־קי מגיע ל־12 דולר ליום. פירוש הדבר שתכנית־טיול ב־250 דולר ב־שנה שעברה עולה השנה 300 דולר. טיול קבוצתי ממוצע השנה יימשך כשלושה שבועות בשש ארצות ו־מחירו ינוע בין 2600 ל"י ל־2800 ל"י, כולל מס נסיעות. דוגמא אח־רת: טיול קבוצתי לבני עשרים פלוס, זוגות או בודדים, ל־42 יום בשש ארצות ומחירו 2500 ל"י, כולל מס־

...גם תל־אביב
נמצאת בארץ המובטחת!
בקרוב תימצא
הארץ המובטחת בע"מ בתל־אביב!
עקבו אחרי הודעה על מועד הפתיחה

הארץ המובטחת בע"מ The PROMISED LAND LTD.

ירושלים, רח' הלל 10
טל. 228311
מחלקת המשלוחים
טל. 227996

כרטיסים ים ואויר ✱ סיורים ✱ בתי מלון ✱ השכרת רכב ✱ שחרורים ממכס ✱ משלוחים ✱ מחסנאות ✱ אריזה ✱ ביטוחים

לונדון "המשגעת" והסוערת של שנות ה־70.

תוכל לראותה במסגרת הטיולים המאורגנים של סלע, בנוסף לאיטליה, שווי־צריה, הולנד, צרפת, סקנדינביה וספרד.

55 טיולים נהדרים לבחירתך בחוברת סלע 72 אשר ישמח להגיש לך כל סוכן נסיעות בארץ.

ס.ל.ע.-סוכנים לטיולי עולם בע"מ

פרסום אתגר בע"מ

4 סיבות טובות
מדוע כדאי לך לבלות ברומניה –
מרכז הנופש העולמי

עכשיו, יותר מתמיד, מהווה רומניה את המקום המתאים ביותר לבילוי חופשה נפלאה. הארגון המוקדם והתכנון הקפדני מאפשרים לך ליהנות מסיורים ומטיולים מודרכים למרומי ההרים, לחופי הים ולמקומות המרפא — תוך קבלת תמורה מלאה לכספך.

שבוע ימים בהרים: 260.40 ל"י
כולל שהייה, ארוחות ונסיעות בתוך רומניה (לא כולל טיסה)

10 ימים: 7 בהרים ו־3 בבוקרשט 415.80 ל"י
כולל שהייה, ארוחות ונסיעות בתוך רומניה (לא כולל טיסה)

17 ימים: 7 בהרים 7 על שפת הים ו־3 בבוקרשט -.693 ל"י
כולל שהייה, ארוחות ונסיעות בתוך רומניה (לא כולל טיסה)

מחיר הטיסה לרומניה וחזרה רק -.1.035 ל"י
כולל מסים

אצל סוכני הנסיעות מצוי מידע מפורט על שפע התכניות העומדות לרשותך, ברומניה היפה, מרכז הנופש העולמי.

CARPATI National Travel Office Bucuresti

bonissA – yoy lcip

בוא ניסע בע"מ מארגני טיולים
ההרשמה בכל משרדי הנסיעות

הטיולים להם ציפיתם!!!

כל טיולי הצעירים של בוא ניסע. המבחר הגדול והמגוון ביותר בארץ ✱ טיולי איכות באווירה צעירה ✱ מדריכים מנוסים ✱ מסלולים מרותקים ✱ תכניות מיוחדות לבוגרי שביעיות ושמיניות ✱ הצוות שהכין טיולים אלה הוא בעל הנסיון הרב ביותר בארץ בנושא טיולי הצעירים ✱ חוברות מיוחדות.

טיולי פאר ויוקרה 12 טיולי "FIRST CLASS" למבוגרים. בתי מלון דה לוקס ומח' ראשונה ✱ אוטובוסים עם מיזוג אויר ✱ ימי מנוחה במסגרת הטיול ✱ מופעי בידור בינלאומיים כלידו בפאריס, אופרה ברומא והצגות תיאטרון ✱ טיולי יוקרה אלה יקרים מכל טיול אחר אך טובים הרבה יותר.

טיולי הסטודנטים הטיולים העליזים והמיוחדים ביותר שהוצעו עד כה לציבור הסטודנטים בישראל. חוברת מיוחדת.

האולימפיאדה המשחקים האולימפיים מינכן 72 במחירים עממיים. התכניות כוללות (פרט לאירועי האולימפיאדה — 8 כרטיסים) רכב צמוד ל־14 יום של נהיגה עצמית עם מסלולים מומלצים ומפורטים.

סיורים בסקנדינביה מבחר סיורי סקנדינביה מופעלים ע"י שובי המארגנים הסקנדינביים:
BENNET — סיורי ה"פנורמה" וה"ויקינג" של הפיורדים.
WINGE — סיורי "הפיורד אקספלורר"
הזמן את סיורך המושלם בסקנדינביה אצל סוכן הנסיעות ותקבל אישור בו במקום.

סיורים באנגליה סיורים מודרכים באנגליה המבוצעים על־ידי NATIONAL TOURS מלונדון. 87 יציאות מובטחות במסלולים נפלאים הכוללים את סקוטלנד ווילס. הסיורים יוצאים ומסתיימים בלונדון.

דרוש את התכניות המפורטות של בוא ניסע, אצל ידידך סוכן הנסיעות

bonissA – yoy lcip

41 טיולים לאירופה וסקנדינביה!

חברת הסתור

מציעה מבחר של 41 טיולים מאורגנים לאירופה וסקנדינביה.

אחד מהם ודאי מתאים לך!

הכנס לאחד מסניפי הסתור לקבלת פרטים וחוברת טיולים הסתור 1972.

✱ כמו כן טיולים למזרח הרחוק

כן מציעה הסתור טיולים לבודדים, הסתור תבצע עבורך

✱ קנית כרטיסי טיסה והפלגה
✱ רכישת מטבע זר
✱ טיפול בויזות ודרכונים
✱ הזמנת מקומות במלונות בחו"ל

פרטים והרשמה:
הסתור — ירושלים: רח' שמאי 12, טל. 224171/2
הסתור — תל אביב: רח' בן־יהודה 32, טל. 59281
רח' נחלת בנימין 52 (תבי "טיולי"), טל. 50181
הסתור — חיפה: רח' נורדאו 14, טל. 664686, 640313

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט הארץ
בעריכת יחיאל ארזי

כשמכבי ת״א בטוח בצמרת
במוקד: המאבק על המקום השני בלאומית
שני משחקים רצופים בחיפה עשויים לחרוץ גורל הבריחה מאיזור התחתית

מאת פרשן ספורט „הארץ"

כאשר מכבי תל־אביב מוליך את הטבלה הלאומית בבטחון, עם יתרון כשבע של 4 נקודות, יתמקד מחר המאבק של המחזור ה־22 סביב שלוש קבוצות שינסו להתבסס במקום השני.

שלוש קבוצות מועדון 26 הנקודות — הפועל חיפה, בית״ר ירושלים והכח רמת־גן — שזכו בנצחונות במחזור המקוצר שהיה באמצע השבוע, יעשו מחר מאמץ רב להמשיך בסידרת הישגיהם, תוך תקוה גלויה למעידת סכניהם בדירוג.

מבחינה זו נראים טובים כשל היתר סיכויי הפועל חיפה, היחיד בין השלושה שיהנה ממשחק ביתי בו יתמודד עם בית״ר תל־אביב, הגם שהאחרון מדורג בתחתית בעמדה מאד מסוכנת ובלתי נוחה, חרף עליתו למקום ה־13 לאחר נצחון החוץ שלו על שמשון. הפועל חיפה לא יתקשה, כנראה, לצבור נצחון נוסף על חשבון קבוצת התחתית של הבית״רים מתל־אביב.

בית״ר ירושלים ביפו

קשה יותר יהיה כצבו של בית״ר ירושלים היוצא לאיצטדיון בלומפילד ביפו להתמודדות פתוחה עם סגן אלוף אשתקד, שמשון תל־אביב, שאיבד העונה הרבה מזהרו ומיופיו. עם זאת, סביר להניח, כי השמשונים לא יקלו על מלאכתם של הבית״רים, יעשו מאמץ חוזר להוכיח, כי עדיין לא גם ליחם. הירושלמים יצטרכו להפגין הרבה יותר מיכולת שיגרתית, אם רצונם לצבור נצחון נוסף.

90 דקות לא פחות קשות ממתינות להכח רמת־גן שיתארח בבאר־שבע אצל הפועל המקומי שחידש את סידרת הצלחותיו. גם זה מאבק פתוח בין שני יריבים עיקשים המשקיעים יותר כוח ורוח־לחימה מאשר ברק טכני. זהו מסוג המשחקים ששום תוצאה אינה מפתיעה בסיומה.

מכבי ת״א בכפר־סבא

בקלחת זו של המאבק על המקום השני, כמעט נשכח משחק החוץ המצפה למוליכים. כדורגלני מכבי תל־אביב, שזכו באמצע השבוע בנצחון חוץ דחוק על הפועל חדרה (רק 0:1). משחק חוץ שני תוך ארבעה ימים, נגד יריב כפר־סבאי המנצל היטב את מגרשו הביתי לצבירת נקודות מפתיעות, חייב להדאיג את שחקניו של יצחק שניאור שאינם מתכוונים כלל לוותר על יתרון 4 הנקודות בצמרת. רק שיפור ניכר בחוד, והפגנת יעילות משכנעת של 90 דקות, יאפשרו לתל־אביבים, ש־

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	מכבי ת״א	21	39—15	30
2.	הפועל חיפה	21	27—13	26
3.	בית״ר ירושלים	21	23—12	26
4.	הכח רמת־גן	21	25—18	26
5.	מכבי נתניה	21	33—20	25
6.	הפועל ירושלים	21	20—19	22
7.	הפועל כפ״ס	21	19—20	22
8.	שמשון ת״א	21	19—21	21
9.	הפועל ב״ש	20	18—19	20
—.	הפועל פ״ת	20	17—18	20
11.	מכבי יפו	20	17—16	19
12.	הפועל ת״א	21	19—24	18
13.	בית״ר ת״א	21	14—21	16
14.	מכבי חיפה	20	15—24	16
15.	הפועל חדרה	21	9—20	15
16.	בני־יהודה	21	8—32	10

צדימותם איגה מוטלת בספק, להוסיף 2 נקודות נוספות למאזנם.

התחתית בחיפה

המאבק המסקרן ביותר בחלקו התחתון של הטבלה יהיה זה שיפגיש בחיפה את המכבי המקומי עם הפועל תל־אביב המקדים את מארחו רק בנקודה אחת, אבל מצוי בעמדה מסוכנת מאד. כי שינצח במאבק זה יוכל לנשום לרווחה לכמה שבתות, אבל ספק רב הוא אם שני היריבים אמנם מוכנים להסתכן כדי להשיג יותר מנקודה אחת.

הפועל פתח־תקוה וודאי ינסה לנצל את חולשתם השיגרתית של בני־יהודה כדי לצבור נצחון־חוץ שיבריח אותו מהאיזור הרגיש, וכמוהו ינסה לעשות גם מכבי יפו שיארח במגרשו את הפועל חדרה, תלכיד של כדורגלנים עיקשים וחרוצים שאינם מוכנים לוותר על מקומם בליגה העליונה.

בנתניה ינסו האלופים היוצאים להוכיח להפועל ירושלים כי עדיין לא גם ליחם וכי לפחות בסתר לבם הם עדיין מאמינים, כי יצליחו להחזיר לנתניה את הכתר הלאומי לעונה נוספת, הישג הנראה לפחות עתה רחוק מאד מן המציאות.

אוסביו נופה

ליסבון, 4 (עי״ר.) נבחרת הכדורגל של פורטוגל, העומדת לקיים ב־10 במאי בניקוסיה את משחקה עם קפריסין, במסגרת התחרויות המוקדמות על הגביע העולמי, הופיע ללא כוכבה שחום העור, אוסביו.

הרכביב הפורטוגלי, גוזה אוגוסטו לשעבר שחקנה הבין־לאומי של בנפיקה, מסר בהקשר לניפויו של אוסביו: „אני בוחר בשחקנים שברגע זה הם מצויים בכושר משביע רצון".

תהיה זו הפעם הראשונה מאז מאי 1970, כשפורטוגל התמודדה עם איטליה, שאוסביו לא הורכב בנבחרת.

ישראל יוון 77 : 40

באר״י, 3 (י. פ׳.). כדורסלניות ישראל ניצחו כאן בפתיחות הטורניר הקדם־אולימפי את נבחרת יוון 40:77 (16:32). את מירב הנקודות לישראל קלעו: גיל וכבעי (12 כ״א) ובלם (10). יתר התוצאות: אוסטריה — אנגליה 50:63, איטליה, סקוטלנד 31:94.

הפועל חולון מצפה למעידת מרמורק באשדוד
עמידר (עם פרץ) תארח את שעריים

מאת כופר ספורט „הארץ"

שלוש הקבוצות המוליכות את טבלת ליגה א׳ דרום ונאבקות על כרטיס העליה לליגה הלאומית, יעשו מחר מאמץ נוסף, שבעה מחזורים לפני הסיום, לספר את מעמדן בתקוה לכשלון יריביהם.

המוליך מרמורק יוצא לאשדוד להתמודד שם עם הפועל המקומי המדורג באיזור המסוכן (12) עם שלוש נקודות יתרון בלבד מאיזור הבריחה. מרמורק חייבת לצבור נצחון נוסף, כדי לשמור על סיכוייה במאבק על הפיסגה. המדורג שני, הפועל חולון, יארח במגרשו את הקבוצה העיקשת של הפועל באר־יעקב (מדורגת 6) עם סיכוי טוב להשיג 2 נקודות נוספות ואילו מכבי שעריים (מדורג 3), שנחלש באחרונה, יתארח ברמת־עמידר (מדורגת 5) שתכלול כנראה בהרכבה את יקטור פרץ, גיבור נבחרת הנוער שזכתה בגביע אסיה בבאנגקוק.

יתר משחקי מחוז הדרום: הפועל ראשון־לציון — הפועל יהוד, בית״ר רמלה — הפועל אשקלון, מכבי בת־ים — הפועל אילת, הפועל בת־ים — הפועל לוד, הפועל בית־שמש — הפועל קרית־אונו.

מיפגש קבוצות בקרית־חיים

מיפגש קבוצות יהיה מחר בליגה א׳ מחוז הצפון, כאשר הפועל קרית־

צמרת ליגה א׳ — דרום

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	הפועל מרמורק	23	52—19	35
2.	הפועל חולון	23	39—14	34
3.	מכבי שעריים	23	37—23	33
4.	הפועל יהוד	23	23—22	25

חיים הסוגר את הטבלה, יארח במגרשו את מכבי פתח־תקוה המוליך ביתרון 11 נקודות וכנראה כבר הבטיח לעצמו סופית את זכות העליה לליגה הלאומית.

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל בני־נצרת — הפועל נחליאל, הפועל מגדל־העמק — הפועל הרצליה, הפועל רמת־גן — הפועל נהריה, בית״ר נתניה — הפועל נתניה, הפועל עכו — הפועל טירת־הכרמל, מכבי הרצליה — הפועל קרית־שמונה, הפועל מחנה־יהודה — הפועל טבריה.

צפון־קוריאה — איראן 0:0

הונג־קונג, 4 (עי״ר). נבחרות הכדורגל של צפון־קוריאה ואיראן, נפרדו בפיונגיאנג בתיקו אפס, במשחק הראשון בינהן, בטורניר הקדם־אולימפי של האיזור האסיאתי. משחק הגומלין יהיה בטהראן. המנצחת תרכוש את כרטיס השלישי של איזור זה בגמר של אולימפיאדת מינכן.

כדורגלני נבחרת הנוער שחזרו אתמול בבוקר מבאנגקוק, שם זכו בגביע אסיה לנבחרות צעירות, על כבש המטוס שהביאם ללוד. כגיף את הגביע הקפטן יהואל מאלם, שזו לו הפעם השניה שהוביל את הנבחרת לזכיה בגביע. אשתקד עשה זאת בטוקיו, וגם אז ניצחה ישראל בגמר את דרום קוריאה 0:1.

ארסנל — לידס מחר בגמר הגביע האנגלי

לונדון, 4 (עי״ר). באיצטדיון ומבלי בלונדון, יהיה בשבת משחק הגמר ה־91 על הגביע האנגלי בכדורגל, בין שתי הקבוצות המפורסמות, ארסנל ולידס.

אם ארסנל זכתה בו ארבע פעמים, הרי שלידס לא הצליחה לזכות בו, אפילו פעם אחת, על־אף שהופיעה פעמיים בגמר, ב־1965 (נוצחה ע״י ליברפול 2:1) וב־1970 (ע״י צלסי לאחר משחק חוזר 2:1).

ארסנל זכתה בגביע אשתקד, בנצחה בגמר את ליברפול 1:2, לאחר הארכה.

שוייצר: סוד ההצלחה בבנגקוק מילוי ההוראות הטאקטיות
קבלת פנים נרגשת לנבחרת הנוער שחזרה מתאילנד עם גביע אסיה

מאת כופר ספורט „הארץ"

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל חזרה אתמול בבוקר מבאנגקוק, שם זכתה בגביע אסיה לנוער. לכדורגלנים המנצחים ציפתה בלוד קבלת פנים נלהבת ונרגשת. את ברכת הממשלה הביא סגן שר החינוך והתרבות ח״כ אהרון ידלין, המכהן גם כנשיא ההתאחדות לכדורגל.

בדברי ברכתו אמר ח״כ ידלין: „אנו רגילים לכך שהנוער שלנו אינו מאכזב. הפעם לא נפל ההישג כפרי בשל, אלא הוא פרי עבודה שקדנית של המאמן דוד שוייצר. אנו אסירי תודה לכם".

„כל הכבוד לשחקנים"

המאמן שוייצר שיבח את שחקניו. הוא אמר, כי הנצחון הגדול הוא תוצאה של עבודה רבה, מסירות של כל הכדורגלנים, עקשנות, רצון ברזל והתנהגות למופת, הן במגרש הספורט הן מחוצה לו. „סוד ההצלחה של נבחרת זו היה הגיבוש החברתי ונכונות השחקנים למלא הוראות. כל הכבוד מגיע לשחקנים שעשו מלאכה נפלאה".

ראש המשלחת ויו״ר ההתאחדות לכדורגל, זאב בר־סבר, אמר, כי הנבחרת יצאה לבאנגקוק „כדי להחזיר את עטרת הכדורגל הישראלי באסיה לישנה — ואנו גאים שהצלחנו בכך".

השחקנים וראשי המשלחת שיבחו במלים חמות את עבודתו ומסירותו של המאמן דוד שוייצר וקבעו, כי היה לו חלק מכריע בנצחון הגדול שהשיגה הנבחרת הצעירה.

מכבי ת״א ור״ג הערב בחזרה גנרלית של גמר הגביע
במחזור הנעילה של הליגה בכדורסל

מאת כופר ספורט „הארץ"

המחזור האחרון בליגה הלאומית בכדורסל לעונת המשחקים 1971/72 יהיה הערב, כאשר המתח, הסקרנות והעניין כבר מאחורינו. כל העובדות נחתמו עוד לפני המחזור האחרון. מכבי תל־אביב כבר הבטיח זה מכבר את זכייתו באליפות ויחד עם זאת רשם לעצמו הישג מזהיר של זכייה רצופה בשתי עונות של משחקים בליגה ובגביע ללא כל הפסד.

הקבוצות הותיקות של הליגה — הפועל חולון (18 שנה) והפועל חיפה (17 שנה) ירדו לליגה הארצית ואת מקומן יתפסו בעונה הקרובה קבוצות הפועל אשדות/אפיקים והפועל ירושלים.

ומה בכל זאת, עוד נשאר לנו, למחזור ה־22 של הליגה. כמעט כלום. אולי רק מענה לשאלה: מי תהיה הקבוצה השניה בדירוג, שתזכה בתואר בלתי רשמי של „סגן אלוף־הליגה. אגב, מי שיסיים שני את העונה, יזכה אוטומטית בראש בית במחזור משחקי הגביע של העונה הבאה.

שלושה משחקים שיהיו הערב יקבעו מי תהיה השניה בטבלה. הפועל תל־אביב, שנוצח שלשום 90:88 ע״י מכבי רמת־גן, בחצי־גמר גביע המדינה ואיבד עקב כך הזדמנות (שניה ברציפות!) להשתתף בגביע אירופה למחזיקות גביע, זקוק הערב לנצחון חוץ על הפועל מגידו, כדי להיות שני. אם יפסיד הפועל תל־אביב תהיה זו קבוצת הפועל גבת/יגור שתזכה בסגנות הליגה, אם כמובן תנצח בחולון את היורדת מן הליגה הלאומית.

משחק־מפתח אחר לצמרת: הפועל גבעת־ברנר/נען בבית נגד הפועל גיר־דוה.

המשחק הפיקנטי של המחזור יהיה הערב במגרשה של האלופה, מכבי תל־אביב. תהיה זו „חזרה גנראלית" למשחק גמר גביע המדינה שיהיה ב־16 במאי בהיכל הספורט ביד־אליהו. זו מול זו ישחקו הערב מכבי תל־אביב ומכבי רמת־גן, שתי נציגות ישראל במשחקי גביעי אירופה לעונה הקרובה.

בחיפה יהיה דרבי של יוקרה בין מכבי (מארח) הפועל, שכבר ירד לליגה הארצית ובירושלים תארח קבוצת בית״ר המקומית את הפועל קרית־חיים, שזכה בגביע שעבר בקרב נגד הירידה, ניצח את הפועל חולון וזהר שנה נוספת בין קבוצות העילית.

הולנד — פרו 0:3

רוטרדאם, 4 (עי״ר). נבחרת הכדורגל של פרו, נחלה כאן תבוסה לנבחרת הולנד בשיעור 3:0 (2:0).

30 אלף צופים חזו במשחק, בו הובקעו שניים מהשערים בבעיטות 11: קליינאן בדקה ה־18 והצנייד בדקה ה־80. השער הנוסף הובקע ע״י ואן־האנגאם, בדקה ה־30.

מה נקנה לילד מתנה ליום הולדת

הארץ שלנו
מנוי קבוע
מתנה
מתחדשת
בכל שבוע

חתום למענו על הארץ שלנו
השבועון לילדים ולנוער, המיועד לגילאים 15—8
והמומלץ על ידי משרד החינוך והתרבות
קוראי הארץ שלנו תלמידים טובים יותר

כל מנוי חדש יקבל חינם ידיעון כיס של הארץ שלנו

(גזור כאן)

לכבוד
הארץ שלנו
מדור ההפצה והמנויים
ת. ד. 233,
תל־אביב — 61000

תנאי התחימה:

שנה	חצי שנה	רבע שנה
40.— ל״י	21.— ל״י	11.— ל״י
במקום: 48.—	במקום: 24.—	במקום: 12.—

(מתוך 2 משבצות הבלתי מתאימות מתוך הד״ב)

הנני מזמין בזה את „הארץ שלנו" החל מתאריך ______ ועד ______ לשלוח לפי הכתובת והשם הרשומים מטה

כתובת הילד למשלוח העתון:
שם משפחה ______ שם פרטי ______
רחוב ______ מס׳ ______
עיר ______ מיקוד ______ מס׳ טל. ______

יום הולדת: יום ___ חודש ___ שנה ______

שם ההורים או המזמין:
שם משפחה ______ שם פרטי ______
רחוב ______ מס׳ ______
עיר ______ מיקוד ______ מס׳ טל. ______
מקום עבודתו ______

תשלומים: המחאה אישית בנקאית · לזכות הוצאת עתון „הארץ" בע״מ בצרוף

לאהוד יצחקי ולרעיתו
לאליהו יצחקי ולרעיתו
שפע ברכות להולדת הבן — הנכד
ישראחום בע״מ
מתקני חימום והסקה
תל־אביב, ארלוזורוב 66, טלפון 249052

יונייטד טורס
טיולים עממיים בשבועות
3 ימים לאילת ושארם־א־שייך
כולל לינה בבתי מלון וארוחות.
לילדים הנחה.
אוטובוסים ממוזגים — הדרכה בעברית
פרטים: תל־אביב, אלנבי 3, טל. 50131, 50537

משלמים
מחירים טובים עבור
נייר פסולת
מכל הסוגים
צלצל טלפון 783617 בני ברק, ברוך הירש 4.
„ניירת"
חברה לאסוף, מיון ושווק פסולת נייר בע״מ.
השמדת מסמכים באחריות.

למר אהוד יצחקי ורעיתו
למר אליהו יצחקי ורעיתו
ברכה נאמנה
להולדת הבן - הנכד
מתתיהו צוקרמן
נתן רונאל
מלונות סיני בע״מ

עובדי
א. יצחקי חברה לבנין והשקעות בע״מ
שולחים את מיטב הברכות והאיחולים
לאהובה ואהוד יצחקי
לרחל ואליהו יצחקי
להולדת הבן - הנכד

לאהוד יצחקי ומשפחתו
לאליהו יצחקי ומשפחתו
שפע ברכות
להולדת הבן - הנכד
גוליר חברה להשקעות ובנין בע״מ

לאהוד יצחקי ורעיתו
לאליהו יצחקי ורעיתו
ברכה להולדת הבן — הנכד
אביאל כץ

ברכה חמה
לאהוד יצחקי ולרעיתו
לאליהו יצחקי ולרעיתו
להולדת הבן - הנכד
ברנרד קרשטיין
סניטרנה יבוא ושווק חמרי בניה בע״מ

לאהוד יצחקי ורעיתו
לאליהו יצחקי ורעיתו
ברכה נאמנה
להולדת הבן - הנכד
משפחת יוסף פרוסק
„תדיר"

„הבונה" חרושת ברזל
שולח את ברכותיו
למר אהוד יצחקי ורעיתו
ולמר אליהו יצחקי ורעיתו
להולדת הבן - הנכד

למר אהוד יצחקי ולרעיתו
למר אליהו יצחקי ולרעיתו
שפע ברכות
להולדת הבן - הנכד
מרצף בע״מ בית״ר למרצפות
הרצליה, רח׳ הרב קוק 57 טלפון 982496

לאהוד יצחקי ולרעיתו
לאליהו יצחקי ולרעיתו
איחולים
להולדת הבן - הנכד
חנה ובן־ציון יצחקי
„הכח" — משפחת מרין

ברכות לבביות
למר אהוד יצחקי ומשפחתו
למר אליהו יצחקי ומשפחתו
להולדת הבן — הנכד
התריס לוקס
גבעתיים, טלפון 251281

למשפחות אהוד ואליהו יצחקי
ברכה לבבית להולדת הבן — הנכד
4 מסגרים
מסגרות בנין
טלפון 829487

למשפחות אהוד ואליהו יצחקי
ברכות מאליפות להולדת הבן — הנכד
נגרית קבוצת „ארז"
דורציין זאב סלוצקי שלמה

למשפחות אהוד ואליהו יצחקי
ברכות מאליפות להולדת הבן — הנכד
כה לחי!
חברת „גלעד" עבודות עפר בע״מ
רח׳ המעגל 8, רמת־גן

שקופיות
טל׳ 223746
גם: שירים עבריים באוהיוה למיניות!
רח׳ ז׳בוטינסקי 43 ק״ב (הכניסה מרח׳ סוקולוב)
בין השעות 10—13, או לפי הודעה מוקדמת

מועדון הסילון
של מלון אויה
סביון
תזמורתו של ריצ׳רד פלגו
מנגנת ערב ערב
פרט לימי א׳
הזמינו מקומות בטלפון
אויה
טלפון 752221
ארועים משפחתיים, מסיבות, קבלות פנים ב...

המוסך המרכזי לילנד יהו...
פתחנו מחלקת מבחני רשוי ממשלתיים
* לרכב פרטי
* משאיות
* טנדרים
* קטנועים
* אופנועים
* ורכב חקלאי
המוסך פתוח יום יום משעה 7.00 בבוקר.

כור
תעשיות מתכת בע״מ
מפעלי הנדסה וולקן - חיפה
מפעלי מתכת ובתי־מלאכה המעוניינים:
א. ברכישת חומר חתוך למידה לפי תכניות.
ב. בחיתוך אוטומטי של פחים עבי צורתיים.
ג. בכל מיני פחים, זויתנים ופרופילים בגדלים שונים.
יפנו למפעלי הנדסה וולקן — חיפה מפרץ־חיפה
טלפון 720082 למנהל אגף אספקה.

אגודת צרכנים שתופית ירושלים בע״מ
מכרז
למסירה בדמי מפתח
חנות
בשטח של 72 מ״ר
ברח׳ פינס 1, ככר הדוידקה, ירושלים
את ההצעות בצרוף שיק 10% מערך ההצעה, יש להגיש לב האגודה ברחוב הלל 8, עד יום 14.5.72, שעה 12.00.
אין הנהלת האגודה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ב או כל הצעה השיא.

למכירה
1. דירה בת 3 חדרי
ברח׳ עולי הגרדום, ראשון־לציון
2. דירה בת 2 חדרי
ברח׳ המלך דוד, באר־שבע
(מול מרכז גילת).
לפנות טל׳ 945917

למכירה
דירת 3 חדרים
פינתית, עם פינת אוכל
בנאות שושנים בחולון
לטלפן בשעות 13—15
226522 ת״א

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 97 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230481
המחיר יום חול 55 אגורות לסלה / יום ו 75 אגורות לסלה

רק היום בתנ"ך

תהלים, ל"ג—ל"ו

המשנה היומית

כתובות א' (ג—ו)

הדלקת הנרות

ערב־שבת: ירושלים 5.48 תל־אביב 6.01; חיפה 5.55
מוצ"ש: ירושלים 7.01 תל־אביב 6.59; חיפה 7.04

תורנות רופאים לפי הקהילות

תורנות בתי מרקחת

• ליל שבת: פרנקל, המלך ג'ורג' 28 טל' ... ; נורדאו, בן־יהודה 183 טלפון 242673
• שבת: אברמסקי, אלנבי 42, טלפון 52828; יפתי, ד' חורה הלוי 67 טל' 612474; בני, דיזנגוף 174 טלפון —
• מוצ"ש: מושקוביץ, המלך ג'ורג' 25 טל' 282650; יפה בן־יהודה 121 טל' 224543; יאני, יהודה הלוי 67 טלפון 612474

בכל הארץ

• חדרה: ליל ויום שבת — נגבי, הנשיא 74.
• נתניה: ליל שבת — הרצל 2, טל' 25656.
• מחוז השרון: ליל שבת — ...
• פתח־תקוה: ליל שבת — הירקון, ...
• בארשבע: שבת — אביב
• אילת: ליל ויום שבת — סיטי

תורנויות בתי חולים

תל־אביב
• חיום: דנולו.
• שבת: איכילוב.

בתי כנסת

• בית הכנסת הגדול בתל־אביב רח' אלנבי 110 השבת יתפלל החזן הידוע ... בשעה 6.30 ...

חוגים

אירועים ובידור

• הערב ומחר בערב להיילים ... "טכני", שד' קק"ל 28.

קבלנים מציעים

דירות

1-1½ חדרים

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

2-2½ חדרים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

עלות ובתים

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב, שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 236521, 236461
המחיר יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

● דירת 2½ ביד אליהו — 300 ל"י 2 בחודש 300 כניסה פיירית 37318 "יכוד".
● להשכיר דירה חדשה בת 4 חדרים ללא ריהוט בקרית-נורת חלון טל. 188857 — 229867 בין השעות 16—18.
● ברמת-אביב להשכרה 5 חדרים ריקים הסקה, מעלית 419474 419512.
● 2½ לוקסוס מים חמים ב"ש כהן ברמת ר"ג 726474 — ריהוט מלא.
● דירה 2½ בגבול בבירנרק ר"ג 250 ק"ב 909263.
● ברמת-גן בשכ"ה 2 חדרים וחול פרוזם קומפלט + טלפון מתאים ליהיר / לזוג בלי ילדים 378 להודש — 748001.
● חדר כניסה נפרדת בתחנה 3 שכון ד' 770674.
● בשכ"ה 3 חדרים מרוהטים קומפלט וטלפון לשנה בצפון ת"א להתקשר 03-264618.
● הסר לעצמך טרחת מצא כהר את הדירה באותה כה פש ב"ידיעון דירות" 243077 דיזנגוף 120.
● דירת חדר כאתים לרחוב ירושה 150 ל"י לחודש טלפון 807868.
● דירה לוקסוס 3 חדרים, שיכון בבלי, טל. 253984.
● 4 חדרים בבנין הדש, ריקה, ברמת האוניברסיטה ע"י בראלי, טל. 445102, משעה 16—20.00.
● להשכרה דירת 3 חדרים ע"י כפר המדינה, מתאימה למשרד 220118.
● להשכרה ברה' ויצמן, דירת 2 הדרים, כל שנודים, ריהוט חלקי, להתקשר 444285 בשעות 08.00—13.00, 17.00—19.00.
● בשכ"ח מוידי דירה ריקה 2½ חדרים ע"י קולנוע רמת גן, רש"י 25, עינבי.
● בפתח-תקוה דירת 2½ חדרים, כניסה מיידית, "בר כב" 908447.
● דירה מרוהטת, 2 חדרים, בצפון תל-אביב, טל. 209479.
● קופל רמשפטתי ברמתיים עם טלפון ללא ריהוט הול בו כונה, באיליס 37 רמת-גן 724929.
● להשכרה דירה בת 4 חדרים פנה עד שנתיים, מים חמים מרכזי, מעליה, טלפון באוהקה, חולון, 349010.
● בראש"לצ, להשכיר 2½ חדרים בשכ"ה, טל. 342080.
● בנירברק בשכ"ה 3 חדרים יפים מרוהטים, טל' 789178 בין 17.00—19.00.
● באזור, דירה 4½ הדרים, הנה כניס 6/A, בירדה.
● בשכ"ה, דירה 3 הדרים בסביבת עורית בנירברק, 780621.
● בשכ"ה, 4 הדרים ברמה קומה 250, הדשה, טלפון 80376.

ביקוש דירות

● דרושות דירות לקניה, להשכרה ולמכירה, בכל גודל בת"א, והסביבה.
● דרושה דירת 3 חדרים מרוהטה בשכ"ה בצפון ת"א
● בקוראן והסביבה דרוש דירות, וילות
● מחפשים לקניה דירות בתל-אביב גם במחירים גבוהים
● דרושות דירות בכל גודל ריקות ומרוהטות עבור הדיירים להתקשר
● דרושים 2 חדרים מרוהטים (אפשרי בדמ"ש) בת"א
● דרושות דירות/וילות בכל הגודלים בת"א והסביבה
● תייר מעוניין לקנות 3 חדרים בצפון ת"א 440339
● דרושה דירה בשכירות מרוהטת או ריקה
● מבוקש חדר טוב בבית הרבותי עבור אשה נקיה
● דרושים 2½ חדרים בשכ"ה עם טלפון לצרכי משרד לשנה לפחות 35002
● מחפשים בדמ"ש או רכישה 1½—2 חדרים בצפון ללא מתווכים, טל. 285531
● דירה 1—2 ח"א בצפון תל-אביב, טלפון 720839 בין 10—15
● דרושה באופן דחוף בשכירות הודשית דירת 3 חדרים בתל-אביב

משרדים

● להשכרה משרד בן חדר וחצי במרכז ראשון-לציון נא להתקשר טל. 948651
● מעוניינים בחדר מרוהט אחד במשרד על דואה חשבון או עו"ד בצפון תל-אביב טל. 260645
● משרד וטלפון בצפון ת"א עם ברותי מזכירות 245406
● במרכז תל-אביב בשכ"ה קומה שלמה + טלפון כניסה מיידית 244461
● חדר למשרד בשכ"ה ופלוגן בכבר הפרשכות, טלפון 50065 לנבות ה"א.
● משרד 2 חדרים ברחוב לייד הגדיר + טלפון וריהוט 250 ל"י, ת.ד. 16540 ת"א למספר 0056
● משרד מפואר 6 חדרים בבית יהודה 4 דירוק
● להשכרה חנות מכולת
● להשכרה משרד בגודל 60 מ"ר, רח' ז'בוטינסקי 129 בני-ברק, לפנות טל. 916130
● בשכ"ח בדיזנגוף פרישמן משרדים מ-4 עד 15 חדרים, טלפון 245157
● משרד 3 חדרים מרוהטים רח' הלסינקי תל-אביב, כניסה מיידית טלפון 251734
● משרד + טלפון במקום מרכזי + פנרש הניה מתאים לכל מטרה 867868
● להשכיר בשכ"ה 4 חדרים אחד העם פנוי עכשיו לשלבן 618349

תנויות

● חנות יפה עם דקורציה ניאורלית 50 מ"ר + גלריה במקום מרכזי למכירה
● חנות למכירה ברחוב הרצל 84 בת-ים, נלית, טלפון 861458
● למכירה חנות קטנה + גלריה, ברחוב
● חנות למכירה ברחוב דיזנגוף
● רוצה להתחתן באזור מחסה

בתי מלאכה

● 1100 — 100 מ"ר ב-50 מ"ר בפינסקר 613806

מחסנים

● מעוניין במחסן מתאים לבית אריזה לצרכי בנין, גודל 150 מ"ר בסביבות תל-אביב

מגרשים

● מעוניין לקנות מגרש בראשון לציון לבניה מיידית, טל. 940552

אולמות

● למכירה אולם לתעשיה 110 מ"ר, באזור תעשיה
● להשכרה אולם לתעשיה במרכז תל-אביב
● בשכ"ח אולם 50 מ"ר בנר

דירות מרוהטות

● דירה מרוהטת בבית 2 חדרים מטבח
● 3 חדרים מרוהטים

חדרים מרוהטים

● חדר מרוהט לזוג לשנה
● דירה מרוהטת 1½ חדרים

עסקים

● בבכמה למכירה בית ד' מבנה לקיבוצים 3½ דונם 058-29208.
● למכירה נגריה 150 מ"ר כולל ציוד במחיר 115,000 ל"י
● פסעדה בדמ"ש בתל-אביב, להתקשר טל. 15—18
● עד 25% רווחים מהשקעה, עם בטחונות מלאים
● חנות קטנה בדיזנגוף
● 2 חנויות גדולות למכירה
● למכירה בדמ"ש בגבעתיים
● מעוניין לקבל משרד
● למכירה בית מלון בנתניה
● למכירה קיוסק ע"י בית כפר רה' תחנה 20 ר"ג.
● למכירה מסעדה בגבל יפו סול חשבה, טל 827289

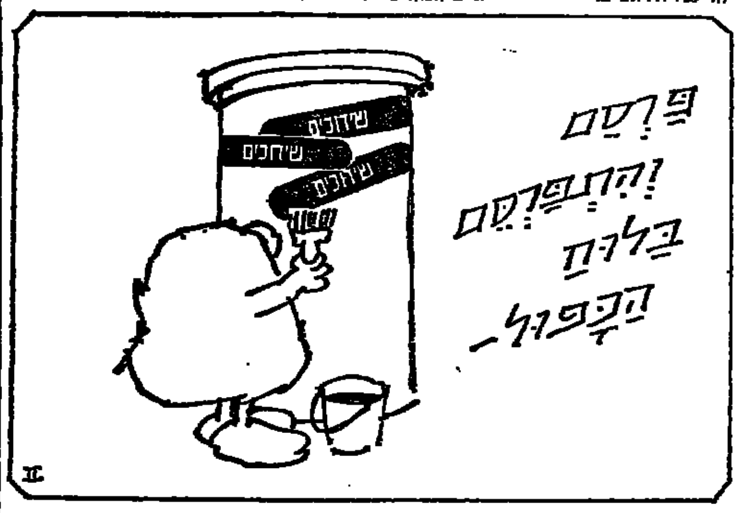

עבודה

● "אינטרל" מחפש ומציע מתכננות ועוזרות, ת"א בר נר 15, 282568

הכשרה לעבודה

● נכבד למקצוע קצין כספון חוקר פרטי, פרטים ב"אינגר ת"א, אלנבי 128/א', 613895 חיפה, הנביאים 26, 040170

ביקוש עבודה

● יועץ הנדסאי עצמאי מסר בכל באופן פרטי הכנסה, בר בית פרויקטים בהנדסה בנין ותעשייתית, להתקשר: 067-20244
● סוכרים הינם! מזכירות פקידות, כתבניות, מתכנתים
● כתובות למכירה בהודם' נות חנות מכולת ברחוב יד לבנים 2, פתח כל היום.
● למכירה קיוסק לעיתונים עם אפשרות להרחבה יהודה היכולת 24, יפו.
● מעוניין לקבל עבודת ב' קבלנות מסוגות אוברלוק — אין לצלצל בשבת 920009
● מקבלים כל עבודות תפירה הנוחות רה' כינין הונגרפים 6 ישוב 869506
● "ג'פי זהב" המצא כהר בית של מוכניות עבודה ב' סיווג "עבודה"
● דרושים שליחים לפני צבא — לפנות "אינפאק" פינסקר 2 ת"א
● דרושה לפעמל כריכה מנהל/ת עבודה
● דרושות פועלות לדימולדי
● דרושות תופרות לאובר לוק, זיגזג ויה, ומתלמדות
● דרושות לעבודה בביה

הצעות עבודה

● דרוש/ה נער/ה לעבודה משרדית
● דרוש סורג לסריגות צמר
● נחוץ דרוש לכספל
● פועלת דרושה לעבודה בבית מלאכה
● דרושים נערים ונערות לעבודה במפעל
● דרושה פקידה
● דרושים נהגים
● משפחה דרושה לנקיון

בלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

• דרושה פקידה למפעל בדרום העיר. לפנות טלפון [illegible]
• דרושה תלמידה ומתקרבת לעבודת צילום [illegible]
• דרושה מזכירה ומכונה לעבודה [illegible]

[illegible]

מכוניות למכירה

• סאאב ספורט 1965 מנוע 1971. טלפון [illegible]
• כרמל דוכס יפה 69 מסם שנה אוברול [illegible]
• פיג'ו ספיישל 1964 מסם לשנה מצוינת 14.000 בתים [illegible]
• דופין 1959 במצב טוב [illegible]
• למכירה פיג'ו ספיישל 68 [illegible]

[illegible]

השכרת רכב

[illegible]

ביקוש רכב

[illegible]

שרותי רכב

[illegible]

אופנועים וקטנועים

[illegible]

هكذا من الأصل

בלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

רהיטים

● לרגל נסיעה חדר שינה ותנור גאז במצב מצוין, נפטו, עולי הגרדום 29 רמת החייל.

● למכירה שולחן ושש כסאות ועוד. טלפון 734686.

דודי שמש וחשמל

שטיחים

תריסים

בולים ומטבעות

סירות

חקלאות

ספרים

צילומים

הלוואות

חיות בית

טלויזיה

רוצים לקנות

מקררים

מכונות כביסה

כלי־נגינה

מכונות תפירה

מכונות גילוח

מכונות כתיבה

מציעים למכירה

נופש

טיולים

ריקודים

מי מצא?

● הנני להודיע כי אבד שטר מס' 40007 ז"ח 10.5.72 ע"ס 4.000 ל"י.

שידוכים

● Club 71 P.R. 10270, Stockholm 9 Sweden

הלוח הכפול ירושלים

תורנות רופאים לפי המקומות

תורנות בתי מרקחת

תורנות בתי חולים

בתי כנסת

הרצאות וכינוסים

קבלנים מציעים

דירות

וילות ובתים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

2-2½ חדרים

1-1½ חדרים

מגרשים

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

דירות מרוהטות

הלוח הכפול חיפה והצפון

ידיעות אחרונות: הנביאים 28, טל. 667931
הארץ: גורדאו 20, טל. 661166

משרדים

● דרוש משרד להשכרה בחיפה בעיר התחתית בבניין של 50 מ"ר לפחות ... או פרטי ... חיפה — 193535.

● חדר יפה במשרד בהדר בשכר חודשי. ת.ד. 4123 — חיפה.

חנויות

● חנות בהדר 18 מ"ר ל...

מגרשים

עסקים

ביקוש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

חורגות רופאים לפי המקומות

חורגות בתי מרקחת

תורנויות בתי חולים

תערוכות

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

1-1½ חדרים

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

ד' מרוהטות

2-2½ חדרים

ביקוש דירות

חדרים מרוהטים

בקשי־רכב

אופנועים וקטנועים

מציעים למכירה

חיות בית

טיולים

כלי־נגינה

טלוויזיה

פאות נוכריות

רהיטים

מכונות כביסה

הלבשה

שרותים

שיחכים

צילומים

ריקודים

בתי מלאכה

מחסנים

עסקים

חדרים מרוהטים

ביקוש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

…שך ירושלים

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

אולמות

משרדים

חנויות

הלוח הכפול באר־שבע

דירות

דירות למכירה

עסקים

חנויות

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

הלבשה

שרותים

● "פירט הנגב" — שירות ידיעות טלפוני פועל 24 שעות ביממה. טל' 2479.

ביקוש רכב

נופש

ד. בשכר חודשי

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

אשדוד

וילות ובתים

דירות למכירה

ביקוש דירות

אופנועים וקטנועים

שירותים

מציעים למכירה

רוצים לקנות

ביקוש רכב

נופש

מכונות כביסה

בתי ספר ושיעורים

רהיטים

שרותים

הלבשה

כלי־נגינה

צילומים

טלוויזיה

סירות

הלוח הכפול נתניה

קבלנים

הצעות עבודה

בידור

דירות למכירה

בתי־ספר

מקררים

מכירות

נופש

ד. בשכר חודשי

כל מודעה
המתפרסמת בלוח זה
מתפרסמת ללא תשלום נוסף
גם ב"ידיעות אחרונות"
על פי הסכם מיוחד בין
"הארץ" ו"ידיעות
אחרונות"

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הוגשו המלצות למניעת זיהום הכנרת

הוגש דו"ח הועדה הלאומית לביוספירה ולאיכות הסביבה

מאת סופר „הארץ" בירושלים

על הקטנת הנטרינגסים (הזמ־רי המזון) בכנרת על־ידי טיפול כוללני במוקדי הזיהום ועל הכנת תכנית מיתאר מפורטת לחופי ה־אגם ואגן ההיקוות — ממליצה הועדה הלאומית לביוספירה ואי־כות הסביבה (ריבא"ס) בדו"ח ש־הגישה אתמול לועדת המנכ"לים לענייני איכות הסביבה ובו שו־רה של המלצות לטיפול במניעת זיהום ימת הכנרת.

ההמלצות מחולקות לתחומים — מחקרי, תכנוני וארגוני.

● בתחום המחקרי קובעת הוע־דה, כי חיוני להמשיך וללמוד את ההבטים השונים של פעילות הכנ־רת. במסגרת הצעות המחקר המומ־לצות על־ידי הועדה: בדיקת האפ־שרות למנוע זרימת תקנות לכנרת מאדמות החולה על־ידי הצפתן. ב־תחום המחקרי מומלץ גם לפתח שי־טות שימנעו משקע של חמרי מזון במי ביוב מטוהרים.

● בתחום התכנוני מוצע לעבד תכנית מיתאר לכנרת ולחופיה וכן תכנית מיתאר לאגן ההיקוות (הש־טח הצפוני ממנו נקווים מקורות ה־מים לימה) במגמה להגן על הכנרת ועל מערכות המים באגן ההיקוות כמקור מים ראשי ומוקד קיט ונופש. מומלץ לתכנן מערכות ביוב אזוריות ומקומיות, כולל רמת הגולן, מתוך מגמה לצמצם למינימום הזרמת נר־טרינגסים לירדן ולכנרת. סופר „הא־רץ" מציין כי בדיוני הועדה התברר שאין טיפול שלטוני כולל בנושא הביוב באזור. בתחום הארגוני מומ־לץ להקים מערכת אידגונית, ש־תתאם את פעולות כל גורמי הביצוע והמחקר.

בין הפעולות שעליהן ממליץ ה־דו"ח: להטיל על משרד החקלאות וצה"ל לכונן מערך למניעת שריפות בכל שטח אגן ההיקוות. להתאים שימוש בדשנים לתצרוכת הצמחים במגמה למנוע שימוש יתר בדשנים. לקבוע בהקדם עקרונות לשיפוט תוכ־ניות בנייה על חופי האגם. את ה־שליטה על אדמות החולה יש להפ־קיד בידי רשות אחת.

● מומלץ להקפיד על מניעת זי־הום הכנרת בנפט מקו הטיפליין. מוצע למנוע בינוי על חופי האגם תוך התחשבות בתכניות להצלת את מיפלס הכנרת. מוצע להמשיך בהקפאת הבנייה ברצועה של 50 מטר לאורך חופי האגם עד לגיבוש תכנית מיתאר כוללת. (סופר „הארץ" מציין כי לאחרונה החליט משרד הפנים להאריך את תקופת ההקפאה לחצי שנה בלבד). מומלץ גם לדאוג ל־פעולות הסברה בין תושבי האזור, גורמי פיתוח והציבור הרחב במגמה להדגיש את ערכה של הכנרת וה־חשיבות למנוע את זיהומה. מוצע גם להגביר פעולות פיקוח על הגורמים האפשריים לזיהום הכנרת.

בחוזר ששלח אתמול ד"ר אליעזר של מנהל המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, בצמוד לדו"ח, הוא קובע כי על ועדת המנכ"לים לאיכות ה־סביבה לתרגם את ההמלצות האמו־רות להנחיות פעולה.

הסגל הבכיר באונ. העברית החל בהפעלת הסנקציות

מאת סופר „הארץ" בירושלים

שיבושים עלולים לחול בתפעולה של האוניברסיטה העברית אם הסגל האקדמי הבכיר יתמיד בהפעלת ה־סנקציות, בהן החל אתמול, במחאה על שהנהלת המוסד אינה נענית ל־תביעותיו להעניק לו הטבות דומות לאלו של אנשי סגל אקדמי בכיר במוסדות אחרים להשכלה גבוהה.

משמעות הסנקציות היא שיתוק מוסדות מרכזיים באוניברסיטה כמו הרקטוראט, משרדי הדיקנים בפקול־טות, הועדה המתמדת של סנט ה־אוניברסיטה וועדות ההוראה. הסגל מצמצם פעילותו להוראה ומחקר בל־בד. אמש עמד נשיא האוניברסיטה אברהם הרמן, להיפגש עם הפרופסו־רים השובתים ולדון עמם בסכסוך.

חשוד בהוצאת יהלומים במירמה — הוכרז לעבריין נמלט

(ע). חשוד בהוצאת יהלומים ב־מירמה מנשיא בורסת היהלומים ב־רמת־גן, הוכרז אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב לעבריין נמלט, לאחר שהצליח לברוח מן הארץ.

לטענת המשטרה מסר החשוד, שמואל מרקוביץ, כבן 30, יחד עם אדם אחר, לנשיא הבורסה, מר משה שניצר, המחאה מזוייפת, ותמורתה קיבלו יהלומים בשווי 18,450 דולר.

משנתברר כי ההמחאה מזוייפת, נעשה נסיון לגלות את החשודים, אך לם החשוד מרקוביץ הצליח להתחמק ויצא לחו"ל.

השופט ד"ר יוסף מגורי־כהן, ציווה לעצרו כאשר יגיע לישראל ופרטים אודותיו הועברו למשטרת החופים והגבולות.

פשיטות חוקרי מס על בתיהם של קבלנים

מאת סופר „הארץ"

מאות מסמכים החרמו אתמול ב־פשיטה שערכו אנשי מחלקת החקי־רות של מס הכנסה בירושלים, בכפר שמריה ובתל־אביב בבתיהם ומשרדי־הם של שני קבלנים גדולים, האחים מאיר ושמעון שפיגל. הפשיטה נער־כה בעקבות חששות על העלמת הכ־נסה על־ידם בהיקף נרחב.

החשודים שיתפו פעולה עם החוק־רים. בהתחשב בכך ובנסיבות בריאות הם לא נעצרו לחקירה.

ממינהל הכנסות המדינה נמסר אמש, כי עדיין אי־אפשר לאמוד את היקף העלמה שלגביו חושדים. יתכן שיהיה צורך בחקירה של אנשים נו־ספים על אלה שכבר נחקרו אתמול.

בחוגי האוצר נמסר כי פעולות אלה יימשכו וכי בעקבות בדיקת הצהרות ועריכת שומות בענפים אלה רוכזה אינפורמציה נגד חשודים בהעלמה. למחלקת החקירות הגיע גם מידע מ־מקורות שונים לגבי החשודים.

יו"ר מועצת מנהלי „קרופ" ידון במענקי מחקר

מאת סופר „הארץ"

מר ברטולד ביין, יו"ר מועצת המ־נהלים של הקונצרן הגרמני „קרופ" (הנמצא כיום בבעלות ציבורית), ה־שוהה עתה בארץ, עשוי לדון עם ראשי האוניברסיטה העברית על מתן מענקי מחקר למלומדיה מקרנות מח־קר הנמצאות עתה בשלבי הקמה מט־עם קונצרן קרופ ומטעם חברת ה־אלקטרוניקה „גרונדיג", שמר ביין הוא גם סגן יו"ר מועצת המנהלים שלה.

ביקורו של מר ביין הוגדר כ־„פרטי".

הקונגרס הבין־לאומי הבא ל־קורוזיה מתכתית ייערך בישראל — נמסר במברק שנתקבל אתמול ב־טכניון מהמועצה הבין־לאומית לקו־רוזיה. במועצה זאת חברות 50 מדינות, לרבות מדינות ערב וארצות הגוש המזרחי.

ח"כ חיה גרינמן וגבי אמה תלמי שעמדו לייצג את חברות מפ"ם בקונגרס הפדרציה הבין־לאומית של נשים דמוקראטיות הנפתח היום ב־סופיה, החליטו — בשל סיבות אי־שיות — לא לצאת לבולגריה.

אררט
חברה לבטוח בע"מ
המשרד הראשי: בית אררט
רחוב יבנה 32, תל־אביב. טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן־יהודה 5, טלפון 233721
סניף חיפה, רחוב נתן 11, טלפון 68236

גד יעקובי: יוחל בביצוע האורגניזציה בתחבורה הציבורית באזור תל־אביב

מורת רוח באגד בשל אפשרות של העברת קווים לידי דן ✱ קורת רוח בדן

(ל.ע.מ.). משרד התחבורה הח־ליט על תחילת הביצוע של רי־אורגניזציה בשרותי התחבורה ה־ציבורית באיזור תל־אביב במט־רה להביא לשיפור השרות לצי־בור הנוסעים ולהתאימו להתפת־חות האיזור — הודיע אתמול סגן שר התחבורה, מר גד יעקבי. ל־הנהלות הקואופרטיבים אגד ודן בישיבה משותפת בלשכתו בתל־אביב.

דובר משרד התחבורה שמסר על כך הוסיף, כי ביצוע תכנית הרי־אורגניזציה הוקפא בראשית שנת 1971 עקב מינויה של ועדת קשתי שנתבקשה לבדוק ולהמליץ בנושא איחוד שני הקואופרטיבים. באחרונה הוחלט על ידי שר התחבורה, סגנו והנהלת המשרד שלא להמתין עוד ולגשת לביצועה המיידי של הריאור־גניזציה.

תכנית הריאורגניזציה נועדה להת־אים את מערך קווי האוטובוסים ל־התפתחותו של האיזור המטרופולי־ני של תל־אביב ועל־ידי כך לשפר את שרותי התחבורה הציבורית לתו־עלת הנוסעים.

מערכת הקווים תיתחלק לשלושה סוגים: קווים מטרופוליניים אשר יחצו את האיזור המטרופוליני מק־צה לקצה, לדוגמה:

● קווים שיעברו מחולון ועד ל־איזור האוניברסיטה ברמת אביב, כ־בת־ים ועד לאיזור שיכון דן וצהלה בצפון תל־אביב.

● קווים עירוניים אשר ישרתו ב־עיקר את איזור העיר תל־אביב.

● קווים שכונתיים אשר יקשרו בין שכונות קרובות ויזינו את ה־קווים המטרופוליניים בנוסעים.

התכנית כוללת מוקדים לביצוע נוח של מעברים מקו אחד לכשנהו.

בעקבות ההחלטה לבצע את הרי־אורגניזציה הורה מר יעקבי לחדש עבודתו של צוות התכנון האופרטיבי של הריאורגניזציה לקראת הפעלתה. הצוות, בראשות המפקח על התעבו־רה מר דן אבידן והיה יעקב מלי — אגד, ומשה ספקטור — דן, נתבקש לסיים עבודתו תוך חודש ימים במ־גמה להפעיל את התכנית בהקדם ה־אפשרי.

התנגדות באגד

סופר „הארץ" לענייני תחבורה מו־סיף: תכנית הריאורגניזציה תפורסם לציבור תוך חדשיים, והיא תופעל בכמה שלבים כנראה החל בראשית חודש יולי.

נודע כי הנהלת אגד הביעה התנג־דות חריפה לאותו חלק של התכנית העשוי לפגוע בחברה, בגלל העברתם לדן של כמה קווים בשירותי חולון ובת־ים שהופעלו ע"י אגד. מחוגי אגד נמסר כי צפוי מאבק קשה, כיוון שבמרוצת השנים השתקעו מאות מ־חברי אגד בשתי ערים אלה.

דובר אגד, מר שיפמן מסר אמש כי לא תהיה באגד התנגדות לביצוע הריאורגניזציה, כל עוד יישמר העק־רון של שיפור השירות לנוסע וה־איזון בהכנסות של שני הקואופרטי־בים באותם הקווים. אולם אם לא יוכנס שינוי בתכנית בהתאם, „נראה לנו שאין בריאורגניזציה שיפור ב־רמת השירות אלא נסיגה לעומת הקיים".

קורת רוח בדן

בחוגי דן הובעה שביעות רצון מהכוונה להפעיל, לאחר דחיות מרו־בות, את התכנית, העשויה לשפר את רמת הכנסות הקואופרטיב. כן העלו נציגי דן בפני שר התחבורה תביעות לתוספת קווי שירות לשטחים וכן קבלת אישור להפעלת שירותים בין־עירוניים.

סגן ראש עירית תל־אביב וראש מחלקת התנועה בעיריה, מר חיים רמות, הופתע לשמוע מפי סופר „ה־ארץ" על החלטת משרד התחבורה, בלי למסור כל הודעה על כך לעיריה. מר רמות ציין כי עקרונית העיריה מברכת על ההחלטה, אך היא עדיין אינה יודעת את פרטי התכנית הסו־פית.

חלק מגן־האם בחיפה יוקצה לבית קפה ולמלון גדול

מאת סופר „הארץ" בחיפה

עירית חיפה החליטה להקצות חלק מגן־האם על הכרמל ולהפכו למיגרש לבית קפה ומסעדה, אשר יתחבר לתכנית מלון גדול שאושר לבנייה ברחוב התשבי — דבר זה נתברר בעת דיוני הועדה המחוזית לתכנון ובנייה בחיפה שבה הובעה הסתיי־גות מצעד זה.

נודע כי העיריה, באמצעות ה־ועדה המקומית לתכנון ובנייה, איקרה אחוזי בנייה מופלגים למגי־שי תכנית המלון.

מספר המחבלים המבוקשים ברצועה — 10

מאת סופרו הצבאי של „הארץ"

מספר המחבלים המבוקשים על ידי כוחות הבטחון ברצועת עזה ירד לכ־10 לעומת יותר מ־100 מחבלים שהיו מבוקשים לפני כ־שמונה חדשים.

עם התחלת המסע הנמרץ נגד המחבלים ברצועה הגיעה רשימת המחבלים המבוקשים על ידי שי־רותי הבטחון ליותר ממאה מאר־גוני חבלה שונים. במשך חודשי המרדף נהרגו רובם. אחרים נתפסו או הוסגרו. לפני כשלושה חדשים ירד מספר המבוקשים לכ־30, אך גם אלה הפסיקו למעשה את פעילו־תם. קבוצה זו התדלדלה בחודשים האחרונים. כמה מהם הסגירו עצמם בתיווך בני משפחותיהם ואחרים נתפסו. עתה מכילה רשימת המבו־קשים כ־10 איש. לא מן הנמנע ש־כמה מהם אף הצליחו להימלט מן הרצועה. הירידה במספר המבוקשים היא אחת הסיבות לכך שלשלטונות הבטחון החליטו להתיר לתושבי ה־רצועה מעבר חפשי לישראל.

נמשך משפט הנאשמים בשוד בל"ל בראשל"צ

(ע). גשש של המשטרה סיפר את־מול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, כי למחרת השוד המזויין בבנק לאומי בראשון־לציון, הוא עלה על עקבותיהם של שלושה מתוך חמשת הנאשמים בביצוע השוד.

הגשש, עודה חמדן מרמלה, העיד במשפט נאשמי השוד המזויין, הנמ־שך זה השבוע השני ברציפות ובית־המשפט נעזר על־ידי מתורגמן ב־שמיעת עדותו, שנמסרה בערבית.

מר חמדן, העובד כגשש במשטרה משנת 1949, סיפר כי הגיע לשפת הים באזור פלמחים, עם אנשי מש־טרה, יום לאחר ביצוע השוד ב־1.12.71 שם הוא ראה שלושה מהנא־שמים שנתפסו והובאו בג'יפ של המשטרה: נסים לביא, אורי כורזי וחיים אבדי. הוא בדק את נעליהם ואחר־כך בדק את העקבות, שמצא בחולות ואשר לדבריו היו זהים לאלה של השלושה. העקבות הובילו לשפת הים מכיוון אשדוד.

בתשובה לשאלת התובעת, עו"ד שרה סירוטה מפרקליטות מחוז המר־כז, השיב הגשש כי לא מצא עקבות בכיוון ההים.

הקבלנה הפרטית פלילית של מר דוד פרישמן, מנהל אכסניית הנוער וויין בשכונת בית וגן בירושלים, נגד קצין וסגל במשטרת מרחב ירו־שלים על תקיפה חבלה שלא כחוק, תישמע ב־22 במאי לפני השופט מר גולדברג בבית משפט השלום בירו־שלים.

התעשיינים ישביתו עשרות מפעלי מזון

מאת סופר „הארץ"

התעשיינים ישביתו עשרות מפע־לים בענף המזון החל ממחצית ה־חודש אם תגשים ההסתדרות את איומה ותפתח בשביתה בעשרה מפ־עלי השימורים. ההשבתה על ידי התעשיינים תהיה במפעלי השמנים, השוקולד, המיצים, המרקים והרי־בות.

סגן יו"ר ועדת העבודה בהתאח־דות התעשיינים מר חיים קמינץ אמר כי בתקופת ההשבתה לא יקב־לו העובדים שכר. הודעה זו באה בתגובה על דברי מזכיר הסתדרות פועלי המזון, מר אליעזר בר־חיים, כי ההשבתה היא על אחריות המע־סיקים וכל שעת השבתה תשולם לפועלים במלואה.

סופרו „הארץ" מעיר, כי השבתת מפעלי השימורים ב־14 לח.ז. אינה מדאיגה את התעשיינים. הסיבה היא שבתקופה זו מסתיים עיקר העבודה ומאות עובדים זמניים מפוטרים מ־עבודתם.

חוקרים תעלומת מותם של זוג זקנים בת"א

(ע). גופותיהם של זוג קשישים, נתגלו אתמול במצב של ריקבון, בדירתם שברחוב ז'בוטינסקי 71 ב־ת"א. האיש, יונה בלוי־ארזי, בן 71, מצא את מותו עקב דקירות סכין בבטנו, בעוד שהאשה, חנה בת 65 מתה, כנראה כתוצאה מבליעת כדו־רים רעילים, שסוגם טרם הובהר. בשלב זה סבורה המשטרה, כי זוהי התאבדות כפולה, אך החקירה מת־נהלת בכוונים שונים. המנוח החזיק גם באזרחות ארה"ב. רופא קבע שהשניים מתו לפני 10 ימים.

קדמה לחקירת המשטרה, הודעה של שכנה על ריח עז הנודף מדירתם של בני הזוג. הדירה נמצאה נעולה, ללא האריך שנכתבה על ידי הישיש, ובה הוא הוריש את כל כספו למדי־נה.

שכנים סיפרו כי בני הזוג ארזי היו חביבים ומעולם לא רבו ביניהם. המנוח הוא פנסיונר והיה בשעתו טבח במלון בהרצליה.

בני הזוג השתקעו בארץ לפני 14 שנה ובבית הנגורים שברחוב ז'בו־טינסקי הם מתגוררים מזה שנתיים. עד כמה שידוע, לא היו להם קרו־בים בארץ מלבד אחותה הזקנה של המנוחה שביקרה אצלם לעתים רחו־קות.

אחת השכנות, גב' הדסה בסר, סיפרה כי לפני כעשרה ימים שוחח אתה מר ארזי והתלונן על אשתו והוצמה לו צרות. הוא אמר אז כי בדעתו לשוב לארה"ב.

נזורי ימשיך לכהן כחבר מועצת קרית שמונה

(ע). בית המשפט הגבוה לצדק בירושלים דחה אתמול את עתירתו של חבר מועצת קרית שמונה, מר מאיר נצרי, שבה ביקש לחייב את ראש מועצת קרית שמונה לפסול את אשר נזורי מלכהן כחבר מועצה.

זר ברכות
לאחים ורדי
לפתיחת
סוכנות 'פיאט'
בטבריה
ברחוב הרמב"ם
טל. 20001•20996
סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ
FIAT

לקראת שבוע הספר העברי
הופיעה מהדורה שלישית
עד עתה 21,000 עותקים
משה דיין
מאת **שבתי טבת**
המחיר השבוע 13.50 ל"י, במקום 15.80
הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

ביום השלושים לפטירת יקירתנו
רות לברון ז"ל
נעלה לקברה לגילוי המצבה ולהתיחדות עם ז...
ביום שני, כ"ד אייר תשל"ב (8.5.72) בשעה 3.30 אח...
בבית העלמין בקרית־שאול.
המשפ...

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
פייבל גבזה ז"ל
נעלה לקברו לגלוי המצבה
ביום ב' 8.5.72 בשעה 4 אחה"צ
משפחת גנ...
קבוץ מכי"ל

במלאת שלושים לפטירתו של בעלי היקר
שלמה מאירי (קנדל) ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי המצבה ביום ראשון כ"ג
תשל"ב (7.5.72) בשעה 3.30 אחה"צ בבית הע...
בכפר אביחיל.
מתאספים על יד בית הסוה ומבה רזן — אביחיל.
אביו: ...

Reader's Digest
AMERICAN EDITION
Issue April 1972
★ My Second Chance To Live
★ Yoga And Me
★ The High Cost Of Smoking — Walter S. Ross
★ The Petrified Woman
★ A Checkup May Save Your Life
★ How To Understand The Perplexing Teen-Ager — Roy W. Menninger M.D.
★ A Farewell To Alcohol
הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים-תל-אביב-חיפה
נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

TIME
May 8, 1972
★ The Third Indo-China war
★ Kissinger in Moscow
★ Brandt's Confidence vote
★ Elections U. S. A.
★ Treasure from the Moon
available everywhere
BRONFMAN'S AGENCY LTD.

Woman's Own
ISSUE MARCH 4TH 1972
★ FREE INSIDE-YOUR COMPLETE SLIMMING BOOK .. WITH NEW CALORIE STAMPS
★ HOW, WHEN, WHERE TO FIND THE RIGHT JOB FOR YOU
★ AUDREY HEPBURN-MY SECRET YEARS :
הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים-תל-אביב-חיפה
נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

רות ואהרן אלמוג
שמחים להודיע על הולדת בתם
אליענה
אחות לשירה הקטנה
תל־אביב, ל"ג בעומר, י"ח באייר תשל"ב

לרחל ואליהו יצחקי
לאהובה ואהוד יצחקי
מזל טוב ושפע ברכות
להולדת הנכד־הבן
משפחות — סוכובולסקי — הרטבי

הזמנת ספרים וכתבי עת מחו"ל
ע. בראון
בית לספרים
תל־אביב, אלנבי 35 וגחלת בנימין 48
ירושלים: שלומציון המלכה 9

הלוח הכפול
עמודים: 7, 8, 9, 10, 11, 22,
23, 24, 25, 26, 27, 28
הכל בכל בלוח
בלוח הכפול

למכירה בתל־אביב
1) **בית ריק ומגרש** 3 מיליון ל"י
2) **מגרש 620 מ"ר + אולם**
...
פרטים: ...

בעל קשרים מסחריים
...
מעונין
בסוכנות
או נציגות מסחרית
של
מפעל תעשייתי או חברה רצינית
בהיקף ארצי או לחיפה והצפון
שטחי פעולה אפשריים:
ציוד אלקטרוני, חמרי חשמל, ציוד מכני, ...
המלצות מצוינות, בטחונות.
לפנות: ת.ד. 6027, חיפה

ביום א' 7.5.72
תרום למגבית "יד לילד"
מועצת הפועלות
ארגון אמהות עובדות

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
עו"ד **ישראל פרנבך** ז...
תתקיים אזכרה
ביום רביעי, כ"ו אייר תשל"ב (10.5.72) בשעה 4.30 אח...
בבית העלמין חוף הכרמל בחיפה.
קרוביו ומוקיריו זכרו יפגשו בשעה 4.00 אחה"צ ליד ה...
הראשי של בית העלמין.
המשפחה המתאב...

תוספת נסיעות
בקו 971
נהריה - תל־אביב (ובחזרה)
החל מתאריך 2.5.72

מתל־אביב ביום ששי	מתל־אביב בימים א'—ה'	מנהריה ביום ששי	מנהריה בימים א'—ה'
8.30	8.30	6.30	6.30
10.00	10.00	7.45	7.45
11.30	11.30	10.45	10.45
14.15	14.15	14.15	15.00
	18.30		

ההנהלה

עירית חיפה
"אגף להרבות, נוער, חברה והספורט
המחלקה להרבות
ועד ידידי דוד פינסקי בחיפה

ערב דוד פינסקי
במלאות 100 שנה להולדתו
בהשתתפות כב' ראש העיריה משה פלימן
בתכנית:
דברי הערכה
חלוקה פרס פינסקי למשורר ...
פרקי קריאה הגינה
בהיכל העיריה, יום א', כ"ג באייר תשל"ב, 7.5.72, שעה 19.00
הציבור מוזמן
בא לדויק

א. יצחקי
חברה לבנין והשקעות בע"מ
מציע למכירה:
ברעננה היפה
רובע חדש
עם דשא וגנים
כל דירה - וילה
דירות בנות 4 חדרים
מעלית • מים חמים • מירב השכלולים
המשרד:
תל־אביב, רח' בן־יהודה 74 — טלפון 236737
שעות המשרד 2—7 אחה"צ

על מות אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
בלה תאומי
(טיומקין)
מתאבלים מרה:
משפחה תאומי
רביב
רינהודין
וגולן
הובאה לקבורה בחיפה ביום כ' אייר תשל"ב 4.5.72

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה
לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ול"הארץ שלנו":
Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N. Y. 10022.
Tel 421-5547.
מינוים בלעדיים של "הארץ" בארה"ב ובקנדה

McCALL'S HOME CATALOG
SPRING 1972
הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים-תל-אביב-חיפה
נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום